

သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ်

မာတိကာ

ပဌမပိုင်း

တရားပလ္လင်ခံ

အမေးဂါထာ

အဖြေ ပဌမဂါထာ(အမှန် ၂)

လောကီမင်္ဂလာဟူသမျှ ပယ်ရမည်

ပယ်ရမည့် မင်္ဂလာများ

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာ

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိက ဝတ္ထုအကျဉ်း

သုတမင်္ဂလာ

မူတမင်္ဂလာ

ရက်ရာဇာ စသည်ရွေးတာ အလှုပ်ပို့ပင်

မိစ္ဆာအယူအခွဲ ပယ်တို့က လှိုရင်းဘဲ

နက္ခတ်ကောင်း ငုံ့နေယင် အကျိုးမဲ့ဖြစ်တတ်သည်

ရဟန်းနှင့် လောကီမင်္ဂလာ

ဒုတိယပိုင်း

အဖြေ ဒုတိယဂါထာ (အမှတ် ၃)

ကာမရာဂ ပယ်ရမည်

ကာမရာဂ လုံးဝကင်းအောင် အားထုတ်ပုံ

ကာမရာဂကြောင့် ဆင်းရဲကြရသည်

စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ပုံ

တတိယပိုင်း

အဖြေ တတိယဂါထာ (အမှတ် ၄)

ထပ်ကာထပ်ကာ ဟောခြင်း၏ အကြောင်း

ဝုံးချောစကား ပယ်ရမည်

ကောဇကို ပယ်ရမည်

ဝန်တို့ခြင်းလဲ ပယ်ရမည်

လှိုက်လျော့မှု ဆန့်ကျင်မှုလဲ ပယ်ရမည်

စတုတ္ထပိုင်း

အဖြေ စတုတ္ထဂါထာ (အမှတ် ၅)

ချစ်ဖွယ် မှန်းဖွယ်ပယ်ရမည်

ချစ်ရာ မှန်းရာနဲ့ မတွေ့ရတာ ကောင်းတယ်

အခွဲအလမ်းကင်းစေရမည်

ချည်တိုင်မှလဲ လွတ်ပါစေ

ပဉ္စမပိုင်း

အဖြေ ပဉ္စမဂါထာ (အမှတ် ၆)

ရှုပ်နှမ်းစွာ အနှစ်မရှိ သိရမည်

လှိုလားတပ်မက် ပယ်ဖျက်ရမည်

မှီတွယ်ကင်း၍ ကိုယ်တိုင်တွေ့ သိပါစေ

ဆဋ္ဌမပိုင်း

အဖြေ ဆဋ္ဌမဂါထာ (အမှတ် ၇)

ကိုယ်နှုတ်စိတ်ဖြင့် မဆန့်ကျင်အောင် ကျင့်ပုံ

ဝိပဿနာ အားထုတ်ပုံ အကျဉ်းချုပ်

သေတာ ရှင်တာ အလိုမရှိ၊ နိဗ္ဗာန်သာ အလိုရှိသည်

သတ္တမပိုင်း

အဖြေ သတ္တမ ဂါထာ (အမှတ် ၈)

သူများက ရှိခိုးလို့လဲ မာန်မတက်နဲ့

သူများက ဆဲရေးခွပ်ခွဲလို့လဲ စိတ်မဆိုးနဲ့

ပေါများလို့လဲ မာန် မယစိနဲ့

ဘုရားရှင်၏ စိတ်သဘောထား စင်ကြယ်မြင့်မြတ်ပုံ

စိတ်သဘောထား စင်ကြယ်အောင် နည်းတူပင်နှလုံးသွင်းသင့်ပုံ

ဆွမ်း စသည်ကို ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်ပုံ

အဋ္ဌမပိုင်း

အဖြေ အဋ္ဌမဂါထာ (အမှတ် ၉)

လောဘကို ပယ်ပုံ

ဘဝကို ပယ်ပုံ

ဖြတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း ပယ်ပုံ

ယုံမှားကို ပယ်ပုံ

ဒီဂါထာအရ အနက် သဘောကို နောက်မှ ဟောသင့်တာ နောက်မှ ဟောပုံ

ငြောင့်လဲ ကင်းစေရမည်

နဝမပိုင်း

အဖြေ နဝမဂါထာ (အမှတ် ၁၀)

မိမိနဲ့ သင့်တော်တာကို သိပြီး ပြောကြည့်ပါ

သူတပါးကို နှိပ်စက်ခြင်းလဲ မဖြစ်ပါစေနဲ့

အမှန်ကို သိသင့်သည့်အတိုင်း သိပုံ

သေမပိုင်:

အဖြေ သေမဂါထာ (အမှတ် ၁၁)

အနုသယ အဓိပ္ပါယ်

အာရုံ၌ ကိလေသာ ကိန်းပုံ

အာရမ္မဏနုသယကိလေသာကို ပယ်ပုံ

မရုမိလို့ မသိရာ၌ ကိလေသာ ကိန်းပုံ

ရဟန္တာမှာ အနုသယကင်းပုံ

ရဟန္တာမှာ အကုသိုလ်မူလ ကင်းပုံ

ရဟန္တာမှာ အာသာနှင့် အာသီသလဲ ကင်းပုံ

ကောသမပိုင်း

အဖြေ ကောသမဂါထာ (အမှတ် ၁၂)

အာသဝေါတရား ပယ်ပုံ

အာသဝေါ ကင်းလျှင် မာနလဲ ကင်းသည်

နိဝါတနှင့် ဟိနမာန် ခွဲပြေချက်

ယာထာဝမာန်နှင့် အယာထာဝမာန်

ရာဂဖြစ်စရာတွေ ဆိုတာ ဘာတွေလဲ

ချဉ်းကပ်ပြီး ကျော်လွန်ပုံ

ရှိုင်းနှိုင်းမှုတွေ ပယ်ပြီး ယဉ်ကျေးရမည်

ကိလေသာ ငြိမ်းအေး၍ စိတ်တည်တံ့ရမည်

ဒွါသေမပိုင်း

အဖြေ ဒွါသေမဂါထာ (အမှတ် ၁၃)

သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံရမည်

သရဏဂုဏ်တည်ယင် အပါယ်မှ လွတ်နိုင်သည်

အကြားအမြင် သူတနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမည်

အရိယမဂ်ကို နိယာမခေါ်ရပုံ

ကွဲပြားကြောင်း မိစ္ဆာအယူလဲ ကင်းရမည်

လောဘ စသည်လဲ ကင်းရမည်

တေရသမပိုင်:

အဖြေ တေရသမဂါထာ (အမှတ် ၁၄)

အဖြေ စုဒ္ဒသမဂါထာ (အမှတ် ၁၅)

ရှုမှတ်တိုင်း အာယတနများ ထင်ရှားပုံ

စုဒ္ဓသမပိုင်း

အဖြေ ပန္နရသမဂါထာ (အမှတ် ၁၆)

သင်ယူခြင်း စသည်ဖြင့် သစ္စာ တပါးချင်း သိပုံ

အရိယမဂ် ဧကန္တိ သစ္စာလေးပါးလုံး တပြိုင်နက်သိပုံ

သစ္စာတပါးချင်း သိပုံနှင့် တပြိုင်နက်သိပုံ ထပ်မံ၍ ရှင်းပြချက်

တနည်း အနက်ပြန်ဆို ဖော်ပြချက်

ဒုတိယပါဒ စသည် အနက်ပြန်ဆို ဖော်ပြချက်

နိမ္မိတတူရားက ချီးကျူး အနုမောဒနာပြုပုံ

သံယောဇဉ် ၁၀-ပါး

တရားနာခြင်း၏ အကျိုး

ယခုလို တရားနာပြီး ရှုမှန် ကျင့်သုံးတာ ပါရမီထူးဘဲ

နတ်ဘဝမှာ ပြန်ပြီး သတိရလျှင် ချက်ခြင်းတရားထူး ရနိုင်တယ်

နောက်ဆက်တွဲ တရားဆွေးနွေးပွဲ မှတ်တမ်း

မာတိကာ ပြီး၏။

နိဒါန်း

သုတ်ရင်း ပါဠိတော်၏ နိဒါန်း

နိဒါန်း ဟူသည်မှာ ဟောရာဒေသ ဟောရာကာလ ဟောသည့် ပုဂ္ဂိုလ် နာကြားသူ ဟောခြင်း၏အကြောင်း စသည်ဖြင့် မထင်ရှားသေးသည့် အရာကို ထင်ရှား သိရအောင် ဖော်ပြသော စကားပင် ဖြစ်သည်။ ဤသုတ်ရင်း၏ နိဒါန်းမှာ သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် မဟာသမယသုတ်၌ ပြထားသော နိဒါန်းစကားရပ်အတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။ ယင်း နိဒါန်းကို အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြရလျှင်-

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးနောက် ၄-ဝါနှင့် ၅-ဝါ စပ်ကြား နယုန်လပြည့်နေ့၌ ကပိလဝတ်မြို့တော်၏ အနီး မဟာဝုန်တောကြီးထဲတွင် သန့်ရှင်းသာယာသော သစ်ပင်ကြီးအောက်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ သည်။ ထိုစဉ်အခါက သောတာပန်ဖြစ်ပြီးသော သာကီဝင်မင်းသား ရဟန်းတော်ငါးရာတို့သည် အထက် မဂ်ဖိုလ်များကို ရရန် အတွက် မြတ်စွာဘုရားထံမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ယူကြပြီးလျှင် ထိုတောအုပ်ကြီးထဲ၌ပင် သစ်ပင်အောက် တောင်ချိုင့်စသော သင့်လျော်သည့်အရပ်များ၌ အသီးအသီး နေထိုင်ကြလျက်တရားအားထုတ်ကြရာ ထိုညနေခင်းမှာပင် အရဟတ္တဖိုလ်ပေါက် ဆိုက်ရောက်၍ ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူကြလေသည်။

ထိုသို့ ဖြစ်တော်မူကြပြီးလျှင် ပဌမ အဦးဆုံး ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူသော ရဟန်းတော်သည် မိမိ၏ ရဟန္တာဖြစ်ပုံကို လျှောက်ရန် မြတ်စွာဘုရားထံ လာခဲ့၍ ရှိခိုး ကန်တော့ပြီး သင့်လျော်သော နေရာ၌ ထိုင်နေသည်။ ထိုသို့ နေထိုင်နေပြီးလျှင် မိမိ၏ နောက်၌ အခြားသူ ရှိ-မရှိ ပြန်လှည့်၍ ကြည့်လိုက်သောအခါ လျှောက်ထားရန် လာနေသော အခြား ရဟန်းတော် တပါးကို တွေ့မြင်ရသဖြင့် မိမိ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကို မလျှောက်တော့ဘဲ ဆိတ်ဆိတ်သာ ထိုင်မြဲ ထိုင်နေလေသည်။ နောက် တပါးကလည်း နည်းတူပင် လာရောက်၍ နည်းတူပင် ထိုင်နေလေသည်။ ဤပုံ ဤနည်းဖြင့် အဆက်မပြတ် ရောက်လာကြ ပြီးလျှင် အသစ်စက်စက် ရဟန္တာ အရှင်မြတ်ငါးရာတို့ စည်းဝေးမိသောအခါ တသောင်းသော စကြဝဠာတိုက်တို့မှ နတ်ဗြဟ္မာ တို့သည် ဘုရားရှင်နှင့်တကွ ရဟန္တာအသစ် ငါးရာတို့ကို ဖူးမြော်ရန် အများအားဖြင့် လာရောက်ကြလေသည်။ မလာပဲ ကျန် နေသော နတ်ဗြဟ္မာတို့မှာ အနည်းငယ်မျှသာ ရှိသည်ဟု ဆို၏။

ဤသို့ လာရောက်ကြသည့် အတိုင်းမသိ များပြားလှစွာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ စည်းဝေးမိသောအခါကို **မဟာသမယ** ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ စည်းဝေးရောက်လာကြသော နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို မြတ်စွာဘုရားက မည်သည့်အရပ်မှ မည်မျှသော နတ်များ လာရောက်ကြသည်စသည်ဖြင့်ကြေငြာတော်မူသည်။ ထိုကြေငြာတော်မူသည့် စကားတော်များကိုပင် **မဟာသမယသုတ်**-ဟူ သော အမည်ဖြင့် သံဂါယနာ တင်တော်မူခဲ့ကြလေသည်။ ထိုသို့ ကြေငြာတော်မူသဖြင့် ပီတိပါမောဇ္ဇဖြစ်ကြလျက် ခန့်ကျန်း သော စိတ်ရှိနေကြသည့် နတ်ဗြဟ္မာတို့အား အရိယမဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို ရကြစေရန် ယင်း ဝေနေယျ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ စရိုက် နှင့် သင့်လျော်သော သုတ်တရားတော်များကို ဟောကြားတော်မူခဲ့ပေသည်။ စရိုက် ၆-ပါးနှင့် လျော်စွာ ဟောကြားတော်မူ ပုံမှာ-

- (၁) ရာဂစရိုက် ရှိသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အတွက် သမ္မာ ပရိဗ္ဗာဓနီယသုတ် တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။
- (၂) ဒေါသစရိုက် ရှိသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အတွက် ကလဟ ဝိဝါဒသုတ် တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။
- (၃) မောဟစရိုက် ရှိသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အတွက် မဟာဗျူဟသုတ် တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။
- (၄) ဝိတက်စရိုက် ရှိသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အတွက် စူဠဗျူဟသုတ် တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။
- (၅) သဒ္ဓါစရိုက် ရှိသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အတွက် တုဝဠကသုတ် တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။
- (၆) ဗုဒ္ဓိ(ပညာ) စရိုက် ရှိသော နတ်ဗြဟ္မာတို့အတွက် ပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကို ဟောကြားတော်မူသည်။

ထိုသို့ ဟောရာ၌လည်း အမေးအဖြေ အနေဖြင့် ဟောမှ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြမည့် အခြေအနေကို သိမြင်တော်မူသော ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်က နိဗ္ဗိတရုပ်ပွား ပေါ်တော်မူဘုရားကို ကိုယ်တော်မြတ်နှင့် အလုံးစုံပုံတူ ဖန်ဆင်း တော်မူပြီး လျှင် ယင်း နိဗ္ဗိတဘုရား၏ အမေးကို ဖြေကြားသည့်အနေဖြင့် ဟောတော်မူပေသည်။ ဤမျှဖြင့် သုတ်ပါဠိတော်ရင်းနှင့် စပ်၍ ဖော်ပြသင့်သော နိဒါန်းစကားမှာ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ပြည့်စုံသွားပါပြီ။

ဤတရားတော် စာအုပ်ဆိုင်ရာ နိဒါန်း

ဤတရားတော် စာအုပ်ဆိုင်ရာ နိဒါန်းကတော့ ကျေးဇူးရှင်မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဤသမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယ သုတ်၌ ပဌမဆုံးဂါထာကို ဟောခါနီးတွင် တရားပလ္လင်ခံ စကားကို မိန့်ကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ထို ပလ္လင်ခံ စကားထဲ၌ အချို့ အကြောင်းအရာများ ပါဝင် သွားပါပြီ။ သို့သော် ယခုခေတ်အားလျော်စွာ ဖော်ပြသင့်သော အကြောင်းအရာ အချို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

အနက်ပြန်ပုံ အထူး

သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ် အမှတ် (၁) အမေးဂါထာ၌ ပြန်ရိုး ပြန်စဉ် နိဿယနည်းအားဖြင့် - ပဟူတပညံ-ကြီးမား ပြန့်ကျယ်သည့် ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ တိဏ္ဍံ-ကူးမြောက်တော်မူပြီးသော၊ ပါရဂုံတံ-တဖက်ကမ်း သို့ရောက် တော်မူပြီးသော၊ ပရိနိဗ္ဗုတံ-ကိလေသာမီး ငြိမ်းအေးတော်မူပြီးသော၊ ဌိတတ္ထံ-တည်ငြိမ်သည့် စိတ်နှလုံး ရှိတော်မူသော၊ မုနိံ- ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကို၊ ပုစ္ဆာမိ-မေးမြန်းပါသည်-ဟူ၍မပြန်ပဲ ပဌမဝိသေသနပုဒ်နှင့် ဝိသေသျှပုဒ်ကို ဆက်စပ်၍၎င်း၊ ထို့နောင် ဝိသေသန ၂-ပုဒ် ၂-ပုဒ်တို့ကို တပေါင်းတည်းပြု၍၎င်း ပြန်ဆိုထားသည်မှာ ပါဠိမတတ် သူတို့အတွက် ချောမော၍ သိနားလည်လွယ်ကူစွာ ရှိပါပေသည်။ (နာ ၂)

အသိဉာဏ် ပွင့်လင်းဘွယ် ပြဆိုချက်များ

ထို ပဌမဂါထာ၌ တဖက်ကမ်းရောက် ကူးမြောက်တော်မူပုံကို ဩဃလေးဖြာ သံသရာရေယဉ်ကျော၌ နစ်မျောနေကြ သော သတ္တဝါတို့နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍ ဖော်ပြထားသည်မှာ စာရှုသူတို့အတွက် အသိဉာဏ် ပွင့်လင်းဘွယ် ကောင်းလှ ပါပေသည်။ (နာ ၂-ပင်)

မင်္ဂလာကို ပယ်ရမည် ဟူရာ၌ ပယ်ရမည့် လောကီမင်္ဂလာများကို ထုတ်ပြပြီးလျှင်၊ ထို လောကီမင်္ဂလာနှင့် အမင်္ဂလာ များကြောင့်ပင် ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးများရသည် ဟူသော အယူအစွဲကို ပယ်ဘို့သာ လိုရင်းဖြစ်ကြောင်း ကမ္မဿကတာသမ္မာ ဒိဋ္ဌိနှင့် နီးနှော၍ ဖွင့်ပြထားသည်မှာလည်း ရှင်းလင်း ပြတ်သားလှပါပေသည်။ (နာ ၅-၇)

ရဟန်းများ ဘုရားဟောအတိုင်းသာကျင့်သင့်ပုံ

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် တရားတော်များ ကျမ်းစာ များကို ဟောကြားရေးသားရာ၌ ပရိယတ္တိဉာဏ် အမြင်စာတွေ့သက်သက်မျှဖြင့် ဟောကြား ရေးသား တော်မူသည် မဟုတ်ပေ။ ၁၂၉၃-ခုနှစ်က သထုံမြို့ မင်းကွန်းဇေတဝန် ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ၌ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ်ခဲ့သည်မှ စ၍ ဖြစ်ပွားခဲ့သော ပဋိပတ္တိဉာဏ်တွေ့များဖြင့်၎င်း၊ ၁၃၀၀-ပြည့်နှစ်မှစ၍ တရားပြ စစ်ဆေးပြုပြင်ပေးရာ၌ တပည့်များနှင့် မိမိပါ သိရသည့် ကိုယ်တိုင်တွေ့များဖြင့်၎င်း၊ ဤနှစ်ရပ်သော ဉာဏ်တွေ့များဖြင့်လည်း ဟောကြားရေးသားတော်မူခြင်း ဖြစ်ပေ သည်။ ယခုအထိ ဆိုလျှင် ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ဟောကြားညွှန်ပြ နေသော ကာလမှာ ၃၉-နှစ်ရှိ၍၊ တရားစအားထုတ်ခဲ့ သော ကာလမှာ ၄၆-နှစ် ရှိနေပေပြီ။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ အလိုတော်မှာ “ဘုရားဟောတဲ့ အတိုင်းသာကျင့်၊ ဘုရားဟောနဲ့ဆန့်ကျင်တာကို မကျင့်နဲ့” ဟူ၍ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအကြောင်းကို ဤတရား တော် စာအုပ် (နာ ၁၀) ၌-

“ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ ရက်ရာဇာ ပြဿဒါး စသည်တွေကို ယုံကြည်တာဟာ အလုပ်ပိုဘဲလို့ အသိအမှတ်ပြုထား ပါတယ်” စသည်ဖြင့် အတိအလင်း ရဲရင့်ပြတ်သားစွာ မိန့်ဆိုထားပါတယ်။

နက္ခတ်ကောင်းရက်ကောင်းမင်္ဂလာကို ရွေးချယ်ပြီး အလုပ်ကိစ္စကို ဆိုင်းငံ့ထားလျှင် အကျိုးမဲ့ ဖြစ်တတ်ပုံကို ပါဠိ အဋ္ဌကထာလာ ဇာတ်ဝတ္ထုဖြင့်၎င်း၊ ယခု မျက်မှောက်ဝတ္ထုဖြင့်၎င်း ပြထားသည်မှာလည်း မှတ်သားဘွယ် ကောင်းလှပါပေ သည်။ (၁၁-၁၂)

ဤ သမ္မာ ပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ် ဘုရားစကားတော်ကို ရှိသေလေးစားသော ရဟန်းတော်များသည် လောကီမင်္ဂလာကို အားမပေးသင့်ကြောင်း ပြဆိုထားသည်မှာလည်း ဘုရားအလိုတော်ကျဖြစ်၍ မှတ်သားသင့် လိုက်နာသင့်လှပေသည်။ (၁၇)

ကိလေသာကို ပယ်နိုင်အောင် အားထုတ်ပုံများ

နာ (၁၉-၂၁)တို့၌ ကာမရာဂပယ်ပုံကို ပါဠိ အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ နည်းမျိုးစုံဖြင့် ပြထားသည်မှာ ပေါ်လွင် ထင်ရှားလှ ပါပေသည်။

နာ (၂၉-၃၂) တို့၌ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာန်းဖြင့် ဝိပဿနာမဂ်ကို ပွားစေ၍ အရိယမဂ် ဆိုက်ရောက်ပုံ၊ ဘဝသုံးပါးမှ လွတ်မြောက်သွားပုံများကို ပြထားသည်မှာလည်း ကျဉ်းကျဉ်းနှင့် ရင်းလင်း ပေါ်လွင်လှပါပေသည်။

ဤသုတ်တရားတော်ထဲ၌ ရှေ့နားက ဟောခဲ့ပြီးအနက်များကိုပင် ဝေါဟာရအထူးတို့ဖြင့် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဟောတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းကို ဖြေရှင်းပြထားသည်မှာလည်း အသင့်ယုတ္တိရှိလှပေသည်။ (၃၄-၃၅)

ချစ်စရာ မုန်းစရာကို ပယ်ရန်နည်းများကို ပြထားသည်မှာလည်းအထူးသတိပြုဘွယ်ကောင်းလှပါပေသည်။ (၄၁-၄၂)

အစွဲအမှိုက်အောင် အားထုတ်ပုံကို သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဖြင့် ဖွင့်ပြထားသည်မှာလည်း ဘုရားဟော စကားတော် ဖြင့်ပင် ဖွင့်ပြဟောကြားခြင်းဖြစ်၍ အလွန်ပင် သဘာဝကျ၍ ယုတ္တိရှိလှပါပေသည်။ (၄၄-၄၅)

ကိုယ်နှုတ်စိတ်ဖြင့် လျော်အောင်ကျင့်ပုံကို သရုပ်ဖော်ပြီးလျှင် မနောသုစရိုက်ဆိုင်ရာ၌ ဝိပဿနာရှုပုံကို သရုပ်ဖော်၍ ပြထားသည်မှာလည်း ပဋိပတ်လက်မဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ မသိနိုင်သော အရာဖြစ်၍ နက်နဲလှပါပေသည်။ ထိုသို့ နက်နဲသည်ကို အများသိနားလည်အောင် ပြဆိုထားသည်မှာ အလွန်ပင် အားရကျေနပ်ဖွယ် ကောင်းလှပါပေသည်။ (၆၀-၆၁)

ရှိခိုးပူဇော်ခံရသောကြောင့် မာန်မတက်ရ၊ ဆဲဆိုခံရသောကြောင့်လဲ စိတ်မဆိုးရ-ဟူရာ၌ မြတ်စွာဘုရားရှင်က မိမိ ကဲ့သို့ပင် နှလုံးသွင်းရန် ညွှန်ကြားတော်မူထားချက်ကိုပါ ဖော်ပြထားသည်မှာ အလွန်ပင် ကြည်ညိုဘွယ် ကောင်းလှပါပေ သည်။ (၇၁-၉)

နာ (၈၈-၉၀) တွင် ယုံမှားမှု ဝိစိကိစ္ဆာကိုပယ်ရာ၌ သုတသိဖြင့် ဆင်ခြင်၍ပယ်ပုံ၊ ရှုမှတ်၍ ကိုယ်တိုင်တွေ့ ဘာဝနာ သိဖြင့် ပယ်ပုံ၊ အရိယမဂ်ဖြင့် ပယ်ပုံများကို ပြထားသည်မှာ ပြည့်စုံလှပါပေသည်။

မိမိနှင့် လျော်တာကိုသိပြီး ပြုကျင့်ရမည်-ဟူရာ၌လျော်တာအရ ဖွင့်ပြပုံမှာ ပြည့်စုံ သင့်မြတ်လှပါပေသည်။(၉၄-၉၆)

အမှန်သိပုံကို ပရိညာပဋိဝေဓ စသည်ဖြင့် ဝေဘန်၍ ဖွင့်ပြထားသည်မှာလဲ ကျမ်းဂန်များနှင့် ညီညွှန်၍ သင့်မြတ်လှပါ ပေသည်။ (၉၇-၉၉)

နာ (၁၀၄) စသည်၌ အနုသယကို အာရမ္မဏာနုသယသန္တာနာနုသယတို့ဖြင့် ခွဲခြားပြပြီးလျှင် ဝိပဿနာဖြင့် အာရမ္မဏာနုသယပယ်ပုံကို ပြထားသည်မှာ ပေါ်လွင်ထင်ရှား၍ ခိုင်လည်းခိုင်လုံလှပါပေသည်။

နာ (၉၉) ကြောင်း (၁၆-နှင့် ၁၇) တို့၌ ဝိပဿနာရှုတယ်ဆိုယင် အဲဒီ တဒင်္ဂနိရောဓ ဆိုက်ရောက်ပုံကို တိတိကျကျ ပြပြီး ဝန်ခံနိုင်ဘို့လိုပါတယ်-လို့ အထူးသတိပေးသည့်အနေဖြင့် ပြဆိုထားပါသည်။ ထိုသတိပေးစကား ရပ်ထဲမှ တိတိကျကျ ပြပြီးဆိုသော စာခြောက်လုံးမျှဖြင့် ဝိပဿနာတရားကိုလဲ ကြိုတိုင်းနာ၊ ဝိပဿနာစာအုပ်တွေကိုလဲ ရတိုင်းဖတ်ပြီး တရားမှန်ကို ရှာကြံလိုက်စားနေသည့် သူတော်စင်တို့အား စဉ်းစားဆင်ခြင်ဘို့ အထူးသတိပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်ပေသည်။ ယင်းစာခြောက်လုံး ဟာ စာသားကျဉ်းသလောက် အဓိပ္ပါယ်ရှင်းလှပါပေသည်။ ဝန်ခံနိုင်ဘို့ လိုပါတယ်ဆိုတော့ ဝန်ခံနိုင်တဲ့ ဆရာကို ရှာဘို့ပါဘဲ။

မြန်မာပြန်နှင့်ဆောင်ပုဒ်

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ပါဠိတော်ကို မြန်မာပြန်ဆို ရေးသားတဲ့နေရာမှာ တိုတိုကျဉ်းကျဉ်း ဖြင့် လိုရင်းကို သိလွယ်စေသလိုပင် ဆောင်ပုဒ်စီ၍ ဟောပြောမှာလဲ တိုတိုကျဉ်းကျဉ်းဖြင့် လိုရင်းသိစေကာ နှုတ်တက်ဆောင် ထားဘို့ရာလဲ လွယ်ကူစေပါသည်။

တရားဟောရာ၌ ပါဠိစာပေ မြန်မာစကားပြင်တွေကို ဆောင်ပုဒ်ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ကာ တခေတ်ဆန်းလာသည်မှာ ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဉာဏ်စွမ်းရည်ထူးကြောင့်ဟု ဆိုလျှင် မှားမည်မဟုတ်ပေ။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ဟောတော်မူသော တရားပွဲတိုင်းမှာလိုလိုပင် ဆောင်ပုဒ် စာရွက်များကို ဝေငှပြီး ဟောတော်မူလေ့ ရှိပါသည်။ ၂-နာရီ ၃-နာရီကြာ တရားပွဲကြီးကို ဆောင်ပုဒ်လေးငါးခုမျှဖြင့် အကျဉ်းချုံးပြီး ဟောတော်မူသဖြင့် တရားနာပရိသတ်များ အိမ်ပြန် ရောက်သောအခါ မည်သို့သော တရားကို ဟောတော်မူကြောင်း အတိအကျ တဆင့်ပြောနိုင်ကြသည်မှာ ယင်းဆောင်ပုဒ်များ၏ စွမ်းရည်ကြောင့်ပင် မဟုတ်ပါလော။

ဤသမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ်သည် ကိုယ်တိုင်သိနားလည်ရန်လည်းခက်၏။ သူတပါးတို့အား သိနားလည်အောင် ဟော ပြောရန်လည်း အလွန်ခက်၏။ သို့ဖြစ်ပါလျက် ယင်းသုတ်တရားတော်ကို သိလွယ်သော ဆောင်ပုဒ် (၃၇)ပုဒ်မျှဖြင့် (ထပ်တူကို ချန်ထားသည်) လိုရင်းအနက်ပြည့်စုံအောင် အတိုချုံး၍ ပြထားသည်မှာ အံ့ဘွယ်ပင် ဖြစ်ပါပေသည်။

နာ (၁၅၁) စသည်၌ “အညာယ ပဒံ သမေစ္စ ဓမ္မံ” ဟူသော ပါဠိကို ၂-နည်း အနက်ပြန်၍ အဓိပ္ပါယ် ဖွင့်ပြထား သည်မှာ အလွန်ပင် ရှင်းလင်းပေါ်လွင်လှပါပေသည်။ မဂ်ရောက် ဖိုလ်ရောက် တကယ်အားထုတ်လိုသော သူတော်စင်တို့ အတွက် အလွန်ပင် အားရနှစ်သိမ့်ဘွယ် ဖြစ်ပါပေသည်။

ဤစာရေးသူသည် ၁၃၃၁-ခုနှစ်က ဆရာတော်ဘုရားကြီး ထံတော်၌ နည်းယူ၍ တရားအားထုတ်နေသည့် အချိန် အထိ မိမိ၏ စိတ်ထဲ၌ ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ပဋိပတ်ဂုဏ်ကသာလျှင် ရှေ့တန်းက ပေါ်ထွက်နေခဲ့ပါသည်။ မဟာစည် ပဋိပတ္တိသာသနာဝင်ကျမ်းကြီးကို ဖတ်ရှုရသော အခါကျမှ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာနိဿယ ရေးသားပုံစသည် အခက် အခဲ အနက်အနဲများစွာတို့ကို ထင်ရှားတွေ့ရသဖြင့် ပရိယတ္တိ ဂုဏ်ထူးများပါ စိတ်ထဲ၌ ထင်ရှားပေါ်လာသဖြင့် ဖတ်ရှုနေ ယင်းပင် နှလုံးသားများ လှုပ်ရှားလာကာ ကြက်သီးများ တဖြန်းဖြန်းထပြီး ရင်ဝမှာ ဆို့နှင့်လျက် မျက်လုံးများလည်း ရီဝေ၊ ဦးနှောက်တွေလည်း လေးလာသည်အထိ ရှေးက ဖြစ်ခဲ့သည့် ဗဟုသုတ အမြင်မမှန် ပရိယတ္တိဒဏ်တွေကို ခံစားခဲ့ရပါသည်။

ယင်းသို့သော အထင်အမြင်မှားကို ဝန်ချကန်တော့သည့်အနေဖြင့် ကျေးဇူးရှင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဤသမ္မာ ပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ် တရားတော်၌ ချီးကျူးဘွယ် မှတ်သားဘွယ် ဂုဏ်တို့ကို အကုန်ဖော်ပြရန် ထက်သန် လိုလားလျက် ရှိပါ သည်။ သို့သော်လည်း ထိုသို့ပြဆိုနေလျှင် ဤနိဒါန်းသည် ကျမ်းစားကိုယ်နှင့် အဆမတန်အောင် ကျယ်ဝန်းသွားပါ လိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်၍ ဤသုတ်တရားတော်စာအုပ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း၏ အကြောင်းကို အကျဉ်းမျှ ဖော်ပြပြီးလျှင် ဤနိဒါန်းကို နိဂုံးချုပ် ပါတော့မည်။

ဤတရားတော်စာအုပ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းအကြောင်း

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၂၂ ခုနှစ်က မဟာသမယ ၆-သုတ်ကို ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ ရိပ်သာ ဖလံယဉ်ဓမ္မာရုံကြီး၌ နယုန်လပြည့်နေ့မှစ၍ သီတင်းနေ့တိုင်းဖွင့်ပြဟောကြား တော်မူခဲ့ပေသည်။ ထိုသို့ ဟောကြား စဉ်က အသံဖမ်းယူထားသော တိတ်ခွေမှ ပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်ကို ကြားနာကြရသောသူ များစွာတို့က ကျမ်းစာအုပ် အဖြစ် ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေရန် တောင်းပန် လျှောက်ထားကြသဖြင့် တိတ်ခွေမှ ထုတ်ယူလာသော စာမူကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးက စိစစ်ပြင်ဆင်၍ ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေရန် ခွင့်ပြုတော်မူလိုက်လေသည်။

ထိုခွင့်ပြုချက်အရ ပုံနှိပ်ဖြန့်ဝေသော ပုရာဘောဒသုတ် တရားတော်စာအုပ်ကို ဖန်ရှုကြရသောသူတို့က အလွန် နှစ်သက်ကြသဖြင့် အခြားမဟာသမယ ၅-သုတ် တို့ကိုလည်း အလားတူ တရားစာအုပ် ဖြစ်မြောက်စေလိုကြသည်။ အထူး အားဖြင့် ထိုစဉ်အခါက ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန သာသနာရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ဖြစ်သော ဒါယကာကြီးဦးလှမောင်က ထိုသို့ ကျမ်းစာအုပ်အဖြစ် ပြုစု၍ ဖြန့်ဝေရန် အကြိမ်ကြိမ်လျှောက်ထား တောင်းပန်ခဲ့လေသည်။ ယင်းသို့ တောင်းပန်ချက်အရ တုဂဇ္ဇကသုတ် တရားတော် စာအုပ်ကို ၁၃၃၇-ခုနှစ်က ထုတ်ဝေခွင့် ပြုတော်မူခဲ့သဖြင့် ၁၃၃၈-ခုနှစ် နတ်တော်လက ဖြန့်ချိထုတ်ဝေခဲ့လေသည်။

ထို့ပြင် ကျန်နေသေးသော မဟာသမယ ၄-သုတ်တို့ကို လည်း တရားစာအုပ်အဖြစ် ပြုစုဖြန့်ချိရန် အခြားသူတို့က လည်း တောင်းပန်လျှောက်ထားကြပြန်သဖြင့် ၁၃၃၈-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လကွယ်နေ့မှ စ၍ နံနက် ၈-နာရီခွဲ အချိန်တွင် ရှစ်ပါးသီလ ပေးပြီးသောအခါ ဥပုသ်သည် တို့အား ဤသမ္မာပရိမ္မာဇနီယသုတ်မှ အဖြေဂါထာ တဂါထာချင်း သီတင်းနေ့တိုင်း ထုတ်ဖော်ဖွင့်ပြ၍ ဟောကြားတော် မူခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ ဟောတော်မူသည့်တရားကို ရန်ကုန်မြို့ ရွှေတောင်ကြားလမ်း (၄၆) နေ B.A.B.L. ဒါယကာ ဦးလှကြိုင်က ကက်ဆက်ဖြင့် ဖမ်းယူ၍ ယင်းကက်ဆက်ခွေမှ လက်ရေးစာမူအဖြစ် ရေးသားပြုစုခဲ့ ပါသည်။ ထိုစာမူကို ကျေးဇူးရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကြည့်ရှု စိစစ်ပြင်ဆင်ပေးတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ စိစစ်ပြင်ပြီးသော စာမူချောကို ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ဤစာရေးသူအား ပေးအပ်၍ နိဒါန်းရေးထည့်ရန် အမိန့်ရှိညွှန်ကြားတော်မူလိုက်ပါသည်။ ယင်းတရားတော် စာမူကို ဖတ်ရှုပြီးလျှင် ထူးခြားသော ဖွင့်ပြဟောပြောတော်မူချက် များကို တွေ့ရသဖြင့် ဤစာရေးသူမှ စာရှုသူတို့အား ဖြစ်ပွားမည့် အသိဉာဏ်ထူးစသည်ကို မြှော်မြင်၍ အလွန်ပင် ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာခြင်း ဖြစ်ရပါသည်။ ထိုသို့ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာဖြစ်လျှင် ဤတရားတော် ကျမ်းစာ၏ ဂုဏ်ထူးများနှင့် သိမှတ်ဖွယ် များကို မိမိဉာဏ်မှီသမျှ ဖော်ပြရေးသားလျက် စာရှုမည့် သူတော်စင်တို့အား အစွမ်းကုန် အကူအညီပေးလိုက် ရပါတော့သည်။

နိဂုံးချုပ် ဆုတောင်းပတ္တနာ

ဤတရားတော်စာအုပ်ကို ဖတ်ရှုကြသော သူတော်စင်တို့သည် ဘုရားအလိုတော်ကျ ကျင့်နည်းမှန်ကို သဘောပေါက် နားလည်ကြပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ အလိုတော်နှင့်အညီ သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာပညာ အရိယမဂ်ဖိုလ်ပညာတို့နှင့် ပြည့်စုံအောင် ကျင့်သုံး အားထုတ် နိုင်ကြပါစေသောဝံ။

၁၃၃၉-ခုနှစ်
ကဆုန်လဆုတ် ၆-ရက်။
(၇၊ ၅၊ ၇၇)

အရှင်ဝါယမိန္ဒ
(ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ)
သာသနာဓဇေဝီရိပဝရဓမ္မာစရိယ
မင်းကန်ကြီး
မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ
မြန်အောင်မြို့။

သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ် တရားတော်

ပဌမပိုင်း

၁၃၃၈-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လကွယ်နေ့ ဟောသည်။

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

တရားပလ္လင်ခံ

မဟာသမယ ၆-သုတ်ထဲက ပုရာဘောဒသုတ်ကတော့ စာအုပ်ဖြစ်နေတာကြောပါပြီ။ တုဝဋ္ဌကသုတ်ကတော့ ကမ္ဘာအေး ဗုဒ္ဓသာသနပုံနှိပ်တိုက်မှာ ပုံနှိပ်ဆဲ ဖြစ်နေတယ်။ မကြာမီ စာအုပ်ဖြစ်ပြီး ထွက်ပေါ်လာတော့မှာပါ။ ကျန်တဲ့ ၄-သုတ်ကိုလဲ ဟိုက ဒီက စာအုပ်ဖြစ်အောင် ရွက်ဆောင်ပေးဘို့ တောင်းပန်ကြတယ်။ အဲဒီ ၄-သုတ်ကို သီးသန့် ဟောဘို့တော့ လိုပုံမရပါဘူး။ ယခုလို သီတင်းနေတိုင်း သီလပေးပြီး တဂါထာချင်း ဟောသွားယင် ပြည့်စုံသွားပါလိမ့်မယ်။ တဂါထာ တရားဆိုတော့ ၁၅-မိနစ်၊ မိနစ်-၂၀၊ ၃၀-လောက်ကြာမှာပါ။ ဒါကြောင့် ဒီကနေ့ကစပြီး သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ်ကို ဟောဘို့ စဉ်းစားထားပါတယ်။

ဒီသုတ်က ရာဂစရိုက်ရှိတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေအတွက် ဟောတဲ့သုတ်ဖြစ်တယ်။ ဒီသုတ်မှာ ပကတိ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အရ နိဗ္ဗာန်ရုပ်ပွားဘုရားက ဒီလိုမေးတော်မူတယ်။

အမေးဂါထာ

၁။ ပုစ္ဆာမိ မုနိံ ပဟူတပညံ၊
တိဏ္ဍံ ပါရဂံတံ ပရိနိဗ္ဗုတံ ဌိတတ္ထံ။
နိက္ခမ္မ ဃရာ ပနဇ္ဇ ကာမေ၊
ကထံ ဘိက္ခူ သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ-တံ။

ပဟူတပညံ-ကြီးမားပြန့်ကျယ်သည့် ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ မုနိံ - ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကို၊ ပုစ္ဆာမိ-မေးမြန်းပါသည်။ တိဏ္ဍံ ပါရဂံတံ-တဖက်ကမ်းရောက် ကူးမြောက်တော်မူပြီးသော၊ (မြန်မာစကား၌ ဝိသေသန မများရအောင် ၂-ပုဒ်ကို တပေါင်းတည်း အနက်ပြန်လိုက်ပါတယ်) ပရိနိဗ္ဗုတံဌိတတ္ထံ-ကိလေသာမီး ငြိမ်းအေးပြီး၍ တည်ငြိမ်သည့် စိတ်နှလုံးရှိတော်မူသော၊ မုနိံ -ရှင်တော်မြတ်ဘုရားကို၊ ပုစ္ဆာမိ-မေးမြန်းပါသည်။

ဒီစကားတွေကတော့ မြတ်စွာဘုရားကို ချီးကျူးတဲ့ စကားတွေပါ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်ဟာ တရားအလုံးစုံကို သိတဲ့ဉာဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသောကြောင့် ကြီးမားကျန်ပြန်တဲ့ ဉာဏ်ပညာနဲ့လဲ ပြည့်စုံတော်မူပါပေတယ်။ ကြီးမားကျယ်ပြန့်ပုံကတော့ သီစရာ ဧညျတရားတွေရှိသလောက် များပြားကျယ်ပြန့်တာကို ဆိုတာပါ။ လောကထဲမှာ သတ္တဝါတွေက ကာမဂုဏ်တွေ လိုလားတပ်စွဲတဲ့ ကာမရာဂဆိုတဲ့ ကာမရေယဉ်ကြောမှာလဲ မျောနေကြနစ်မြုပ်နေကြတယ်။ ဘဝကို လိုလားတပ်စွဲတဲ့ ဘဝရာဂဆိုတဲ့ ဘဝရေယဉ်ထဲမှာလဲ မျောနေကြ နစ်မြုပ်နေကြတယ်။ အယူမှားဆိုတဲ့ ဒိဋ္ဌိရေယဉ်ထဲမှာလဲ မျောနေကြ နစ်မြုပ်နေကြတယ်။ ဘုရားတရားတော် ထွန်းလင်းနေတဲ့အခါ အဲဒီတရားတော်ကို ယုံကြည်နေကြတဲ့ သူများသာ ဒိဋ္ဌိရေယဉ်မှ ကူးမြောက်ဖို့ အခွင့်ရကြတယ်။ အခြားသတ္တဝါတွေမှာတော့ မျောမြဲမျော နစ်မြဲ နစ်နေကြတာ။ အနိစ္စသည်ကို အမှန်အတိုင်းမသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာရေယဉ်ကြောထဲမှာလဲ မျောနေကြ နစ်မြုပ်နေကြတယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်ကတော့ အဲဒီဩယရေယဉ်ကြီး ၄-မျိုးကို လွန်မြောက်တော်မူပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို လွန်မြောက်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ တဖက်ကမ်းသို့လဲ ရောက်တော်မူပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်လို့ ကိလေသာအားလုံး ငြိမ်းတာကို သဉ္စပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် ခေါ်တယ်။ အဲဒီ သဉ္စပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်အလိုအားဖြင့် ငြိမ်းအေးတော်မူပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ကိလေသာ ကင်းငြိမ်းတဲ့အတွက် မြတ်စွာဘုရား၏ စိတ်နှလုံးတော်လဲ လှုပ်ရှားခြင်းမရှိပဲ တည်ငြိမ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဂုဏ်များဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို ချီးကျူးပြီး မေးတော်မူတာပါ။ မေးတဲ့ အကြောင်းအရာကတော့-

ကာမေ ပနဇ္ဇ-ကာမဂုဏ်တို့ကို ပယ်စွန့်၍၊ ဃရာ နိက္ခမ္မ-အိမ်(ရာတည်ထောင် လှူဘောင်)မှ ထွက်ခွါခဲ့ပြီးလျှင်၊ သော ဘိက္ခု-ထိုသို့ တောထွက်လာသော ရဟန်းသည်၊ လောကေ-လောက၌၊ ကထံ-အဘယ်သို့လျှင်၊ သမ္မာ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးနေရာပါသနည်းတဲ့။

အဲဒီမှာ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ဆိုတဲ့ပုဒ်က ပရိ-ဆိုတဲ့ ဥပသာရပုဒ်နဲ့ ဝဇ-ဓာတ်ဖြင့်ပြီးသောကြောင့် ထက်ဝန်းကျင်သွား သည်လို့ သဒ္ဒါနက်ရှိပါတယ်။ ဆုတ်နစ်ခြင်းမရှိ တသွားထဲသွားနေသည်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ သွား-ဆိုတာလဲ ဒီနေရာမှာတော့ ကျင့်သုံးနေထိုင်ခြင်းကိုဘဲ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီပုဒ်၏ အဖွင့်အဋ္ဌကထာမှာ အနုပလိတ္တော လောကေ နဟုတ္တာ- လောကနှင့် မငြိကပ် မတွယ်တာမူ၍၊ ဝိဟရေယျ-နေရာပါသနည်း၊ လောကံ အတိတ္တမေယျ-လောကကို ကျော်လွန်နိုင်ရာ ပါသနည်း-လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက အကျဉ်းချုပ် ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ “ကာမဂုဏ် ပယ်ခွါ၊ တောထွက်လာ၊ ကောင်းစွာ ဘယ်သို့ကျင့်သနည်း” တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁။ ကာမဂုဏ်ပယ်ခွါ၊ တောထွက်လာ၊ ကောင်းစွာ ဘယ်သို့ကျင့်သနည်း။

အဲဒီမေးခွန်းကို ပကတိမြတ်စွာဘုရားကို ဒီလိုစပြီး ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

အဖြေပဌမဂါထာ

၂။ ယဿ မင်္ဂလာ သမူဟတာသေ၊
ဥပ္ပါတာ သုပိနာ စ လကဏာ စ။
သော မင်္ဂလာဒေါသဝိပ္ပဟီနော၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ။

လောကီမင်္ဂလာဟူသမျှ ပယ်ရမည်

မုနိ-နိဗ္ဗိတရုပ်ပွားရှင်တော်ဘုရား၊ ယဿ-အကြင်ရဟန်းသည်၊ မင်္ဂလာ-ကောင်းကျိုးရကြောင်း နိမိတ်ကောင်း ဖြစ်သည် စွဲယုံကြည်သည့် လောကီဆိုင်ရာ မင်္ဂလာတို့ကို၊ သမူဟတာ-အရိယာမဂ်ဖြင့် ကောင်းစွာ ပယ်အပ်ပြီး ဖြစ်လေကုန် ပြီ။ (သေ-အက္ခရာကတော့ သဒ္ဒါဆရာတို့ အလိုအားဖြင့် ပဌမာဗဟုဝုဒ်ပုဒ်နောင်လာတဲ့ အာဂုမ်ဖြစ်ကြောင်း၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာတို့ အလိုအားဖြင့် နိပါတ်ဖြစ်ကြောင်း သုတ္တနိပါတအဋ္ဌကထာ ပဌမအုပ် နှာ ၂၁-၌ ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီသေ- အက္ခရာပါရှိမှ အစ၌ ဖ-မတြာနှင့် ဂ-ဂိုဏ်း ယ-ဂိုဏ်းပြည့်စုံပြီး ဆန်းလက္ခဏာနှင့် ညီညွတ်ပါတယ်။ ဒီသုတ်မှာပင် ၁၁-ခု မြောက် ဂါထာဝယ် သမူဟတာ သေ-ဟု ရှိသော ပါဠိနှင့်လည်း ညီညွတ်ပါတယ်) ဥပ္ပါတာ စ၊ မိုးကြိုးပစ်ခြင်း လောင်မီး ကျခြင်း စသော ဘေးဥပါယ်ဆိုင်ရာ အယူအစွဲတို့ကို၎င်း၊ သုပိနာ စ-အိပ်မက်ဆိုင်ရာ အယူအစွဲတို့ကို၎င်း၊ လကဏာ စ- သက်ရှိ သက်မဲ့ အသုံးအဆောင်တို့၏ လက္ခဏာဆိုင်ရာ အယူအစွဲတို့ကို၎င်း၊ သမူဟတာ-အရိယမဂ်ဖြင့် ကောင်းစွာ ပယ်အပ်ပြီး ဖြစ်လေကုန်ပြီ။ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ မင်္ဂလာဒေါသဝိပ္ပဟီနော-မင်္ဂလာနှင့်စပ်သော အပြစ်ဒေါသဟူသမျှကို ပယ်ပြီး ဖြစ်လေတော့သည်။ သော-ထိုသို့သော ရဟန်းသည်၊ လောကေ-လောက၌၊ သမ္မာ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ကောင်းစွာ ကျင့်သုံး နေနိုင်ပါပေသည်တဲ့။

ပယ်ရမည့် မင်္ဂလာများ

ဒီဂါထာမှာ ပယ်ရမည့်မင်္ဂလာဆိုတာက တရားနဲ့ စပ်တဲ့ ၃၈-ဖြာ မင်္ဂလာအစစ်တွေ မဟုတ်ပါဘူး။ လောကသား တွေက မင်္ဂလာလို့ ပူဆာစွဲလမ်းအပ်တဲ့ မင်္ဂလာ အတုတွေကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါတွေက ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာ၊ သုတမင်္ဂလာ၊ မုတ မင်္ဂလာလို့ သုံးမျိုးရှိတယ်။

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာ

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာဆိုတာ အကောင်းအမြတ်ကို မြင်တွေ့ရယူင် ကောင်းကျိုးကိုရတယ်။ မကောင်းတာ ဆိုးတာကို မြင်ရယူင် မကောင်းကျိုးကို ရတယ်လို့ ယူဆချက်ပါဘဲ။ ဘယ်လိုဟာလဲဆိုတော့ နံနက် အိပ်ရာမှ ထခါစမှာ ပျံလွှားငှက်၊ မိုးစာငှက် လူ့စကားပြောတတ်တဲ့ ငှက်ကို မြင်ရလျှင်၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်ကို အပျို လူပျိုကို၊ ရေပြည့်အိုးကို၊ အာဇာနည်မြင်းကို၊ နွားလား ဥသဘာကို ဒီလိုနှစ်သက်ဖွယ်အဆင်းကို မြင်ရယူင် ကောင်းခြင်းမင်္ဂလာ ဖြစ်တယ်လို့ ယူဆကြတယ်။ ရှေးတုန်းက အိန္ဒိယမှာ ယူဆပုံတွေပါဘဲ။ ယခုခေတ် မြန်မာပြည်မှာလဲ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ ယူဆစွဲလမ်းချက်ဟာ အတော်အတန်တော့ ရှိတာပါ ဘဲ။ သူတောင်းစား ဒွန်းစဏ္ဍားကိုမြင်ရယူင် အမင်္ဂလာဖြစ်တယ်လို့ ရှေးခေတ်က အယူအဆရှိခဲ့တယ်။

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ ဝတ္ထုအကျဉ်း

ဒါကြောင့် မာတင်္ဂဇာတ်မှာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာဆိုတဲ့ သေဋ္ဌေးသမီးဟာ သူ့ကို အလိုရှိတဲ့ အမျိုးသားများက လာရောက်ပြီး ဆွယ်ကြရာမှာ အဲဒီလူရဲ့ လက်ခြေစသည်၌ ချွတ်ယွင်းချက်ကို ကြည့်ရှုပြီးတော့ ဒါက ဘယ်လိုလူလဲ အမျိုးညံ့ အရပ်ဆိုးတဲ့ လူဘဲလို့ ရေရွတ်ပြောဆိုပြီး နှင်ထုတ်တယ်။ မင်္ဂလာ မရှိတဲ့ဟာကို မြင်ရတယ်ဆိုပြီး သူ့မျက်နှာကိုလဲ ရေဖြင့် ဆေးကြော သုတ်သင်တယ်။ မြင်သမျှ မကောင်းတာတွေကို အရှက်တကွဖြစ်စေပြီးတော့ သူက နှင်ထုတ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ကို ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာလို့ ခေါ်ကြတယ်။ အမြင်မင်္ဂလာကို ယုံကြည်စွဲလမ်းသူလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီအခါတုန်းက ဘုရားအလောင်းတော်ကလဲ ဒွန်းစဏ္ဍားမျိုးထဲမှာ ဖြစ်နေတယ်။ အမည်က မာတင်္ဂတဲ့။ ဒွန်းစဏ္ဍား ဆိုတာ မြို့ထဲ မနေရဘူး၊ မြို့ပြင်မှာ နေရတယ်။ တနေ့သောအခါ အဲဒီ မာတင်္ဂဒွန်းစဏ္ဍားက မြို့ထဲကိစ္စရှိလို့ သွားတယ်။ ဒွန်းစဏ္ဍားများ မြို့ထဲသွားယင် အညံ့စားဝတ်သွားရတယ်။ အမျိုးမြတ်သူတွေနဲ့ မထိမိအောင် ဒုတ်ချောင်း စသည်ဖြင့် အသံပြုပြီး သွားရတယ်။ ဒါကြောင့် မာတင်္ဂဟာလဲ ညိုမဲတဲ့ အဝတ်ညံ့ကို ဝတ်ပြီးတော့ လက်တဖက်က ခြင်းတောင်းဆွဲကိုင်ပြီး လက်တဖက်က (ဃဏ္ဍ-ခေါ်တဲ့) ဂလိုင်ဖြင့် အသံပေးလျက် တွေ့ရတဲ့လူတွေကိုလဲ အရိုအသေပေးပြီး လမ်းမကြီးပေါ်မှာ သွားနေပါသတဲ့။ ဂလိုင်သံပေးတာကတော့ “ကျွန်တော်က ဒွန်းစဏ္ဍားဇာတ်နိမ့်မျိုးပါ။ မထိမိအောင် ရှောင်ကြပါ” လို့ သတိပေးတဲ့ သဘောပါဘဲ။

အဲဒီလို သွားနေစဉ်မှာ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာဆိုတဲ့ သေဋ္ဌေးသမီးကလဲ ဂင်္ဂါမြစ်၌ ရေချိုးပြီး ပျော်ပွဲစားဘို့ မြင်းရထားဖြင့် အဲဒီလမ်းမှာဘဲ ထွက်လာတယ်။ ဂလိုင်သံကြားလို့ အဝတ်အကာ ကြားမှာ မြှော်ကြည့်လိုက်တဲ့အခါ မာတင်္ဂကို မြင်ရတော့ “ဟိုလူက ဘာလဲ” လို့ သူက မေးတယ်။ “မာတင်္ဂဆိုတာ ဒွန်းစဏ္ဍားဘဲ” လို့ ပြောကြတယ်။ အဲဒီတော့ မင်္ဂလာကိစ္စ အတွက် ထွက်လာရာမှာ အမင်္ဂလာကို မြင်မှမြင်ရလေခြင်းလို့ ညည်းညူလျက် နှလုံးမသာဖြစ်ပြီး မျက်နှာကို ရေဖြင့် ဆေးကြောသုတ်သင်ကာ အိမ်ကိုဘဲ ပြန်သွားပါသတဲ့။ အဲဒီအခါ သူ့အခြေအရံတွေက ပျော်ပွဲစားကိစ္စ ပျက်တဲ့အတွက် မကျေမနပ်ဖြစ်ပြီး မာတင်္ဂကို ဝိုင်းပြီး ရိုက်နှက်နှိပ်စက်ကြသတဲ့။ ဝတ္ထုကြောင်း အပြည့်အစုံ သိချင်ယင်တော့ ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ် ဝိသတိနိပါတ်မှာ မာတင်္ဂဇာတ်ဝတ္ထုကို ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒါနဲ့ တစ်စတည်း စိတ္တသမ္မုတဇာတ်မှာလဲ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ အကြောင်း ပါရှိပါတယ်။

သုတမင်္ဂလာ

သုတမင်္ဂလာဆိုတာကတော့ အကြားကောင်းကို မင်္ဂလာလို့ယူပြီး အကြားဆိုးကို အမင်္ဂလာလို့ ယုံကြည်စွဲလမ်းတာ ပါဘဲ။ ဝမ်းမြောက်ပျော်ရွှင်ဘွယ် အသံကောင်း အဆိုကောင်းကို ကြားရယူင် မင်္ဂလာလို့ တင်မှတ်တယ်။ မသာ စသည် အကြောင်း၊ လွမ်းဆွတ်ငိုကြွေးသံ စသည်တို့ကို ကြားရယူင် အမင်္ဂလာလို့ ယူဆတယ်။ ဇီးကွက်မြည်သံကြား ရယူင် မင်္ဂလာ ရှိတယ်လို့ ယူဆတယ်။ ငှက်ဆိုးသံ ကြားရယူင် အမင်္ဂလာဖြစ်တယ်လို့ ယူဆတယ်။ ဒါမျိုးတွေပါဘဲ။

မုတမင်္ဂလာ

မုတမင်္ဂလာ ဆိုတာကတော့ အနံ့ကောင်းကို နံရတာ၊ အရသာအထူးကို စားရတာ၊ အတွေ့ကောင်းကို တွေ့ထိရတာ ဒါမျိုးတွေကို မင်္ဂလာလို့ ယူဆတယ်။ အဲဒါနဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ အနံ့အရသာ အတွေ့မျိုးကို အမင်္ဂလာလို့ ယူဆတယ်။ အိန္ဒိယက ဇာတ်အယူဝါဒအရဆိုရင် ဇာတ်နိမ့် ခွန်းစဏ္ဍားကိုယ်နဲ့ ထိတာကို အမင်္ဂလာလို့ ယူဆတယ်။ တခါက အိန္ဒိယက စာသင် ကျောင်းတခုမှာ ဇာတ်နိမ့်ကျောင်းသားက ဇာတ်မြင့်ကျောင်းဆရာနဲ့ မတော်တဆ ထိမိလို့ အဲဒီ ကျောင်းဆရာက အမင်္ဂလာ ဖြစ်တယ်လို့ ယူဆပြီး အကြီးအကျယ် စိတ်ဆိုးကာ အဲဒီ ကျောင်းသားကလေးကို အပြင်းအထန် ရိုက်နှက်နှိပ်စက်တဲ့ အကြောင်း စာစောင်တခုမှာ တွေ့ရဘူးတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ရက်ရာဇာ ပြဿဒါး လာဘ်နေ နတ်နေ စသည် အယူအစွဲတွေလဲ ဒီ မင်္ဂလာ အမင်္ဂလာ အယူအစွဲ ထဲမှာ ပါဝင်ပါတယ်။ အလှူပွဲ ထိမ်းမြားပွဲ စသည့် မင်္ဂလာကိစ္စကို ပြုကြတဲ့အခါမှာ ရက်ကောင်း နေ့ကောင်း အချိန်ကောင်းကို ရွေးကြတယ်။ အိမ် ကျောင်းစသည် ဆောက်လုပ်တဲ့အခါမှာလဲ အချိန်ကောင်း ရွေးချယ်ပြီး ပန္နက် အုတ်မြစ်ချကြရတယ်။ ဒါတွေလဲ မင်္ဂလာ အစွဲအလမ်းတွေပါ။ အမှန်ကတော့ နေ့ရက်အချိန်က ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ မကောင်းသည်ဖြစ်စေ အချိုး တကျ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ယင် အလုပ်ကိစ္စတွေ အောင်မြင်တာပါ။ ဘယ်လို အချိန်ကောင်း ရွေးပြီး လုပ်ပေးမယ်လို့ အချိုး တကျ မဆောင်ရွက်ယင်တော့ မအောင်မြင်ပါဘူး။ အဲဒါ စဉ်းစားကြည့်ဘို့ကတော့ ထိမ်းမြားမင်္ဂလာပြုကြရာမှာ ရက်ကောင်း အချိန်ကောင်းရွေးပြီး ဆောင်ရွက်ကြပေမဲ့ အချင်းချင်း ဆက်ဆံရေးက အဆင်မပြေတော့ တကွဲတပြားစီ ဖြစ်သွားကြတာ တွေလဲ များစွာ ရှိနေတာ။ တချို့ ဘုရားကိစ္စ ကျောင်းကိစ္စတွေဟာလဲ မပြီးနိုင်ဘဲ ဖြစ်နေတာတွေ ရှိနေတာ။

ရက်ရာဇာ စသည် ရွေးတာ အလုပ်ပိုပင်

ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ကတော့ ရက်ရာဇာ ပြဿဒါး စသည်တွေကို ယုံကြည်တာဟာ အလုပ်ပိုဘဲလို့ အသိအမှတ် ပြုထားပါတယ်။ ယခုနေအခါ ဒီ ရန်ကုန်က လူတွေလဲ ရက်ရာဇာစသော ရက်ကောင်းကို မရွေးဘဲ တနင်္ဂနွေနေ့ကို အလေးပြုပြီး ရွေးကြတာ တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒါဟာ သဘာဝကျပုံ ပေါ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ တနင်္ဂနွေ ရုံးပိတ်ရက် မဟုတ်တဲ့ အခြားရက်မှာ မင်္ဂလာကိစ္စကိုလုပ်ယင် ခမ်းခမ်းနားနား စည်ကားသင့်သလောက် မစည်ကားနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့်ပါ။

မိစ္ဆာအယူအစွဲ ပယ်ဘို့က လိုရင်းဘဲ

ဒီဂါထာမှာ လောကီမင်္ဂလာကို ပယ်ရမယ် ဆိုတာက အဲဒီ မင်္ဂလာ အမင်္ဂလာကြောင့်ပင် ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုး ရတယ်လို့ အယူအစွဲကို ပယ်ဘို့ပါ။ အမှန်ကတော့ ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးဆိုတာ ရှေးကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ်ကံနဲ့လဲ ဆိုင်တယ်။ ယခုမျက်မှောက်မှာ သင့်တော်တဲ့အလုပ် မသင့်တော်တဲ့ အလုပ်နဲ့လဲ ဆိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် “ကုသိုလ် ကံကြောင့် မင်္ဂလာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ ကုသိုလ်ကြောင့်ပဲ ကောင်းကျိုးကိုရတယ်။ အကုသိုလ်ကံကြောင့် အမင်္ဂလာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ အကုသိုလ်ကံကြောင့်ပဲ မကောင်းကျိုးကို ရတယ်”လို့ ကံကိုသာ ပဓာနပြုပြီး ယုံကြည်ယူဆဘို့ပါ။ အဲဒါဟာ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြင့် ယူဆတဲ့ အမြင်မှန်ပါ။ မင်္ဂလာ အမင်္ဂလာကြောင့်ပင် ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုး ရတယ်လို့ ယုံကြည် စွဲလမ်းတာ ကတော့ အဲဒီ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိနဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့ မိစ္ဆာ အယူအစွဲဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မိစ္ဆာအယူအစွဲကို ပယ်ဘို့က လိုရင်းပါ။ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် အဲဒီလို အယူအစွဲကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သောတာပန်မှာ အိမ်ထောင်ပြု မှုလဲ ရှိနေသေးတဲ့အတွက် လောကီမင်္ဂလာတွေ အကုန်လုံး ကင်းတယ်လို့တော့ မဆိုနိုင်ပေဘူး။ လောကထဲမှာအများနဲ့ ဆက်ဆံနေရတဲ့အတွက် အများကြိုက် မင်္ဂလာမှုကလေးများကို ပြုရတာလဲ ရှိပေလိမ့်မယ်။ ဘုန်းကြီးတို့မှာ ရက်ရာဇာ ပြဿဒါး စသည်ကို အယုံအကြည်မရှိပေမဲ့ အလှူမင်္ဂလာပြုလိုတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေကျတော့ သူတို့အလို အတိုင်း ခွင့်ပြုထားရပါတယ်။ ကျောင်းဆောက်တဲ့အခါလဲ အခါကောင်းရွေးပြီး ပန္နရိုက်တာ အုတ်မြစ်ချတာကို ခွင့်ပြုထားရပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ အကြောင်း မညီညွတ်လို့ တစုံတရာ အဆင်မပြေဘဲ ဖြစ်နေယင် ရက်ကောင်း အချိန်ကောင်း မရွေးရတဲ့ အတွက်ကြောင့်လို့ ပြောစရာ ဖြစ်မနေရအောင်လို့ပါ။

တကယ်ဆိုတော့ နက္ခတ်အယူ၌ မင်္ဂလာအချိန်ဆိုတာ ဘာမျှကောင်းကျိုးနဲ့ မဆိုင်ပါဘူး။ ဘုရားလက်ထက်တော် ကာလက သာဝတ္ထိမြို့နယ် တောရွာက လူတယောက်ဟာ သာဝတ္ထိမြို့ အမျိုးသမီးတယောက်ကို သူ့သားနဲ့ ထိမ်းမြားဘို့ တောင်းဆိုပြီး ရက်လဲ သတ်မှတ်ထားတယ်။ အဲဒီ အကြောင်းကို သူ့ကိုးကွယ်နေတဲ့ တက္ကတွန်း ဂိုဏ်းဆရာကို ပြောကြားပြီး တော့ “အဲဒီနေ့ဟာ နက္ခတ်အယူ၌ ကောင်းပါရဲ့လား” လို့ မေးတယ်။ အဲဒီတော့ တက္ကတွန်းဆရာက “ဒီအကောင်ဟာ မူလ ကတော့ ငါ့ကို မပြောဘဲ သူ့ဟာသူ ရက်သတ်မှတ်ပြီးမှ ငါ့ကို လာမေးတယ်” လို့ အခဲမကြေ ဖြစ်ပြီးတော့ “ဒီကနေ့ နက္ခတ် မကောင်းဘူး။ ဒီကနေ့မင်္ဂလာပြုယင် အကြီးအကျယ် ပျက်စီးလိမ့်မယ်” လို့ ဟောကိန်းထုတ်လိုက်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလူက အဲဒီချိန်းဆိုထားတဲ့နေ့မှာ သမီးရှင်များထံ နောက်တရက်ကျမှ သွားသတဲ့။ သာဝတ္ထိမြို့နေ သမီးရှင်များက ချိန်းထားတဲ့ရက်မှာ

မလာတဲ့အတွက် အခမ်းအနား ပြုလုပ်ရန်လဲ ပြင်ထားပြီး ဖြစ်နေသောကြောင့် အခြားသတို့သား တယောက်နဲ့ လက်ထပ် ထိမ်းမြားပေးလိုက်သတဲ့။ နောက်တနေ့ကျမှ ရောက်လာတဲ့ ဟိုလူကိုလဲ ကြိမ်းမောင်း မာန်မဲပြီး နှင်ထုတ်လိုက်ကြသတဲ့။

အဲဒီ သတင်းကပြန်ပြီး ရဟန်းတော်များထံ ရောက်လာတဲ့အခါ အဲဒီ အကြောင်းကို ပြောနေကြတုန်း မြတ်စွာဘုရား က ပြောဆိုနေဆဲစကားကို မေးမြန်းတော်မူပြီးတော့ ဒီလိုဖြစ်ရတာဟာ ယခုမှာသာ မဟုတ်ဘူး ရှေးကလဲ ဖြစ်ဘူးကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။ ဧကကန်ပါတ် ၄၉-ခုမြောက် ဇာတ်ဝတ္ထု ဖြစ်တယ်။ **နက္ခတ္တဇာတာကလို့** ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဇာတ်မှာ ဖြစ်ပုံချင်းလဲ တထပ်တည်းတူပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက လူပညာရှိက အဲဒါ အကြောင်းပြုပြီးတော့ ဒီဂါထာကို ရွတ်ဆို ပြီး ဟောပြောပါသတဲ့။

နက္ခတ်ကောင်းငုံနေယင် အကျိုးမဲ့ဖြစ်တတ်သည်

နက္ခတ္တံ ပတိမာနေန္တံ၊ အတ္ထော ဗာလံ ဥပစ္စဂါ။
အတ္ထော အတ္ထဿ နက္ခတ္တံ၊ ကိံ ကရိဿန္တိ တာရကာ။

နက္ခတ္တံ-နက္ခတ်ကောင်း အချိန်ကောင်းကို၊ ပတိမာနေန္တံ-ငုံလင့်နေသော၊ ဗာလံ-အသိဉာဏ်မဲ့သူကို၊ အတ္ထော- လိုအပ်သောအကျိုးသည်၊ ဥပစ္စဂါ-ကပ်လာပြီးမှ ကျော်လွန်သွားတတ်၏။ အတ္ထော-လိုအပ်သော အကျိုးကိုရခြင်းသည်၊ အတ္ထဿ-လိုအပ်သော အကျိုး၏၊ နက္ခတ္တံ- နက္ခတ်ကောင်း အချိန်အခါကောင်းပေတည်း။ တာရကာ-ကောင်းကင်က ကြယ်တာရာတို့သည်၊ ကိံ ကရိဿန္တိ-အဘယ်အကျိုးကို ပြုနိုင်ကုန်အံ့-ပြီးစေနိုင်ကုန်အံ့နည်းတဲ့။

အဲဒီ ဂါထာဟာလဲ အလွန်မှတ်သားဖွယ် ကောင်းပါတယ်။ ယခုခေတ်မှာလဲ ပြုသင့်တဲ့အချိန် မပြုဘဲ ရက်ကောင်း အခါကောင်း ရွေးနေတာနဲ့ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်တာ ရှိတာဘဲ။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၂-နှစ် ၃-နှစ်လောက်က မြိတ်မြို့မှ ဒကာမကြီး တယောက်ဟာ မျက်စိရောဂါအတွက် ရန်ကုန်လာရောက်ပြီး ကုသဘို့ ရှိနေရာမှာ ရက်ကောင်း ရွေးနေတာနဲ့ ရက်အနည်းငယ် နောက်ကျသွားသောကြောင့် ရန်ကုန်ရောက်လာတဲ့အခါ ဆရာဝန်များက ကုသမပေးနိုင်တော့ပဲ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်သွားရတယ်လို့ ရင်းနှီးသော ဒကာ ဒကာမများထံမှ ကြားသိရဘူးတယ်။ အဲဒါလဲ အထူးသတိ ပြုစရာအချက် တခုပါဘဲ။ အဲဒါဟာ မင်္ဂလာကို အလေးပြုနေလို့ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်ရတာပဲ။

အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် မင်္ဂလာဟူသမျှကို ပယ်ပြီးဖြစ်တဲ့ ရဟန်းမှာ ဘယ်လို မင်္ဂလာနဲ့မှ စပ်ပြီး အနှောင့်အရှက် မရှိတော့ ဘူး၊ အမြဲတမ်း ချမ်းသာစွာ နေရတော့တာဘဲ။ ဒါကြောင့်-

သော-လောကီမင်္ဂလာတို့ကို ပယ်ပြီးသော ထိုရဟန်းသည်၊ မင်္ဂလာဒေါသဝိပ္ပဟီနော-မင်္ဂလာနှင့် စပ်သော အပြစ် ဒေါသဟူသမျှကို ပယ်ပြီး ဖြစ်လေတော့သည်။ သော-ထိုသို့သော ရဟန်းသည်၊ လောကေ-လူများအပေါင်း ဟူသော လောက၌၊ သမ္မာ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ကောင်းစွာကျင့်သုံးနေနိုင်ပါပေသည်-လို့ ဖြေရှင်း ဟောကြားတော်မူတာပါဘဲ။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်စီတေးတယ်-“လောကီ မင်္ဂလာ၊ စွန့်ပယ်ခွါ၊ ကောင်းစွာကျင့်နေသည်” တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၂။ လောကီမင်္ဂလာ၊ စွန့်ပယ်ခွါ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်နေသည်။

နောက်ပြီးတော့ မိုးကြိုးပစ်ခြင်း လောင်မီးကျခြင်းအစရှိတဲ့ ဘေးဥပါယ်ဆိုင်ရာ အယူအစွဲတွေကိုလဲ ပယ်ရမယ်တဲ့။ ဒီလို ဘေးဥပါယ်မျိုးကတော့ တွေ့ပဲပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အိပ်မက်ဆိုင်ရာ အယူအစွဲတွေကိုလဲ ပယ်ရမယ်တဲ့။ ဒီ အိပ်မက်ဆိုတာကတော့ ဘုန်းကံကြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများမှာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်က ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးပေးခါနီးမှာ ထင်ပေါ် တတ်တယ်လို့ ကျမ်းဂန်များမှာ အဆိုရှိပါတယ်။ သာမန် ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ အိမ်မက်တွေက ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုးနဲ့ ဆိုင်ပုံမရ ပါဘူး။ စိတ်စွဲလမ်းချက်များနဲ့ ရုပ်ကိုယ်ရဲ့ အခြေအနေများကြောင့် မက်ဟန်တူပါတယ်။ ဘာကြောင့်ဘဲ ဖြစ်ဖြစ် အိပ်မက်နှင့် စပ်ပြီး ဂရုမစိုက်ပဲ ပယ်ထားဘို့ပါဘဲ။ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ အိပ်မက်လဲ မမက်တော့ပါဘူး။ အဲဒီအခြေ အနေရောက်အောင် ကျင့်သုံး သွားဘို့ပါဘဲ။

ဒီနေရာမှာ စဉ်းစားစရာတခုရှိတယ်။ ဒီသုတ်က နတ်ဗြဟ္မာတွေ ဟောတဲ့တရားဘဲ။ နတ်ဗြဟ္မာတွေမှာ အိပ်ခြင်း မရှိတဲ့အတွက် အိပ်မက်လဲ မက်ဖွယ်မရှိဘူး။ အိပ်မက်နဲ့စပ်ပြီး အယူအစွဲ ဖြစ်ဖွယ်လဲ မရှိဘူး။ လူတွေရဲ့ အိပ်မက်အကြောင်းလဲ စိတ်ဝင်စားဖွယ်မရှိဘူး။ အဲဒါကို နတ်ဗြဟ္မာတွေကဘယ်လို သဘောပေါက်ပါမည်လဲလို့စဉ်းစားစရာရှိပါတယ်။ ကောင်းကင် မှာ တည်နေတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေမှာတော့ အိပ်မက် မမက်ဘူးဆိုတာ ဟုတ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မြေပြင်မှာ တည်နေကြတဲ့ ရုက္ခစိုး အစရှိတဲ့ နတ်တွေမှာတော့ အိပ်ခြင်းလဲ ကင်းဟန် မတူပါဘူး။ သူတို့မှာ မအိပ်တောင်မှ လူတွေနဲ့ နီးစပ်တဲ့အတွက် လူတွေရဲ့

အိပ်မက် မက်ပုံစွဲလမ်းပုံတွေကို ထင်ရှား သိနေကြရမှာတဲ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို အချို့နတ်များအတွက် ဒီအိပ်မက်အစွဲပယ်ဘို့ ဟောတော်မူတယ်လို့ ယူယင် သင့်လျော်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ လူတွေမှာ နွား၊ မြင်း၊ အစေ့လူ အစရှိတဲ့ သက်ရှိအသုံး အဆောင်တွေလဲရှိတယ်။ အဝတ်အထည် စသော သက်မဲ့ အသုံးအဆောင်တွေလဲရှိတယ်။ အဲဒီအသုံး အဆောင်တွေနဲ့ စပ်ပြီး ဝေဒကျမ်း ဆရာတွေက ဘယ်လိုလက္ခဏာ ရှိယင် မကောင်းကျိုးပေးတယ်၊ ကောင်းကျိုးပေးတယ် စသည်ဖြင့် ပြဆိုထားတာရှိတယ်။ အချို့ နတ်တွေမှာလဲ ဒီလို အဆိုတွေ ရှိနိုင်တာတဲ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ပြဆိုချက်များအရ ဘယ်လို လက္ခဏာက မကောင်းကျိုးပေးတယ်။ ဘယ်လိုလက္ခဏာက ကောင်းကျိုးပေးတယ် စသည်ဖြင့် ယုံကြည်တဲ့ အယူအစွဲတွေကို ပယ်ရမယ်တဲ့။

အဲဒီ ဘေးဥပါယ် အိပ်မက် လက္ခဏာ ဆိုတာတွေလဲ လောကီ မင်္ဂလာ အမင်္ဂလာထဲမှာ ထည့်သွင်းယူယင် ပါဝင်နိုင် ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ ဂါထာအနက်ကို တိုတိုနဲ့လဲ မှတ်ရအောင် မင်္ဂလာကိုသာ ပဓာနပြုပြီး “လောကီ မင်္ဂလာ၊ စွန့်ပယ်ခွါ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်နေသည်”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတာပါ။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရဦးမယ်။

၂။ လောကီ မင်္ဂလာ၊ စွန့်ပယ်ခွါ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်နေသည်။

လောကီမင်္ဂလာတွေကို စိတ်ဝင်စားပြီး လိုက်စားလေ့လာပြုလုပ်နေကြတာဟာ ကြီးပွားချမ်းသာချင်တဲ့ လောဘရာဂနဲ့ ဆိုင်တယ်။ ရာဂများတဲ့ သူတွေရဲ့ အလေ့အလာလို့ ဆိုရမှာတဲ့။ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေထဲမှာလဲ လောကီမင်္ဂလာကို အလေး အမြတ်ပြုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိမှာတဲ့။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ “လောကီ မင်္ဂလာတွေကို ရဟန်းမြတ်ဖြစ်သူဟာ အကုန်လုံး ပယ်စွန့်ပြီး ချမ်းသာစွာ နေနိုင်တယ်” ဆိုတာ ကြားသိရတော့ အဲဒီလို ရဟန်းမြတ်တွေကိုလဲ ကြည်ညိုတယ်။ မိမိတို့လဲ အဲဒီ လောကီ မင်္ဂလာကို ပယ်နိုင်ဘို့ရာ ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်ကို ရှုတယ်။ လောကီ မင်္ဂလာကို ပယ်နိုင်တဲ့ ရဟန်းမြတ်၏ဂုဏ်နဲ့ တရားတော်ဂုဏ်ကို အာရုံပြုပြီး ကြည်ညိုတယ်။ အဲဒီလို ကြည်ညိုပြီး ပီတိပါမောဇ္ဇတွေလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီလို ကြည်ညို တာနဲ့ ပီတိပါမောဇ္ဇတွေကို ရှုပြီးတော့ တခဏချင်းလဲ အရိယမဂ်ဖိုလ် တရားထူးတွေကို ရသွားနိုင်ပါတယ်။

ရဟန်းနှင့်လောကီ မင်္ဂလာ

ဒီတရားတော်အရဆိုယင် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ရဟန်းအဖြစ် ဝန်ခံနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ လောကီမင်္ဂလာနဲ့ စပ်ပြီး ပယ်သာ ပယ်ဘို့ သင့်ပါတယ်။ အဲဒီ လောကီမင်္ဂလာတွေကို အားမပေးသင့်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ အချို့ ရဟန်းတော်များက ဒီလောကီမင်္ဂလာကိုအားပေးပြောဟောနေကြတာလဲ ရှိနေတယ်။ဥပါယ်တစ်ခုမှာ ဘေးဥပါယ်မှာ အိပ်မက်များ လက္ခဏာများနဲ့ စပ်ပြီး ဘယ်လို မကောင်းကျိုး ဖြစ်တတ်တယ်၊ အဲဒီလို မကောင်းကျိုး မဖြစ်ရအောင် ဘာလုပ်ရမယ် စသည် ဖြင့် ယတြာချေပုံ တွေလဲ သင်ပြပေးနေကြတယ်။ စီးပွားဖြစ်အောင် ရာထူးတိုးတက်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရမယ်၊ ဘာကို ဆောင်ထားရမယ် စသည်ဖြင့်လဲ ညွှန်ကြား ပေးနေကြတယ်။ ဘေးရန် ကင်းချင်တဲ့သူ ကြီးပွားချမ်းသာချင်တဲ့သူ ရာထူးတည်မြဲ တိုးတက်ချင်တဲ့ သူတွေကလဲ အဲဒီလို လောကီမင်္ဂလာ ပြုလုပ်ပေးတဲ့ ဆရာတွေကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် လောကီ မင်္ဂလာကို ဟောပြောနေတဲ့ ရဟန်းတွေမှာလဲ ဘုန်းတန်ခိုးကြီးနေကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီတရားဂါထာအရ ဆိုယင်တော့ အဲဒီ လောကီမင်္ဂလာတွေကို အလေးမပြုသင့်ပါဘူး။ ပယ်နိုင်အောင် သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့်ကိုသာ ကြိုးစားအားထုတ်ပြီး ကျင့်သင့်ပါတယ်။ အဲဒီလို ကျင့်လို့ လောကီ မင်္ဂလာ ဟူသမျှကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်ယင် “လောကေန အနုပလိတ္တော- လောကနှင့် မငြိကပ် မတွယ်တာပဲ ကောင်းစွာနေနိုင်တယ်”လို့ ဆိုထားတဲ့အတိုင်း အကောင်းဆုံးနေခြင်းဖြင့် ချမ်းသာစွာ နေသွားရမှာပါ။ ကဲ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုပြီးဒီကနေ့ သီလပေး တရားသိမ်းကြစို့။

၁။ ကာမဂုဏ်ပယ်ခွါ၊ တောထွက်လာ၊ ကောင်းစွာ ဘယ်သို့ ကျင့်သနည်း။

၂။ လောကီမင်္ဂလာ၊ စွန့်ပယ်ခွါ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်နေသည်။

လောကီမင်္ဂလာတွေကို စွန့်နိုင်သမျှ စွန့်ပယ်ကြ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အတိုင်း ကျင့်နိုင်ကြသဖြင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု။

သမ္မာပရိဗ္ဗာဓနိယသုတ် တရားတော် ပဌမပိုင်းပြီး၏။

သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ် တရားတော်

ဒုတိယပိုင်း

တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၈) ရက်၊ ဒီကနေ့ သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ်မှ
တတိယဂါထာကို ဟောရမယ်၊ အဖြေခံပါတ် အခြေအရကတော့
ဒုတိယ ဂါထာပါဘဲ။

အဖြေဒုတိယဂါထာ

၃။ ရာဂံ ဝိနယေထ မာနသေသု၊
ဒိဗ္ဗေသု ကာမေသု စာပိ ဘိက္ခု။
အတိက္ကမ္မ ဘဝံ သမေစ္စ ဓမ္မံ၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ။

ဘိက္ခု-ကာမဂုဏ် ပယ်ခွါ တောထွက်လာသော ရဟန်းသည်၊ မာနသေသု ကာမေသု စ၊ လူ့လောက ကာမဂုဏ် တို့၌လည်း၊ ရာဂံ-တပ်မက်သာယာ တဏှာရာဂကို၊ ဝိနယေထ-ပယ်ဖျောက်ရာ၏၊ စ-ထို့ပြင်လည်း၊ ဒိဗ္ဗေသု ကာမေသု အပိ-နတ်လောက ကာမဂုဏ်တို့၌သော်လည်း၊ ရာဂံ-တပ်မက် သာယာ တဏှာရာဂကို၊ ဝိနယေထ-ပယ်ဖျောက် ရာ၏ တဲ့။

ကာမရာဂကို ပယ်ရမည်

လူ့လောက ကာမဂုဏ်တွေကို စွန့်ပြီး တောထွက်လာတဲ့ ရဟန်းမှာ သင်္ကန်းဝတ်ပြီး ရဟန်းပြုလိုက်ရုံနဲ့တော့ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေနှင့် စပ်ယှဉ်နေတဲ့ သံယောဇဉ်တွေမှ မလွတ်မကင်းသေးဘူး။ အဲဒီ ကာမဂုဏ်တွေမှာ တပ်မက်သာယာတဲ့ တဏှာရာဂကို လုံးဝကင်းအောင် ပယ်ဖျက်ရာ လိုပါသေးတယ်။ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ပယ်ရမလဲဆိုတော့-စင်ကြယ်တဲ့သီလ အခြေခံပြီး သမာဓိ ဘာဝနာအလုပ်ကို အားထုတ်ရမယ်။ အဲဒီသမာဓိ ဘာဝနာအလုပ်ဖြင့် ပဌမဈာန်လောက်ရယင်ကို ကာမစ္ဆန္ဒ နီဝရဏဆိုတဲ့ ကာမရာဂဟာ ဖြစ်မှု ဝေးကွာသောအားဖြင့် ကင်းကွာသွားတယ်။ ဒါပေမဲ့ လုံးဝပြတ်စဲသွားတာတော့ မဟုတ် သေးဘူး။ သူ့ဆိုင်ရာ အကြောင်း ညီညွတ်ယင် ကာမရာဂက ဖြစ်နိုင်သေးတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဈာန် အဘိညာဉ်ရ အချို့ ပုဂ္ဂိုလ် တွေဟာ မာတုဂါမ ကာမဂုဏ်အာရုံကို အကြောင်းပြုပြီး ဈာန်လျှောသွား ကြတာလဲ ရှိသေးတာဘဲ။ ကောင်းကင်မှာ ပျံသွားနေ ယင်းတောင် မာတုဂါမအသံကို သာယာပြီး ဈာန်လျှောကာ မြေပြင်ကျလာရတာလဲ ရှိဘူးတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဈာန်သမာဓိ သက်သက်နဲ့တော့ ကာမရာဂက လုံးဝ မကင်းသေးဘူး။ အဲဒီ ကာမရာဂ လုံးဝကင်းအောင် ဈာန် သမာဓိကို အခြေခံပြီး ဝိပဿနာရှုဘို့ လိုပါသေးတယ်။

ကာမရာဂ လုံးဝ ကင်းအောင် အားထုတ်ပုံ

ဘယ်လိုလဲဆိုယင်-ဈာန်ကို ဝင်စားပြီးတော့ အဲဒီ ဈာန်စိတ် စသည်ကို ရှုရတာပါဘဲ။ ယခု ဒီက ယောဂီတွေမှာ မြင်ပြီး ကြားပြီး သိပြီးယင် မြင်တယ် ကြားတယ် သိတယ်လို့ ရှုရတာမျိုးပါဘဲ။ အဲဒီ ဈာန် စိတ် စသည်ကို ရှုလို့ ဝိပဿနာ ဉာဏ်အစဉ် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်အစဉ်ဖြင့် အနာဂါမိမဂ် ဖိုလ်ရောက်သွားယင် ကာမဂုဏ်တွေကို တပ်မက်သာယာတဲ့ ကာမရာဂ ကာမတဏှာဟာ ဖြစ်နိုင်ခွင့်မရှိပဲ လုံးဝ ကင်းသွားတော့တာပါဘဲ။

ဈာန်သမာဓိရအောင် အားထုတ်နိုင်ယင်တော့ ဈာန်၏ အနီးကပ် ဥပစာရသမာဓိရအောင် အားထုတ်ရတယ်။ အဲဒီ ဥပစာရသမာဓိကို အခြေခံပြီးတော့လဲ ပေါ်ရာပေါ်ရာကို ဝိပဿနာ ရှုနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ ဈာန်၏အနီး ဥပစာရ သမာဓိ ရအောင် အားထုတ်ခွင့် မရယင်တော့ ထိုမှု သိမှု မြင်မှု ကြားမှု စသည်ကို ရှုပြီးတော့ ဥပစာရသမာဓိနှင့် အင်အားတူညီတဲ့ ဝိပဿနာ ခဏိကသမာဓိ ဖြစ်အောင် အားထုတ်ရတယ်။ ဒီ ဝိပဿနာခဏိကသမာဓိကိုလဲ ဥပစာရ သမာဓိလို့ အဋ္ဌကထာ များမှာ ပြဆိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိပဿနာသမာဓိလောက်သာ ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန် ကမ္မဋ္ဌာန်းများကို ဥပစာရကမ္မဋ္ဌာန်း အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုတာပါဘဲ။ ဥပစာရသမာဓိကိုသာ ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းလို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ။

အဲဒီလို ထိုမှု သိမှု မြင်မှု ကြားမှု စသည်ကို ရှုလို့ ဝိပဿနာခဏိက သမာဓိအား ကောင်းကောင်းပြည့်တဲ့အခါက စပြီး ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်းရပ်နဲ့နာမ်ကိုလဲ ခွဲခြားပြီးသိတယ်။ အကြောင်းနဲ့အကျိုးကိုလဲ ပိုင်းခြား သိတယ်။ အဖြစ်အပျက်

အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောများကိုလဲ ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် သိသိသွားတယ်။ အဲဒီလို သိသိပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်အစဉ် မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်အစဉ်ဖြင့် အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်ကို ရောက်ပြီးအနာဂါမိ ဖြစ်သွားတယ်။ အဲဒီ အခါမှာ ကာမရာဂ ကာမတဏှာကို အကြွင်းမဲ့ပယ်ပြီး ဖြစ်သွားတော့တာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်မှာ လူ့ပြည်က ကာမဂုဏ်တွေမှာလဲ တပ်မက် သာယာခြင်း မရှိတော့ဘူး။ လူ့ကာမထက် ကောင်းမြတ်တဲ့ နတ်ကာမဂုဏ်တွေမှာတောင် တပ်မက် သာယာခြင်း မရှိတော့ဘူး။ အလွန်ပင် အေးချမ်းသွားတော့တာပါပဲ။ ပါဠိကို အနက်ပြန်ရာမှာ စ-နှင့် အပိ သူ့အနက်နှင့်သူ အသီးအသီး ရနိုင်တဲ့ အတွက်၊ စ-ထို့ပြင်လည်း-လို့ သမုစ္စည်းအနက်ပြန်ပြီးတော့၊ ဒိဗ္ဗေသု ကာမေသု အပိ-နတ်လောက ကာမဂုဏ်တို့၌သော် လည်း-လို့ သမ္ဘာဝန အနက်ပြန် လိုက်ပါတယ်။ အဲဒီအနက်ဖြင့် လူ့ကာမဂုဏ်ထက် ကောင်းမြတ်တဲ့ နတ်ကာမဂုဏ်တွေမှာ တောင်မှ တပ်မက်သာယာမှု မဖြစ်တော့ဘူးဆိုတာကို ထင်ရှားစေပါတယ်။ အဲဒီလို စ-နှင့် အပိ-ကို မခွဲပဲ “ဒိဗ္ဗေသု ကာမေယု စာပိ-နတ်လောက ကာမဂုဏ်တို့၌လည်း၊ ရာဂံ-တပ်မက်သာယာ တဏှာရာဂကို၊ ဝိနေယေထ-ပယ်ဖျောက်ရာ၏”လို့ သမုစ္စည်း အနက်ရိုးရိုးလဲ သင့်လျော်တာပါပဲ။

ကာမရာဂကြောင့် ဆင်းရဲကြရသည်

ယခု လူတွေဟာ ဒီ ကာမရာဂကို မပယ်နိုင်ကြသေးတဲ့အတွက် သက်ရှိ သက်မဲ့ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေနဲ့စပ်ပြီး ဆင်းရဲ ဒုက္ခ အမျိုးမျိုးကို တွေ့ကြုံခံစားနေကြရတယ်။ မြင်ဘူး ကြားဘူးတဲ့ အာရုံဝတ္ထုကောင်းတွေကိုရအောင်၊ တွေ့ဘူးခံစားဘူးတဲ့ အာရုံဝတ္ထုကောင်းတွေကို ရအောင် အမြဲမပြတ် ကြောင့်ကြစိုက်ထုတ် ပြုလုပ်နေကြရတယ်။ ရပြီးတွေကိုလဲ မပျောက်မပျက် ရအောင် စောင့်ရှောက်နေကြရတယ်။ စားဝတ်နေရေး အိမ်ထောင်ရေး ရပ်ရွာရေး စသည်အတွက်လဲ ကြောင့်ကြစိုက် နေကြရ တယ်။ အဲဒီလို ကြောင့်ကြစိုက်နေကြရာမှာ နှိပ်စက် သတ်ဖြတ်ခြင်း ခိုးယူခြင်း လိမ်ခြင်း အစရှိတဲ့မကောင်းမှု ကံတွေကို ပြုမိ ကြတဲ့သူတွေလဲ ရှိကြတယ်။

တဦးနဲ့တဦး၊ တစုနဲ့ တစု၊ တနိုင်ငံနဲ့ တနိုင်ငံ အငြင်းပွားကြတာတွေ ရန်ဖြစ်ကြ စစ်ဖြစ်ကြတာတွေလဲ ရှိတာပဲ။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက မူလပဏ္ဏာသပါဠိ စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ် (၁၂၈)မှာ ကာမဂုဏ်၏ အပြစ်ကို ဒီလိုပြပြီး ဟောတော်မူပါ တယ်။ ကာမဂုဏ် အကြောင်းပြုပြီး မင်းတွေလဲ အချင်းချင်း ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြ စစ်ဖြစ်ကြပါတယ်တဲ့။ ပုဏ္ဏားတွေ သေဋ္ဌေး သူကြွယ်တွေလဲ အချင်းချင်း ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြပါတယ်တဲ့။ မိဘနှင့် သားသမီးတွေ ညီအစ်ကို မောင်နှမတွေ မိတ်ဆွေ အရင်းအချာတွေလဲ အချင်းချင်း ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလို ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြရာမှာ ဒုတ် ဓား စသော လက်နက်များဖြင့် နှိပ်စက်ကြသောကြောင့် သေကြေပျက်စီးကြသည်အထိ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ကြရကြောင်းများကို ဟောကြား တော်မူခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီအထဲမှာ ကာမဂုဏ်အတွက် သတ်ခြင်း ခိုးခြင်း လုယက်ခြင်း စသော အကုသိုလ်ကံတွေကို ကျူးလွန်မိတဲ့သူဟာ ငရဲဘုံရောက်ပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲရတယ်၊ ပြိတ္တာဖြစ်ပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲရတယ်၊ နွား ကျွဲ ဆင် မြင်း ခွေး ဝက် ကြက် ငှက် စသော တိရစ္ဆာန် ဖြစ်ပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲရတယ်။ အတိုချုပ်ပြောရယင် ကာမဘုံက သတ္တဝါတွေ ဒုက္ခရောက် နေကြရတာဟာ ကာမဂုဏ်တွေကို တပ်မက်သာယာတဲ့ ဒီ ကာမရာဂကြောင့်ချည်းပါပဲ။ အင်မတန်ကို ကြောက်စရာကောင်းတဲ့ တရားဆိုးကြီး ပါပဲ။

ဒါပေမဲ့ အများစု လူတွေကတော့ ဒီ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို သာယာ တပ်မက်ပြီး ခံစားနေရတာဟာ အကောင်းဆုံး လို့ ထင်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို သာယာ တပ်မက်ပြီး ခံစားရတဲ့ ကာမ ရာဂတွေ များများ ဖြစ်အောင်လို့ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေကို ရနိုင်သမျှ ရှာကြံပြီး သုံးဆောင်ခံစားနေကြတာပဲ။ များသည်ထက် များအောင် ပြည့်စုံသည်ထက် ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားအားထုတ် နေကြရတယ်။ အဲဒီလို ကြိုးစား အားထုတ် နေရတာကိုပင် ပျော်စရာလို့လဲ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ သေသေ ချာချာ စဉ်းစားဆင်ခြင်ကြည့်ယင်တော့ အဲဒီလို ကြောင့်ကြစိုက်ထုတ် ပြုလုပ်နေကြရတာတွေဟာ ကောင်းစားချမ်းသာရတာက ဘာမှ မပြောပလောက်ပဲ အကြီးအကျယ် ဆင်းရဲ ဒုက္ခရောက်နေကြရတာတွေပါပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ဆင်းရဲဒုက္ခတွေမှ လွတ်မြောက်ရအောင် လူ့ပြည်က ကာမဂုဏ်တွေမှာ တပ်မက်တဲ့ ရာဂကိုလဲ ပယ်ရမယ်၊ နတ်ပြည်က ကာမဂုဏ်တွေမှာ တပ်မက် လိုချင်တောင့်တတဲ့ ရာဂကိုလဲ ပယ်ရမယ်လို့ ဟောတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒါကို “လူ့ပြည်ကာမ၊ နတ်ကာမ၊ ရာဂ တပ်မက် ပယ်ရမည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ် အဲဒါ ကို ဆိုကြရမယ်။

၃။ လူ့ပြည်ကာမ၊ နတ်ကာမ၊ ရာဂ တပ်မက် ပယ်ရမည်။

လူ့ကာမဂုဏ် နတ်ကာမဂုဏ် ဒီ ၂-မျိုးထဲမှာ နတ်ကာမဂုဏ် ဆိုတာကတော့ လူတွေမှာ ကြားဘူးရုံမျှပဲ။ ကိုယ်တိုင် တွေ့နေရတာ မဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် နတ်ကာမဂုဏ်ကို မက်မောပြီး အကုသိုလ် ဖြစ်ပွားတာကတော့ သိပ်များလှမှာ မဟုတ်ပါ ဘူး။ လူ့ ကာမဂုဏ်တွေကတော့ လင်ငင်းတွေ့နေရတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် အဲဒီလူ့ကာမဂုဏ်တွေနဲ့ စပ်ပြီး အကုသိုလ် ဖြစ်ပွားနေ ကြတာကဘဲ များနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကာမရာဂကို လုံးဝ မပယ်နိုင်သေးမီမှာ အဲဒီလူ့ကာမဂုဏ်တွေနဲ့ စပ်ပြီး ရာဂစသော

အကုသိုလ် မဖြစ်ရအောင် အဖြစ်နဲ့အောင် အားထုတ်ဖို့ လိုပါတယ်။ ဘယ်လိုအားထုတ်ရမှာလဲ ဆိုယင်-မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း ကြံသိတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး သိနေဖို့ပါ။ အဲဒီလို မရှုနိုင်လို့ သာယာတပ်မက်မှု လိုချင်မှု ဖြစ်လာယင်လဲ အဲဒီ သာယာ တပ်မက်မှု လိုချင်မှု-ရာဂကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရမယ်။ မရှုမှတ်နိုင်ယင်လဲ သင့်လျော်အောင် ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်ရမယ်။ အပါယ်ငရဲ ထိအောင် ပစ်ချနိုင်တဲ့ တရားဆိုဘဲ စသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်ဖို့ပါ။

တချို့ကတော့ လူ့ ကာမဂုဏ်တွေကို စွန့်ပယ်ပြီး ရဟန်းပြုလာပေမယ့်လို့ ရဟန်းအကျင့် ကုသိုလ်တွေကြောင့် နောက် ဘဝကျတော့ နတ်ချမ်းသာတွေကို အကြီးအကျယ် ခံစားရလိမ့်မယ်လို့ မြော်လင့် တောင့်တနေတာလဲ ရှိတတ်တယ်။ အဲဒီလိုဆိုယင် နတ်ကာမဂုဏ်တွေကို မက်မောနေတဲ့အတွက် လောကထဲမှာ မငြိမ့်ပဲ ကောင်းစွာ နေခြင်းအကျိုးကို မရဘူး ပေါ့။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို နတ်ချမ်းသာကို မြော်လင့်တောင့်တတဲ့ စိတ်ကူးဖြစ်လာယင်လဲ ရှုမှတ်ပြီးပယ်ရမယ်။ မရှု မမှတ်နိုင် ယင်လဲ ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်ဖို့ပါ။ အဲဒီလို မပယ်နိုင်ယင်တော့ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ တွေမှာ ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲ အမျိုးမျိုးတွေကို တွေ့ကြုံခံစားသွားရလိမ့်မယ်။ အကုသိုလ်ကံကလဲ ကင်းမှာ မဟုတ်တော့အဲဒီ အကုသိုလ်ကံကြောင့် ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ ဖြစ်ပြီးတော့လဲ အတိုင်းမသိ ကြီးကျယ်တဲ့ ဆင်းရဲတွေကို အလူးအလဲ ခံစားနေရလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် ယခုလို ဘဝကောင်းကို ရနေတဲ့အခါမှာ အဲဒီ ကာမရာဂကို အနာဂါမ်မဂ်ဖြင့် ပယ်နိုင်အောင် ဝိပဿနာ အလုပ်ကို အစွမ်းကုန် အားထုတ်သင့်တာပါ။

အဲဒီလို အားထုတ်လို့ ကာမရာဂ လုံးဝကင်းတဲ့ အနာဂါမ်အဖြစ် ရောက်ယင်တော့ အတော်ကို ချမ်းသာနေပါပြီ။ မျက်မှောက် ဘဝမှာလဲ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို အလိုမရှိတဲ့အတွက် ကာမဂုဏ် အာရုံတွေနဲ့ စပ်ပြီး ဘာဆင်းရဲမှ မတွေ့ရဘူး။ ချမ်းသာနေတာဘဲ။ မျက်မှောက်ဘဝမှာ ကွယ်လွန်တဲ့အခါကျတော့လဲ သုဒ္ဓါဝါသခေါ်တဲ့ ဗြဟ္မာ့ဘုံတွေကို ရောက်ပြီးစိတ်ရော ကိုယ်ပါ ချမ်းသာသွားတော့မှာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သင်္ခါရ ဒုက္ခခေါ် ရုပ်နာမ် ဆင်းရဲကတော့ ရှိသေးတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ သင်္ခါရဒုက္ခဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်ဆင်းရဲတွေကိုလဲ လွန်မြောက် ရအောင် ကျင့်ရန်အတွက် မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဆက်ပြီး ဟောတော်မူပြန်ပါတယ်။

မမ္မ-သစ္စာလေးတန် တရားမှန်ကို၊ သမေစ္စ-အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မှန်စွာ သိပြီး၍၊ ဘဝ-သုံးပါးသော ဘဝကို၊ အတိက္ကမ္မ-ကျော်လွန်၍၊ ဌိတော အဿ-တည်သည်ဖြစ်ရာ၏တဲ့။

ကာမရာဂကို ပယ်နိုင်တဲ့ အနာဂါမ်အဖြစ်ရောက်ရုံနဲ့လဲ အားမရနေနဲ့ဦး၊ သစ္စာလေးပါးကို အပြည့်အစုံ သိမြင်တဲ့ အရဟတ္တမဂ်ရောက်အောင် အားထုတ်ပါဦးတဲ့။ အဲဒီ အရဟတ္တမဂ် ရောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်ယင်တော့ ရူပဘဝ အရူပ ဘဝကို တပ်မက်တဲ့ ဘဝရာဂလဲ ကင်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့်ကာမဘဝ ရူပဘဝ အရူပဘဝဆိုတဲ့ ဘဝသုံးပါးလုံးကို လွန်မြောက် သွားပြီ။ ဘယ်လို ဘဝမှာမျှ ဖြစ်ဖို့ရာ မရှိတော့ဘူး။ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိ၏ အခြားမဲ့မှာ ဘဝသစ် ရုပ်နာမ် အသစ်မဖြစ်လာတော့ပဲ ဆင်းရဲ ခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းတဲ့ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် ဝင်စံဘို့ ရှိတော့တာဘဲ။ အဲဒါကတော့ ချမ်းသာဟူသမျှထဲမှာ အကောင်းအမြတ်ဆုံး ချမ်းသာပါ။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပရိနိဗ္ဗာန် မစံရသေးမီမှာလဲ ကိလေသာ ဆင်းရဲတွေ အကုန်ငြိမ်းနေတဲ့အတွက် လောကထဲမှာ ဘယ်အရာနဲ့မှ မငြိမတွယ်ပဲ ချမ်းသာစွာ နေရတော့တာပါ။ ဒါကြောင့်-

သော-ဘဝသုံးပါးကို ကျော်လွန်၍ တည်သော ထိုရဟန်းသည်၊ လောကေ-လောက၌၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ပရိဗ္ဗ ဇေယျ-ကျင့်သုံးနေနိုင်ပါသည်-လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ စကားရပ်ကို “တရားသိလျှင်း၊ ဘဝကင်း၊ သန့်ရှင်းကောင်းစွာ နေရသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒီကို ဆိုကြရမယ်။

တရားသိလျှင်း၊ ဘဝကင်း၊ သန့်ရှင်းကောင်းစွာ နေရသည်။

သစ္စာလေးပါးကို အမှန်အတိုင်း သိပြီးတော့ ဘဝသုံးပါးလုံးကို လွန်မြောက်ရမယ်တဲ့။ အဲဒီမှာ သစ္စာလေးပါး သိရမယ်ဆိုတာက ကျက်မှတ်ပြီး သိတာကို မဆိုလိုပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင်၊ ကျက်မှတ်ပြီး သိရုံနဲ့တော့ ဘဝသုံးပါးကို မလွန်မြောက်သောကြောင့်ပါ။ ဒီမှာ ဆိုလိုတာကတော့ ကာမရာဂကို ပယ်နိုင်တဲ့ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးတဲ့နောက် အရဟတ္တမဂ် ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို အပြည့်အစုံသိပြီး ဘဝသုံးပါးလုံးကို လွန်မြောက်အောင် အားထုတ်ရမယ် လို့ ဆိုလိုတာပါ။ ဘယ်လို အားထုတ်ရမှာလဲဆိုတော့ - အနာဂါမ်ဖြစ်သည်တိုင်အောင် အားထုတ်ခဲ့တဲ့ ဝိပဿနာ လုပ်ငန်းစဉ်အတိုင်း ဆက်ပြီး အားထုတ်သွားဖို့ပါ။

အားထုတ်ပုံကိုတော့ ဒီနေရာမှာ ထပ်ပြောဖို့ မလိုပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် စပြီး ဗဟုသုတပွားရန် အတွက် အကျဉ်းချုပ်တော့ ပြောရဦးမှာဘဲ။ အဋ္ဌကထာများမှာ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ပုံကို ဒီလိုပြထား ပါတယ်။

ခက္ခသန္ဓကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ပုံ

သစ္စာလေးပါးထဲက နိရောဓသစ္စာ မဂ္ဂသစ္စာဆိုတဲ့ ဝိဝဋ္ဌသစ္စာ ၂-ပါးကိုတော့ ရှုပြီး အားထုတ်ရတော့၊ ဒုက္ခသစ္စာ သမုဒယသစ္စာဆိုတဲ့ ဝဋ္ဌသစ္စာ ၂-ပါးကိုသာ ရှုပြီး အားထုတ်ရတယ်တဲ့။ “ဆင်းရဲပပ်သိမ်း ငြိမ်းတဲ့ နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်ဟာ (က္ခန္ဓ ကန္တ မနာပံ) အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ် မြတ်နိုးအပ်တဲ့ တရားဘဲ။ အဲဒီ နိရောဓသို့ ရောက်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့် မဂ္ဂသစ္စာဟာလဲ အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ် မြတ်နိုးအပ်တဲ့ တရားဘဲ”လို့ ဒီလိုသူတဖြင့် သိပြီး အဲဒီ နိရောဓ၊ မဂ္ဂတို့ကို ရောက်ရန် ရရန် စိတ်ညွတ်လိုလားရုံမျှသာ လိုပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလို စိတ်ညွတ်လိုလားပြီးတော့ နိရောဓ၊ မဂ္ဂတို့ကို ရောက်ရန် ရရန် ဒုက္ခသစ္စာကို ရှုလျက် ပုဗ္ဗဘာဂမဂ် (အရိယမဂ်၏ ရှေ့သွား မဂ်)ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာမဂ္ဂင် တရားတွေကို ပွားစေရမယ်တဲ့။ ရှုရမည့် ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ မြင်တိုင်းကြားတိုင်းတွေ့တိုင်း သိတိုင်း ထင်ရှားပေါ်နေတဲ့ သဘောတရားတွေပါဘဲ။ အဲဒါတွေကို အနိစ္စ စသည်ဖြင့် သိမြင်အောင် မရှုနိုင်ယင် နိစ္စ သုခ အတ္တအနေဖြင့် စွဲလမ်းနိုင်သောကြောင့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာလို့လဲခေါ်တယ်။ မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်မှာ အဲဒါတွေကို ရှုမှတ်ပြီး အနိစ္စ စသည်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိသိသွားယင် အဲဒါဟာ ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်တွေ ဖြစ်ပွားနေတာဘဲ။ အဲဒီ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေက ရင့်သန် အားပြည့်တဲ့အခါ အရိယမဂ်ဖြစ်ပြီး နိရောဓကို မျက်မှောက် ပြုသွားတာဘဲ။

ဒီနေရာမှာ တချို့က ဝိပဿနာရှုနေတာကို ဆင်းရဲလို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒါဟာ ချမ်းသာ အစစ်ရကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဝိပဿနာမဂ်ကို အမှန်အတိုင်း မသိပဲ အလွဲသိတဲ့ အဝိဇ္ဇာဘဲ။ တချို့ကတော့ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်၌ ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်တွေ မဖြစ်လာတော့ဘဲ ငြိမ်းသွားတယ် ဆိုတာကိုလဲ အသေကြီး သေသွားတာဘဲ ကြောက်စရာလို့ ထင်နေ ကြတယ်။ အဲဒါလဲ နိရောဓသစ္စာကို မှားယွင်းစွာ ထင်မြင်တဲ့ အဝိဇ္ဇာဘဲ။ မြင်မှု ကြားမှု အစရှိသော ဒုက္ခသစ္စာတွေကို အကောင်းထင်ပြီး နိရောဓ သစ္စာကို အဆိုးထင်တဲ့ မောဟာဘဲ။ အမှန်ကတော့ မြင်မှု ကြားမှု စသည်တွေက ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ ဆင်းရဲအစစ် ဒုက္ခ သစ္စာတွေဘဲ။ အဲဒါတွေကို ဆင်းရဲအနေဖြင့် အမှန်အတိုင်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိရအောင်မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ရှုမှတ်နေရတာဘဲ။

အဲဒီလိုရှုမှတ်ပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအနေဖြင့် မှန်ကန်စွာသိတိုင်း သိတိုင်း ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားသိတဲ့ ပရိညာ ပဋိဝေဓပြီးစီးနေတာဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီလို မှန်ကန်စွာ သိရတဲ့မြင်မှု ကြားမှုစသည်တွေကို နှစ်သက်လိုချင်မှုလဲ ကင်းကင်းသွားတယ်။ အဲဒါက သမုဒယသစ္စာ ဆိုတဲ့ တဏှာကို ပယ်သောအားဖြင့်သိတဲ့ ပဟာနပဋိဝေဓပါဘဲ။ ပယ်တာ ကင်းသွားတာကိုပင် ပဋိဝေဓ-ထိုးထွင်း သိတယ်လို့ ဆိုရတာပါဘဲ။ အဲဒီလို သမုဒယကို ပယ်နိုင်လျှင် သမုဒယ တဏှာမှ ဆက်ပြီး ဖြစ်မည့် ဥပါဒါန် ဘဝဇာတိ ဇရာမရဏအစရှိတဲ့ ဆင်းရဲတွေလဲ ကင်းငြိမ်း ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒီလို တဒင်္ဂအား ဖြင့် ငြိမ်းတာဟာ တဒင်္ဂ နိရောဓကို ဝိပဿနာဖြင့် ဆိုက်ရောက်တာဘဲ။ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း မှန်စွာ သိသိသွားတာဟာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အမှူးရှိတဲ့ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေဘဲ။ ဒါကြောင့် မြင်မှု ကြားမှု စသည်ကို ရှုမှတ်ပြီး သိသိနေတာဟာ ဒုက္ခကို ပိုင်းခြား သိခြင်း၊ သမုဒယကို ပယ်ခြင်း၊ နိရောဓကို တဒင်္ဂအားဖြင့် ပြီးစေလျက် ဆိုက်ရောက်ခြင်း၊ ဝိပဿနာမဂ်ကို ပွားစေခြင်းဆိုတဲ့ ကိစ္စ လေးပါးကို ပြီးစေပါတယ်။

အဲဒီလို ပြီးစေနိုင်တဲ့အတွက် ရှုသိမှု ဝိပဿနာဉာဏ်ရင့်သန် ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာ အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ပြီး နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့သွားတယ်။ အဲဒီလိုတွေ့ယင် ပဌမအကြိမ်မှာ သောတာပန်ဖြစ်တယ်။ ဒုတိယအကြိမ်မှာ သကဒါဂါမ် ဖြစ်တယ်။ တတိယအကြိမ်မှာ အနာဂါမ်ဖြစ်ပြီး ရှေ့ပိုင်းက ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ကာမရာဂ လုံးဝကင်းသွားတယ်။ အဲဒီ အနာဂါမ်က မြင်မှု ကြားမှု အစရှိသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခသစ္စာတရားတွေကို ဆက်ပြီး ရှုသွားယင် ဝိပဿနာဉာဏ်ပြည့်စုံတဲ့ အခါမှာ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ရုပ်နာမ်ပပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုသွားတယ်။ အဲဒီအခါမှာ မြင်မှု ကြားမှု စသော ဒုက္ခသစ္စာ ဟူသမျှကို ဆင်းရဲ အစစ်အနေဖြင့် သိမှုကိစ္စလဲ ပြီးသွား တယ်။ တဏှာသမုဒယကို ပယ်သောအားဖြင့် သိခြင်းကိစ္စလဲ ပြီးသွားတယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဆိုတဲ့ မဂ္ဂသစ္စာကို မိမိ သန္တာန်၌ ဖြစ်ပွားစေခြင်း ကိစ္စပြီးသောအားဖြင့် ဘာဝနာ ပဋိဝေဓကိစ္စလဲ ပြီးသွားတယ်။ အဲဒီလို ပိုင်းခြား သိခြင်း၊ ပယ်ခြင်း၊ မျက်မှောက် ပြုခြင်း၊ ဖြစ်ပွားစေခြင်းဆိုတဲ့ ကိစ္စလေးပါးကို အကြွင်းမဲ့ပြီးစေတာဟာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို မှန်စွာသိတာ ပါဘဲ။ အဲဒီလို သိပြီး ရဟန္တာဖြစ်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ရူပရာဂ အရူပရာဂ ဆိုတဲ့ ဘဝကို သာယာ တပ်မက်တဲ့ ရာဂလဲ လုံးဝကင်း သွားပြီး၊ ဒါကြောင့် ကာမဘဝ ရူပဘဝ အရူပ ဘဝဆိုတဲ့ ဘဝသုံးပါးကို လွန်မြောက်သွားတော့တာပါဘဲ။ အဲဒီလို ရဟန္တာ ရဟန်းဟာ လောကထဲမှာ ဘယ်အရာနှင့်မျှ ငြိကပ် တွယ်တာခြင်း မရှိပဲ ကောင်းမွန်ချမ်းသာစွာ နေရပါတယ် တဲ့။ ကဲ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုပြီးတရား သိမ်းကြစို့။

၃။ လူ့ပြည်ကာမ၊ နတ်ကာမ၊ ရာဂ တပ်မက် ပယ်ရမည်။
တရားသိလျှင်း၊ ဘဝကင်း၊ သန့်ရှင်းကောင်းစွာ နေရသည်။

ဤသမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ်တရားတော်ကို နာကြားကြရသော ကောင်းမှု ကုသိုလ်ကံ စေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့် ဘေးရန် အန္တရာယ်ဟူသမျှမှာ အခါခပ်သိမ်း ကင်းလွတ်ငြိမ်းကြ၍ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာနှင့်လည်း ပြည့်စုံကြ၍ ဤတရားတော်၌ ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း လူ့ကာမဂုဏ် နတ်ကာမဂုဏ်တွေ တပ်မက်တဲ့ ရာဂကို ပယ်နိုင်အောင် သစ္စာလေးပါးတရားကို အမှန်အတိုင်း သိအောင်၊ ဘဝသုံးပါးကို လွန်မြောက်နိုင်အောင် ရှုမှတ်ပွားများ၊ အားထုတ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြ ပါစေ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု။

**သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ် တရားတော်
ဒုတိယပိုင်းပြီး၏။**

သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ် တရားတော်

တတိယပိုင်း

တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်၊ ဒီကနေ့ ၄-ခုမြောက် ဂါထာကို
ဖွင့်မြဲ ဟောကြားရမယ်။

အဖြေ တတိယဂါထာ

၄။ ဝိပိဋ္ဌိကတွာန ပေသုဏာနိ၊
ကောဓံ ကဒရိယံ ဧဟေယျ ဘိက္ခု။
အနုရောဓဝိရောဓဝိပုဟိနော၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ။

ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ပေသုဏာနိ-တဖက်လူ၏ အပြစ်ပြောသည့် ဂုံးချောစကားတို့ကို၊ ဝိပိဋ္ဌိကတွာန-ကျောပေးသည့် အလား စွန့်ပယ်ရှား၍၊ ကောဓံ-အမျက်ထွက်ခြင်းကို၎င်း၊ ကဒရိယံ-ဝန်တို့ နှမြောခြင်းကို၎င်း၊ ဧဟေယျ-ပယ်ရှားရာ၏၊ အနုရောဓဝိရောဓဝိပုဟိနော-လိုက်လျောနှစ်သက်ခြင်း ဆန့်ကျင် မုန်းထားခြင်းကိုလည်း ပယ်ပြီးဖြစ်ရာ၏၊ သော-ထိုသို့သော ရဟန်းသည်၊ လောကေ-လောက၌၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ကျင့်သုံး နေနိုင်ပါသည်တုံ။

ဒီ ဂါထာမှာ အတိုချုပ် ဆိုလိုတာကတော့-ဂုံးချောစကားကို ပယ်ရှားရမယ်၊ အမျက်ထွက်ခြင်း၊ ဝန်တို့နှမြောခြင်းများ ကိုလဲ ပယ်ရှားရမယ်၊ လိုက်လျောခြင်းဆိုတဲ့ နှစ်သက် ခင်မင်တွယ်တာခြင်းနှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်း ဆိုတဲ့ စိတ်ဆိုး စိတ်ပျက်ခြင်း ပြစ်မှား မုန်းထားခြင်းကိုလဲ ပယ်ပြီး ဖြစ်စေရမယ်၊ အဲဒီလိုဖြစ်ယင် ရဟန်းဟာ လောကမှာ ဘယ်အရာနှင့်မျှ မစပ်ယှက် မငြိကပ်ပဲနဲ့ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာ ချမ်းချမ်း သာသာနဲ့ နေနိုင်ပါတယ်တုံ။

ထပ်ကာ ထပ်ကာဟောခြင်း၏အကြောင်း

ဒီ မဟာသမယ ၆-သုတ်မှာ တခု တခုသော ဂါထာမျှဖြင့် ပင် ပြည့်စုံသလောက်ဖြစ်သွားတာကပဲ များပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ နောက်ဂါထာများဖြင့်လဲ ထပ်ပြီး ဟောထားသေးတာဘဲ။ အဲဒီလို အထပ်ထပ် ဟောထားရာမှာ စဉ်းစား ဆင်ခြင် တတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များအနေဖြင့် ဘာကြောင့် အထပ်ထပ် ဟောထားပါလိမ့်မလဲလို့ စဉ်းစားဆင်ခြင်စရာ ရှိနေပါတယ်။ အဖြေ ကတော့ အဲဒီတုန်းက တရားနာနေကြတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေထဲမှာ တချို့က ပဌမဂါထာထဲမှ ဝေါဟာရ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို သဘောပေါက်နားလည်ပြီး တရားထူး ရသွားကြတယ်။ တချို့ကတော့ ဒုတိယ ဂါထာကျမှ နားလည်ပြီး တရားထူး ရကြ တယ်၊ တချို့ကတော့ တတိယဂါထာကျမှ နားလည်ပြီး တရားထူးရကြတယ်၊ ဒီပုံ ဒီနည်းဖြင့် ရှေးရှေး ဂါထာများ တုန်းက နားမလည်ကြသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအား နားလည်ကြစေရန် အနက်တူသော်လဲ ဝေါဟာရ အထူးများဖြင့် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဟောတော်မူတယ်လို့ မှတ်ယူရပါတယ်။

ဟိုတနေ့က ဟောခဲ့တဲ့ အဖြေ ဒုတိယဂါထာမှာ ကာမရာဂကို ပယ်ရမယ်၊ ဘဝသုံးပါးကို ကျော်လွန်နိုင်အောင် သစ္စာ လေးပါးကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် သိမြင်ပြီး ဘဝသုံးပါး တပ်မက်တဲ့ ရာဂကို ပယ်ရမယ်ဆိုတဲ့ စကားအရ ရာဂကို ပယ်ပြီးဖြစ်ယင် ဒေါသ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိ စသော ကိလေသာဟူသမျှကိုလဲ ပယ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားနေပါပြီ။ ဒါကြောင့် ယခုဟောတဲ့ ဂါထာထဲမှာပါတဲ့ “ဂုံးချောစကား အမျက် ဒေါသ ဝန်တို့မှ လိုက်လျော နှစ်သက်မှု ဆန့်ကျင် မုန်းထားမှုတွေကို ပယ်ရမယ်” ဆိုတာတွေလဲ အဲဒီ ဂါထာအရထဲမှာ ပါဝင်သွားကြောင်း ထင်ရှားနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရှေ့ဂါထာနှင့် ယှဉ်ကြည့်ယင် ဒီဂါထာမှာ ပေသုဏာနိ-ဂုံးချောစကားတွေ ပယ်ရမယ်ဆိုတာဟာ နိမ့်ကျသလို ဖြစ်နေတယ်၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဂုံးစကား ပယ်တာက သီလအရာလောက်သာ ထင်ရှားတဲ့ အတွက်ကြောင့်ပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ဂုံးချောစကားကို ကျောပေးရမယ်ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရဖြင့် ဟောမှ နားလည်မည့် နတ်များအတွက် ဟောတယ်လို့ မှတ်ယူရမယ်။

ဝံ့ချောစကား ပယ်ရမည်

ဝံ့ချောတယ်ဆိုတာ ချစ်ခင်ကြည်ညို ရင်းနှီးနေတဲ့သူတွေအား အချင်းချင်း ကွဲပြားကုန်အောင် ပြောဆိုတာပါ။ တဖက်က လူတယောက် သို့မဟုတ် အများ၏ အပြစ်ကို တဖက်မှာ ဟုတ်သည်ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ ပြောဆိုတာပါ။ ဒါမှ မဟုတ်ယင်လဲ ဝဿကာရ ပုဏ္ဏားလို သူများအထင်အမြင်လွဲပြီး ကွဲကုန်အောင် ပြောတဲ့စကားပါ။ အဲဒီဝဿကာရ၏ ဝံ့ချောပြောဆိုခြင်းကို အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ပယ်ကြောင်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (ဒု ၃၂၅)မှာ ပြဆိုထားတယ်။ ဒါကြောင့် အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်အောင် အားထုတ်သွားဖို့ပါ။ ဒါပေမဲ့ သောတာပတ္တိမဂ်က အပါယ်လားကြောင်း ဒုစရိုက် ဟူသမျှကို ပယ်တယ်လို့ ပြဆိုထားတဲ့စကားအရ အပါယ်ကျစေနိုင်လောက်အောင် ကြိမ်းတမ်းတဲ့ ဒုစကားကိုတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ပယ်တယ်လို့ မှတ်ယူရပါတယ်။ အဲဒါက ဘယ်လိုဟာလဲဆိုယင် “ချစ်ခင်နေသူနှစ်ဦး ကွဲပြားအောင် ဝံ့ချောတယ်။ ရည်ရွယ်တဲ့အတိုင်း ကွဲပြားသွားကြတယ်” ဆိုယင် အဲဒီအမှုဟာ ကမ္မပထမြောက်တယ်။ အဲဒါဟာ အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ ကံဘဲ။ အဲဒီလိုကံကို သောတာပတ္တိမဂ်က ပယ်တယ်လို့ ယူရပါတယ်။

သူတပါး၏ အပြစ်အနာအဆာ အတင်းအဖျင်းတွေ ပြောတာဟာ ဒီဝံ့ချောစကားထဲမှာ ပါဝင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အနာဂါမိမဂ်ကို မရောက်သေးပေမယ့်လို့ သူတပါးအား အကြည်ညိုပျက်စေနိုင်တဲ့ စကားမျိုးကိုမပြောဘဲ ကြည့်ရှောင် နေတာဟာ အလွန်သင့်မြတ်ပါတယ်။ တဦးတယောက်၏ အပြစ်ကို အခြားသူထံမှာ မပြောတာဟာ အကောင်းဆုံးပါ။ ဒီဂါထာအရကတော့ အဲဒီ ဝံ့ချောစကားမျိုးကို လုံးဝကင်းစေနိုင်တဲ့ အနာဂါမိမဂ်ရောက်အောင် ကျင့်သွားဖို့ပါ။

ကောဓေကို ပယ်ရမည်

နောက်တခုကတော့ - ကောဓေဆိုတဲ့ အမျက်ထွက်ခြင်း စိတ်ဆိုးခြင်းကို ပယ်ရမယ်တဲ့။ ဒါကလဲ အနာဂါမိမဂ် ရောက်အောင်အားထုတ်ပြီး ပယ်ရမည့် တရားပါ။ သို့ပေမဲ့ အနာဂါမိမဂ် မရောက်သေးခင်လဲ ပယ်နိုင်သမျှ ပယ်သွားဖို့ရာ အရေးကြီးပါတယ်။ အမျက်ဒေါသ စပြီးဖြစ်လာယင် ဖြစ်ကတည်းက ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ်သင့်ပါတယ်။ နှုတ်အမှုအရာ ကိုယ်အမှုအရာ မရောက်ပဲ စိတ်ထဲတွင် ငြိမ်းသွားအောင် ရှုမှတ်ဆင်ခြင်ပြီးပယ်ဖို့ လိုပါတယ်။ နှုတ်အမှုအရာ ကိုယ်အမှုအရာ ထိအောင်ရောက်လာယင်လဲ အများသိ မဖြစ်သေး မထင်ရှားသေးခင် ပယ်နိုင်ဖို့ လိုပါတယ်။ တတ်နိုင်ယင်တော့ အနာဂါမိမဂ်ရောက်အောင် အားထုတ်ပြီး အကြွင်းမဲ့ ပယ်သွားဖို့ပါ။

ဝန်တိုခြင်းလဲ ပယ်ရမည်

နောက်တခုကတော့ ဝန်တိုခြင်းကို ပယ်ရမည်တဲ့။ ဝန်တိုတယ်ဆိုတာက ရဟန်းများမှာ-

- (၁) နေရာကျောင်းနှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုတာ၊
- (၂) ရင်းနှီးတဲ့ ဒကာ ဒကာမများနှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုတာ၊
- (၃) လာဘ်လာဘနှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုတာ၊
- (၄) တရားကျမ်းဂန်နှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုတာ၊
- (၅) ဂုဏ်နှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုတာလို့ ၅-မျိုးရှိတယ်။

ဝန်တို ဆိုတာ မိမိနှင့် စပ်ဆိုင်တာတွေကို သူတပါးနှင့် မစပ်ဆိုင်စေချင်တဲ့ သဘောပါ။ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် အဲဒီ ဝန်တိုမှုကို ပယ်ကြောင်း အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီမဂ်ကို မရောက်သေးတောင်မှ ဝန်တိုမှု ဖြစ်လာယင် ရှုမှတ် ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်သွားဖို့ပါ။ “သီလရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ စပ်ပြီး ဝန်တိုခြင်းမရှိပဲ အသုံးအဆောင် ပစ္စည်းများကို ဝေမျှပြီး သုံးဆောင်နိုင်တယ်” လို့ အရိယာ၏ ဂုဏ်ကိုပြဆိုထားတဲ့အတိုင်း သီတင်း သီလနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ သူတော်ကောင်းတွေနဲ့ စပ်ပြီး ဝန်တိုမှု ကင်းဘို့ရာ လိုပါတယ်။ အဲဒီအချက် ၃-ခုကို “ဝံ့ချောစကား၊ ကျောပေးထား၊ မျက်ပွားဝန်တို ပယ်ရမည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၄။ ဝံ့ချောစကား၊ ကျောပေးထား၊ မျက်ပွား၊ ဝန်တို ပယ်ရမည်။

ဝံ့ချောစကား ကျောပေးထားဆိုတာ ဝံ့ချော ပြောဆိုမှုကို ပယ်ရမည်လို့ ဆိုလိုတာပါ။ ဒါပေမဲ့ သူပါဠိမှာ ဟိုတုန်းက နာကြားသူတို့နှင့် လျော်အောင် ဝိပိဋ္ဌိကတွာန-ကျောပေး၍လို့ ဟောထားတဲ့အတိုင်း ဘုန်းကြီးကလဲ တိုက်ရိုက်ပဲ ဘာသာပြန် စီထားပါတယ်။ ကောဓံ-အမျက်ထွက်ခြင်းဆိုတာကိုတော့ ကာရန်လဲ ရစေရန် မျက်ပွားလို့ စီထားပါတယ်။ အမျက်

ဒေါသဆိုတာ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း အသစ် အသစ် ပွားနေတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အမျက်ပွားတယ် ဆိုတဲ့ စကားဟာလဲ သင့်ပါတယ်။ ဝန်တို ဆိုတာကတော့ မစ္ဆရိယပုဒ်၏ သဒ္ဒါနက် ဖြစ်နေလို့ ထင်ရှားနေ ပါပြီ။

လိုက်လျောမှု ဆန့်ကျင်မှုလဲ ပယ်ရမည်

နောက်ပြီးတော့ အနုရောဓဆိုတာ သဒ္ဒါနက်အားဖြင့် လိုက်လျောခြင်းပါဘဲ။ သူတပါး အကျိုးရှိအောင် သူတပါးအား လိုက်လျောပြီးပြုကျင့် ဆောင်ရွက်တာကတော့ ပယ်သင့်တဲ့တရား မဟုတ်ပါဘူး။ ကျင့်သင့်တဲ့တရားပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒီနေရာ မှာတော့ ရာဂဖြင့် တပ်မက်ပြီး လိုက်လျောမှုဖြစ်တဲ့အတွက် ပယ်သင့်တဲ့ နှစ်သက်သာယာမှု ရာဂပါဘဲ။ ဝိရောဓ ဆိုတာ ကတော့ ဒေါသအလိုအားဖြင့် သည်းမခံပဲ ဆန့်ကျင်တဲ့ သဘောဘဲ။ အဲဒါကတော့ စိတ်ဆိုးပြစ်မှားတဲ့ ဒေါသပါပဲ။ ဒါကြောင့် အနက်ပြန်ရာမှာ လိုက်လျောနှစ်သက်ခြင်း၊ ဆန့်ကျင် မုန်းထားခြင်း-လို့ ပြန်ထားပါတယ်။ မုန်းထားခြင်းနဲ့ စိတ်ဆိုးခြင်း ပြစ်မှားခြင်းဆိုတာ အရအားဖြင့် အတူတူပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ဆောင်ပုဒ်မှာတော့ သူ့ပါဠိရင်းနှင့်အညီ “လိုက်လျော ဆန့်ကျင်၊ စွန့်ပယ်လျှင်၊ လူတွင် ကောင်းစွာ နေရသည်” လို့ စီထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

လိုက်လျော၊ ဆန့်ကျင်၊ စွန့်ပယ်လျှင်၊ လူတွင် ကောင်းစွာ နေရသည်။

ဆန့်ကျင်တယ်ဆိုတာက ဒေါသဘဲ။ အဲဒီ ဒေါသကိုတော့ အနာဂါမိမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်တယ်။ လိုက်လျော ဆိုတာကတော့ ရာဂဘဲ။ အဲဒီ ရာဂကိုတော့ အရဟတ္တမဂ်ကမှ အကြွင်းမဲ့ပယ်နိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အရဟတ္တမဂ် ရောက်အောင် အားထုတ်ပြီး ပယ်ဘို့ပါဘဲ။ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် လိုက်လျောနှစ်သက်မှု ရာဂကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်လိုက်ယင် အခြားကိလေသာတွေ အားလုံးကိုလဲ ပယ်ပြီး ဖြစ်သွားတော့တာဘဲ။ ဒါကြောင့် လောကထဲမှာ ကပ်ငြိခြင်း မရှိပဲ ကောင်းစွာ နေရတော့တာပါဘဲ။ ကဲ တရား သိမ်းရမယ်။

ဒီ တရားဂါထာ ဒေသနာတော်အတိုင်း ဂုံးချောစကားမှစ၍ လိုက်လျောခြင်း ရာဂတိုင်အောင် ပယ်သင့်တဲ့ တရားတွေ ကို ပယ်နိုင်အောင် စွမ်းနိုင်သမျှ အားထုတ်ကြ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု။

သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ် တရားတော်

တတိယပိုင်း ပြီး၏။

သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ် တရားတော်

စတုတ္ထပိုင်း

တန်ဆောင်မုန်းလဆွပ် (၈) ရက်၊ ဒီကနေ့ သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ်က ပဉ္စမဂါထာကို ဟောတို့ အလှည့်ကျတယ်။

အဖြေစတုတ္ထဂါထာ

၅။ ဟိတွာန ပိယဉ္စ အပ္ပိယဉ္စ၊
အနုပါဒါယ အနိဿိတော ကုဟိဉ္စိ။
သံယောဇနိယေ-ဟိ ပိပ္ပမုတ္တော၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိပ္ပဇေယျ။

ချစ်ဖွယ်မုန်းဖွယ် ပယ်ရမည်

ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ဝါ-သံသရာဘေးကို ရှုမြင်၍ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ရန် ကျင့်သုံး အားထုတ် နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပိယဉ္စ-ချစ်အပ်သော သတ္တဝါနှင့် သင်္ခါရဝတ္ထုကို၎င်း၊ အပ္ပိယဉ္စ-မုန်းအပ်သော သတ္တဝါနှင့် သင်္ခါရဝတ္ထု ကို၎င်း၊ ဟိတွာန-စွန့်ပယ်၍၊ အနိဿိတော မုန်းစရာ သက်ရှိပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ သက်မဲ့ပစ္စည်းတွေကို ပယ်ရမယ်တဲ့၊ ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ပယ်ရမလဲဆိုတော့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ ပယ်ရမယ်၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့လဲ ပယ်ရမယ်။ ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်ပုံကတော့ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်မှာ ရဟန်းပြုနေတာဟာ ကိလေသာ ဟူသမျှ ကင်းငြိမ်းတဲ့ အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်ဖို့ရာဘဲ။ အဲဒီတော့ ရဟန်းမှာ ချစ်တာတွေ မုန်းတာတွေ မရှိသင့်ဘူး၊ လောကမှာ ချစ်စရာကို ချစ်နေယင်၊ မုန်းစရာကို မုန်းနေယင် အင်မတန် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ရတတ်တာဘဲ။ အဲဒီအကြောင်းကို ဓမ္မပဒမှာ ဒီလို ဟောထားတယ်။

ချစ်စရာ မုန်းစရာနဲ့ မတွေ့ရတာ ကောင်းတယ်

မာ ပိယေဟိ သမာဂ
အပ္ပိယေဟိ ကုဒါစနံ။
ပိယာနံ အဒဿနံ ဒုက္ခံ၊
အပ္ပိယာနဉ္စ ဒဿနံ။

ပိယေဟိ-ချစ်စရာပုဂ္ဂိုလ်ဝတ္ထုတို့နှင့်၊ မာ သမာဂဉ္စ-မတွေ့ရပဲ ရှိပါစေ။ အပ္ပိယေဟိ-မုန်းစရာ ပုဂ္ဂိုလ်ဝတ္ထုတို့ နှင့် လည်း၊ ကုဒါစနံ-တရံတခါမျှ၊ မာ သမာဂဉ္စ-မတွေ့ရပဲ ရှိပါစေ။ ချစ်စရာတွေနဲ့လဲ တခါတရံမျှ မတွေ့ပါရစေနဲ့တဲ့။ တွေ့ရုံသက်သက်ကတော့ အရေးမကြီးလှပါဘူး၊ ချစ်စရာနဲ့တွေ့ပြီး မချစ်မိဘို့ကပိုပြီး အရေးကြီးတယ်။ နောက်ပြီး တော့ မုန်းစရာတွေနဲ့လဲ မတွေ့ပါရစေနဲ့တဲ့။ အဲဒီမှာလဲ မုန်းစရာနဲ့တွေ့ပြီး မမုန်းဘို့က ပိုပြီး အရေးကြီးတာပါဘဲ။ ဘာကြောင့် မတွေ့ချင်တာလဲဆိုတော့ ပိယာနံ အဒဿနံ-ချစ်တဲ့သူနဲ့ ပစ္စည်းတို့ကို မတွေ့ မမြင်ရခြင်းသည်၊ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲ၏။ အပ္ပိယာနဉ္စဒဿနံ-မုန်းတဲ့သူနဲ့ အာရုံတို့ကို တွေ့မြင်ရခြင်းသည်လည်း ဒုက္ခ-ဆင်းရဲ၏တဲ့။ အလွန်ချစ်တဲ့ သားသမီး ကလေး များ စသည်ကို သေကွဲ ကွဲသွားလို့ဖြစ်စေ ရှင်ကွဲ ကွဲသွားလို့ဖြစ်စေ မတွေ့ရ မမြင်ရယင် အလွန်ပင် ဆင်းရဲရတယ်။ ထို့အတူ ပင် ချစ်မြတ်နိုးအပ်တဲ့ ရွှေငွေစတဲ့ အသုံးအဆောင် အဖိုးတန်ပစ္စည်း တွေကို လူနိုင်တွေက လူယူသွားလို့ ဖြစ်စေ၊ မီး ရေ လေ စသောဘေးကြောင့် ပျက်စီးသွားယင်ဖြစ်စေ မမြင်ရ မတွေ့ရတဲ့အခါ အလွန်ပင် ဆင်းရဲရတယ်။ တချို့မှာဆိုယင် သေသည် အထိတောင် ဆင်းရဲရတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ချစ်စရာတွေနဲ့ မတွေ့ရတာ မချစ်ရတာက ကောင်းတာဘဲ။ ချစ်စရာနဲ့ လုံးလုံး မတွေ့ရယင် အကောင်းဆုံးဘဲ၊ တွေ့ရယင်လဲ မချစ်ပဲ နေနိုင်ယင် ကောင်းတာဘဲ။

ဒါပေမဲ့ လောကမှာ လူတွေကတော့ ချစ်စရာနဲ့တွေ့ပြီး ချစ်နေရတာကို အကောင်းဆုံး အရသာ အရှိဆုံးလို့ ထင်နေ ကြတယ်။ဒါကြောင့် ချစ်စရာကို ရအောင်ပဲလိုက်လံရှာဖွေနေကြတယ်။အဲဒါဟာ ဆင်းရဲဘို့ရာ ကိုယ်တိုင် ဖန်တီး နေတာ ပါဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ မုန်းစရာ ရန်သူတွေ အနိဋ္ဌာရုံတွေ ဒီလို မုန်းစရာတွေနဲ့ မတွေ့ရတာက ချမ်းသာတာဘဲ၊ တွေ့ရယင် လဲ လူပုဂ္ဂိုလ်ဆိုယင်မုန်းခြင်း ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်းမရှိပဲ မေတ္တာပွားနေနိုင်ယင် ကောင်းပါတယ်။ အနိဋ္ဌာရုံတွေထဲမှာ မြင်ရတဲ့ အဆင်း

ထက် ကြားရတဲ့ အသံ နံရတဲ့ အနံ့ဆိုးတွေက သာပြီးဆိုးတယ်။ အဲဒါတွေထက် ထိရတဲ့ အတွေ့အာရုံဆိုးတွေက သာပြီးဆိုး တာဘဲ။ အဲဒီ အတွေ့ဆိုးတွေကတော့ နာကျင် ကိုက်ခဲခြင်း မောပန်းခြင်း စသည်ကို ဖြစ်စေပြီး နှိပ်စက်တတ်တယ်။ သေသည် အထိလဲ နှိပ်စက်တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ အနိဗ္ဗာရုံတွေကိုလဲ မတွေ့ရတာက အကောင်းဆုံးဘဲ။ တွေ့ရပြန်ယင်လဲ စွမ်းနိုင် သမျှ ရှုဆင်ခြင်ပြီး သည်းခံဘို့ပါဘဲ။

ဒါကြောင့် အဲဒီ ချစ်စရာ မုန်းစရာတွေမှာ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်း မဖြစ်ရအောင် ယခု ပြောခဲ့တဲ့ အရိပ်အမြွက်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ ပယ်ရမယ်။ တတ်နိုင်ယင်တော့ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး မချစ် မမုန်းပဲ မြင်ရုံမျှ စသည်၌သာ တည်နေဘို့ပါဘဲ။ အကယ်၍ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်း ဖြစ်မိယင်လဲ ဖြစ်လျှင် ဖြစ်ခြင်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ပယ်သွားဘို့ ပါဘဲ။ ဒီပုံ ဒီနည်းဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ပယ်သွားလို့ အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်ရောက်ယင် မုန်းခြင်းဆိုတဲ့ ဒေါသ လုံးဝကင်းသွား တယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဘယ်လို မုန်းစရာကို တွေ့ရပေမဲ့ မုန်းခြင်း မရှိပဲ ချမ်းသာစွာ နေနိုင်တယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ ချစ်ခြင်းဆိုတဲ့ ရာဂလဲ လုံးဝကင်းသွားတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့ ဘယ်လို ချစ်စရာကို တွေ့ရပေမဲ့ ချစ်ခြင်း မရှိပဲ ချမ်းသာစွာ နေနိုင်တော့တာဘဲ။ အဲဒီလို ချမ်းသာစွာ နေနိုင်အောင် အားထုတ်သွားဘို့ပါဘဲ။

အဲဒီလို ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းလုံးဝကင်းတယ်ဆိုယင် အခြားကိလေသာတွေလဲ ကင်းတော့တာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီတုန်းက တရားနာနေကြတဲ့နတ်တွေ ဗြဟ္မာ ဆွေနဲ့သင့်လျော်တဲ့ ဝေါဟာရ စကားတို့ဖြင့် ထပ်မံပြီး ဒီလိုဟောပြန် ပါ တယ်။

အစွဲအလမ်း ကင်းစေရမည်

အနုပါဒါယ-တစုံတခုကိုမျှ မစွဲလမ်းမှု၍၊ ကုဟိဇ္ဇိ-တစုံတရာ၌မျှ၊ အနိဿိတော-မမီသည်-အမီအတွယ် ကင်းသည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏တဲ့။ အဲဒီချစ်ဖွယ် မုန်းဖွယ်ကို ပယ်ပြီးတော့ ဘာကိုမျှ မစွဲလမ်းပဲဘယ်မှာမှ မမီမတွယ်ပဲ စွဲလမ်း မှီတွယ်ခြင်း ကင်းစေရမယ်တဲ့။

အဲဒီ အစွဲအမီ ကင်းဘို့ရာကိုတော့ သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်မှာ တိုက်ရိုက်ပဲ ဟောထားပါတယ်။ အနိဿိတောစ- မမီသည်-အမီကင်းသည်ဖြစ်၍လည်း၊ ဝိဟရတိ-နေ၏၊ လောကေ-လောက၌၊ ကိဇ္ဇိ-တစုံတခုကိုမျှ၊ န စ ဥပါဒိ ယတိ- စွဲလည်း မစွဲလမ်း-လို့ ဟောထားပါတယ်။ ဝင်သက် ထွက်သက်ကို ရှုလျက်ဖြစ်စေ၊ ဆံပင် မွေးညှင်းအစရှိတဲ့ ၃၂- ကောဋ္ဌာသကို ရှုမှတ်လျက်ဖြစ်စေ၊ သွားခြင်း ရပ်ခြင်း ထိုင်ခြင်း စသော ကိုယ်အမူအရာကို ရှုလျက်ဖြစ်စေ ကာယာနု ပဿနာကို ပွားနေယင်၊ သို့မဟုတ် ညောင်းမှုနာမူစသော ဝေဒနာကို ရှုလျက် ဝေဒနာ နုပဿနာကို ပွားနေယင်။ သို့မဟုတ် စိတ္တာ နုပဿနာ မမ္မာ နုပဿနာတို့ကို ပွားနေယင် ရုပ် နာမ် ခန္ဓာတွေထဲမှာ ဘယ်တရား ကိုမျှ တဏှာဖြင့် နှစ်သက်သာယာ ပြီးတော့လဲ မစွဲလမ်းတော့ဘူး၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့် အတ္တကောင် ငါကောင်ထင်ပြီးတော့လဲ မမှီတွယ် မစွဲလမ်းတော့ဘူး မှီတွယ်ခြင်း စွဲလမ်းခြင်း လုံးဝကင်းသွားတော့တာဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီမှာ ဟောထားတဲ့အတိုင်း အစွဲ အမီ လွတ်ကင်းချင်ယင် သတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ကိုယ်အမူအရာ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ်အမူအရာနှင့် သဘောတရားတို့ကို သတိဉာဏ်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်ပြီး သိသိနေရုံပါဘဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ရာမှာ စပြီး ရှုမှတ်ခါစမှာ တော့ မထူးခြားသေးဘူး၊ ရှုမှတ်ဖန်များလို့ သာမဓိဉာဏ် အားရှိလာ တဲ့အခါကျတော့ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ရုပ်နာမ် ၂-ပါးကိုလဲ ပိုင်းခြားသိတယ်။ အကြောင်း အကျိုးကိုလဲ ပိုင်းခြားသိတယ်။ ခဏမစ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက် နေတာကိုလဲ ပိုင်းခြားသိတယ်။ အဲဒီတော့ ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတာချည်းဘဲ။ ဆင်းရဲချည်းဘဲ။ အနတ္တ သဘောတရားမျှချည်းဘဲလို့လဲ ပိုင်းခြားသိတယ်။ အဲဒီလို သိသိနေယင်လဲ အစွဲအမီ ကင်းနေတော့ တာပါဘဲ။ အဲဒီလို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောကို သိသိပြီးတော့ နောက်ဆုံးမှာ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်သွားတာဘဲ။ အဲဒီအခါမှာတော့ အစွဲအမီတွေ လုံးဝကင်းသွားတော့တာပါဘဲ။

ချည်တိုင်မှလဲ လွတ်ပါစေ

အဲဒီလို အစွဲအမီ လုံးဝကင်းယင် သံယောဇဉ်ခေါ်တဲ့ သံသရာ ချည်နှောင်ကြီးတွေနဲ့ ချည်နှောင်ရာဌာနတွေလဲ ကင်းတော့တာပါဘဲ။ ဒါကြောင့်-

သံယောဇနိယေဟိ-သံယောဇဉ်၏ အာရုံဖြစ်သော သက်ရှိ သက်မဲ့ အာရုံ
တည်းဟူသော ချည်တိုင်တို့မှ၊ ဝိပုမုတ္တော-ကောင်းစွာ လွတ်ပြီးသည်လည်း၊
အဿ-ဖြစ်ရာ၏--

လို့ ဝေါဟာရ အသစ်တပုဒ်ဖြင့်လဲ ထပ်ပြီး ဟောတော်မူပြန်ပါတယ်။ သံယောဇဉ်ဆိုတာ သံသရာမှ ထွက်မသွားနိုင်အောင် ချည်နှောင်တတ်တဲ့ ကိလေသာတွေဘဲ။ (၁) ကာမရာဂ သံယောဇဉ်၊ (၂) ဘဝရာဂသံယောဇဉ်၊ (၃) ပဋိဃသံယောဇဉ်၊ (၄) မာနသံယောဇဉ်၊ (၅) ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊ (၆) ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်၊ (၇) သီလဗ္ဗတပရာမာသံယောဇဉ်၊ (၈) ဣဿာ

သံယောဇဉ်၊ (၉) မစ္ဆရိယသံယောဇဉ်၊ (၁၀) အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်ဆိုတဲ့ ဒီသံယောဇဉ်တွေပါတဲ့၊ ရဟန္တာမှာ အဲဒီသံယောဇဉ် ချည်နှောင်ကြီးတွေမှ ကောင်းစွာ လွတ်မြောက်တယ်၊ ချည်နှောင်ကြီးတွေမှ လွတ်မြောက်တော့ ချည်နှောင်ရာ ကာမဂုဏ် အစရှိတဲ့ ချည်တိုင်အာရုံတွေမှလဲ လွတ်မြောက်တော့တာပါ။ အဲဒါ တွေကို “ချစ်မုန်းပယ်ပြီ၊ မစွဲမှီ၊ နောင်ချည်ရာများ လွတ် ရမည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၅။ ချစ်မုန်းပယ်ပြီ၊ မစွဲမှီ၊ နောင်ချည်ရာများလွတ်ရမည်။

ချစ်ခြင်းနှင့် မုန်းခြင်းကို ပယ်ပြီး ဖြစ်ရမယ်၊ မစွဲလမ်းရဘူး၊ မမှီတွယ်ရဘူး၊ သံယောဇဉ်ကြီးများဖြင့် နောင်ချည်ရာ ဖြစ်တဲ့ ကာမဂုဏ်ငါးပါးစသော ချည်တိုင်အာရုံများမှလဲ လွတ်မြောက်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ သံယောဇနိယေဟိ- ပုဒ်အရ နောင်ချည်ရာ ချည်တိုင်များမှ-လို့ ဆိုသင့်ပေမဲ့ အက္ခရာက ပြည့်သွားလို့မှ-ဆိုတဲ့ ဝိဘတ်တော့ မထည့်နိုင်ဘဲရှိပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ လိုရင်းကတော့ သံယောဇဉ် ၁၀-ပါးမှာ လွတ်မြောက်ဖို့က လိုရင်းပါ။ အဲဒီလိုလွတ်မြောက် ပြီးဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လောကထဲမှာ ဘာနှင့်မျှ မငြိမကပ်ပဲ ကောင်းစွာနေရတော့တာပါ။ ဒါကြောင့်-

သော-ထိုသို့သော ရဟန်းသည်၊ လောကေ-လောက၌၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ကျင့်သုံးနေနိုင် ပါတော့ သည်-လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို “သို့ဖြစ်ပါလျှင် လောကတွင်၊ ကြည်လင်ကောင်းစွာ နေရသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီ ထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သို့ဖြစ်ပါလျှင်၊ လောကတွင်၊ ကြည်လင် ကောင်းစွာနေရသည်။

၁၃၁၂-ခုနှစ်တုန်းက ဒီသုတ်ကို ဒီရိပ်သာမှာဘဲ ဟောခဲ့ဘူးတယ်၊ အဲဒီတုန်းကတော့ ဂါထာတွေကို အကုန်လုံး မဟောနိုင်ခဲ့ပါဘူး၊ အကျဉ်းချုပ်လောက်ပဲ ဟောနိုင်ပါတယ်၊ ၂-နံပါတ်ဂါထာက လောကီမင်္ဂလာကို ပယ်ရမယ် ဆိုတာရယ်၊ ၃-နံပါတ်ဂါထာက ကာမရာဂ ၂-ပါးနဲ့ ဘဝရာဂဆိုတဲ့ တဏှာ ၃-ပါး ပယ်ရမယ်ဆိုတာရယ်၊ ယခုဟောနေတဲ့ ဂါထာက ပြဆိုချက်များရယ်-အဲဒါလောက်ကိုသာ ယူပြီးတော့-

လောကီမင်္ဂလာ၊ တဏှာသုံးသွယ်၊ ချစ်မုန်းပယ်၍၊ မှီတွယ်ကင်းစင်၊ သံယောဇဉ်၊ လွတ်လျှင် ထွက်နိုင်သည်-လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီဆောင်ပုဒ်မှာ ထွက်နိုင်သည်ဆိုတဲ့ စကားကတော့ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ပုဒ်၏ သဒ္ဒါနက်ကိုယူပြီး ဆိုတဲ့စကားပါ။ ပရိ-ထက်ဝန်းကျင်-လိုလေသေးမရှိ-ဝဇေယျ-သွားရာ၏-သွားနိုင်၏၊ ရပ်တန့်ခြင်း ဆုတ်နစ်ခြင်းမရှိဘဲ သွားတယ် ဆိုတာ သံသရာဝဋ်မှ ထွက်ခွါသွားတယ်ဆိုတဲ့ အနက်နှင့် အရတူပါ။ ဒါကြောင့် လွတ်နိုင်သည်-လို့ ဟိုတုန်းက စီခဲ့တယ်။ ယခု ဆောင်ပုဒ်နှင့် အနက်ပြန်ရာမှာတော့ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ပုဒ်ကို ဝိဟရေယျ-လို့ ဖွင့်ပြတဲ့ အဋ္ဌကထာအရ နေရာသည်-နေနိုင်သည်- လို့ ပြန်ထားပါတယ်။ ဒီကနေ့အတွက် တော်လောက်ပါပြီ။ တရားသိမ်းကြစို့။

ဒီပဉ္စမဂါထာ၌ ဟောထားတဲ့အတိုင်း ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းကိုလဲ ပယ်နိုင်အောင်၊ အစွဲအမှီလဲ ကင်းအောင်၊ သံယောဇဉ် ချည်နှောင်ကြီးတွေ ချည်တိုင်တွေမှလဲ လွတ်မြောက်အောင် စွမ်းနိုင်သမျှ ကျင့်သုံးအားထုတ်ကြ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု။

သမ္မာပရိမ္မာဇနိယသုတ် တရားတော်
စတုတ္ထပိုင်း ပြီး၏။

သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ် တရားတော်

ပဉ္စမပိုင်း

တန်ဆောင်မုန်းလက္ခဏံ ဒီကနေ့ သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ်က
၆-နံပါတ်ဂါထာကို ဟောရမည်။

အဖြေ ပဉ္စမဂါထာ

၆။ န သော ဥပဓိသု သာရမေတိ၊
အာဒါနေသု ဝိနေယျ ဆန္ဒရာဂံ။
သော အနိဿိတော အနညနေယျော၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိပ္ပဇေယျ။

ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခု-သံသရာဘေးကို ရှုမြင်၍ သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရန် ကျင့်ကြံအားထုတ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဥပဓိသု-ဆင်းရဲ၏ ကပ်မိ၍ တည်ရာ ခန္ဓာ ငါးပါးတို့၌၊ ဝါ-ဆင်းရဲချမ်းသာတို့၏ ကပ်မိ၍တည်ရာ ခန္ဓာငါးပါး တို့၌၊ သာရ-အနှစ်သာရသို့၊ ဝါ-အနှစ်သာရရှိသည်ဟု ထင်မှတ်ခြင်းသို့၊ န ဇတိ-မရောက်တော့ပေ။

ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ အနှစ်မရှိ သိရမည်

ဥပဓိဆိုတာ ဥပ-နှင့် မိ-ဒီ ၂-ခုတွဲစပ်ထားတဲ့ စကားလုံးဘဲ။ ဥပ-ကပ်၍+မိ-တည်ရာ=ဥပဓိ-ကပ်၍ တည်ရာတဲ့။ ဘာတွေက ကပ်ပြီးတည်ကြသလဲဆိုတော့ တရားတော်အရအားဖြင့် ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲ သင်္ခါရဆင်းရဲတွေက ကပ်ပြီး တည်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ဖြစ်တယ်ဆိုလျှင် အဲဒီ ဆင်းရဲတွေက တပါတည်း ကပ်ပါလာကြတော့တာဘဲ။ လောကဘက်ကနေ ကြည့်ရင်တော့ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာ လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာ ဆိုတာတွေလဲ ဒီခန္ဓာတွေမှာ ကပ်မိပြီး တည်နေကြတယ်လို့ ဆိုရမှာပါ။ အဲဒီတော့ လူခန္ဓာတွေ ဖြစ်လျှင် လူချမ်းသာတွေရော လူဆင်းရဲတွေရော ပါလာတယ်။ နတ်ခန္ဓာတွေဖြစ်လျှင် နတ်ချမ်းသာတွေရော နတ်ဆင်းရဲတွေရော ပါလာတယ်။ ဒါပေမဲ့ တရားတော်အရ အားဖြင့် တော့ လူချမ်းသာ နတ်ချမ်းသာဆိုတာတွေကလဲ ဝိပရိဏာမဒုက္ခ သင်္ခါရဒုက္ခဆိုတဲ့ ဆင်းရဲတွေပါ။ ဒါကြောင့် ဥပဓိဆိုတာ ဆင်းရဲ၏ ကပ်မိ၍တည်ရာ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေပါ။

ပကတိလူတွေကတော့ အဲဒီ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကို မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့အနေ အသက်ရှင်ပြီး တသက်လုံး တည်နေ တဲ့ အတ္တကောင် အနေအားဖြင့် ထင်မြင်နေကြတယ်။ မိမိတို့၏ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတွေကိုလဲ မြဲတဲ့အနှစ် ချမ်းသာတဲ့အနှစ် အတ္တကောင်အနှစ် ရှိနေတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ သူတပါး ခန္ဓာတွေကိုလဲ နည်းတူပင် ထင်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် မိမိခန္ဓာ သူတပါးခန္ဓာတွေကို မြဲတယ်၊ ချမ်းသာတယ်၊ ကောင်းတယ်၊ လှပတယ်၊ အတ္တကောင်ဘဲလို့ စွဲလမ်းနေကြတယ်။ အဲဒီလို စွဲလမ်းနေကြတဲ့အတွက် အဲဒီ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတွေကို မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း လူကို မြင်ရတယ်၊ မိန်းမကို မြင်ရတယ်၊ ယောက်ျားကို မြင်ရတယ် စသည်ဖြင့် စွဲမှတ် ပြီးတော့ လိုချင်နှစ်သက် တပ်မက်နေကြတယ်။

မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းနေယင် ခဏမစဲ ပျက် ပျက်သွားတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ ဒါကြောင့် မမြဲတာတွေချည်းဘဲ၊ ဖြစ်ချည် ပျက်ချည်နဲ့ ကြောက်ဖွယ် ဆင်းရဲချည်းဘဲ၊ အလိုအတိုင်း မဖြစ်တဲ့ အနတ္တသဘောတရားချည်းဘဲလို့ ထင်ရှား တွေ့သိရတယ်။ အဲဒါဟာ အနှစ်သာရ ကင်းမဲ့နေပုံကို သိရတာပါ။ ဒါကြောင့် သာရ-အနှစ်သာရ ရှိသည်ဟု ထင်မှတ်ခြင်းသို့၊ န ဇတိ-မရောက်-လို့ ဟောတော်မူ တာပါ။ အဲဒီလို အနှစ်သာရ မရှိတာကို သိတော့ အဲဒီ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတွေကို လိုချင်နှစ်သက်ခြင်း တပ်မက် စွဲလမ်းခြင်းလဲ မဖြစ်တော့ဘူး။ ဒါကြောင့်-

လိုလားတပ်မက် ပယ်ဖျက်ရမည်

သော-ခန္ဓာတို့၌ အနှစ်မထင်သော ထိုရဟန်းသည်၊ အာဒါနေသု-ပကတိလူတို့က ငါ ငါ့ဥစ္စာအနေဖြင့် စွဲလမ်းအပ်သော ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၌၊ ဆန္ဒရာဂ-လိုလားခြင်း တပ်မက်ခြင်းကို၊ ဝိနေယျ-ပယ်ဖျောက်၍၊ ဌိတော ဟောတိ-တည်လေတော့၏-လို့လဲ ဟောတော်မူပါတယ်။

ငါ ငါ့ဥစ္စာလို့ စွဲလမ်းနိုင်တဲ့ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတွေကို ဒီ ဂါထာမှာ အာဒါနေသု-လို့ ဆိုထားတယ်။ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေပါ။ ဆင်းရဲ၏ ကပ်မှီပြီး တည်ရာ ဆိုတာကလဲ ဒီ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတွေပဲ။ အဲဒီတော့ ဥပမိခေါ်တဲ့ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတွေမှာ အနှစ်သာရကို မမြင်ယင် အာဒါန ခေါ်တဲ့ ဒီ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတွေမှာ လိုလား တပ်မက်ခြင်းလဲ ဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်တော့မလဲ။ ယခုလူတွေ မြင်ရာ ကြားရာစသည်က လိုချင်တပ်မက်နေတာဟာ မြဲတယ် ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ် လှတယ် မိန်းမယောက်ျား အတ္တကောင်ဘဲလို့ အနှစ်သာရရှိတဲ့ အနေဖြင့် ထင်မှတ် နေကြလို့ လိုချင် တပ်မက်နေကြတာပဲ။ အဲဒီလို အနှစ်သာရကို မမြင်ဘူးဆိုယင်တော့ လိုချင်တပ်မက်တဲ့ ဆန္ဒရာဂ မဖြစ်နိုင်တော့ပါဘူး။ အနှစ်သာရရှိတဲ့ အနေဖြင့် ထင်မြင်နေယင်တော့ ဆန္ဒရာဂ ကင်းဘို့ ခက်ပါတယ်။

ဒီခန္ဓာငါးပါးကို အကောင်းအမြတ် ထင်နေယင်၊ “နှစ်သက်ဖွယ်မရှိဘူး”လို့ ဘယ်လိုပင် ဟောပြောနေပေမယ်လို့ လိုချင်နှစ်သက်နေမှာပဲ။ တပ်မက် စွဲလမ်းနေမှာပဲ။ ယခုနေအခါမှာ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်နှင့်အညီ နှစ်သက်သာယာမှုတွေ ကင်းပြီး သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ရအောင်လို့ ဘုရား၏ တရားတွေကို ဟောနေကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ အများပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ အနှစ်သာရ ရှိတယ်ထင်ပြီး နှစ်သက်သာယာနေကြတာပဲ။ ဘုရားဟောထားတဲ့ တရားဘဲလို့ ယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားနဲ့ နာကြားနေကြပေမဲ့ အနှစ်သာရမရှိကြောင်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မသိရသေးယင် ကိုယ့်ခန္ဓာနဲ့ကိုယ် သာယာစရာ နှစ်သက်စရာ ဖြစ်နေကြတာပဲ။ အနှစ်သာရမရှိကြောင်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့ရယင်တော့ လိုချင်တဲ့ဆန္ဒလဲ မဖြစ်ဘူး၊ တပ်မက်တဲ့ ရာဂလဲ မဖြစ်ဘူး၊ အဲဒီလို လိုလားတပ်မက်တဲ့ ဆန္ဒရာဂ မဖြစ်နိုင်တော့ပဲ ကင်းရမယ် တဲ့။

ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်မှာ မပြတ်ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီကတော့ သမာဓိဉာဏ် အားကောင်းနေတဲ့အခါ မြင်ပြီး ပျက် ကြားပြီး ပျက် စသည်ဖြင့် ခဏမစဲ ပျက်ပျက်နေတာကိုချည်း တွေ့နေရတယ်။ အဲဒီလို တွေ့နေရတဲ့သူမှာ မြဲတယ် ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ် အတ္တကောင်ဘဲလို့ ထင်မြင်စရာ အနှစ်သာရကို မတွေ့ရတော့ဘူး၊ အနှစ်သာရကို မတွေ့ရတော့ ကိုယ့်သန္တာန်မှာရော သူတပါးသန္တာန်မှာရော လိုချင်တပ်မက်တဲ့ ဆန္ဒရာဂ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ အရဟတ္တမဂ်ကို မရောက်သေးယင်တော့ မရှုဘဲ နေတဲ့အခါ ဆန္ဒရာဂ ဖြစ်နိုင်သေးတာပဲ။ ဒါကြောင့် အရဟတ္တမဂ်ရောက်အောင် အားထုတ်ပြီး ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ဘို့ပါ။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ “ဥပမိတွင်၊ နှစ်မမြင်၊ ထိုတွင် မလို မမက်ပြီ” တဲ့။

အဲဒီမှာ ထိုတွင်-ဆိုတာကလဲ ဥပမိကို ပြောတာပါ။ ဂါထာမှာတော့ အာဒါနေသု-လို့ ပါဠိအထူးနဲ့ ဟောထားပါတယ်။ ဗမာလင်္ကာမှာတော့ အဲဒီပုဒ်၏ မြန်မာပြန်ကို ထည့်ပြီးစီလို့ မဖြစ်ဘူး။ ဒါကြောင့် နာမ်စားသဗ္ဗနာမ်နဲ့ပဲ စီလိုက်ရတယ်။ **မလို မမက်ပြီ**-ဆိုတာကတော့ ဆန္ဒဆိုတဲ့ လိုလားခြင်းလဲ မဖြစ်တော့ဘူး၊ ရာဂဆိုတဲ့ တပ်မက်ခြင်းလဲ မဖြစ်တော့ဘူးလို့ ဆိုလိုတာပါ။ ကဲ လိုက်ဆိုကြရမယ်။

၆။ ဥပမိတွင်၊ နှစ်မမြင်၊ ထိုတွင် မလို မမက်ပြီ။

ဘုန်းကြီး ယခု အနက်ပြန်ပြခဲ့တာနဲ့ ဒီဆောင်ပုဒ် အစဉ်ကတော့ ဂါထာပါဠိ အစဉ်အတိုင်းပါ။

န သော ဥပမိသု သာရမေတိ-ဆိုတဲ့ ပဌမအပိုဒ်အရ “ဥပမိတွင် နှစ်မမြင်”-လို့ စီထားတယ်။

အာဒါနေသု ဝိနေယျ ဆန္ဒရာဂ-ဆိုတဲ့ ဒုတိယအပိုဒ်အရ “ထိုတွင် မလို မမက်ပြီ”-လို့ စီထားတယ်။ သူ့ဂါထာ ပါဠိအစဉ်အတိုင်းပါ။ သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်ပြထားပုံကတော့ ဒုတိယအပိုဒ်ကစပြီး အနက်ယောဇနာ ပြထားတယ်။ စွဲလမ်းအပ်သော ခန္ဓာတို့၌ ဆန္ဒရာဂကိုပယ်၍ ထိုရဟန်းသည် ဆင်းရဲ၏ တည်ရာခန္ဓာတို့၌ အနှစ်သို့ မရောက်-အနှစ် ရှိသည် ဟု ထင်မှတ်ခြင်းသို့ မရောက်-လို့ ဖွင့်ပြထားတယ်။ အဲဒီလို ဆိုတော့ ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ပြီးမှ အနှစ်ကို မမြင်တာလို့ အဓိပ္ပါယ်ရတယ်။ အနှစ်မမြင်လို့ ဆန္ဒရာဂကိုပယ်တယ်-ဆိုတာလောက် မပေါ်လွင်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီမှာတော့ သူ့ပါဠိဂါထာ အစဉ်အတိုင်းဘဲ အနက်ပြန်ပါတယ်။

မှီတွယ်ကင်း၍ ကိုယ်တိုင်တွေ့သိပါစေ

နောက်ပြီးတော့-သော-ထိုရဟန်းသည်၊ အနိဿိတော-မမှီမတွယ်သည်ဖြစ်၍၊ အနညနေယျာ-သူတပါးက မသိစေအပ်ဘဲ ကိုယ်တိုင်ပင်သိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။

အဲဒီ ဆန္ဒရာဂကို ပယ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အမှီအတွယ် ကင်းသွားပြီတဲ့၊ အမှီအတွယ် ကင်းတယ်ဆိုတာ အခြားအရာများမှာတော့ တဏှာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အမှီအတွယ်ကင်းတယ်လို့ ယူရပါတယ်။ ဒီနေရာမှာလဲ ဒီအတိုင်း ယူချင်လဲ ယူဘို့ပါဘဲ။ ဒါပေမယ့်လို့ ဒီနေရာမှာတော့ အနညနေယျာ-သူတပါးက မသိစေအပ်ဘူး - ဆိုတဲ့ပုဒ်နဲ့ တွဲပြီးဟောထားတဲ့အတွက် သူတပါးကို မမှီရဘူးဆိုတဲ့ အနက်လဲ သင့်ဘွယ်ရှိပါတယ်။ ဆရာကိုမှီပြီးသိရတာ မဟုတ်ဘူး၊ သူတပါးက ပြောပေးတာကို ကြားရုံမျှဖြင့် သိရတာ မဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် တွေ့ပြီး သိတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက မှီတွယ်ကင်းစင်၊ ကိုယ်တိုင်ပင်၊ သိမြင် ကောင်းစွာနေရသည်-လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

မှီတွယ်ကင်းစင်၊ ကိုယ်တိုင်ပင်၊ သိမြင်ကောင်းစွာ နေရသည်။

အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ထဲမှာ ကောင်းစွာနေရသည် ဆိုတာကတော့ သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ဆိုတဲ့ နောက်ဆုံး အပိုဒ်၏ အနက်ပါဘဲ။ ဒီအပိုဒ်ကို ရှေးဂါထာများမှာလဲ အနက်ပြန်ခဲ့ပါပြီ။ နောက်ဂါထာတွေမှာလဲ နည်းတူပင် ပြန်ရဦးမှာပါဘဲ။

သော-ထိုသို့သောရဟန်းသည်၊ လောကော-လောက၌၊ သမ္မာ-မည်သည့်အရာ မည်သူနှင့်မှ မငြိမတွယ်ပဲ ကောင်းစွာ ပရိဗ္ဗဇေယျ-နေနိုင်ပါသည် တဲ့။

အဲဒီလို ရဟန်းက ရဟန္တာဘဲ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် မစံခင်လဲ လောကထဲမှာ အငြိအတွယ်မရှိပဲ ကောင်းစွာ ချမ်းသာစွာ နေသွားနိုင်တယ်။ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတဲ့ အချိန်ကစပြီး ချမ်းသာပုံကိုတော့ အထူးပြောစရာ မလိုပါဘူး၊ ဘာဆင်းရဲမှ မရှိတော့ပဲ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာသွားတော့တာပါဘဲ။ အဲဒီ ချမ်းသာကိုရဘို့ပဲ ယခုလို တရားနာကြရတယ်။ တရားကျင့်နေကြရတယ်။ ကဲ ဒီကနေ့ ဂါထာ တပုဒ် တရားသိမ်းကြစို့။

ဤဂါထာတရားကို နာယူကြရသော ကုသိုလ်စေတနာတို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့် ဥပမိဟု ဆိုအပ်သော ခန္ဓာတို့၌ အနှစ်ကင်းပုံကို သိမြင်နိုင်အောင် အားထုတ်ကြ၍ ထိုခန္ဓာတို့၌ လိုလားတပ်မက်သော ဆန္ဒရာဂကို အကြွင်းမဲ့ပယ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ အမှီအတွယ်ကင်းသည့်ပြင် ကိုယ်တိုင်ပင် သိမြင်နိုင်ကြ၍ လောကထဲ၌ မငြိမတွယ်ပဲ သန့်ရှင်းချမ်းသာစွာ နေနိုင်သော အမြတ်ဆုံး အဆင့်သို့ အလွယ်တကူ လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်နိုင်ကြပါစေ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု။

**သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ် တရားတော်
ပဉ္စမပိုင်း ပြီး၏။**

သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ် တရားတော်

ဆဋ္ဌမပိုင်း

နတ်တော်လဆန်း (၈)ရက် ဒီကနေ့ သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ်က
၇-နိပါတ်ဂါထာကို ဟောရမယ်။

အဖြေ ဆဋ္ဌမဂါထာ

၇။ ဝစဗ္ဗာသာ မနသာ စ ကမ္မုနာ စ၊
အဝိရုဒ္ဓေါ သမ္မာ ဝိဒိတွာ ဓမ္မံ။
နိဗ္ဗာနပဒါဘိပတ္တယာနော၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ။

ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခု-သံသရာဘေးကို ရှုမြင်၍ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ရန် ကျင့်ကြံ အားထုတ်
နေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝစဿ-နှုတ်ဖြင့်၎င်း၊ မနသာစ-စိတ်ဖြင့်၎င်း၊ ကမ္မုနာ စ-ကိုယ်ဖြင့်၎င်း၊ အဝိရုဒ္ဓေါ-မဆန့်
ကျင့်ပဲ သင့်လျော်စွာ ကျင့်သည်ဖြစ်၍။-

ပါဠိဂါထာမှာ ဆန်းဂိုဏ်းနှင့် ညီညွတ်စေရန်အတွက် ဝစဿ-နှုတ်ဖြင့်-လို့ နှုတ်ကစပြီး ဆိုထားတယ်။ ဖြစ်စဉ်
အားဖြင့် ဆိုယင်တော့ စိတ်အကြံက စပြီး ဖြစ်တယ်။ အဲဒီကနောက် နှုတ်ဖြင့် ပြောဆိုတယ်။ ပြောရုံနဲ့ ကိစ္စ မပြီးသေးယင်
ကိုယ်ဖြင့်လဲ ပြုရတယ်။ ဒါကြောင့် ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်အားဖြင့် “စိတ်ဖြင့်နှုတ်ဖြင့် ကိုယ်ဖြင့်” လို့ ဒီ အစဉ်အရ ဆိုသင့်တယ်။
ဟောရိုး ဟောစဉ်အရ ဆိုယင်တော့ “ကိုယ်ဖြင့် နှုတ်ဖြင့် စိတ်ဖြင့်” လို့ ဆိုသင့်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆန်းလက္ခဏာကို ငဲ့ပြီးတော့
“နှုတ်ဖြင့် စိတ်ဖြင့် ကိုယ်ဖြင့်” လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ဘုန်းကြီးကလဲ ဆောင်ပုဒ်မှာ အဲဒီ အစဉ်အတိုင်း “နှုတ်၊ စိတ်၊ ကိုယ်ဖြင့်
လျော်စွာကျင့်”လို့ စီထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဟောရိုးဒေသနာစဉ်အရ ရင်းပြီး ပြောရမယ်။

ကိုယ် နှုတ် စိတ်ဖြင့် မဆန့်ကျင်အောင် ကျင့်ပုံ

သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်ရန် ကျင့်ကြံအားထုတ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကိုယ်ဖြင့်လဲ မဆန့်ကျင်ပဲ ညီညွတ်အောင်
ကျင့်ရမယ်တဲ့။ ဘာနဲ့ မဆန့်ကျင်ရမှာလဲဆိုတော့-ကိုယ်ဖြင့် ပြုကျင့်သင့်တဲ့ ကာယသုစရိုက် ၃-ပါးနဲ့ မဆန့်ကျင်အောင်
ညီညွတ်အောင် ကျင့်ရမှာတဲ့။ ကာယသုစရိုက် သုံးပါးဆိုတာ (၁) သူ့အသက်ကို မသတ်ခြင်း၊ (၂) သူ့ဥစ္စာကို မလုမယက်
မခိုးယူခြင်း၊ (၃) မပိုင်မဆိုင်သူနှင့် မေထုန်ကာမကို မပြုခြင်း-ဒီသုံးပါးပါ။ သူ့အသက်ကို မသတ်ခြင်းဆိုရာမှာ ညှဉ်းဆဲ
နှိပ်စက်မှုကိုလဲ မပြုပါမှ လျော်စွာကျင့်သည်မည်တယ်။ မလုမယက် မခိုးယူခြင်းဆိုရာမှာလဲ သူ့ဥစ္စာပျက်စီးအောင် လာဘ်မရ
အောင် ဒီလိုဟာမျိုးကိုလဲ မပြုမှ လျော်စွာကျင့်သည် မည်တယ်။ ရဟန်းဆိုယင်တော့ သူတပါးကဲ့ရဲ့ဘွယ် အမှုဟူသမျှတွေကို
မပြုပဲ ကြဉ်ရှောင်နေမှ ကိုယ်ဖြင့် လျော်စွာကျင့်သည်မည်တယ်။ ဒါကြောင့် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတွေက ကဲ့ရဲ့ဘွယ်ဖြစ်တဲ့
အမှုမျိုးကို ကိုယ်ဖြင့် မပြုပဲ ရှောင်ကြဉ်နေရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ နှုတ်ဖြင့်လဲ မဆန့်ကျင်ပဲ ညီညွတ်အောင် ကျင့်ရမယ်တဲ့။ ဘာနဲ့မဆန့်ကျင်ရမှာလဲဆိုတော့ -
နှုတ်ဖြင့် ပြောသင့်တဲ့ ဝစီသုစရိုက် ၄-ပါးနဲ့ မဆန့်ကျင်အောင် ညီညွတ်အောင် ကျင့်ရမှာတဲ့။ ဝစီသုစရိုက် ၄-ပါးဆိုတာ (၁)
မလိမ်ခြင်း၊ (၂) ဂုံးချောစကား မပြောခြင်း၊ (၃) ဆဲဆိုစကား မပြောခြင်း၊ (၄) အနှစ်မဲ့စကား မပြောခြင်း-ဒီ ၄-ပါး ပါ။
ဟုတ်မှန်တာကိုသာ ပြောရမယ်။ ညီညွတ်ရေးစကားကိုသာ ပြောရမယ်။ နားဝင်ချိုတဲ့ သာသာယာယာ စကားကိုသာ ပြောရ
မယ်။ အကျိုးရှိတဲ့ စကားကိုသာ ပြောရမယ်-ဒါပါ။ အဲဒီလို စကားကောင်းကိုသာ ပြောဆိုနေဘို့ပါ။

အဲဒီလို ပြောသင့်တဲ့ စကားကောင်းကိုသာ ပြောဆိုယင် ဝစီသုစရိုက်နဲ့ လျော်စွာကျင့်နေသည် မည်ပါတယ်။ ရဟန်း
ဆိုယင်တော့ ကဲ့ရဲ့ဘွယ်စကားဟူသမျှကို ကြဉ်ရှောင်ပြီး ကျင့်ဘို့ပါ။ အဲဒီလို ကဲ့ရဲ့ဘွယ် ကိုယ်အမှု နှုတ်အမှုတွေကို မပြုပဲ
ကြဉ်ရှောင်နေယင် သီလပြည့်စုံတော့တာပါ။ ဒါကြောင့် “ကိုယ်ဖြင့် နှုတ်ဖြင့်လျော်စွာ ကျင့်ရမယ်” ဆိုတဲ့ စကားရပ်ဖြင့်
သီလအကျင့်ကို ညွှန်ပြတာပါ။

နောက်ပြီးတော့ စိတ်အကြံဖြင့်လဲ မဆန့်ကျင်ဘဲ ညီညွတ်အောင် ကျင့်ရမယ်တဲ့။ ဘာနဲ့ မဆန့်ကျင်ရမှာလဲဆိုတော့ - စိတ်ဖြင့်ကြံသင့်တဲ့ မနောသုစရိုက် ၃-ပါးနဲ့ မဆန့်ကျင်အောင် ညီညွတ်အောင် ကျင့်ရမှာပါ။ မနောသုစရိုက် ၃-ပါးဆိုတာ (၁) သူတပါးပိုင်နက်ဥစ္စာကို မိမိကိုယ်ပိုင်ဖြစ်အောင် မကြံခြင်းဆိုတဲ့ အနဘိဇ္ဈော၊ (၂) သူတပါးအားသေအောင် ပျက်စီးအောင် မကြံခြင်းဆိုတဲ့ အဗျာပါဒ၊ (၃) ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးရှိသည်ဟု ယုံကြည်ယူဆထားခြင်းဆိုတဲ့ သမ္မာဒိဋ္ဌိ-ဒီသုံးပါးပါ။

ရဟန်းဆိုယင်တော့ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို မကြံခြင်း ဒေါသဖြင့် စိတ်ဆိုးပြီး မကြံခြင်း၊ သူတပါးအား နှိပ်စက်ရန် မကြံခြင်း-အဲဒီ မတော်တာကို မကြံခြင်း သုံးမျိုးဆိုတာဟာ နေက္ခမ္မဝိတက်-ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်တဲ့အကြံ၊ အဗျာပါဒ ဝိတက်-သူတပါးအား ချမ်းသာစေလိုသော မေတ္တာအကြံ၊ အဝိဟိံသာဝိတက်-သူတပါးအား သနားသော ကရုဏာအကြံဆိုတဲ့ ဒီအကြံကောင်းသုံးမျိုးပါ။

အဲဒီ သုံးမျိုးထဲမှာ နေက္ခမ္မဝိတက်ဆိုတာ ကုသိုလ်ရေး သမထဝိပဿနာအရေးများနှင့် စပ်ပြီးဖြစ်တဲ့ စိတ်အကြံပါ။ အဲဒီ အကြံကောင်းသုံးမျိုးနဲ့ ညီညွတ်အောင် ကျင့်ဘို့ပါ။ ဒီ မနောကံအကျင့်ကောင်းကတော့ သမထဘာဝနာ ဖြစ်ဖြစ်၊ ဝိပဿနာဘာဝနာဖြစ်ဖြစ် မပြတ်အားထုတ်နေပါမှ ပြည့်စုံနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် (မနသာ)စိတ်ဖြင့် သုစရိုက်နဲ့ မဆန့်ကျင် အောင် လျော်ညီအောင်ကျင့်ရမယ် ဆိုတာကတော့ သမထနှင့် ဝိပဿနာ တခုခုကို အားထုတ်နေဘို့ ညွှန်ပြတာပါ။ အထူး အားဖြင့်တော့ ဝိပဿနာကို ပွားများအားထုတ်နေဘို့ပါ။

ဝိပဿနာအားထုတ်ပုံ အကျဉ်းချုပ်

ဝိပဿနာအားထုတ်ပုံ အကြောင်းကိုတော့ ဒီရိပ်သာမှာ ခဏ ခဏ ပြောနေရတာမို့ (ရှေ့ပိုင်းက နှာ ၂၁၊ ၂၉၊ ၄၅ စသည်မှာလဲ ပြောခဲ့ပြီးမို့) ရိုးနေပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ တရားနဲ့စေးနေတဲ့ သူတွေအတွက် အကျဉ်းချုပ်တော့ ပြောရဦးမှာ။ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း တွေ့ထိတိုင်း ကြံသိတိုင်း ထင်ရှားပေါ်နေတာတွေဟာ ရုပ်တရား နာမ် တရားတွေချည်းဘဲ။ အဲဒါတွေကို ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ခိုက်မှာ ရှုမှတ်နေယင် အာရုံမသိတတ်တဲ့ ရုပ်နဲ့ အာရုံသိတတ်တဲ့နာမ် ဒီနှစ်ပါးမျှရှိတယ် ဆိုတာလဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိနိုင်တယ်။

- အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှ ဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်နေတယ်ဆိုတာကိုလဲ သိနိုင်တယ်။
- ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတယ် ဆိုတာလဲ သိနိုင်တယ်။
- ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားလို့ မမြဲဘူး ဆိုတာလဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိနိုင်တယ်။
- မမြဲတဲ့အတွက် ဆင်းရဲတွေချည်းဘဲ ဆိုတာကိုလဲ သိနိုင်တယ်။

အနတ္တ သဘောတရားမျှဘဲ ဆိုတာလဲ သိနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလိုကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိရအောင် လို့ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်ကို မပြတ် ရှုမှတ် နေရတယ်။

ဒါပေမဲ့ ရှုခါစမှာတော့ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်းကို အကုန်လုံး စေ့ငအောင် လိုက်ပြီး မရှုမှတ်နိုင် သေးဘူး။ ဒါကြောင့် ထိသိမှုတမျိုးမျိုးကစပြီး ရှုမှတ်ရတယ်။ အဲဒီလို ထိသိမှု တမျိုးမျိုးကို မပြတ်ရှုမှတ်နေယင်း စိတ်ကူး ကြံစည်မှုဖြစ်ပေါ်လာယင် အဲဒါကိုလဲ မှတ်နေတယ်။ အခံခက်တဲ့ ဒုက္ခ ဝေဒနာတမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာရင် အဲဒါကိုလဲ မှတ်ရ တယ်။ အတိုချုပ် ပြောရမှာ။ ကိုယ်အမူအရာ ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း စိတ်အမူအရာ ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း ဝေဒနာတခုခု ဖြစ်ပေါ် လာတိုင်း သဘောတရား တခုခု ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်း အဲဒါတွေကို လိုက်ပြီး ရှုမှတ်ရတယ်။ အထူး မှတ်စရာ မရှိတဲ့အခါ ဖောင်းမှု ပိန်မှု စသည် အထိအသိ တခုခုကို မပြတ် ရှုမှတ်နေရတယ်။ အဲဒီလို မပြတ် ရှုမှတ်နေယင် ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ မနောသုစရိုက် တွေနဲ့ မဆန့်ကျင်ပဲ လျော်ညီတဲ့အကျင့် ဖြစ်နေတာ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်နေယင်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အခြင်းအရာတွေကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် ဖြင့် သိရတယ်။ အဲဒါဟာ ဒုက္ခ သစ္စာကို မှန်စွာ သိတာ။ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေလို့ ဆင်းရဲမျှပဲလို့ သိတိုင်းသိတိုင်း မြင်မှု ကြားမှုစသည်တွေကို သာယာတဲ့ တဏှာ ဟာဖြစ်ခွင့်မရှိပဲ ငြိမ်းငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒါဟာ သမုဒယကို ပယ်သောအားဖြင့် သိတာ။ အဲဒီလို သိတိုင်း သမုဒယမှ ဆက်ပြီး ဖြစ်မည့် ဥပါဒါနိကံ ဘဝသစ်စတဲ့ ဆင်းရဲတွေလဲ တဒဂ်အားဖြင့် ငြိမ်းတယ်။ အဲဒါဟာ တဒဂ် နိရောဓသစ္စာကို သိတာ။ ရှုသိတိုင်း ရှုသိတိုင်း ဝိပဿနာ မဂ္ဂသစ္စာ ဖြစ်ပွားတယ်။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာမဂ္ဂ သစ္စာကို ပွားစေသောအားဖြင့် သိတာ။

အဲဒီလို ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ဝိပဿနာ အလိုအားဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို မှန်စွာ သိပြီးတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာ တယ်။ အဲဒီအခါမှာ နိရောဓသစ္စာ ခေါ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့ပြီး သစ္စာလေးပါးကို မှန်စွာသိသွားတယ်။ နောက်ဆုံးမှာ

အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိသွားတယ်။ အဲဒီလို သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာ အကျင့်ဖြင့် လျော်စွာကျင့်ပြီး သိရမယ် ဆိုတာကို-

ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ ဘိက္ခု-သံသရာဘေးကို ရှုမြင်၍ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ရန် ကျင့်ကြံ အားထုတ် နေသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝစသာ-နှုတ်ဖြင့်၎င်း၊ မနသာစိတ်ဖြင့်၎င်း၊ ကမ္မနာစ-ကိုယ်ဖြင့်၎င်း၊ အဝိရဒ္ဓေါ- မဆန့်ကျင့်ပဲ သင့်လျော်စွာကျင့် သည်ဖြစ်၍၊ ဓမ္မ-သိသင့်သော သစ္စာလေးတန် တရားမှန်ကို၊ သမ္မာ-ကောင်းမွန် မှန်ကန်စွာ၊ ဝိဒိတွာ- သိပြီး၍-လို့ ဒီဂါထာမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ အဲဒီလို အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို သိပြီးယင် ရဟန္တာ ဖြစ်နေ တော့တာဘဲ။ အဲဒီအနက် အဓိပ္ပါယ်ကို “နှုတ် စိတ် ကိုယ်ဖြင့်၊ လျော်စွာကျင့်၊ သိသင့် တရား သိသွားပြီ” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၇။ နှုတ်, စိတ်, ကိုယ်ဖြင့်၊ လျော်စွာကျင့်၊ သိသင့်တရား သိသွားပြီ။

သေတာရှင်တာ အလိုမရှိ၊ နိဗ္ဗာန်သာ အလိုရှိသည်

အဲဒီလို သစ္စာလေးပါးကို သိပြီး ရဟန္တာဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နာဘိနန္ဒာမိ မရဏံ လို့ ဆိုထားတဲ့အတိုင်း သေရတာလဲ အလိုမရှိဘူး။ နာဘိနန္ဒာမိ ဇီဝိတံ လို့ ဆိုထားတဲ့အတိုင်း အသက်ရှင်နေရတာလဲ အလိုမရှိဘူးတဲ့။ ဒါဖြင့် ဘာကို အလိုရှိသလဲဆိုတော့ ကာလဗ္ဗပဋိကင်္ခါမိ ရုပ်နာမ်ခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန် ဝင်စံရမည့် အချိန်ကာလကိုသာ မြော်လင့်ပါတယ်တဲ့။ ဘာလို့တုံးဆိုတော့ “ဝေတနံ ဘတကောယထာ” လစစား အလုပ်သမားလိုပါဘဲတဲ့။ လစစား အလုပ် သမားဟာ အလုပ်မလုပ်ရဘဲ အလုပ်လက်မဲ့ ဖြစ်နေတာကိုလဲ မလိုမရှိဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အလုပ်မရှိယင် စားဝတ် နေရေး မပြည့်စုံမှာကြောင့်ပါဘဲ။ အလုပ် လုပ်နေရတာလဲ မလွဲသာလို့သာ လုပ်နေရတယ်။ အလိုရှိတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ ဒါဖြင့် ဘာကို အလိုရှိသလဲဆိုတော့ လစရမည့် အချိန်ကိုသာ မြော်လင့်တောင့်တ အလိုရှိနေပါတယ်။ အဲဒါလိုဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံရမည့်အချိန်ကိုသာ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်က အလိုရှိပါတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့်-

နိဗ္ဗာနပဒါဘိ ပတ္တယာနော-ဆင်းရဲ ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကိုသာလျှင် လိုလားတောင့်တသည်၊
ဟောတိဖြစ်၏-လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။

အဲဒါကို “ဆင်းရဲငြိမ်းရာ၊ နိဗ္ဗာန်သာ၊ စိတ်မှာ တောင့်တလိုလားသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကိုဆိုကြရ မယ်။

ဆင်းရဲငြိမ်းရာ၊ နိဗ္ဗာန်သာ၊ စိတ်မှာ တောင့်တလိုလားသည်။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဟာ အသက်ရှင်သမျှ ကာလပတ်လုံး ခန္ဓာဝန်ကြီးကို အလိုမရှိပဲ ဆောင်နေကြရတယ်။ နေ့စဉ် မျက်နှာသစ်ခြင်း စသည်ဖြင့် အညစ်အကြေးတွေကို သုတ်သင်နေရတာလဲ ဆင်းရဲနေတာဘဲ။ စားရေး သောက်ရေး စသည် အတွက်ကြောင့်ကြစိုက်နေရတာလဲ ဆင်းရဲနေတာဘဲ။ နေမကောင်း ထိုင်မသာ ဖြစ်တဲ့အခါလဲ ဆင်းရဲနေတာဘဲ။ စိတ်ဆင်းရဲ မရှိမပေမဲ့ အာရုံဆိုးတွေနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါ ကိုယ်ဆင်းရဲလဲ ဖြစ်တယ်။ အကုသလဝိပါက်ဆိုတဲ့ ဆင်းရဲလဲ ဖြစ်တယ်။ ဝင်လေ ထွက်လေရှုပြီး ပြုပြင်နေရတာမှစပြီး သင်္ခါရ ဆင်းရဲကလဲ မပြတ် ဖြစ်နေတာဘဲ။ ဒါကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်မစံရသေးမခြင်း အဲဒီခန္ဓာဝန်ဆင်းရဲများဖြင့် ဆင်းရဲနေတယ်။ အဲဒီလို ဆင်းရဲတွေကို ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်နေတဲ့အတွက် ရဟန္တာ အရှင်မြတ် တွေက အသက်ရှင်နေတာကိုလဲ အလိုမရှိကြတာပါဘဲ။

ပုထုဇဉ်တွေ အနေနဲ့ဆိုယင်တော့ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး ရှိနေတာကိုပင် ကောင်းတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့ အနေနဲ့ ထင်မြင် နေကြပါတယ်။ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး ရှိနေတဲ့အတွက် မြင်ချင်တာတွေကို မြင်ရလို့လဲ ကောင်းတယ်။ ကြားချင်တာတွေ ကြားရ လို့လဲ ကောင်းတယ်။ နံချင်တာတွေကို နံရလို့ စားချင်တာတွေ စားရလို့လဲ ကောင်းတယ်။ တွေ့ထိချင်တာတွေကို တွေ့ထိရ လို့လဲ ကောင်းတယ်လို့ ထင်နေကြပါတယ်။ စိတ်ကူးကြံစည် နေရတာကိုလဲ ကောင်းတယ်လို့ ထင်နေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီး ရှိနေတာကို အလိုရှိနေကြတယ်။ ပျောက်သွားမယ်ဆိုယင် သဘောမကျနိုင်ပဲ ရှိနေကြတယ်။ ရဟန္တာများ မှာတော့ အဲဒီ မြင်ရကြားရတာ စသည်တွေ အကုန်လုံးကို ဆင်းရဲ ချည်းဘဲလို့သာ မြင်နေကြတယ်။ ဘာမှ ကောင်းတယ်လို့ မထင်ကြဘူး။ နောက်ဆုံး ပရိနိဗ္ဗာန်စံတဲ့ အခါကျမှ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းတယ်။ အကောင်းဆုံး အချမ်းသာဆုံးလို့ သိမြင်တော်မူကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန် မစံမီမှာလဲ ဘယ်လိုအာရုံ ဘယ်လိုဝတ္ထုနဲ့မျှ ကပ်ငြိ တွယ်တာခြင်း မရှိဘူး။ မြင်မှုနဲ့စပ်ပြီးတော့လဲ ကပ်ငြိတွယ်တာခြင်း မရှိဘူး။ ကြားမှု နံမှု စားသိမှု တွေထိမှု ကြံသိမှုတွေ နဲ့စပ်ပြီးတော့လဲ ကပ်ငြိတွယ်တာခြင်း မရှိဘူး။ အဲဒီလို ကပ်ငြိတွယ်တာခြင်းမရှိတဲ့အတွက် ပရိနိဗ္ဗာန်မစံမီ အတွင်းမှာလဲ ကြည်ကြည်လင်လင် ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ နေရပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်။ (နာ-၆၄၊ ဒုတိယအပိုဒ် အတိုင်းဖော်ပါ)
ဝိဒိတွာ၊ သိပြီး၍၊ နိဗ္ဗာနပဒါဘိပတ္တယာနော- ဆင်းရဲငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကိုသာလျှင်
လိုလားတောင့်တသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုသို့သော ရဟန်းသည်၊
လောကေ-လောက၌၊ သမ္မာ-ဘာနှင့်မျှ မကပ်မငြိပဲ ကောင်းမွန် ကြည်လင်စွာ၊
ပရိဗ္ဗဇေယျ-နေနိုင်ပါသည်-

လို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ အဲဒီနောက်ဆုံးအပိုဒ်ကို “သို့ ဖြစ်ပါလျှင်၊ လောကတွင်၊ ကြည်လင်ကောင်းစွာ နေရသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ ဒီ ဆောင်ပုဒ်ကိုတော့ ၅-နံပါတ်ဂါထာတုန်းကလဲ ဆိုခဲ့ကြပြီးပါပြီ။ ဒီအပိုဒ်က အဖြေဂါထာတိုင်းမှာ ပါနေတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဆောင်ပုဒ်စီရာမှာတော့ ရှေ့အပိုဒ်များနဲ့ ရောစီလိုဖြစ်ရာမှာ သီးခြားမပြပဲ ရောပြီးစီထားပါတယ်။ ကဲ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုလိုက်ကြသေးတာပေါ့။

သို့ဖြစ်ပါလျှင်၊ လောကတွင်၊ ကြည်လင်ကောင်းစွာ နေရသည်။

သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ်က ဒီ သတ္တမဂါထာ၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုတော့ နားလည်လောက်ပါပြီ။ ဒီကနေ့ ဒီမဟာ ဓမ္မစာရိဏီခေါ်တဲ့ အမျိုးသမီးကြီး ယောဂီများအတွက် ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကြီးကို ရေစက်ချပွဲကျင်းပရာမှာ ဒီ ဂါထာကို အနုမောဒနာအဖြစ်ဖြင့် ဟောပြောပါတယ်။ အဲဒါဟာ အာမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းကြီးမှာ နေထိုင်ပြီး တရားအားထုတ်ကြမည့် အမျိုးသမီး ယောဂီများအတွက် ဩဝါဒလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီဂါထာမှာ ဟောပြောထားတဲ့အတိုင်း ကိုယ်ဖြင့် နှုတ်ဖြင့် သုစရိုက်နှင့် မဆန့်ကျင်ပဲ လျော်စွာကျင့်ယင် သီလပြည့်စုံသွားမယ်၊ စိတ်ဖြင့် မနောသုစရိုက်နှင့်လျော်စွာ သမထ ဝိပဿာနာတွေကို မပြတ်အားထုတ်ကျင့်သုံးသွားယင် သမာဓိပညာတွေ ပြည့်စုံပြီး အရိယမဂ်လေးပါးဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို မှန်ကန်စွာ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိသွားမယ်၊ အဲဒီလို သိသွားယင် ဆင်းရဲငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ လိုလားခြင်းရှိတဲ့အတွက် ပရိနိဗ္ဗာန် မစံမီမှာလဲ ချမ်းသာစွာ နေသွားရမယ်၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံရတဲ့ အခါကျတော့လည်း ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အစဉ်ထာဝရ ငြိမ်းပြီး အမြဲတမ်းချမ်းသာ သွားတော့မှာဘဲ။ ဒါကြောင့်-

၇။ နှုတ်၊ စိတ်၊ ကိုယ်ဖြင့်၊ လျော်စွာကျင့်၊ သိသင့်တရား သိသွားပြီ။

ဆင်းရဲငြိမ်းရာ၊ နိဗ္ဗာန်သာ၊ စိတ်မှာ တောင့်တလိုလားသည်။

သို့ဖြစ်ပါလျှင်၊ လောကတွင်၊ ကြည်လင်ကောင်းစွာ နေရသည်-ဆိုတဲ့

ဒီတရားဆောင်ပုဒ်ကို ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း ကြီးမှာ ဩဝါဒ မှတ်တမ်းအနေဖြင့် ရေးဆွဲထားရမယ်၊ ဒီကျောင်းမှာ နေထိုင်ပြီး တရားအားထုတ်ကြတဲ့ အမျိုးသမီး ယောဂီတွေကလဲ ဒီတရားဆောင်ပုဒ်ကို အလေးပြုပြီး ကျင့်သုံးသွားကြရမယ်။

ယခု တရားနာပရိသတ်တွေလဲ ဒီတရားဂါထာတော်နှင့် အညီ ကိုယ် နှုတ် စိတ်ဖြင့် သုစရိုက်တရားနှင့် မဆန့်ကျင်ပဲ လျော်ညီစွာ ကျင့်သုံးနိုင်ကြ၍ သိသင့်သိထိုက်သော သစ္စာလေးပါးတရားကို လျင်မြန်စွာသိကြ၍ မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု။

သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ် တရားတော်
ဆဋ္ဌမပိုင်း ပြီး၏။

သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ် တရားတော်

သတ္တမပိုင်း

ဒီကနေ့ နတ်တော်လဆူတ် (၈) ရက် သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ်က
(၈)ခုမြောက် ဂါထာဟောဘို့ အလှည့်ကျတယ်။

အဖြေ သတ္တမဂါထာ

၈။ ယော ဝန္တတိ မန္တိ နန္ဒမေယျ။
အက္ကုဋ္ဌာပိ န သန္တိယေထ ဘိက္ခု။
လဒ္ဓါ ပရဘောဇနံ န မဇ္ဇေ။
သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ။

ယော ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဝန္တတိ မန္တိ-ငါ့ကို သူများက ရှိခိုးသည်ဟု၊ န ဥန္တမေယျ-မာန်မထက်ကြ
အထင်မကြီးရာ။ ရဟန်းတော်ဆိုတာ လူအများက အရိုအသေပြုကြ ရှိခိုးကြတာဘဲ။ အဲဒီလို အရိုအသေပြုတာ ရှိခိုးတာကို
အကြောင်းပြုပြီးတော့ “ငါ့ကို သူများက ရှိခိုးကြ အရိုအသေပြုကြတာဘဲ” လို့ စဉ်းစားဆင်ခြင်ပြီး စိတ်မာန် မတက်ကြစေရဘူး။
မာန်မာန် မထောင်လွှားစေရဘူး။ သူများက အရိုအသေပြုတာနဲ့ မိမိက ဂုဏ်ယူပြီး မာန်မာန် မတက်ကြစေရဘူးတဲ့။

သူများကရှိခိုးလို့လဲ မာန်မတက်နဲ့

ပြီးခဲ့တဲ့ နတ်တော်လပြည့် ဖြစ်ပွဲနေ့က ဒီဂါထာကို ဟောဘို့ အလှည့်ကျနေတယ်။ ဟောဘို့လဲ စဉ်းစားထားတယ်။
အဲဒီပူဇော်ပွဲနေ့က အနယ်နယ် အရပ်ရပ်မှာ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော် သံဃာတော်များလဲ တော်တော်များပါတယ်။ ၂၀၀-
နီးပါးလောက်ရှိပါတယ်။ ပူဇော်ပွဲဆိုတော့ အများအရိုအသေ အလေးအမြတ် ပူဇော်နေကြတဲ့ အခါလဲဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့်
အဲဒီနေ့တုန်းက ဒီဂါထာ ဟောလိုက်ရယင် အပူဇော်ခံ အရှင်မြတ်တွေနဲ့ အလွန်ပင် သင့်လျော်ဘွယ်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ
တုန်းက ပရိသတ် ၄၀၀၀-ကျော်ကို စေ့ငအောင် ကျွေးမွေးဘို့ အချိန်ရအောင်လို့ ဒီဂါထာကို မဟောပဲ ထားခဲ့ရတယ်။

သူများက ဆဲရေးစွပ်စွဲလို့လဲ စိတ်မဆိုးနဲ့

အက္ကုဋ္ဌာပိ-သူတပါးတို့က ဆဲရေးစွပ်စွဲသော်လည်း၊ န သန္တိယေထ-ဒေါသစိတ်ဖြင့် မဆက် မစပ်ရာ။ သူတပါး
တို့က မရိုမသေ ပြုကြပေမဲ့ ဆဲရေးကြပေမဲ့ အဲဒါနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး အမျက်ဒေါသ မဖြစ်စေရဘူး။ ရန်ငြိုးထားခြင်း မဖြစ်စေရဘူး။
န သန္တိယေထ ဆိုတဲ့ပုဒ်မှာ သန္တိယေထ-၏ အနက်က ဆက်စပ်ရာ၏-တဲ့။ န သန္တိယေထ- ဆိုတော့ မဆက် မစပ်ရာတဲ့။
ဘာနဲ့ မဆက်မစပ်ရမလဲ ဆိုတော့ သူတပါးက ဆဲဆိုတာ မရိုမသေပြုတာနဲ့ မဆက်မစပ်ဖို့ပါဘဲ။ အဲဒါကို ပြန်လည် စဉ်းစား
ပြီး ဆက်စပ်နေယင် ဒေါသစိတ်ဖြစ်မယ်၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့တဲ့ အာဇာတဖြစ်မယ်။ အဲဒီလို ဒေါသစိတ် ရန်ငြိုး အာဇာတစိတ် မဖြစ်ရ
အောင် သူတပါးက မရိုမသေပြုတာ ပြောတာဆဲဆိုတာကို ဆင်ခြင်အောင်မေ့ပြီး မဆက် မစပ်ပါနဲ့တဲ့။ ကြားရုံမျှ မြင်ရုံမျှ
စသည်၌သာ တည်ပါစေလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီစကား ၂-ရပ်ဖြင့်ဆိုလိုတာကတော့-သူတပါးတို့က ကောင်းတာပြုသည်ဖြစ်စေ၊ ရှိခိုးသည်ဖြစ်စေ၊ မကောင်းတာပြု
သည်ဖြစ်စေ၊ ဆဲဆိုသည်ဖြစ်စေ အဲဒါတွေကို အလေးမထားဘဲ ဂရုမပြုဘဲ လျစ်လျူရှုနိုင်ရမယ်။ အာရုံ အကောင်းအဆိုး ၂-
ခုကို အတူပြုပြီး လျစ်လျူရှုနိုင်ရမယ်။ အဲဒါဟာ အကောင်းအဆိုး အာရုံ ၆-ပါးနဲ့စပ်ပြီး လျစ်လျူရှုတဲ့ ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာတဲ့။
ဒီဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာက ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များမှာမှ အပြည့်အစုံဖြစ်တယ်။ ယခု ဟောနေတာကလဲ အဲဒီ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ရွယ်ပြီး
ဟောနေတာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ရဟန္တာမဖြစ်သေးတဲ့ပုထုဇဉ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များလဲ ဝိပဿနာဉာဏ် ထက်သန်နေတဲ့အခါမှာ ဒီ
ဆဋ္ဌင်္ဂပေက္ခာနဲ့ အခိုက်အတန့်အားဖြင့်တော့ ပြည့်စုံနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရှိခိုးမှုစသော ဣဋ္ဌာရုံ အကြောင်းပြုပြီး မာန်မတက်
ရအောင်ဆဲဆိုမှု စသော အနိဋ္ဌာရုံ အကြောင်းပြုပြီး ဒေါသမဖြစ်ရအောင် ပေါ်လာသမျှ အာရုံကို ရှုမှတ်ပြီးတော့လဲ စောင့်စည်း
ရမယ်။ မရှုမှတ်နိုင်ယင် ဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ စောင့်စည်းရမယ်။ အဲဒါကို ဆောင်ပုဒ်စီတောင်းတယ်-“ရှိခိုးခံရ၊ မတက်ကြ၊
ဆဲကြသော်လဲ မစပ်ပြီ”တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၈။ ရှိခိုးခံရ၊ မတက်ကြ၊ ဆဲကြသော်လဲ မစပ်ပြီ။

ရိုခိုးခံရတယ် ဆိုတာကတော့ ရဟန်းတော်များနှင့် ပိုပြီးသက်ဆိုင်ပါတယ်။ ရှေးခေတ်တုန်းက ဆိုယင်တော့ မင်းတို့ အမတ်ကြီးတို့ အစရှိတဲ့ အထက်တန်း ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများနဲ့လဲ သက်ဆိုင်ပါတယ်။ ယခုအခါမှာတော့ ရိုခိုးတဲ့အစား အရိုအသေ ပေးတာလောက်တော့ ရှိပါလိမ့်မယ်။ အဆဲအဆိုခံရတယ် ဆိုတာကတော့ လူဝတ်ကြောင်များနဲ့လဲ ဆိုင်တာပါ။ ဒါကြောင့် ဒီဒေသနာတော်မှာ တိုက်ရိုက်ရည်ရွယ်တာကတော့ ရဟန်းပင်ဖြစ်ပေမဲ့ လူဝတ်ကြောင် များလဲ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ အရိုအသေပြုခံရတဲ့အတွက် မတက်ကြွရအောင်၊ အဆိုအဆဲခံရစေကာမူ ဒေါသဖြင့် မစပ်မိရအောင် သတိပြုပြီး စောင့်ရှောက် သွားကြတို့ လိုပါတယ်။

ပေါများလို့လဲ မာန်မယစ်နဲ့

ပရဘောဇနံ-သူတပါးတို့က လှူသော စားဘွယ်သုံးဆောင်ဘွယ်ပစ္စည်းကို၊ လဒ္ဒေါ-အလိုရှိတိုင်း အလွယ်တကူရ၍၊ ဝါ-အလွယ်တကူ ရသောကြောင့်၊ န မဇ္ဇေ-မာန်တက်ကြွကာ မယစ်ရာတဲ့။

ရဟန်းများ စားဝတ်နေရေးအတွက် ဘာမျှ ကြောင့်ကြမစိုက်ရဘူး။ သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့ ဒကာ၊ ဒကာမတွေကလှူတဲ့ ပစ္စည်းတွေကို ချမ်းသာစွာနဲ့ သုံးဆောင်မှီဝဲ နေကြရတယ်။ ဘုန်းကံကြီးမားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ လိုတာထက် ပိုလှူ နေအောင်လဲ ပေါများနေတတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို စားဘွယ်သုံးဘွယ်ပစ္စည်းတွေကို ဘာမျှ ကြောင့်ကြမစိုက်ရဘဲ များစွာရပြီး ပေါများနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က မာန်ယစ်တတ်တယ်။ “ငါ့မို့ ဒီလို ပေါပေါများများရပြီး ပြည့်စုံနေတယ်” လို့ မာန်ယစ်တတ်တယ်။ အဲဒီလို မာန်မယစ်စေရဘူးတဲ့။ ယခု ပြောခဲ့တဲ့သူတပါးကရိုသေမှု မရိုသေမှုနှင့်စပ်ပြီး သင့်တော်အောင် နှလုံးသွင်းသင့်ပုံ စိတ်သဘော ထားသင့်ပုံကို မြတ်စွာဘုရားက မူလပဏ္ဏသပါဠိ အလကဒ္ဓါပမ သုတ်မှာ ဒီလိုဟောကြားတော်မူပါတယ်။

ဘုရားရှင်၏ စိတ်သဘောထား စင်ကြယ်မြင့်မြတ်ပုံ

ရဟန်းတို့၊ ငါဘုရားဟာ ရှေးကရော ယခုရော ဆင်းရဲနှင့် ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ခြင်းကိုသာ ဟောတယ်။ (ပဋိသန္ဓေမှ စ၍ သိမှု၊ ထိမှု၊ မြင်မှု ကြားမှုစသည် မပြတ်ဖြစ်နေတာကို ဆင်းရဲ ဒုက္ခသစ္စာလို့ ဆိုလိုတယ်။ အဲဒါဟာ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါမဟုတ်ဘူး။ မပြတ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ဆင်းရဲတရားမျှသာ ဖြစ်တယ်လို့လဲ ဆိုလိုပါတယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ပြီးတဲ့အခါ ခင်မင်တွယ်တာတဲ့ တဏှာ သမုဒယ မရှိတော့သောကြောင့် နောက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ စုတိစိတ် ချုပ်သွားပြီးနောက် ဘဝသစ် ရုပ်နာမ် မဖြစ်လာတော့ပဲ ချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်။ အဲဒါဟာမပြတ် ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်အစဉ်၏ ပြတ်စဲချုပ်ငြိမ်းခြင်းမျှဘဲ။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၏ ပျောက်ကွယ် ပျက်စီးသွားခြင်းမဟုတ်ဘူး။ အဲဒီဆင်းရဲနှင့် ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ခြင်းကိုသာ ဟောတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ၏ ချုပ်ခြင်းကိုတော့ မဟောဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလို ဆင်းရဲနှင့် ဆင်းရဲ၏ ချုပ်ခြင်းကိုသာ ဟောနေရာ၌ မသိနားမ လည်သော အခြားသူတို့က ငါဘုရားကို ဆဲဆိုကြကြိမ်းမောင်းကြ ထိပါးပုတ်ခတ်ကြ ဆင်းရဲအောင် ပြောကြ ပြုကြ လျှင် ထိုသို့ပြုကြ ပြောကြသော သူတို့၌ ငါဘုရားမှာ အမျက်ဒေါသ ထွက်ခြင်း၊ နှလုံးမသာခြင်း၊ မကျေနပ်ခြင်း မဖြစ်ပါ ဘူးတဲ့။ နောက်ပြီးတော့ ထိုသို့ ဟောနေရာ၌ သိနားလည်သော အခြားသူတို့က ငါဘုရားကို ရိုသေကြ၊ လေးစားကြတယ်၊ မြတ်နိုးကြ ပူဇော်ကြတယ်။ ထိုသို့ ရိုသေလေးစား မြတ်နိုးပူဇော်ကြရာ၌လဲ ငါဘုရားမှာ နှစ်သက်ဝမ်းသာခြင်း စိတ်၏တက်ကြွခြင်း မဖြစ်ပါဘူး ရဟန်းတို့။

ထိုသို့ ရိုသေလေးစား မြတ်နိုးပူဇော်ကြရာ၌ ငါဘုရားမှာ ဒီလိုသာ စိတ်ဖြစ်ပါတယ်။ ယံ ခေါ် ဣဒံ-အကြင်သို့သော ဤကိုယ်တွင်းက ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို၊ ပုဗ္ဗေ-ပုဒ္ဓဘုရားဖြစ်ရာဌာနဖြစ်သော ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ ထိုင်နေစဉ် ရှေးအခါ ကာလ၌၊ ပရိညာတံ-ပရိညာသုံးပါးဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ခဲ့ပြီ။ (ဣဒံ ခန္ဓပဉ္စကံ ပုဗ္ဗေ ဗောဓိမဏ္ဍေတိဟိ ပရိညာဟိ ပရိညာတံ-ဟူသော အဋ္ဌကထာဖွင့်နှင့်အညီ ပြန်တဲ့အနက် ဖြစ်ပါတယ်) တတ္ထ-ထိုရှေးက ပိုင်းခြားသိခဲ့ပြီးဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်း၌၊ ဣမေ- သိနားလည်ကြသည့် ဤဒကာ ဒကာမတို့သည်၊ ဧဝရူပါကာရာ-ဤသို့သော ရိုသေ ပူဇော်မှုတို့ကို၊ ကရိယန္တိတိ-ပြုအပ်ကုန်၏ ဟူ၍၊ ဧဝံ ဟောတိ-ဤသို့သာ စိတ်ဖြစ်ပါသည်-တဲ့။

အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရားမှာ သူတပါးတို့က အဆိုးအကောင်းပြုမှုနှင့် စပ်ပြီးတော့ စင်ကြယ်မြင့်မြတ်တဲ့ စိတ်သဘော ထားပုံပါ။ အဲဒီမှာ မြတ်စွာဘုရားက ငါ့ကိုရိုသေပူဇော်ကြတယ်လို့လဲ သဘောမထားဘူး။ အဲဒီ ရိုသေပူဇော် တာတွေကို ငါက ခံစားတယ်လို့လဲ သဘောမထားဘူး။ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းကို ရိုသေပူဇော်ကြတယ်။ ခန္ဓာငါးပါးအပေါင်းက ခံစားတယ် လို့သာ အသိအမှတ် ပြုတော်မူပါသတဲ့။ အဲဒီခန္ဓာဆိုတာကလဲ အဲဒီ အရိုအသေ အပူဇော်ခံဆဲမှာ ရှုပြီးသိရတာကို မဆိုလိုဘူး။ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်တုန်းက ပရိညာသုံးပါးဖြင့် သိခဲ့ပြီးဖြစ်တဲ့ တရားတွေကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။

ဉာတပရိညာ ဆိုတာ ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုပြီး သူဖြစ်တဲ့အတိုင်း သဘောမှန်ကို သိလျက် “ရုပ်နဲ့နာမ် ဒီ ၂-ပါး မျှသာရှိတယ်။ အကြောင်းနဲ့အကျိုး ဒီ ၂-ပါးမျှသာ ရှိတယ်” လို့ သိတဲ့ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်နဲ့ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်ပါ။

တိရုဏပရိညာ ဆိုတာ ဖြစ်ခိုက် ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုနေယင်း အဖြစ်အပျက်နှစ်ပါးကို ထင်ရှားတွေ့ပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တမျှဘဲလို့ သိမြင်တဲ့ သမ္မသနဉာဏ်နဲ့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ပါဘဲ။

ပဟာနပရိညာ ဆိုတာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောများကို ပိုင်နိုင်စွာသိပြီးတော့ နိစ္စစသည်ဖြင့် စွဲလမ်းပြီးဖြစ်မည် ကိလေသာ ကံ ဝိပါက်ခန္ဓာတွေကို ပယ်နိုင်တဲ့ ဘင်္ဂဉာဏ်စသော ဝိပဿနာဉာဏ်များနှင့် အရိယမဂ်ဉာဏ်များပါဘဲ။

အဲဒီ ပရိညာသုံးပါးဟာ ဘုရားအလောင်းလျာဘဝမှ ဗုဒ္ဓဘုရားဖြစ်သည့်အချိန်အထိ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် မဂ်ဉာဏ်များပါဘဲ။

ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးတဲ့နောက် အဆက်မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ ခန္ဓာတွေကိုလဲ အဲဒီတုန်းက သိခဲ့ပြီးတရားတွေလို့ သိစေလို ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပါဠိတော်၌ ပုဗ္ဗေ ပရိညာတံ-လို့ မိန့်ဆိုထားတယ်။ အဋ္ဌကထာ၌လဲ ပုဗ္ဗေ ပရိညာတက္ခန္ဓပဉ္စကံ ယေဝ- လို့ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီ ပြဆိုပုံ ၂-ရပ်ကို အထူးသတိပြုကြရမယ်။ သူတပါးက ရှိသေဆဲ မရှိသေဆဲမှာလဲ သိနိုင်တာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ အခြေခံဝိပဿနာနှင့် အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ဖြစ်စဉ်မှာ သိခဲ့တာက လိုရင်းဖြစ်ကြောင်း သိစေလိုတာ ပါဘဲ။ အဲဒီနည်း တူပင် ရဟန်းတော်များမှာလဲ စိတ်သဘောထားစင်ကြယ်ဘို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဆက်လက်ပြီး ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။ အတိုချုပ်ဖော်ပြရမှာဘဲ။

စိတ်သဘောထားစင်ကြယ်အောင် နည်းတူပင် နှလုံးသွင်းသင့်ပုံ

ရဟန်းတို့၊ ဒါကြောင့် သင်တို့ကိုလဲ အခြားသူတို့က ဆဲရေးခြင်းစသည်ပြုယင် စိတ်ဆိုးခြင်း နှလုံးမသာခြင်း မကျေနပ်ခြင်း မဖြစ်စေကြနဲ့၊ သူတို့က ရှိသေလေးစားကြ မြတ်နိုးပူဇော်ကြသော်လဲ ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာခြင်း မဖြစ်စေကြနဲ့၊ ထိုသို့ ရှိသေလေးစား မြတ်နိုးပူဇော်ကြရာ၌ ငါ့ကို ပူဇော်ကြသည်၊ ငါက ခံစားသည်ဟု သဘောမထားပဲ တရားအားထုတ်စဉ် ရှေးအခါက ပရိညာသုံးပါးဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိခဲ့ပြီးဖြစ်သော ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်းကို ပူဇော်ကြသည်၊ အဲဒီခန္ဓာငါးပါးက ခံစား သည်ဟူ၍သာ သဘောထားကြရမယ်-တဲ့။

အဲဒီမိန့်ခွန်းထဲမှာ “စိတ်ဆိုးခြင်းစသည်ကို မဖြစ်စေဘူး၊ ဒီလိုသာ သဘောထားကြရမယ်” ဆိုတဲ့ ညွှန်ကြားချက်က တော့ ရဟန္တာမဖြစ်သေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်မှာတော့ အဲဒီလို နှလုံးသွင်းမှု၊ စိတ် သဘောထားမှုဟာ သူ့အလိုလိုပင် ဖြစ်နေတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဒီမှာ ညွှန်ကြားလိုရင်းကတော့ အဲဒီလို စင်ကြယ်တဲ့ နှလုံးသွင်းမှုနှင့် ပြည့်စုံရန်အတွက် ရဟန္တာဖြစ်အောင် ကျင့်ဘို့ရာသာ ညွှန်ကြားလိုရင်းပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ရဟန်းဆိုယင် မြတ်စွာဘုရားအလိုတော်အရ ရဟန္တာဖြစ်အောင် အားထုတ်ဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

ရဟန္တာမဖြစ်သေးခင်လဲ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်မှာ ရှုမှတ်ပြီး သိနေရတဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကို သူများက အရိုအသေပြုကြတာဘဲ။ အဲဒီရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေက အရိုအသေအပြုခံနေတာဘဲ-စသည်ဖြင့် နှလုံးသွင်းယင် သင့်လျော်တာပါဘဲ။ အဲဒီလို နှလုံးသွင်းနေယင် မာန်တက်စရာ မရှိတော့ပါဘူး၊ ဥပမာအားဖြင့် ပန်းပင်ကလေးတွေကို အမြတ်တနိုး ရေလောင်း ပြုစု နေတာကို မြင်ရတဲ့သူမှာ မာန်တက်စရာ မရှိသလိုပါဘဲ။ ပန်းပင်က မိမိကိုယ်မဟုတ်သလိုပင် မြင်မှု ကြားမှုစသော ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတွေကလဲ မိမိကိုယ်မဟုတ်ပါဘူး၊ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ သဘောတရားမျှပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ပန်းပင်ကို ပြုစုမှုနှင့်စပ်ပြီး ငါ့ကို ပြုစုတယ်လို့ ထင်မှတ်ဖွယ် မရှိသလိုပင် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကို ပူဇော်ရာမှာလဲ ငါ့အား ပူဇော်ကြတယ်လို့ ထင်မှတ်ပြီး မာန်ယစ်ဖွယ် မရှိပါဘူး၊ အဲဒါက ရဟန္တာမဖြစ်သေးတဲ့ ရဟန်းအတွက် သင့်လျော်သော နှလုံးသွင်းပုံပါဘဲ။ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတဲ့ အခါကျတော့ ဒီလို နှလုံးသွင်းမှုက သူ့အလိုလိုပင် ဖြစ်နေပါတယ်။

ဆွမ်းစသည်ကို ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်ပုံ

နောက်တနည်းကတော့ ပဋိသင်္ခါ ယောနိယော ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိသေဝတိ-စသည်ဖြင့် ဟောထားတဲ့ ပစ္စဝေက္ခဏာဖြင့် နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ပြီး ဆွမ်းစသည်ကို သုံးဆောင်ရတယ်။ ဆွမ်းကိုစားရတာဟာ ပျော်မြူးနိုင်တိုင်း မဟုတ်ဘူး။ လူ့လောကမှာ တော့ အားအင်ပြည့်ပြီး ပျော်ပျော်ပါးပါး နေနိုင်အောင်လဲ စားကြတယ်။ တချို့မှာဆိုယင် ကာမအားတိုး ဆေးဆိုတာကိုတောင် တမင်စားကြသေးသတဲ့။ ရဟန်းများမှာတော့ အဲဒီလို ပျော်မြူးနိုင်အောင်လို့ စားကြရတာ မဟုတ်ဘူး။ ငါဟာ ယောကျ်ားဘဲ ပျိုရွယ်တဲ့သူဘဲ စသည်ဖြင့် မာန်ယစ်ဖို့ စားရတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ အသားအရေ ကြည့်လင်တောက်ပပြီး လှပတဲ့စားရတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ အသားအသွေးတွေ ပြည့်ဖြိုးပြီး လှပတင့်တယ်အောင်လို့ စားရတာလဲ မဟုတ်ဘူး။ ဒါဖြင့် ဘာအတွက် စားရတာ လဲဆိုတော့-ဒီရုပ်ကိုယ်ကြီး တည်မြဲတည်နေအောင် စားရတယ်။ မျှတနေနိုင်အောင် စားရတယ်။ ဆာလောင် မှတ်သိပ်ခြင်း ဆင်းရဲငြိမ်းအောင်လို့ စားရတယ်။ အဲဒီလို မဆာလောင်ပဲ နေသာထိုင်သာ ရှိနေတဲ့အခါ ဘာလုပ်ဖို့လဲဆိုတော့-**ဗြဟ္မစရိယ** ဆိုတဲ့ အကျင့် မြတ်ကို ကျင့်သုံးနိုင်တိုက်ပါဘဲ။ အဲဒီလို ဆင်ခြင်ပြီး ဆွမ်းကို စားရတယ်။ အဲဒါဟာ ဆွမ်းကို ဆင်ခြင် ပုံ အကျဉ်းချုပ်ပါဘဲ။ ဒါထက် ကျယ်ပြန့်စွာ သိနားလည်ချင်ယင်တော့ တုဝဋ္ဋကသုတ် တရားတော် နံပါတ် (၆၉) စသည်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

သင်္ကန်းတို့ ကျောင်းတို့ကို သုံးဆောင်တဲ့ အခါလဲ ဆင်ခြင်ပြီး သုံးဆောင်ရတယ်။ အအေးအပူ စသည်ကို ကာကွယ်တို့၊ ခြင် မှတ် မြွေ ကင်း စသည်ကို ကာကွယ်တို့၊ ကိုယ်အင်္ဂါ လုံခြုံတို့၊ ကျမ်းမာရေး မပျက်တို့ စသည်အတွက် သုံးဆောင်ရတယ်။ ဒီလိုဆင်ခြင်ပြီး သုံးဆောင်တော့ ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်း အကောင်းတွေလဲ မလိုဘူး။ များများရတိုင်းလဲ မလိုဘူး။ မလွဲသာလို့ သုံးဆောင်နေရတာဘဲဆိုတာ ထင်ရှားပေါ်နေပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကောင်းတာတွေ သုံးရတဲ့အတွက်၊ များများ ရတဲ့အတွက် ဝမ်းမြောက်တက်ကြွတို့ မာန်ယစ်တို့ မရှိတော့ဘူး။

ဒီပြင်လဲ မာန်မယစ်အောင် ဆင်ခြင်တို့ကတော့-မိမိကိုယ်ထဲမှာ ရှိနေတဲ့စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဘွယ် ၃၂-ကောဠာသ အစုကို ဆင်ခြင်တို့ပါဘဲ။ မိမိကိုယ်ထဲမှာ ဆံပင်တွေ မွေးညှင်းတွေ ခြေသည်းလက်သည်းတွေ သွားတွေ အရေအသား အကြော စသည်တွေ ရှိနေတယ်။ အဲဒါတွေဟာ သေသေချာချာ ဆင်ခြင်ကြည့်ယင် ရွံ့စရာတွေချည်းဘဲ။ အထူးအားဖြင့် ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် သလိပ် ပြည်ပုပ် ချွေး နှပ် တံတွေးဆိုတာတွေဟာ ရွံ့စရာ အကောင်းဆုံးတွေဘဲ။ စားသောက်ပြီး ဒီကိုယ်ကြီး ပြုစုထောက်ပံ့နေရတာဟာ ဒီစက်ဆုပ်ဖွယ် အဖို့အစုတွေကို ပြုစုထောက်ပံ့နေရတာဘဲ။ အဝတ်သင်္ကန်း ကျောင်းအိပ်ရာ စသည်တို့ဖြင့် ပြုစုထောက်ပံ့နေရတာလဲ ဒီစက်ဆုပ်ဖွယ် အဖို့အစုတွေကို ပြုစု ထောက်ပံ့နေရတာဘဲ။ အဲဒီစက်ဆုပ်ဖွယ်တွေကို ပြုစုထောက်ပံ့ရအောင်လို့ ဆွမ်းသင်္ကန်းစသည်တွေကို ရလာတာဟာ ဘာမျှဝမ်းမြောက်စရာ မာန်ယစ်စရာ မရှိပါဘူး။ ဥပမာ အားဖြင့် ကျင်ကြီး အစုအပုံကို ပြုစုထောက်ပံ့တို့ ပစ္စည်းတွေကို ရလာတဲ့အတွက် ဝမ်းမြောက်ဖွယ် မာန်တက်ဖွယ် မရှိသလို ပါဘဲ။

ဒီလို မာန်မတက်ကြွအောင် ဆင်ခြင်ပုံဟာ ရဟန္တာ မဖြစ်သေးခင်မှာ အရေးတကြီး လိုပါတယ်။ ရဟန္တာ ဖြစ်ပြီးတဲ့ အခါကျတော့ မာန်မာနက လုံးဝကင်းသွားပြီး၊ မာန်တက်ကြွမှု လုံးဝမရှိတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို မာန်ယစ်မှုကင်းတဲ့ ရဟန္တာအဆင့်သို့ ရောက်အောင် ကျင့်သုံးအားထုတ်ဖို့အတွက် ညွှန်ကြားတော်မူလိုရင်းပါဘဲ။ အဲဒါကို “သူများလှူကြ၊ ဆွမ်းတွေ ရ၊ မာန်ကြွယစ်ခြင်းကင်းရာသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သူများလှူကြ၊ ဆွမ်းတွေရ၊ မာန်ကြွယစ်ခြင်း ကင်းရာသည်။

အဲဒီမှာ “ဆွမ်းတွေရ” လို့ ဆိုတာကတော့ လဒ္ဓါ ပရဘောဇနံ-ဆိုတဲ့ ပါဠိအရပါဘဲ။ ဘောဇန-ဘောဇဉ် ဆိုတာ စားဘွယ် ဆွမ်းကို ဆိုတာပါဘဲ။ ဆွမ်းကို ခေါင်းတပ်ပြီး ပြလိုက်တော့ ဆွမ်းနဲ့ အလားတူ သင်္ကန်းကျောင်းဆေးစတဲ့ သုံးဆောင်ဘွယ်တွေကိုလဲ ယူရပါတယ်။ တနည်းအားဖြင့်တော့ ဘောဇန-အရသုံးဆောင်ဘွယ်လို့လဲ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ သုံးဆောင် ဘွယ်ဆိုတော့ သုံးဆောင်စရာတွေ အကုန်လုံးကို ယူရပါဘဲ။ နောက်ဆုံးအပိုဒ်ကတော့-

သော-ထိုသို့သော ရဟန်သည်၊ လောကေ-လောက၌၊ သမ္မာ-တစုံတရာနှင့်မျှ မငြိမတွယ်မှု၍ ကောင်းစွာ၊ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ကျင့်သုံး နေထိုင်နိုင်ပါသည်တဲ့။ ဒီအပိုဒ်ကတော့ အဖြေဂါထာတိုင်းမှာ ပါရှိနေပါတယ်။ အဲဒီအပိုဒ်အတွက် ဆောင်ပုဒ်ကလဲ “သို့ဖြစ်ပါလျှင်၊ လောကတွင်၊ ကြည်လင်ကောင်းစွာနေရသည်” တဲ့။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သို့ဖြစ်ပါလျှင်၊ လောကတွင်၊ ကြည်လင်ကောင်းစွာ နေရသည်။

ဒီနံပါတ် (၈) ဂါထာကတော့ ရဟန်းတော်များနဲ့ သာပြီးဆိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ရဟန်းတော်များ၏ ကျင့်ဝတ်ဂုဏ်တွေကို ကြည်ညိုသောအားဖြင့် မိမိတို့မှာ မာန်တက်ကြွစရာ မာန်ယစ်စရာတွေနှင့် စပ်ပြီး မာန်မာန မတက်ကြွရအောင်၊ မာန်မယစ်ကြရအောင်၊ စိတ်ဓာတ်ကျစရာ အမျက်ထွက်စရာ ရန်ငြိုးဖွဲ့စရာတွေနှင့် စပ်ပြီးတော့လဲ စိတ်ဓာတ်မကျရအောင်၊ အကျက်မထွက်ရ၊ ရန်ငြိုးမဖွဲ့ရအောင် စွမ်းနိုင်သမျှ စောင့်ရှောက် ကျင့်သုံးသွားကြတိုပါဘဲ။

အဲဒီလို ကျင့်သုံးကြ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု။

**သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ် တရားတော်
သဏ္ဌမပိုင်း ပြီး၏။**

သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ် တရားတော်

အဋ္ဌမပိုင်း

ဒီကနေ့ နတ်တော်လကွယ်နေပြန်တယ်။ သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ်က အလှည့်ကျနေတဲ့ (၉) ခုမြောက် ဂါထာကို ဟောရမယ်။

အဖြေ အဋ္ဌမဂါထာ

၉။ လောဘဉ္စ ဘဝဉ္စ ဝိပုဟာယ၊
ဝိရတော ဆေဒနဗန္ဓနာ စ ဘိက္ခု။
သော တိဏ္ဍကထံကထော ဝိသလ္လော၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ။

ယော ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ လောဘဉ္စ-လိုချင်မှုလောဘကို၎င်း၊ ဘဝဉ္စ-ဘဝသစ်ဖြစ်ကြောင်း ကံကို၎င်း၊ ဝိပုဟာယ-အကြွင်းမဲ့ပယ်ပြီး၍၊ ဆေဒနဗန္ဓနာ-လက်စသည်ကိုဖြတ်၍ နှိပ်စက်ခြင်း၊ ချည်နှောင်၍ နှိပ်စက်ခြင်း မှလည်း၊ ဝိရတော-ကြဉ်ရှောင်သည်၊ အသ-ဖြစ်ရာ၏။ သော-ထိုရဟန်းသည်၊ တိဏ္ဍကထံကထော-ကျော်လွန်ပြီးသော ယုံမှားခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍၊ ဝါ-ယုံမှားကို ကျော်လွန်ပြီးသည်ဖြစ်၍၊ ဝိသလ္လော-ကိလေသာငြောင့်ကင်းသည်လည်း၊ အသ-ဖြစ်ရာ၏-တဲ့။

ဒီဂါထာမှာ ပယ်ရမယ်လို့ ဟောထားတဲ့ တရားတွေက ရှေးဂါထာများမှာ ဟောခဲ့ပြီးချည်းလိုလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝေါဟာရအသစ်များဖြင့် နားလည်ပြီး တရားထူးရမည့်ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ထပ်ပြီး ဟောတယ်လို့ မှတ်ယူရ ပါတယ်။

လောဘကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ရမယ်တဲ့၊ ဒါကတော့ ယခုတရားနာနေကြတဲ့ သူတွေမှာ အလွန်ပင်ပေါ်လွင် ထင်ရှား နေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဟိုတုန်းက တရားနာနေကြတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေ တချို့က ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို မကြားမနာရ ဘူးသေးပဲ ရှိပါ လိမ့်မယ်။ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက် ထပ်ပြီးဟောတယ်လို့ ယူရမှာဘဲ။

လောဘကိုပယ်ပုံ

အဲဒီမှာ ပယ်ရမည့် လောဘဆိုတာဟာ သစ္စာလေးပါးထဲက သမုဒယသစ္စာခေါ်တဲ့ တဏှာပါဘဲ။ ဒါက ပယ်ဖို့ အရေးကြီးတဲ့တရားဘဲ။ လိုချင်မှု နှစ်သက်မှု သာယာမှု ခင်တွယ်မှု စသည်ဖြင့် သူ့အမည်တွေက ဓမ္မသင်္ဂဏီပါဠိတော်မှာ အမည်ဝေါဟာရတွေ တရာကျော်တောင် ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီလောဘကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ပယ်ဖို့ပါဘဲ။ အရဟတ္တမဂ် မရောက်သေးခင်လဲ ကာယကံမြောက် စစ်ကံမြောက် မဖြစ်ရအောင် သီလကို ရှိရှိသေသေ ကျင့်သောအားဖြင့် ပယ်ရမယ်။ ဒါကတော့ သီလကို ရှိရှိသေသေ စောင့်နေတဲ့သူမှာ လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ လောဘ အကြောင်းရင်းပြုပြီး ခိုးခြင်း လိမ်ခြင်း မတရားပြုခြင်း စသည် မဖြစ်ပဲ ကင်းနေကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။

ဒါထက်တတ်နိုင်ယင် လောဘစိတ်ကူးတွေ မဖြစ်ရအောင် သမာဓိဘာဝနာ တခုခုကို ပွားနေရမယ်။ ဥပမာ-အသက် ရှူတိုင်း ရှိုက်တိုင်း နှာသီးဖျားမှာ စောင့်ပြီး ဝင်တယ် ထွက်တယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုနေယင် အဲဒီလောဘစိတ်ကူးဟာ အများအားဖြင့် မဖြစ်ပဲ ကင်းငြိမ်းနေပါတယ်။ ဥပမာသမာဓိအပုဒ္ဓာသမာဓိ ဖြစ်လာတဲ့အခါကျတော့ အဲလို လောဘစိတ်ကူး တွေဟာ ဝေးကွာသွားပါတယ်။ ဝေးကွာဆိုတာ အဖြစ်ဝေးသွားတာကို ပြောတာပါဘဲ။ ဈာန်ဝင်စား နေတဲ့ အခါမှာဆိုယင် လုံးဝမဖြစ်ပဲရှိနေတယ်။ ဈာန်မှ ထတဲ့အခါလဲ မဖြစ်သလောက်ပင် ကင်းနေတတ်တယ်။ ဒါကြောင့် ရှေးကဈာန်ရ ပုဂ္ဂိုလ် အချို့ဟာ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်သို့ မရောက်သေးပါဘဲနဲ့ ရဟန္တာဖြစ်နေပြီလို့တောင် အထင်မှားခဲ့ ကြသေးတာဘဲ။ ဒါပေမဲ့ လိုချင်နှစ်သက်ဖွယ် အာရုံအထူးနဲ့ တွေ့ရတဲ့အခါဈာန်လျှောပြီး လိုချင်နှစ်သက်မှု ဖြစ်နိုင်သေး တာဘဲ။

ဒါကြောင့် အဲဒီလိုချင်နှစ်သက်တဲ့ လောဘ လုံးဝကင်းသွားအောင် ဝိပဿနာကို ပွားစေရတယ်။ ဝိပဿနာရှုပုံပွားပုံ တွေကိုတော့ ရှေးကလဲ ပြောခဲ့ပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် ယခုထပ်ပြောဖို့ မလိုပါဘူး။ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်မှာ မပြတ်ရှုမှတ် နေယင် အဲဒီမြင်ရတဲ့ကြားရတဲ့ အာရုံစသည်နှင့်စပ်ပြီး လောဘဖြစ်နိုင်ခွင့် မရှိတော့ဘူး။ ဒါကလဲ ရှူတိုင်း ရှိုက်တိုင်း အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာဖြင့် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိရတဲ့ အာရုံတွေမှာ (နိစ္စ သုခ အတ္တအနေဖြင့် စွဲလမ်းပြီး ဖြစ်မည့်) အနုဿယလောဘ ဖြစ်ခွင့်မရှိတာကို ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ ဝိပဿနာဉာဏ်က ရင့်သန်အားပြည့်တဲ့အခါ အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်

တွေ့ပြီး သိမြင်သွားတယ်။ ပဌမမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်သွားယင် အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ လောဘ ကင်းသွားတယ်။ ဒုတိယ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့်သိမြင်သွားယင် ကာမအာရုံကို လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ လောဘအကြမ်းစား ကင်းသွားတယ်။ တတိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်သွားယင် ကာမအာရုံကို လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ လောဘဟူသမျှ အကုန်ကင်းသွားတယ် နောက်ဆုံး အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်သွားယင်တော့ ရူပဘဝ အရူပဘဝကို သာယာနှစ်သက်တဲ့ လောဘလဲ ကင်းသွားတယ်။ လောဘဟူသမျှ အကြွင်းမဲ့ ကင်းငြိမ်းသွားတာပါ။ အဲဒီလို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် လောဘကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်သည်အထိ ကျင့်ဘို့ ညွှန်ကြားတော် မူတာ ပါ။

ဘဝကို ပယ်ပုံ

နောက်ပြီးတော့-ဘဝဉ္စ-ဘဝသစ် ဖြစ်ကြောင်းကံကိုလဲ ပယ်ရမယ်တဲ့။

အဲဒါကလဲ လောဘဆိုတဲ့ သမုဒယကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်လိုက်ယင် ကင်းငြိမ်းပြီး ဖြစ်နေပါပြီ။ ဒါပေမဲ့ ဘဝနဲ့ပြောမှ အချို့က သဘောပေါက်မှာမို့ ထပ်ပြီး ဟောရတာပါ။ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်ကို ရှုမှတ်လို့ အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အသိဉာဏ်များ ရင့်သန် အားပြည့်တဲ့အခါမှာ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း သောတာပတ္တိမဂ် ရောက်သွားယင် အပါယ်လေးပါး၌ ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ အကုသိုလ်ကံတွေ အကုန်ကင်းငြိမ်း သွားတယ်။ ကာမသုဂတိ၌ ခုနစ် ဘဝထက် ပိုလွန်ပြီး ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ ကံလဲ ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ ဒုတိယမဂ် ရောက်သွားယင် ၂-ဘဝထက် ပိုလွန်ပြီး ဖြစ်စေ နိုင်တဲ့ ကံတွေ ငြိမ်းသွားတယ်။ တတိယမဂ်ရောက်သွားယင် ကာမဘဝ၌ ဖြစ်စေနိုင်တဲ့ ကံတွေငြိမ်းသွားတယ်။ အရဟတ္တမဂ် ရောက်တဲ့အခါ ရူပဘဝ အရူပဘဝသို့ ရောက်စေနိုင်တဲ့ကံလဲ ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာမှာ ပရိနိဗ္ဗာန် စုတိချုပ်သွားတဲ့အခါ ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်တွေ မဖြစ်ပေါ်လာတော့ပဲ ငြိမ်းသွားတာပါ။ အဲဒါကို ပရိနိဗ္ဗာန်စံတယ်လို့ ခေါ်ရတာ ဘဲ။ အဲဒီ ပဌမအပိုဒ်အရ “လောဘ တတန်၊ ဖြစ်ကြောင်းကံ၊ ပယ်လုန်ကင်းပြီး ဖြစ်ရမည်”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၉။ လောဘ တတန်၊ ဖြစ်ကြောင်းကံ၊ ပယ်လုန်ကင်းပြီး ဖြစ်ရမည်။

နောက်ပြီးတော့-ဆေဒနာဗန္ဓနာစ-ဖြတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းမှလည်းဝိရတော-ကြင်ရှောင်သည်။ အဿ-ဖြစ်ရာ၏ တဲ့။

ဒါကတော့ သီလနှင့် ဆိုင်ပါတယ်။ ဗြဟ္မဇာလသုတ် စသည်၌ သီလဇာတ်မှာ ဆေဒနဝဗန္ဓန-ဖြတ်ခြင်း သတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း စသည်မှ ကြဉ်ရှောင်သည်-စသည်ဖြင့် ဟောထားတယ်။ ဒီမှာတော့ ဂါထာမို့ ဝခ-သတ်ခြင်းဆိုတာ ကိုလဲ ချန်ထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ သီလဆိုင်ရာ ကျင့်ဝတ်တွေကို ရည်ရွယ်ပြီး ဟောတာပါ။

ဖြတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းပယ်ပုံ

အဲဒီမှာ ဆေဒန-ဖြတ်တယ် ဆိုတာ လက်ခြေစသည်ကို ဖြတ်လိုပြီး နှိပ်စက်တာကို ဆိုလိုပါတယ်။ ရှေးခေတ်တုန်းက ဒီလို ဖြတ်လိုပြီး နှိပ်စက်တဲ့ အလေ့အကျင့်တွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။ အများအားဖြင့် ရာဇဝတ် အပြစ်သင့်တဲ့ သူတွေကို အဲဒီလို ဖြတ်လိုပြီး နှိပ်စက်တတ်ကြတယ်။ အင်အားရှိတဲ့ သူတွေက အားနဲ့ တွဲလူတွေ တိရစ္ဆာန်တွေကို ဖြတ်လိုပြီး နှိပ်စက် တတ်ကြ တာဘဲ။ ဗန္ဓန-အရ နှောင်ဖွဲ့ပြီး နှိပ်စက်တာလဲ ရှိတာဘဲ။ လက်ပြန်ကြီး စသည် ချည်နှောင်ပြီး နှိပ်စက်တာလဲ ရှိတယ်။ အကျဉ်းထောင် အချုပ်ထောင် စသည်မှာ ချထားပြီး နှိပ်စက်တာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီလို ဖြတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်းတို့ဖြင့် နှိပ်စက်တာ ကတော့ သီလနှင့် သက်ဆိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့်ပင် ပယ်နိုင်ပါတယ်။ အရဟတ္တမဂ်ကျတော့ အဲဒီလို နှိပ်စက်မှုမျိုးဟာ အရိပ်အမြွက်မျှတောင်မရှိပဲ လုံးဝကင်းသွားပါတယ်။ အဲဒီလို လုံးဝကင်းသွားအောင် အားထုတ် ဖို့ပါ။

ယုံမှားကို ပယ်ပုံ

သော-ထိုရဟန်းသည်။ တိဏ္ဍကထံကထော-သို့လော သို့လော တွေးတောယုံမှားတဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာကိုလဲ ကျော်လွန်ခဲ့ပြီး ကင်းပြီး ဖြစ်ရမယ် တဲ့။

ယုံမှားဆိုတာက အစစ်အမှန်တွေနဲ့စပ်ပြီး ဟုတ်မှ ဟုတ်ပျံ့မလားလို့ မယုံတယုံ ဖြစ်နေတာကို ဆိုတာဘဲ။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားဆိုတာ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပျံ့မလားလို့လဲ ယုံမှားတယ်။ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် တရားအစစ်နှင့်လဲစပ်ပြီး ယုံမှားတယ်။ သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်မှန်တွေကို ကျင့်နေတဲ့ ဘုရားတပည့် သံဃာနှင့်လဲစပ်ပြီး ဟုတ်မှ ဟုတ်ပျံ့မလားလို့ ယုံမှားတယ်။ ကံနှင့် ကံ၏အကျိုးရှိတယ်ဆိုတာ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပျံ့မလားလို့လဲ ယုံမှားတယ်။ အကြောင်းနှင့် အကျိုးတရားမျှသာ ရှိတယ်

ဆိုတာ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါမလားလို့လဲ ယုံမှားတယ်။ အဲဒီလို ယုံမှားတွေ ကင်းရမယ်တဲ့။ ဒါကတော့ သောတာပတ္တိမဂ် ရောက်ယင် လုံးဝကင်းတော့တာပါ။ သောတာပတ္တိမဂ် မရောက် သေးခင်မှာတော့ ဘုရားဟော တရားတော် များနှင့် သက်ဆိုင်ရာ တရားစာ၊ တရားစကားများကို ကြားနာလေ့လာပြီး သုတမယဉာဏ်ဖြင့်လဲ အဲဒီလိုယုံမှားကို ကင်းစေရမယ်။

မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်ကို မပြတ် ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီများမှာတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်လဲ အဲဒီလို ယုံမှားကို ပယ်နိုင်ပါတယ်။ ရှုသိတိုင်း ရှုသိတိုင်းနဲ့ ရှုသိနာမ်ဆိုတဲ့ ဒီရုပ်နာမ် ၂-ပါးကို ပိုင်းခြားသိယင် ရုပ်နဲ့ နာမ် ၂-ပါး မျှသာရှိတယ် ဆိုတာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင် သဘောကျပြီးတော့ ရုပ်နဲ့ နာမ်မျှသာ ရှိတယ် ဆိုတာ ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါမလားလို့ ဖြစ်နေတဲ့ ယုံမှား ကင်းသွားတော့တာ။

ကျေးချင်တာက အကြောင်း+ကွေးတာက အကျိုး=ဒီအကြောင်းနှင့် အကျိုးမျှ ရှိတယ်လို့ သိယင် အကြောင်း အကျိုး နှင့် စပ်ပြီး ဖြစ်နေတဲ့ ယုံမှားကင်းတော့တာ။ အဲဒါဟာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါယ်နှင့် စပ်ပြီး ဖြစ်တဲ့ ယုံမှား ကင်းပုံပါ။ နောက်ပြီး တော့ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း အသစ် အသစ် ပေါ်ပေါ်လာပြီး ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ကိုယ်ပိုင် ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့ရ တော့ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အနိစ္စတရားချည်း။ ဒုက္ခတရား အနတ္တတရားချည်းဘဲလို့လဲ ထင်ရှား သိရတယ်။ အဲဒီလို သိရတဲ့အတွက် မြဲလေသလော ချမ်းသာလေသလော အတ္တကောင်ရှိလေသလော စသည်ဖြင့် ယုံမှားလဲ ကင်းသွားတော့ တာ။ သောတာပတ္တိမဂ် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီလို ယုံမှားတွေဟာ အကုန်လုံး ကင်းသွားတော့ တာ ပါ။

ဒီဂါထာအရ အနက်သဘောကို နောက်မှ ဟောသင့်တာ နောက်မှ ဟောသည်

ယခုခေတ်မှာ ဆိုယင်တော့ ရှေ့နားက ပြောသင့်တဲ့ စကားကို နောက်နားကျမှ ပြောယင် ဟောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ စောစောက သတိမရပဲ နောက်မှ သတိရလို့ နောက်မှ ဖြည့်စွက်တဲ့အနေဖြင့် ထပ်ပြီး ဟောတယ်လို့ ဒီလိုလဲ ထင်မှတ်ဖွယ် ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို ထင်တဲ့အတိုင်း ဟုတ်မှန်တာလဲ ရှိနိုင်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောတဲ့ တရားမှာတော့ အဲဒီလို နောက်မှ အမှတ်ရလို့ ဖြည့်စွက် ဟောတာရယ်လို့ မရှိပါဘူး။ ဒီဂါထာမှာ ပဋိပတ္တိက္ကမ-ကျင့်စဉ်အားဖြင့် ဖြတ်ခြင်း နောင်ဖွဲ့ခြင်းမှ ကြည့်ခြင်း ယုံမှား ကင်းခြင်း ဆိုတာတွေကို ရှေ့ပိုင်းက ဟောသင့်ပေမဲ့ တရားနာသူတို့က နောက်ပိုင်းမှာ ဟောမှ နားလည်မှာမို့ ဒေသနာက္ကမ-ဟောစဉ်အားဖြင့် နောက်ပိုင်းကျမှ အဲဒါတွေကို ဟောတယ်လို့သာ မှတ်ယူရပါတယ်။

ငြောင့်လဲ ကင်းစေရမည်

နောက်ပြီးတော့-ဝိသလ္လော-ကိလေသာ ငြောင့်ကင်းသည်လည်း၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏ တဲ့။

သလ္လ ဆိုတဲ့ ပါဠိက မြားနဲ့ ငြောင့်ကို ဟောတယ်။ ဒီနေရာမှာတော့ ငြောင့်ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရနဲ့ ပိုပြီး သင့်လျော်ပါ တယ်။ ဘယ်လို ငြောင့်တွေလဲ ဆိုတော့-ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ ကိလေသာ ငြောင့်တွေပါ။ ရာဂ ဆိုတာ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ လောဘနဲ့ အရအတူတူပါ။ ဒါကြောင့် လောဘကို ပယ်တယ် ဆိုကတည်းက ရာဂကိုလဲပယ်ပြီး ဖြစ်နေပါပြီ။ ဒါပေမယ့်လို့ သလ္လ ငြောင့်ဆိုတဲ့ ဝေါဟာရနဲ့ဟောမှ နားလည်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက် ထပ်ပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။ လောဘကင်းယင် ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ ငြောင့်တွေလဲ ကင်းတော့တာပါ။ အဲဒီ သုံးမျိုးထဲက ရာဂဖြင့် တပ်မက်နေယင် ဆင်းရဲနေပါတယ်။ ငြောင့်စူးနေတဲ့အခါ မြက်မြက် မြက်မြက်နဲ့ အခံရခက်နေသလိုပါ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ရာဂကို ငြောင့်လို့ ဟောထားတာပါ။ ဒါပေမဲ့ ရာဂကို ကြိုက်နေကြတဲ့ သတ္တဝါတွေကတော့ အဲဒီ ရာဂဖြင့် တပ်မက်သာယာပြီး ခံစားနေရတာ ကို အကောင်းဆုံးလို့ ထင်နေကြတယ်။ ဒါကြောင့် တပ်မက်ဖွယ် အာရုံတွေကို ရှာကြံပြီး သာယာ ခံစား နေကြတာ။

ထို့အတူပင် ဒေါသကိုလဲ ကြိုက်တဲ့သူတွေက စိတ်ဆိုးနေရတာကို ကောင်းသလိုလို ထင်နေတတ်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် စိတ်ဆိုးနေတဲ့သူကို ဒေါသချုပ်ထိန်းဘို့ ပြောဟောပေးယင် မကြိုက်ပဲ လက်မခံပဲလဲ ရှိနေတတ်တယ်။ မောဟ ကတော့ ကောင်းတဲ့အနေ မကောင်းတဲ့ အနေဖြင့် သိပ်မထင်ရှားလှဘူး။ ဒါပေမဲ့ မောဟဖြင့် အလွဲအမှားတွေကို အမှန်ထင်နေကြတဲ့ အတွက် ဒုက္ခရောက်နေကြရတယ်။ မမြဲတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို မြဲတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ ရုပ်နာမ် ဆင်းရဲတွေကို ချမ်းသာလို့ ထင်နေကြတယ်။ အတ္တကောင်မဟုတ်တဲ့ မြင်မှု ကြားမှု စသည်တွေကို အတ္တကောင်၊ ငါကောင်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒီလို အလွဲကို သိမှားနေတဲ့အတွက် အကုသိုလ်ကံတွေကို ပြုမိပြီးတော့ အပါယ် ဆင်းရဲစသည်တွေကို ခံစားနေကြရတယ်။ သံသရာမှ လွတ်မြောက်အောင် မကျင့်ကြတဲ့အတွက် သံသရာ ဆင်းရဲ တွေကိုလဲ ခံစားနေကြရတယ်။ ဒါကြောင့် မောဟလဲ ငြောင့်လိုပင် ကိုယ်ထဲက နှိပ်စက်နေတဲ့ တရားပါ။ အဲဒီ ကိလေသာငြောင့်တွေလဲ ကင်းစေရမယ် တဲ့။ အဲဒီ စကားရပ်တွေကို “ဖြတ်- နောင် ကြည့်ကာ၊ ယုံမှားတာ၊ ငြောင့်ပါ လုံးဝကင်းရမည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဖြတ်-နောင်ကြည့်ကာ၊ ယုံမှားတာ၊ ငြောင့်ပါ လုံးဝကင်းရမည်။

သော-ထိုသို့သော ရဟန်းသည်၊ လောကေ-လောက၌၊ သမ္မာ-တစုံတရာနှင့်မျှ ငြိတွယ်ခြင်းမရှိပဲ ကောင်းစွာ၊ ပရိဗ္ဗဇေယျ-နေနိုင်ပါသည် တဲ့။ အဲဒီအပိုဒ် ဆိုင်ရာဆောင်ပုဒ်ကတော့ အယင်ဂါထာများက အတိုင်းပါဘဲ၊ ဆိုကြရမယ်။

သို့ဖြစ်လျှင်၊ လောကတွင်၊ ကြည်လင်ကောင်းစွာ နေရသည်။

ဒီဂါထာအရ ပဋိပတ္တိက္ကမ-ကျင့်စဉ်အားဖြင့် ဖြတ်ခြင်း နှောင်ဖွဲ့ခြင်း အစရှိတဲ့ အမူအရာဆိုးများကို ကြဉ်ပယ်ကာ သီလနှင့် ပြည့်စုံကြပြီးလျှင် သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ယုံမှားကို ကင်းစေကြလျက် လောဘနှင့် ဘဝသစ်ဖြစ်ကြောင်း ကံကို ပယ်သောအားဖြင့် ရာဂစသော ကိလေသာငြောင့်များလဲ ကင်းသွားအောင် ကျင့်ကြဘို့ပါဘဲ။

အဲဒီ ပဋိပတ်ကျင့်စဉ်အတိုင်း မနစ်မဆုတ် အားထုတ်ကျင့်ကြံနိုင်ကြ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု။

**သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ် တရားတော်
အဋ္ဌမပိုင်း ပြီး၏။**

သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ် တရားတော်

နဝမပိုင်း

ဒီကနေ့ ပြာသို့လဆန်း ၈-ရက်နေ့ဖြစ်တယ်။ သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ်က
၁၀-ခုမြောက် ဂါထာကို ဟောရမယ်။

အဖြေ နဝမဂါထာ

၁၀။ သာရပုံ အတ္တနော ဝိဒိတွာ၊
နော စ ဘိက္ခု ဟိသေယျ ကဉ္စိ လောကေ။
ယထာတထိယံ ဝိဒိတွာ ဓမ္မံ၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ။

ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ အတ္တနော-မိမိအား၊ သာရပုံ-သင့်လျော် လျောက်ပတ်သည်ကို၊ ဝိဒိတွာ-သိပြီး၍၊ ဌိတော-
တည်သည်၊ အသ-ဖြစ်ရာ၏။

မိမိနဲ့ သင့်တော်တာကို သိပြီး ပြုကျင့်ပါ

မိမိအား လျော်တယ်ဆိုတာဟာ ရဟန်းဖြစ်တဲ့အတွက် ရဟန်းအဖြစ်အားလျော်တဲ့ ကျင့်ဝတ်ကို သိနားလည်ပြီး အဲဒီ
ကျင့်ဝတ်အတိုင်း ကျင့်နေတို့ပါဘဲ။ သိ၍လို့ဆိုပေမဲ့ သိရုံမျှနဲ့တော့ ဘာကိစ္စမျှ မပြီးဘူး၊ ဘယ်အကျိုးကိုမျှ မရနိုင်ဘူး၊ သိတဲ့
အတိုင်းကျင့်ရမယ်လို့ ဆိုလိုကြောင်း အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဘုန်းကြီးသဘောကျတဲ့ အနက်ကတော့ အတ္တနော-
မိမိအား သင့်လျော်တာကို သိရမယ်လို့ ဆိုထားတဲ့အတိုင်း ဝိနည်းကျင့်ဝတ်ဖြစ်စေ၊ တရားကျင့်ဝတ်ဖြစ်စေ၊ လောကဘက်က
နေထိုင်ရေး ကျန်းမာရေးဖြစ်စေ သင့်လျော်တာကို သိပြီးလျှင် သိသည့်အတိုင်း သင့်တော်အောင်နေထိုင် ကျင့်သုံးရမယ်ဆိုတဲ့
အနက်ကို သဘောကျပါတယ်။ ဝိနည်းကျင့်ဝတ်တခုတည်းကို ဆိုလိုတာ ဟုတ်ပုံမရပါဘူး။ ရာဂစရိုက် ရှိတဲ့သူမှာ အသုဘ
ကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဒုတ္တိ သာကာရကမ္မဋ္ဌာန်းများ သင့်လျော်တယ်၊ ဒေါသစရိုက်ရှိတဲ့သူမှာ မေတ္တာစသည် သင့်လျော်တယ်၊ ဝိတက်
စရိုက်ရှိတဲ့သူမှာ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်း သင့်လျော်တယ်စသည်ဖြင့် ပြထားတဲ့အတိုင်း သင့်လျော်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ဖို့
ညွှန်ကြားတယ်လို့လဲ ထင်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ လောကနေထိုင်ရေးဘက်ကလဲ သင့်တော်တာကို စားသုံးရမယ်၊ သင့်တော်တာကို ဝတ်ရမယ်၊
သင့်တော်ရာမှာ နေရမယ်၊ ဣရိယာပုထံ လေးပါးထဲကလဲ ထိုင်နေရတာ သင့်တော်ယင် ကြာကြာထိုင်ပြီး အားထုတ်ရမယ်၊
သွားနေတာက သင့်တော်ယင် စင်္ကြံကို များများလျှောက်ပြီး အားထုတ်ရမယ်၊ ရပ်နေတာက သင့်တော်ယင်လဲ ကြာကြာရပ်ပြီး
အားထုတ်ရမယ်၊ အားနည်းတဲ့အတွက် လျောင်းနေတာက သင့်တော်ယင် လဲလျောင်းပြီး အားထုတ်ရမယ်၊ အပူအအေး
ရာသီဥတုမှာလဲ သင့်လျော်တာကို မှီဝဲရမယ်စသည်ဖြင့်လဲ ညွှန်ကြားတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဒီလိုယူတဲ့အနက်က ပိုပြီး ပြန့်နဲ့
ပြည့်စုံပါတယ်။

သူ့ပဋိကိုက အတ္တနော-မိမိအား သင့်လျော်တာကို သိရမယ်လို့ ဆိုထားတာဘဲ။ ဝိနည်းနဲ့လျော်တာကိုသာ ဆိုတာ
မဟုတ်ဘူး၊ မိမိနဲ့လျော်တာဆိုတော့ ဝိနည်းကျင့်ဝတ်ပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ နေထိုင်ရေးပဲ ဖြစ်ဖြစ် သင့်တော်တာကို
သိနားလည်ပြီး သင့်တော်သလို ကျင့်သုံးနေထိုင်သွားတို့ပါဘဲ။ ကိုယ်နဲ့ သင့်တော်တာတွေကို ပြုလုပ်နေယင် သူများနဲ့
မသင့်တာ ဆန့်ကျင်တာလဲ ဖြစ်တတ်တယ်။ ကိုယ်နဲ့ သင့်တော်တာကို ပြုတဲ့အတွက် အနီးအပါးများရှိတဲ့ သူတပါးနဲ့ မသင့်
တော်တာဖြစ်နေယင် သူတပါးကို နှိပ်စက်ရာ ရောက်နိုင်တယ်။ အဲဒီလို ကိုယ်ကျိုးကိုသာ ငဲ့ပြီး သူတပါးကို နှိပ်စက်ခြင်းလဲ
မဖြစ်ဖို့ လိုပါတယ်။ အဲဒီလို မဖြစ်ရအောင် ဒီလိုလဲ ဆက်ပြီး ညွှန်ကြားတော်မူပြန်ပါတယ်။

သူတပါးကို နှိပ်စက်ခြင်းလဲ မဖြစ်ပါစေနဲ့

လောကေ-လောကဉ္စ၊ ကဋ္ဌိ-တစုံတယောက်ကိုမျှ၊ နော စ ဟိ သေယျ၊ ညဉ်းလဲ မညဉ်းဆဲရာ။ ကိုယ်ကျိုးကို ငဲ့ပြီး သူတပါးကိုလဲ မညဉ်းဆဲပါနဲ့တဲ့။ အဲဒီ ၂-ပိုဒ်ကို 'ကိုယ်နှင့်လျော်တာ၊ သိပြီးကာ၊ သူ့မှာ ညဉ်းဆဲ ကင်းရမည်' လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြပါမယ်။

၁၀။ ကိုယ်နှင့်လျော်တာ၊ သိပြီးကာ၊ သူ့မှာ ညဉ်းဆဲ ကင်းရမည်။

ကိုယ်ကျိုးအတွက် ကိုယ်နှင့်လျော်တာကို သိပြီး ပြုကျင့်နေထိုင်ရမယ်။ သို့ပေမဲ့ သူတပါးကို ညဉ်းဆဲခြင်းတော့ မပြုရဘူး။ ကင်းစေရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ နောက်တပိုဒ်ကတော့-

ယထာတထိယံ-ဧကန်စင်စစ် အမှန်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မံ-သစ္စာလေးပါး
တရားကို၊ ဝိဒိတွာ-သိပြီး၍၊ ဌတော-တည်သည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏-
တဲ့။

ဒီအပိုဒ် အနက်များကိုတော့ ရှေးက တတိယ ဂါထာမှာ သမေစ္စ-ဓမ္မံ-လို့လဲ ပြဆိုခဲ့ပါပြီ။ သတ္တမဂါထာမှာ သမ္မာဝိဒိတွာ ဓမ္မံ-လို့လဲ ပြဆိုခဲ့ပါပြီ။ ဒီမှာ ထူးတာကတော့ ယထာတထိယံ-ဆိုတဲ့ ပုဒ်လောက်သာ ထူးပါတယ်။ အဲဒီပုဒ်ထူး ဝေါဟာရထူးနဲ့မှ နားလည်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ထပ်ဟောတယ်လို့ မှတ်ယူရမှာဘဲ။ အနက်ကတော့ ရှေ့ပိုင်းများက ပြောခဲ့ပြီးများအတိုင်းပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ သူ့အရာအားလျော်စွာ နဲ့တော့ ပြောရဦးမှာဘဲ။

အမှန်ကို သိသင့်သည့်အတိုင်းသိပုံ

ယထာ တထာ-အကြင် အခြင်းအရာ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်၊ ပဝတ္တံ-ဖြစ်သော တရားသည်၊ ယထာတထိယံ-ယထာတထိယ မည်သည်လို့ ဖွင့်ဆိုအပ်တဲ့ သဒ္ဓါနက် (ဝစနတ္ထ) အားလျော်စွာ ဘယ်အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ဖြစ် သူဖြစ်တဲ့ အတိုင်း ဧကန်စင်စစ် အမှန်ဖြစ်တဲ့ တရားတဲ့။ အဲဒါဟာ သစ္စာလေးပါး တရားဘဲ။ အဲဒီသစ္စာလေးပါး အမှန်တရားကို သိသင့်တဲ့အတိုင်း မှန်စွာသိပြီး ဖြစ်စေရမယ်လို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ။ သိသင့်တဲ့အတိုင်း ဆိုတာက ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား သိရမယ်။ အဲဒီလို သိတာကို ပရိညာပဋိဝေဓ ခေါ်တယ်။ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ရမယ်။ အဲဒီလို ပယ်တာကို ပဟာန ပဋိဝေဓခေါ်တယ်။ ပယ်သောအားဖြင့် သိတာတဲ့။ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်တွေ့ပြီးသိရမယ်။ အဲဒါကို သစ္စိကိရိယာ ပဋိဝေဓ ခေါ်တယ်။ မဂ္ဂသစ္စာကို မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေရမယ်။ အဲဒါကို ဘာဝနာပဋိဝေဓ ခေါ်တယ်။ ဖြစ်စေသောအားဖြင့် သိတာတဲ့။

ပရိညာပဋိဝေဓ။ ။ အဲဒီသစ္စာလေးပါးထဲက ဒုက္ခသစ္စာဆိုတာ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသတိုင်း ထိသိတိုင်း ကြံသိတိုင်း ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေကြသည့် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ခေါ် ရုပ်နာမ်တရားများပါဘဲ။ မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်၌ ထင်ရှားပေါ်နေတဲ့ အဲဒီရုပ်နာမ်တရားတွေဟာ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့အတွက် ဆင်းရဲ အစစ်အမှန်တွေဘဲ။ အမှန်အတိုင်း မသိကြလို့သာ အကောင်းအမြတ် ထင်ပြီး နှစ်သက် သာယာတဲ့ သမုဒယတဏှာ ဖြစ်နေကြတာဘဲ။ ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်ပြီး အမှန်အတိုင်း သိသိသွားယင်တော့ ဘာမျှ နှစ်သက်သာယာစရာ မရှိပါဘူး။ ကြောက်စရာ ငြီးငွေ့စရာ တွေချည်းပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ရုပ်နာမ်တွေကို ဖြစ်တိုင်း ဖြစ်တိုင်းရှုမှတ်ပြီး သူ့ပင်ကို သဘောအားဖြင့်လဲ ပိုင်းခြားသိရမယ်။ ရုပ်သဘော နာမ်သဘောအားဖြင့်လဲ ပိုင်းခြားသိရမယ်။ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းအားဖြင့်လဲ ပိုင်းခြား သိရမယ်။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်း အရာတို့ဖြင့်လဲ ပိုင်းခြားသိရမယ်။ အဲဒီလို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် သိတာကို ပရိညာပဋိဝေဓ ခေါ်တယ်။

အဲဒီလို ပိုင်းခြားပြီး သိတိုင်း သိတိုင်းအဲဒီ သိရတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ အပေါ်မှာ နှစ်သက်သာယာမှု ဖြစ်နိုင်ခွင့် မရှိပဲ ကင်းကင်းသွားတယ်။ အဲဒါကို ပယ်သောအားဖြင့် သိတဲ့ ပဟာနပဋိဝေဓခေါ်တယ်။ အဲဒီလို ပဟာနပဋိဝေဓဖြင့် သမုဒယ တဏှာ ဖြစ်ခွင့်မရှိပဲ ကင်းငြိမ်းတိုင်း တဏှာမှ ဆက်ဖြစ်မည့် ဥပါဒါနံလဲ ဖြစ်ခွင့် မရှိတော့ဘူး။ ကမ္မဘဝလဲ ဖြစ်ခွင့် မရှိတော့ဘူး။ ကမ္မဘဝကြောင့် ဖြစ်မည့် ဇာတိဇရာ မရဏ စတဲ့ဒုက္ခတွေလဲ ဖြစ်ခွင့် မရှိတော့ဘူး။ အဲဒါဟာ ရှုသိရတဲ့ အာရုံတိုင်း၌ တဒင်္ဂအားဖြင့် ကင်းငြိမ်းသွားတဲ့ တဒင်္ဂနိရောဓဘဲ။ အဲဒီ တဒင်္ဂနိရောဓကို ဝိပဿနာက ပြီးစေသောအားဖြင့် ဆိုက်ရောက် ဆိုက်ရောက်သွားတယ်။ အဲဒါက အာရုံပြုတာတော့ မဟုတ်ဘူး။ ကိစ္စပြီးသောအားဖြင့် ဆိုက်ရောက်တယ်လို့ ဆိုရတာဘဲ။ အဲဒီလို ဆိုက်ရောက်ဖို့ကလဲ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ ဝိပဿနာ ရှုတယ်ဆိုယင် အဲဒီ တဒင်္ဂနိရောဓ ဆိုက်ရောက်ပုံကို တိတိကျကျပြပြီး ဝန်ခံနိုင်ဘို့ လိုပါတယ်။ အဲဒါကိုလဲ အထူးသတိပြုကြရမယ်။

ဘာဝနာပဋိဝေဓ။ ။နောက်ပြီးတော့ ဖြစ်ဆဲ ရုပ်နာမ်ကို ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်တရားတွေ ဖြစ်ပွားတယ်။ အဲဒါက ဘာဝနာပဋိဝေဓဘဲ။ မိမိသန္တာန်မှာ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေကို ဖြစ်ပွားစေသောအားဖြင့် သိတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ ဆင်ခြင်ကြည့်ယင် အဲဒီ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တရားတွေ ဖြစ်ပုံကိုသိလဲ သိနိုင်ပါတယ်။ ဖြစ်ပွားပုံကို အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြဦးမယ်။

ရှုမှတ်မိအောင်ကြောင့်ကြစိုက်ပေးတာက သမ္မာဝါယာမဘဲ။ အမှတ်ရတာက သမ္မာသတိဘဲ။ သမ္မာသတိမဂ္ဂင် ဆိုတာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဖြစ်ကြောင်း ဘုရားကိုယ်တော်တိုင်ဟောထားတဲ့ သစ္စနိဒ္ဒေသပါဠိကို အထူး သတိပြုကြရမယ်။ ရှုမိတဲ့ အာရုံမှာ ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ စိတ်ကလေး တည်တည်သွားတာက ဝိပဿနာ ခဏိကသမာဓိဘဲ။ ဒီ ခဏိက သမာဓိမပါဘဲ ဝိပဿနာဉာဏ် မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ပြဆိုထားတဲ့ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာဋီကာကို အထူးသတိပြုကြရမယ်။ (န ဟိ ခဏိကသမာဓိံ ဝိနာ ဝိပဿနာ သမ္ဘဝတိ၊ မဟာဋီ ၁၊၁၁။) စူးစိုက်ပြီး စိတ်တည်ရာ အာရုံကို အမှန်အတိုင်း သိတာက သမ္မာဒိဋ္ဌိဘဲ။ အမှန်အတိုင်း သိအောင် စိတ်ဦးညွတ်ပေးတာက သမ္မသင်္ကပ္ပဘဲ။ အဲဒါတွေဟာ ဝိပဿနာ မဂ္ဂင် တရားကိုယ် ငါးပါးဘဲ။ အဲဒီ ဝိပဿနာမဂ္ဂင် ငါးပါးဟာ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ပါဝင်ပြီး ဖြစ်ပေါ်နေတယ်။ နောက်ပြီးတော့ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝ ဆိုတဲ့ သီလမဂ္ဂင် သုံးပါးကတော့ တရားအားမထုတ်ခင် သီလဆောက်တည်ကတည်းက ပြည့်စုံလာခဲ့ပါတယ်။ ရှုမှတ်နေတဲ့ အခါလဲ အဲဒီ သီလမဂ္ဂင်တွေက ပျက်မသွားပါဘူး။ ပိုပြီး စင်ကြယ်လာတယ်လို့တောင် ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ သီလမဂ္ဂင် သုံးပါးနှင့်တကွ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဟာ ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ဖြစ်ပွားနေတယ်။

တနည်းအားဖြင့် သီလမဂ္ဂင် ပါဝင်ပုံကတော့-မြင်မှု ကြားမှု စသည်ကို မရှုမိလို့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တမျှပဲ ဆိုတာကို အမှန်အတိုင်း မသိရယင် အဲဒီ မသိရတဲ့ အာရုံကို မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့အနေ ကောင်းတဲ့အနေ အတ္တကောင် အနေဖြင့် စွဲလမ်းပြီးတော့ လိမ်ပြောတဲ့ မုသာဝါဒလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဂုံးတိုက်တဲ့ ဝိသုဏဝါစာလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဆဲဆိုတဲ့ ဖရုသဝါစာလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အနစ်မဲ့ အပြန်အဖျင်းကို ပြောဆိုတဲ့ သမ္မပ္ပလာပလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ရှုမိလို့ အမှန်အတိုင်းသိရတဲ့ အာရုံနဲ့စပ်ပြီး အဲဒီ မုသာဝါဒ ဝစ်ဒုစရိုက် မိစ္ဆာမဂ္ဂင်တွေ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ထို့အတူပင် မရှုမိလို့ အမှန်အတိုင်း မသိရတဲ့ အာရုံနဲ့စပ်ပြီး သတ်ခြင်း ခိုးခြင်း မတော်မတရား ကျူးလွန်ခြင်းဆိုတဲ့ မိစ္ဆာကမ္မန္တလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ရှုမိလို့ အမှန်အတိုင်းသိရတဲ့ အာရုံနဲ့ စပ်ပြီးတော့ အဲဒီ မိစ္ဆာကမ္မန္တလဲ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ထို့အတူပင် မရှုမိလို့ အမှန်အတိုင်း မသိရတဲ့ အာရုံနဲ့ စပ်ပြီးတော့ မတရား ပစ္စည်းရှာမှု မိစ္ဆာအာဇီဝလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ရှုမိလို့ အမှန်အတိုင်း သိရတဲ့ အာရုံနဲ့ စပ်ပြီးတော့ အဲဒီ မိစ္ဆာအာဇီဝလဲ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။

အဲဒီလို မိစ္ဆာဝါစာ မိစ္ဆာကမ္မန္တမိစ္ဆာအာဇီဝ တွေကိုဖြစ်ခွင့် မရှိအောင် ပယ်နိုင်တဲ့အတွက် ရှုမှတ်ပြီး အမှန်အတိုင်း သိတဲ့ ဝိပဿနာဟာ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တသမ္မာအာဇီဝ ဆိုတဲ့ သီလမဂ္ဂင်ကိစ္စတွေကို ပြီးစေပါတယ်။ အဲဒီလို ကိစ္စပြီးသော အားဖြင့် ရှုသိတဲ့ ဝိပဿနာထဲမှာ အဲဒီ သီလမဂ္ဂင်သုံးပါးလဲ ပါဝင်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဖြစ်ဆဲရုပ်နာမ်ကို ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားနေတယ်။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာရှုခိုက်မှာ ပြည့်စုံ သင့်တဲ့ ဘာဝနာ ပဋိဝေဓဘဲ။

အဲဒီ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေက ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့ အခါကျတော့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီး အရိယ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီအခါမှာ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်အာရုံပြုပြီး သိသွားတာဟာ “ယထာတထိယံ- ဧကန်စင်စစ် အမှန်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မံ-တရားကို၊ ဝိဒိတွာ-သိပြီး၍” လို့ဆိုတဲ့အတိုင်း သိသွားတာဘဲ။

အဲဒီလို နိရောဓကို သိသွားတော့ မပြတ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ဆင်းရဲအစစ်လို့လဲ သိနိုင်ပါတယ်။ သမုဒယကို ပယ်ခြင်းကိစ္စလဲ ပြီးသွားတယ်။ မဂ္ဂကို မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပွားစေခြင်း ကိစ္စလဲ ပြီးသွားတယ်။ အဲဒီလို ကိစ္စပြီး သွားတာကိုပဲ “တိသု ကိစ္စတော်-(ဒုက္ခ သမုဒယ မဂ္ဂ-ဟူသော) သစ္စာ သုံးပါးတို့၌၊ ကိစ္စတော်-ကိစ္စပြီးသောအားဖြင့် သိတယ်။ နိရောဓ-နိရောဓသစ္စာ၌၊ အာရမ္မဏ ပဋိဝေဓော-အာရုံပြုသောအားဖြင့် သိတယ်” လို့ အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

အဲဒီလို နိရောဓ ခေါ်တဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့အာရုံပြုသိခြင်းဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ မဂ္ဂသစ္စာဆိုတဲ့ သစ္စာ သုံးပါးတို့၌ ပရိညာပဋိဝေဓ-ပိုင်းခြားသိခြင်းကိစ္စ၊ ပဟာန ပဋိဝေဓ-ပယ်သောအားဖြင့် သိခြင်းကိစ္စ (ပယ်တာကိုပင် သိတယ် လို့ဆိုတယ်) ဘာဝနာပဋိဝေဓ-မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပွားစေသောအားဖြင့် သိခြင်း ကိစ္စ တို့ကို ပြီးစေတာဟာ “ယထာတ ထိယံ- ဧကန်စင်စစ် အမှန်ဖြစ်သော၊ ဓမ္မံ-သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ ဝိဒိတွာ-သိပြီး၍ တည်တယ်” လို့ဆိုတဲ့ ဒီဒေသနာတော်နှင့်အညီ သိခြင်းပါဘဲ။

အဲဒီလို သိတာကလဲ အရိယမဂ်တပါး နှစ်ပါး သုံးပါးဖြင့် သိရုံနဲ့တော့ မပြီးသေးဘူး။ အရဟတ္တမဂ်တိုင်အောင် အရိယမဂ် ၄-ပါးလုံးဖြင့် သိပါမှ ပြီးစီးတယ်။ အဲဒီလို သိပုံကို ရည်ပြီးတော့ “ယထာတထိယံ-ဧကန်စင်စစ် အမှန်ဖြစ်သော၊

ဓမ္မ-သစ္စာလေးပါး တရားကို၊ ဝိဒိတွာ=သိပြီး၍ တည်သည်” လို့ မိန့်ဆိုထားတာပါ။ အဲဒါကို “သစ္စာလေးတန်၊ တရားမှန်၊ ဧကန်သိပြီး ဖြစ်ရမည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သစ္စာလေးတန်၊ တရားမှန်၊ ဧကန်သိပြီးဖြစ်ရမည်။

နောက်ဆုံးအပိုဒ်ကတော့ ရှေးဂါထာများ အတိုင်းပါ။ သော-ထိုသို့သော ရဟန်းသည်၊ လောကေ-လောက၌၊ သမ္မာ-တစုံတခုနှင့်မှ မငြိကပ်မတွယ်တာမူ၍ ကောင်းမွန်စွာ၊ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ကျင့်သုံး နေနိုင်ပါသည်တဲ့။ အဲဒီ အပိုဒ်အရ ဆောင်ပုဒ်ကလည်း ရှေးနည်းတူပါ။ ဆိုကြရမယ်။ သို့ဖြစ်ပါလျှင်၊ လောကတွင်၊ ကြည်လင် ကောင်းစွာနေနိုင်သည်။

သူတပါးအား ဆင်းရဲစေမည့် ညှင်းဆဲမှု မရှိပဲ မိမိနှင့် လျော်တာကို ပြုလုပ်ကြ၍ သစ္စာလေးတန် တရားမှန်ကို သိရအောင် တိုးတက်ကျင့်သုံး အားထုတ်ကြသဖြင့် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းရာနိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု။

**သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ် တရားတော်
နဝမပိုင်း ပြီး၏။**

သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ် တရားတော်

ဒေသမပိုင်

ဒီကနေ့ ပြာသို့လပြည့်နေ့ဖြစ်တယ်။ သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ်က
၁၁- ခုမြောက် ဂါထာကို ဟောရမယ်။

အဖြေ ဒေသမဂါထာ

၁၁။ ယဿာ နုသယာ န သန္တိ ကေစိ၊
မူလာ စ အကုသလာ သမူဟတာသေ။
သော နိရာသောအနာသိသာနော၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ။

ယဿ ဘိက္ခုနော-အကြင် ရဟန်းအား၊ ကေစိ အနုသယာ-အချို့ အနုသယတို့သည်၊ န သန္တိ-မရှိတော့ကုန်။

အနုသယ အဓိပ္ပါယ်

အနုသယ ကိလေသာဆိုတာ ကိန်းတဲ့ ကိလေသာတို့ မြန်မာပြန်ကြတယ်။ ကိန်းတယ်ဆိုတာကလဲ အကြောင်း ညီညွတ်တဲ့အခါ ဖြစ်နိုင်တာကို ဆိုတာပါ။ သန္တာန်မှာ ကိန်းတဲ့ သန္တာန်နုသယက တမျိုး၊ အာရုံမှာ ကိန်းတဲ့ အာရုံဏာ နုသယက တမျိုး-ဒီလို ၂-မျိုးရှိတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်မှာ အကြောင်းညီညွတ်တဲ့အခါ ဖြစ်နိုင်တဲ့ ကိလေသာကို အဲဒီ သန္တာန်မှာ ကိန်းနေတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်ကို ဘယ်အစိတ်အပိုင်းထဲမှာ တည်ရှိနေတယ်လို့တော့ မဆိုရပါဘူး။ ဖြစ်နိုင်တာကိုသာ ဆိုပါတယ်။ အာရုံမှာ ကိန်းတယ် ဆိုတာကလဲ မြင်ရ၊ ကြားရ၊ တွေ့ရ၊ သိရတဲ့ အာရုံမှာ ပြန်လည်စဉ်းစားပြီး ဖြစ်နိုင်တဲ့ ကိလေသာကို အဲဒီအာရုံမှာ ကိန်းတယ်လို့ ဆိုရတာပါ။ အဲဒီ အာရုံထဲမှာ ဝပ်ပြီး တည်နေ တာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီ သိပြီးသား အာရုံကို ဆင်ခြင်မိတဲ့အခါ ဖြစ်နိုင်လို့ ကိန်းတယ် ဆိုရတာပါ။ ဖြစ်တဲ့အခါ ကျတော့ ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်မှာ ဖြစ်တာပါ။

အနုသယဆိုတာ ဒေသနာ ဝေါဟာရအားဖြင့် (၇)ပါး ရှိတယ်။ (၁) ကာမရာဂ၊ (၂) ဘဝရာဂ၊ (၃) ပဋိဃ၊ (ဒါက ဒေါသပါဘဲ) (၄) မာန၊ (၅)ဒိဋ္ဌိ၊ (၆) ဝိစိကိစ္ဆာ၊ (၇) အဝိဇ္ဇာ-ဒီ (၇) ပါးပါဘဲ။ တရားကိုယ်အားဖြင့်တော့ ကာမရာဂနဲ့ ဘဝ ရာဂဆိုတာက လောဘချည်း ဖြစ်တဲ့အတွက် လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ မူလကိလေသာက သုံးပါး၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ဆိုတာက သုံးပါး-ဒီ (၆)ပါးပါဘဲ။

ပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်မှာဆိုလျှင် ဒီ အနုသယ (၇)ပါး (၆)ပါးဟာ အကုန်လုံး ဖြစ်နိုင်တာချည်းဘဲ။ ဒါကြောင့် ပုထုဇဉ် သန္တာန်မှာ အနုသယကိလေသာတွေ အကုန်လုံး ကိန်းနေတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ သောတာပန်မှာတော့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာက ကင်းသွားပြီ။ ဒါကြောင့် ကျန်တဲ့ ငါးပါးလေးပါးဘဲ ရှိတော့တယ်။ အနာဂါမ်မှာတော့ ကာမရာဂနဲ့ ဗျာပါဒခေါ်တဲ့ ပဋိဃလဲ ကင်းသွားပြီ။ ဒါကြောင့် ကျန်တဲ့ဘဝရာဂ၊ မာန၊ အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ ဒီ သုံးပါးသာ ရှိတော့တယ်။ ရဟန္တာမှာတော့ အဲဒီ ကျန်တဲ့ သုံးပါးလဲ ကင်းသွားတယ်။ အနုသယ ကိလေသာတွေ အကုန်လုံး ကင်းငြိမ်းသွားတာ ပါဘဲ။

အာရုံ၌ ကိလေသာကိန်းပုံ

အာရုံဏာနုသယ ကိန်းပုံကတော့-မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း ထိသိတိုင်း ကြံသိတိုင်းပေါ်လာတဲ့ ရုပ်နာမ် အာရုံတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာအားဖြင့် အမှန်အတိုင်း မသိယင် အဲဒီ မသိရတဲ့ ရုပ်နာမ် အာရုံတွေမှာ ဒီ ကိလေသာတွေက ပြန်လည်ဆင်ခြင်သောအားဖြင့် ဖြစ်နိုင်တာ။ ဝိပဿနာရှုမှတ်ခြင်း မရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ထင်ရှားသိရတဲ့ အဲဒီ အာရုံတွေမှာ ဒီ ကိလေသာတွေ အကုန်လုံး ဖြစ်နိုင်တာ။ မြဲတယ်လို့ စွဲလမ်းပြီးတော့လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ချမ်းသာတယ်။ ကောင်းတယ်လို့ စွဲလမ်းပြီးတော့လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါအနေနဲ့ စွဲလမ်းပြီးတော့လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။

အာရမ္မဏာနုသယ ကိလေသာကို ပယ်ပုံ

မြင်ဆဲ ကြားဆဲ စသည်မှာ မပြတ်ရှုနေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ သမာဓိဉာဏ် အားရှိနေယင် ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်အာရုံတွေကို အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ သိသိသွားတယ်။ အဲဒီလို သိတိုင်း သိတိုင်း သိရတဲ့အာရုံကို မြဲတဲ့အနေအားဖြင့်လဲ မစွဲလမ်းဘူး၊ ချမ်းသာတဲ့အနေ ကောင်းတဲ့ အနေအားဖြင့်လဲ မစွဲလမ်းဘူး၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အနေအားဖြင့်လဲ မစွဲလမ်းဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ရှုမိတဲ့ အာရုံကို ပြန်လည်ဆင်ခြင်ပြီး မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့အနေ ပုဂ္ဂိုလ်အနေအားဖြင့် ဘယ်ကိလေသာမှ မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ အဲဒီလို မဖြစ်နိုင်တဲ့အတွက် ရှုမှတ်ပြီး အမှန်အတိုင်း သိရတဲ့ အာရုံမှာ ဘယ်ကိလေသာမှ မကိန်းဘူးလို့ ဆိုရတယ်။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာဖြင့် အာရမ္မဏာနုသယ ကိလေသာကို ပယ်တာပါဘဲ။

မရှုမိလို့မသိရာ၌ ကိလေသာကိန်းပုံ

မရှုမမှတ်နိုင်လို့ အမှန်အတိုင်း မသိယင်တော့ “ယံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဧတ္ထ သတ္တာနံ ရာဂါနုသယော အနုသေတိ” လို့ ဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း ပိယရုပ် သာတရုပ်ခေါ်တဲ့ ချစ်ဖွယ် သာယာဖွယ် ဣဋ္ဌာရုံမှာ ရာဂ အနုသယ ကိန်းတယ်။ (“ယံ လောကေ အပ္ပိယရူပံ၊ အသာတရူပံ ဧတ္ထ သတ္တာနံ ပဋိဃာနုသယော အနုသေတိ”) လို့ ဟောတော်မူတဲ့ အတိုင်း မုန်းဖွယ် မသာယာဖွယ်ဖြစ်တဲ့ အနိဋ္ဌာရုံမှာ ပဋိဃာခေါ်တဲ့ ဒေါသ အနုသယကိန်းတယ်။ နောက်ပြီးတော့ “ဣတိ ဣမေသု-ဒ္ဒိသု ဓမ္မေသု အဝိဇ္ဇာ အနုပတိတာ တဒေကဋ္ဌော မာနော စ ဒိဋ္ဌိ စ ဝိစိကိစ္ဆာစ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ”-လို့ ဟောတော် မူတဲ့အတိုင်း အဲဒီ ဣဋ္ဌာရုံ အနိဋ္ဌာရုံ ၂-ပါးမှာပင် အဝိဇ္ဇာ မာန ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတဲ့ အနုသယတွေလဲ ကိန်းတယ်။ အဲဒါဟာ မရှုမိတဲ့အာရုံမှာ အနုသယကိလေသာတွေ ကိန်းပုံဘဲ။

ရဟန္တာမှာ အနုသယကင်းပုံ

ယခု ဒီဂါထာမှာ ပြထားတဲ့ ရဟန်း၏ သန္တာန်မှာတော့ ကေစိ အနုသယာ-အချို့ အနုသယတွေ မရှိတော့ဘူးတဲ့။ အနုသယတွေ အကုန်လုံးကင်းရမှာ မဟုတ်လားလို့ မေးစရာရှိတယ်။ ဟုတ်ပါတယ်။ အကုန်လုံး ကင်းတာပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ နောက်တပိုဒ်က မူလာ စ အကုသလာ သမူဟတာသေ-လို့ ဟောထားတဲ့အတွက် အဲဒီ အကုသိုလ်မူလ ခေါ်တဲ့ လောဘ ဒေါသ မောဟတွေကို ချန်ထားပြီး ဒီအပိုဒ်မှာ မာန ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတဲ့ အချို့အနုသယကိုသာ ဒီအပိုဒ်မှာ ယူရမယ်လို့ ရှေးနိဿယဆရာတို့က ဆိုကြပါတယ်။ အဲဒီလို ယူပုံဟာ ဂေါဗလီဗဒ္ဓနည်းအရပါဘဲတဲ့။ ဂေါ-ဆိုတဲ့ အမည်ဖြင့် နွားဟူ သမျှကို အကုန်လုံးယူနိုင်ပေမဲ့ ဗလီဗဒ္ဓဆိုတဲ့အမည်ဖြင့် ဝန်ဆောင်နွားများကို ယူနိုင်အောင် ဂေါ-အရဖြင့် အဲဒီဝန်ဆောင် နွားများကို ချန်ထားရသလိုပါဘဲတဲ့။

ဘုန်းကြီးသဘောကျတဲ့ အနက်ကတော့ ကေစိ-ကို ကိဉ္စိကောစိ-တို့လိုပင် တစုံတခုတို့မျှ မရှိတော့ဘူးဆိုတဲ့ အနက်ကို သဘောကျပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဒီသုတ်မှာ ရှေ့နားက ဆိုခဲ့ပြီး အနက်ကိုလဲ ဝေါဟာရ အထူးဖြင့် ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဟောထားတဲ့အတွက် အနုသယတွေ တစုံတခုမျှ မရှိတော့ဘူးလို့ ဆိုပြီး-ဖြစ်ပေမဲ့ အကုသိုလ်မူလဆိုတဲ့ ဝေါဟာရ အထူးဖြင့် ထပ်ပြီးဟောတော်မူတယ်။ အဲဒီလိုဟောပြီးဖြစ်တဲ့ လောဘကိုပင် တတိယ အပိုဒ်ကျတော့ အနာသိသာ နော စသည်ဖြင့်လဲ ဟောတော်မူတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပဌမအပိုဒ်မှာ အနုသယတွေ အကုန်မရှိကြောင်း ပြတော်မူတယ်လို့ ဆိုချင် ပါတယ်။ အဲဒီယူဆချက်အရ အနက်ကတော့-

ယဿ ဘိက္ခုနော-အကြင်ရဟန်း၏ သန္တာန်၌၊ အနုသယာ-ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိသော အနုသယ ကိလေသာတို့သည်၊ ကေစိ အချို့တို့ဟုဆိုအပ်သော တစုံတခု တစိတ်တပိုင်းတို့မျှသော်လည်း၊ န သန္တိ-မရှိကြကုန်-တဲ့။ ဒီစကားရပ်ဖြင့် ဖြစ်ခွင့် ရှိတဲ့ အနုသယကိလေသာတွေဟာ တစိတ်တပိုင်း တစွန်းတစမျှတောင် မရှိတော့ဘူး၊ အကုန်လုံး ကင်းသွား ပြီလို့ အနက်ရပါ တယ်။ အဲဒါကို “ဖြစ်ခွင့်ရှိက၊ နုသယ၊ လုံးဝ ထိုဟာမရှိပြီ” လို့ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၁။ ဖြစ်ခွင့်ရှိက၊ နုသယ၊ လုံးဝ ထိုဟာ မရှိပြီ။

ဖြစ်ခွင့်ရှိတဲ့ ကိလေသာ=အကြောင်း ညီညွတ်တဲ့အခါ ဖြစ်နိုင်တဲ့ ကိလေသာကို အနုသယ-ကိန်းတဲ့ ကိလေသာ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ အနုသယ ကိလေသာတွေဟာ ရဟန္တာရဟန်းမှာ လုံးဝမရှိတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အနုသယတွေ အကုန် လုံးဝကင်းယင် အခြားကိလေသာတွေလဲ အကုန်ကင်းတော့တာဘဲ။ ဒီလိုဆိုယင် အကုသိုလ်မူလ ကင်းကြောင်း စသည်ကို ဟောဘို့ မလိုတော့ဘူး မဟုတ်လားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဖြေကတော့ - အကုသိုလ် မူလတွေကိုလဲ ပယ်တယ်လို့ ဟောမှ သဘောပေါက် နားလည်မည့် နတ် ဗြဟ္မာတွေအတွက် ထပ်ဟောဘို့လဲ လိုပါသေးတယ်။ ဒါကြောင့်-

ရဟန္တာမှာ အကုသိုလ်မူလ ကင်းပုံ

အကုသလာ မူလာ စ-အကုသိုလ်မူလအမြစ် အရင်းတို့ကိုလည်း၊ သမူဟတာ-အကြွင်းမဲ့ နှုတ်ပယ်အပ်ကုန်ပြီ။

(သမူဟတာသေ-ဆိုတဲ့ ပါဠိမှာ သေ-အက္ခရာကိုတော့ နိပါတ်လို့လဲ ဆိုတယ်။ အာဂုမ်လို့လဲ ဆိုတယ်။ ပဌမ ဗဟုဂုမ် အဆုံးရှိတဲ့ ပုဒ်နောက်မှာ ရှိတတ်ပါတယ်။ ဂါထာမှာ ဆန်းဂိုဏ်းအတွက် အက္ခရာလိုနေတဲ့အခါ ဖြည့်စွက်ထားတဲ့ သဘော ပါဘဲ။)

အကုသိုလ်မူလတွေဆိုတာ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ အကုသိုလ်ဟိတ် ၃-ပါးပါဘဲ။ ဟေတု-ဟိတ်-အကြောင်း ဆိုတာနဲ့ မူလ-အရင်းအမြစ် ဆိုတာဟာ သဘောအားဖြင့် အတူတူပါဘဲ။ သစ်ပင်များဟာ အမြစ်အရင်းကို မှီပြီး ဖြစ်ပွားရ စည်ပင်ရသလိုပင် အကုသိုလ်တရားတွေကလဲ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟဆိုတဲ့ အမြစ်အရင်းသုံးပါးကို မှီပြီး ကြီးပွားစည်ပင် ရတယ်။ လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ လောဘ အားကောင်းယင် သူ့အားကောင်းသလောက် လိုချင်နှစ်သက်မှု ဆိုင်ရာ အကုသိုလ်တရား တွေ ထက်သန်တယ်၊ ကြီးပွားတယ်၊ စည်ပင်တယ်။ ဒေါသ အားကောင်းယင် သူ့အားကောင်းသလောက် ဒေါသဆိုင်ရာ စိတ်ဆိုးမှု၊ ပြစ်မှားမှု၊ ရန်ငြိုးထားမှု စသော အကုသိုလ်တွေ ထက်သန်တယ်၊ ကြီးပွားတယ်၊ စည်ပင်တယ်။ မောဟ အားကောင်းယင် လောဘရော၊ ဒေါသရော၊ အကုသိုလ် ဟူသမျှတွေ ထက်သန်တယ်၊ ကြီးပွားတယ်၊ စည်ပင်တယ်။ လောဘ၊ ဒေါသ မပါပဲ ယုံမှားမှု စိတ်ပျံ့လွင့်မှုတွေလဲ မောဟ အားကောင်းသလောက် သန်စွမ်းကြီးပွား စည်ပင်တာဘဲ။ အကုသိုလ် တရားတို့၏ အမြစ်အရင်းဖြစ်တဲ့ အဲဒီ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟတွေကိုလဲ ပယ်ပြီးပါပြီတဲ့။ နောက်ပြီးတော့ -

ရဟန္တာမှာ အာသာနှင့် အာသီသလဲ ကင်းပုံ

သော-အနုသယနှင့် အကုသိုလ် အမြစ်အရင်းတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ပြီးသော ထိုရဟန်းသည်၊ နိရာသော-နိအာသော-လိုချင်မှု အာသာကင်းသည်ဖြစ်၍၊ အာသာ ဆိုတာက လိုချင်ခြင်းဘဲ။ နိ -ဆိုတာက မရှိဘူးကင်းတယ်တဲ့။ ဒါကြောင့် နိရာသော- လိုချင်ခြင်း အာသာကင်းသည်ဖြစ်၍၊ အနာသိသာနော-န အာသိသာနော-တောင့်တမှု အာသီသလဲ မရှိတော့ပြီ-တဲ့။

အကုသိုလ် အမြစ်အရင်းသုံးပါးထဲက လောဘ အမြစ်အရင်းကင်းသွားယင် လိုချင်ခြင်းဆိုတာလဲ ကင်းတော့တာဘဲ။ တောင့်တခြင်းဆိုတာလဲ မရှိတော့ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုယင် လိုချင်တယ် တောင့်တတယ် ဆိုတာ တရားကိုယ်အရအားဖြင့် လောဘပင် ဖြစ်သောကြောင့်ပါဘဲ။ အဲဒီတော့ အကုသိုလ် အမြစ်အရင်းကို ပယ်ပြီးပြီ ဆိုတာနဲ့ လိုချင်ခြင်း၊ တောင့်တခြင်းလဲ ကင်းသွားပြီဆိုတာ သိနားလည်နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လိုချင်ခြင်းအာသာလဲ ကင်းသွားပြီ၊ တောင့်တခြင်း အာသီသလဲ မရှိ တော့ဘူးလို့ ဒီလို တိုက်ရိုက် ဖော်ပြပြီး ဟောမှ နားလည်ကြမည့် နတ် ဗြဟ္မာတွေ အတွက် နိရာသော-လိုချင်ခြင်း အာသာ ကင်းသည်ဖြစ်၍၊ အနာသိသာနော-တောင့်တခြင်း အာသီသလဲ မရှိတော့ ပြီ-လို့ထပ်ပြီး ဟောတော်မူတာပါဘဲ။ အဲဒါကို “အကု-မြစ်ရင်း၊ နှုတ်ပယ်ရင်း၊ လိုခြင်း၊ တောင့်တ မရှိပြီ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အကု-မြစ်ရင်း၊ နှုတ်ပယ်ရင်း၊ လိုခြင်း၊ တောင့်တမရှိပြီ။

နောက်ဆုံးအပိုဒ်ကတော့ ရှေးဂါထာများနှင့် ထပ်တူပါဘဲ။ သော-ထိုသို့သော ရဟန်းသည်၊ လောကေ-လောက၌၊ သမ္မာ-တစုံတခုနှင့်မျှ ငြိတွယ်ခြင်း မရှိသည်ဖြစ်၍ ကောင်းမွန်စွာ၊ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ကျင့်သုံး နေထိုင်နိုင်ပါသည်-တဲ့။ ဆောင်ပုဒ် ကလဲ ဆိုနေကျအတိုင်းပါဘဲ။ ဆိုကြရမယ်။

သို့ဖြစ်ပါလျှင်။ လောကတွင်၊ ကြည်လင် ကောင်းစွာနေရသည်။

ယခု ဒီမှာ ယောဂီတွေ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်နေကြရတာဟာ ဒီဂါထာက “အနုသယ မရှိစေရလို့” ဆိုတဲ့အတိုင်း အာရမ္မဏနုသယကို ပယ်နိုင်အောင် ရှုမှတ်နေကြရတာဘဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လို့ ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါကျတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်ပြီး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရတယ်။ အဲဒီအခါ အရိယမဂ်ဖြင့် သန္တာနာနုသယကို အမြစ်ပြတ်ပယ်သွားတယ်။ အဲဒီလို ပယ်နိုင်အောင်လို့လဲ ရှုမှတ် နေကြရတာဘဲ။ အရဟတ္တမဂ် ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ အနုသယကိလေသာတွေ အကုန်ကင်းသွားတယ်။ အဲဒီတော့ အကုသိုလ် မူလတွေရော လိုချင်မှု တောင့်တမှု တွေရော အကုန်ကင်းသွားတယ်။ အဲဒီအဆင့်သို့ ရောက်ရအောင် ရှုမှတ် အားထုတ်နေကြရတာဘဲ။ အဲဒီ အဆင့်ရောက် သွားယင် ချမ်းသာကြည်လင်စွာ နေရပါတယ် တဲ့။ ကဲ တရားသိမ်းရမယ်။

ဤ သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယ ဂါထာ၌ ဟောထားသည့်အတိုင်း အနုသယကိလေသာတို့နှင့်တကွ အကုသိုလ်မူလတရားတို့ကို ပယ်နိုင်အောင် ရှုမှတ် အားထုတ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု။

သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ် တရားတော်
ဒေသမပိုင်း ပြီး၏။

သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ် တရားတော်

ကောသမပိုင်း

ဒီကနေ့ ပြာသို့လဆုတ် ၈-ရက်နေ့ဖြစ်တယ်။ သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ်က
၁၂- ခုမြောက် ဂါထာကို ဟောရမယ်။

အဖြေ ကောသမဂါထာ

၁၂။ အာသဝခီဏော ပဟီနမာနော၊
သဗ္ဗံ ရာဂပထံ ဥပါတိဝတ္တော။
ဒန္တော ပရိနိဗ္ဗတော ဌိတတ္တော၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ။

ယော ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်။ အာသဝခီဏော-အာသဝေါ ခပ်သိမ်း ကုန်ငြိမ်းပြီးသည်။ ပဟီနမာနော-မာန ဇ-
ပါးကို ပယ်ရှားပြီးသည်။ သဗ္ဗံ-အလုံးစုံသော၊ ရာဂပထံ-တပ်မက်တရား ဖြစ်ပွားဘို့ရာ လမ်းပမာတူလှသည့် သင်္ခါရတရား
အပေါင်းကို၊ ဥပါတိဝတ္တော-ဉာဏ်ဖြင့် ချဉ်းကပ် ရှုမှတ်ပိုင်းခြားသိသောအားဖြင့် ကျော်လွှား လွန်မြောက်ပြီးသည်။ အသ-
ဖြစ်ရာ၏-တဲ့။

အာသဝေါတရား ပယ်ပုံ

အာသဝေါခပ်သိမ်း ကုန်ငြိမ်းပြီးလဲ ဖြစ်ရမယ်။ မာန ဇ-ပါးကို ပယ်ပြီးလဲ ဖြစ်ရမယ်။ တပ်မက်မှု ရာဂဖြစ်ပွားဘွယ်ရာ
သင်္ခါရတရားအပေါင်းကိုလဲ ကျော်လွန်ပြီး ဖြစ်ရမယ်တဲ့။

အဲဒီမှာ ကုန်ငြိမ်းစေရမည့် အာသဝေါတရား ဆိုတာက ကာမာသဝ ဘဝါသဝ ဒိဋ္ဌာသဝ-လို့ ၄-မျိုးရှိတယ်။ အာသဝ
ဆိုတဲ့ ပါဠိက ယိုစီးတတ်တယ် ဖြစ်ပွားတတ်တယ်လို့ အနက်ရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ကာမာသဝဆိုတာ ကာမဂုဏ် အာရုံတွေနဲ့စပ်
ပြီးတော့ ယိုစီးတတ် ဖြစ်ပွားတတ်တဲ့ တရားဘဲ။ မျက်စိကလဲ ယိုစီးပြီး ဖြစ်ပွားတတ်တယ်။ နားက၊ နှာခေါင်းက၊ လျှာက၊
ကိုယ်က၊ စိတ်နှလုံးကလဲ ယိုစီးပြီး ဖြစ်ပွားတတ်တယ်။ အညစ်အကြေးတွေ ယိုစီး ထွက်နေသလိုပင် မျက်စိက မြင်တိုင်း
မြင်တိုင်း မြင်ရာ အဆင်းအာရုံဆီကို ယိုစီးထွက်နေတဲ့တရား၊ နားက ကြားတိုင်း ကြားရာ အသံဆီကို ယိုစီးထွက်နေတဲ့တရား၊
နှာခေါင်းက နံတိုင်း အနံ့ဆီကို ယိုစီးထွက်နေတဲ့တရား၊ လျှာက စားသိတိုင်း အရသာဆီကို ယိုစီး ထွက်နေတဲ့တရား၊ ကိုယ်က
တွေ့ထိတိုင်း အတွေ့အထိဆီကို ယိုစီးထွက်နေတဲ့ တရား၊ စိတ်ကူး စဉ်းစားကြံစည်တိုင်း စိတ်ကူးကြံစည်မိရာ အာရုံဆီကို
ယိုစီးထွက်နေတဲ့ တရားတွေဘဲ။

အဲဒါဟာ-အာသဝ-အာသဝေါဆိုတဲ့ ကိလေသာ တရားတွေဘဲ။ ကာမအာရုံကို နှစ်သက်သာယာပြီး ယိုထွက်ယင်
ကာမာသဝဘဲ။ ဘဝကို သာယာပြီး ယိုထွက်ယင် ဘဝါသဝဘဲ။ အလွဲအမှားကို အမှန်အနေဖြင့် ယူစွဲပြီး ယိုထွက်ယင် ဒိဋ္ဌာ
သဝဘဲ။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောတရားတွေကို မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့အနေ အတ္တကောင်အနေဖြင့် အသိမှားပြီး
ယိုထွက်တာက အဝိဇ္ဇာသဝဘဲ။ အဲဒီ အာသဝဆိုတဲ့ အာသဝေါတရားတွေ ကုန်ခန်းစေရမယ်တဲ့။ ကုန်ခန်းအောင် ကျင့်ပုံ
ကျင့်နည်းတွေကတော့ ခဏ ခဏ ပြောနေရ ကြားနေရတာတွေမို့ ရိုးနေပါပြီ။ အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာတော်
နှင့်အညီ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း ကြံသိတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး အဲဒီ အာသဝတွေကို ပယ်နေရတယ်။ အဲဒီလို
ရှုမှတ်လို့ ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန် ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာ အရိယမဂ်ဉာဏ် ရောက်တယ်။ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ရောက်ယင်
ကာမာသဝထဲက အပါယ်လေးပါး ကျစေနိုင်တဲ့ အကြမ်းဆုံး ကာမာသဝတွေ ကင်းသွားတယ်။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ အဒိန္နဒါန
မူသာဝါဒ သုရာမေရယ စသည် ဆိုင်ရာ ကာမာသဝတွေ ကင်းသွားတာပါဘဲ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ဒိဋ္ဌာသဝဘဲ ကင်းသွားတယ်။
အဝိဇ္ဇာသဝထဲက အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ မောဟ အကြမ်းစားလဲ ကင်းသွားတယ်။

သကဒါဂါမိမဂ်ရောက်ယင် ကြမ်းတမ်းတဲ့ ကာမရာဂဆိုတဲ့ ကာမာသဝလဲ ကင်းသွားတယ်။ အနာဂါမိမဂ် ရောက်ယင်
တော့ ကာမရာဂဆိုတဲ့ ကာမာသဝတွေ အကုန်လုံး ကင်းသွားတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘဝရာဂဆိုတဲ့ ဘဝါသဝ ကတော့ ရှိနေသေး
တယ်။ ဒါကြောင့် အနာဂါမိက ဘဝကိုတော့ သာယာနေသေးတာဘဲ။ ကာမဘဝကိုတော့ မနှစ်သက်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ရူပဘဝ
အရူပဘဝကို သာယာမှုကတော့ရှိနေသေးတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်ဟာ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝမှ စုတေတဲ့အခါ ရူပဗြဟ္မာ

ဘုံအရူပဗြဟ္မာဘုံများမှာ ဖြစ်နေတယ်။ အဲဒီ ဖြစ်ရာဘဝကို သာယာနှစ်သက်နေသေးတာတဲ့။ အရဟတ္တမဂ် ရောက်တဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီ ဘဝါသဝလဲ ကင်းသွားတယ်။ အဝိဇ္ဇာသဝဆိုတဲ့ မောဟလဲ အကုန် ကင်းသွားတယ်။ အခြား ကိလေသာ တွေလဲ အကုန်ကင်းသွားတယ်။ ကင်းသွားတယ်ဆိုတာ လုံးဝမဖြစ်နိုင်တာကို ဆိုတာပါ။ အဲဒါကို ကုန်ခန်း သွားတယ်လို့လဲ ဆိုရတယ်။ ဒါကြောင့်-

အာသဝေါကင်းလျှင် မာနလဲကင်းသည်

အာသဝခီဏော-အာသဝေါခပ်သိမ်း ကုန်ငြိမ်းပြီးလဲ ဖြစ်ရမယ်တဲ့။ အာသဝေါကုန်ယင် ခီဏသဝဆိုတဲ့ ရဟန္တာ ဖြစ်တာတဲ့။ ရဟန္တာဖြစ်ယင် မာနကိုလဲ ပယ်ပြီး ဖြစ်သွားတာပါ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ မာနကင်းတယ်ဆိုတဲ့ ဂုဏ်နဲ့ ကြည့်ညိုရ အောင် ပဟိနမာနော-ပယ်ပြီးသော မာနရှိတယ်လို့လဲ ထပ်ပြီး ဟောထားပါတယ်။ အဲဒီမှာ ပယ်ပြီးသော မာနရှိတယ်ဆိုတာက ပါဠိနောက်လိုက်ပြီး ပြန်တဲ့အနက်ပဲ။ ပယ်လဲ ပယ်ပြီးပြီ။ အဲဒီမာနဟာ ရှိလဲ ရှိသေးတယ်လို့ အထင်မှားစရာတဲ့။ ဒါကြောင့် ဒီလို အနက်ဝေါဟာရကို နားမလယ်လို့ မေးတာကိုလဲ ဘုန်းကြီးတို့က ဖြေရှင်းပေးရပါတယ်။ ဗမာလို အချောပြန် ယင်တော့ မာနကို ပယ်ပြီးပြီလို့ပဲ ပြန်ရပါတယ်။ အဲဒီ မာနက တရားကိုယ်အားဖြင့် အထင်ကြီးတာ ဘဝင်မြင့်တာ တပါးတည်းပါ။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်က သူတပါးထက် မြတ်တယ်လို့ အထင်ကြီးတာက တပါး၊ သူတပါးနဲ့ တန်းတူဘဲလို့ အထင်ရောက်တာက တပါး၊ သူတပါးထက် ယုတ်ညံ့တယ်လို့ထင်တာက တပါး၊ ဒီလို ၃-ပါးရှိတယ်။ အဲဒီ ၃-ပါးကလဲ အထက်တန်း ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အထင်ကြီးတာက ၃-ပါး၊ အလတ်တန်း ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အထင်ကြီးတာက ၃-ပါး၊ အောက်တန်းပုဂ္ဂိုလ်မှာ အထင်ကြီးတာက ၃-ပါး-ဒီလို ၃-ပါး ၃-လီ ၉-ပါးရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ပဟိနမာနော-မာန ၉-ပါးကို ပယ်ရှားပြီးသည် ဖြစ်ရမယ်လို့ အနက်ပြန် ထားပါတယ်။

နိဝါတနှင့် ဟိနမာန်ခွဲခြောက်

အဲဒီ မာန ၉-ပါးထဲမှာ သူတပါးထက်သာတယ် သူတပါးနဲ့ တန်းတူပဲလို့ ထင်တာတွေကတော့ အထင်ကြီးတဲ့ မာန သဘော ထင်ရှားပါတယ်။ သူတပါးထက် အောက်ကျတယ် ယုတ်ညံ့တယ်လို့ ထင်တာက မာန ဟုတ်ပါ့မလား၊ မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချတဲ့ နိဝါတမင်္ဂလာ မဖြစ်ပေဘူးလားလို့ မေးစရာရှိတယ်။ သူတပါးကို ရိုသေလေးစားပြီး မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချတာကတော့ နိဝါတမင်္ဂလာပါ။ ယခု ဒီမှာ အယုတ်အညံ့အနေဖြင့် မာန်တက်တာကတော့ သူတပါးကို ရိုသေတာ မဟုတ်ပါဘူး၊ မြင့်မြတ်တဲ့ သူတပါးတွေနဲ့ ဂုဏ်ပြိုင်တဲ့သဘောပါ။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့-ငါတို့က သာမန်ရဟန်းငယ်ဘဲ ဟိုမထေရ်ကြီး တွေလို မနေလဲရပါတယ် စသည်ဖြင့် ရဟန်းငယ်များမှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ မာနမျိုးပါ။ လူများထဲမှာလဲ ငါတို့က အောက်တန်း စားတွေဘဲ ဟိုအထက်တန်းစား အရာရှိကြီးတွေ သေဋ္ဌေးကြီးတွေလို မဟုတ်ပဲ သင့်တော်သလို နေနိုင်ပါတယ် စသည်ဖြင့် အောက်တန်းစား လူများမှာ ဖြစ်တတ်တဲ့ မာနမျိုးဟာလဲ အယုတ်အညံ့မာနပါ။ အဲဒါကို ဟိနမာန်ခေါ်တယ်။ တန်းတူဘဲလို့ ထင်တာကိုတော့ သဒိသမာန်ခေါ်တယ်။ သူ့ထက်မြက်တယ်သာတယ်လို့ထင်တာကိုတော့ သေယျမာန် ခေါ်တယ်။

ယာထာဝမာန်နှင့် အယာထာဝမာန်

အဲဒီ မာနတွေကလဲ အဟုတ်အမှန်အတိုင်း အထင်ရောက်တာကိုတော့ ယာ ထာဝမာန်ခေါ်တယ်။ ဟုတ်မှန်တဲ့ ဂုဏ်နဲ့ အထင်ကြီး။ ဘဝင်မြင့်တဲ့ သဘောပါ။ ကိုယ်က မတတ်ပဲ မသိပဲ မပြည့်စုံပဲနဲ့ တတ်တယ် သိတယ် ပြည့်စုံတယ်လို့ မဟုတ်ပဲ ဂုဏ်ယူပြီး မာန်တက်တာကိုတော့ အယာထာဝမာန်လို့ခေါ်တယ်။ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ် ရောက်လို့ သောတာပန် ဖြစ်သွားယင် အဲဒီ အယာထာဝမာန်ကတော့ ကင်းသွားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဟုတ်မှန်တဲ့ ဂုဏ်နဲ့ တက်ကြွတဲ့ ယာထာဝမာန် ကတော့ မကင်းသေးဘူး၊ ရှိနေသေးတာတဲ့။ ဒီ ယာထာဝမာန်က သကဒါဂါမ်မှာလဲ ရှိသေးတာတဲ့။ အနာဂါမ်မှာလဲ ရှိသေးတာ တဲ့။ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်တဲ့ အခါကျမှ ဒီမာနက အကုန်လုံးကင်းသွားတာ၊ ဒါကြောင့် မာန ၉-ပါးကို ပယ်ရှားပြီး ဖြစ်ရမယ် ဆိုတာလဲ ရဟန္တာဖြစ်အောင် ကျင့်ရမယ် ဆိုတာနဲ့ အတူတူပါ။ ဒီဂါထာမှာ အာသဝေါကုန်ပြီး ဖြစ်တယ်ဆိုတာလဲ ရဟန္တာ၏ ဂုဏ်ပုဒ်ပဲ။ မာန ၉-ပါး ပယ်ရှားပြီး ဖြစ်တယ်ဆိုတာလဲ ရဟန္တာ၏ဂုဏ်ပုဒ်ပဲ။ နောက် ၂-ပိုဒ်က ပုဒ်တွေလဲ ရဟန္တာ၏ ဂုဏ်ပုဒ်တွေပါ။ ဒီတသုတ်လုံးမှာ ဟောထားတဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်တွေဟာ အများအားဖြင့် ရဟန္တာ၏ ဂုဏ်ပုဒ် တွေချည်းပါ။

ရာဂဖြစ်စရာတွေဆိုတာ ဘာတွေလဲ

နောက်တပိုဒ်မှာ “ရာဂပထ-ရာဂ၏လမ်း” ဆိုတာ တပ်မက်မှု-ရာဂဖြစ်ဖွယ်သင်္ခါရ တရားတွေပါ။ ဒါကြောင့် ရာဂပထ-တပ်မက်တရား ဖြစ်ပွားဘို့ရာ လမ်းပမာတူလှသည့် သင်္ခါရတရား အပေါင်းကို-လို့ သရုပ်ပေါ်အောင် မြန်မာပြန် ထားပါတယ်။ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ ဆိုယင်-စာပေကျမ်းဂန် ဝေါဟာရအားဖြင့် တေဘူမကသင်္ခါရ တရားတွေ၊ ကာမ ရူပ၊ အရူပ ဆိုတဲ့ဘုံသုံးပါး၌ အတွင်းဝင်တဲ့ တရားတွေဘဲ။ တနည်း ဥပါဒါန်တို့၏ အာရုံဖြစ်နိုင်တဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါး တရားတွေဘဲ။ တနည်း မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်မှ အလွတ်ဖြစ်တဲ့ လောကီ ရုပ်နာမ်တရားတွေဘဲ။ တနည်း ဒုက္ခသစ္စာဆိုတဲ့ ဆင်းရဲ အစစ်အမှန် တရားတွေဘဲ။ အများသိလွယ်တဲ့ စကားနဲ့ ပြောရယင်တော့ ယခု မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင် ကြံသိတိုင်း ထင်ရှားတဲ့ မြင်မှု စသည်တွေပါ။ အဲဒီ မြင်မှု စသည်တွေကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ တပ်မက်သာယာနေကြတာဘဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ရာဂဖြစ်ဖွယ် မြင်မှု စသော တရားတွေကို-ဥပါတိဝတ္ထော-ချဉ်းကပ်ပြီး ကျော်လွန်သွားရမယ်လို့ ဟောထား တာပါ။

ချဉ်းကပ်ပြီး ကျော်လွန်ပုံ

အဲဒီ ဥပါတိဝတ္ထော ဆိုတဲ့ ပုဒ်မှာ ဥပ-၏ အနက်က ချဉ်းကပ်သည်တဲ့။ အတိဝတ္ထော-က ကျော်လွန်သည်-တဲ့။ ဘယ်လို ချဉ်းကပ်ရမှာလဲ ဆိုတော့ သတိ သမာဓိ ဉာဏ်ဖြင့်ရှုသိလျက် ချဉ်းကပ်ရမှာပါ။ ဒါကြောင့် “ဥပါတိဝတ္ထော ဉာဏ်ဖြင့် ချဉ်းကပ် ရှုမှတ် ပိုင်းခြား သိသောအားဖြင့် ကျော်လွှား လွန်မြောက်ပြီးသည်။ အဿ-ဖြစ်ရာ ၏”-လို့ မြန်မာပြန် ထားပါတယ်။ ယခု ဒီက ယောဂီတွေ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်မှာ မပြတ် ရှုမှတ်ပြီး သိသိနေတာဟာ အဲဒီ ကျော်လွန် သင့်တဲ့ သင်္ခါရ ရုပ်နာမ် ဒုက္ခသစ္စာတရားတွေကို အသိဉာဏ်ဖြင့် ချဉ်းကပ်နေတာပါ။ ဉာဏ်ဖြင့် ကပ်တယ်ဆိုတော့ အခြေခံ ဖြစ်တဲ့ သတိနဲ့ သမာဓိဖြင့်လဲ ချဉ်းကပ်နေတာပါ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်လို့ သမာဓိ ဉာဏ်အားကောင်းတဲ့အခါ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း ရုပ်နဲ့ နာမ်ကိုလဲ ပိုင်းခြားသိတယ်။ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးကိုလဲ ပိုင်းခြားသိတယ်။ အဖြစ်အပျက် မမြဲတဲ့ အခြင်းအရာ စသည်ဖြင့်လဲ ပိုင်းခြားသိတယ်။ မမြဲဘူးလို့ သိတိုင်း သိတိုင်း မြဲတဲ့အနေဖြင့် တပ်မက်မှု ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့တဲ့ အတွက် အဲဒီသိရတဲ့သင်္ခါရတရားတွေကို တဒင်္ဂပဟာန်အရအားဖြင့် ကျော်လွန်သွားတာဘဲ။ ဆင်းရဲပဲ အတ္တမဟုတ်တဲ့ သဘော တရားမျှပဲလို့ သိတိုင်း သိတိုင်းလဲ ကျော်လွန်သွားတာဘဲ။

အဲဒီလို ရှုမှတ်မှု ဝိပဿနာဖြင့် ကျော်လွန်ခဲ့ပြီးတဲ့နောက် အရိယမဂ်ဉာဏ်များ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီအခါ သောတာ ပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အပါယ်လားကြောင်း တပ်မက်ဖွယ်တွေကို ကျော်လွန်သွားတယ်။ အနာဂါမိမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် တပ်မက်ဖွယ် ကာမဂုဏ် သင်္ခါရတွေကို ကျော်လွန်သွားတယ်။ အရဟတ္တမဂ် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ တပ်မက်ဖွယ် ဟူသမျှတွေကို အကုန်လုံး ကျော်လွန်သွားတယ်။ အဲဒီလို ကျော်လွန်ပြီး ဖြစ်ရမယ်တဲ့။ အဲဒီ ပဌမ ၂-ပိုဒ်ကို “အာသဝေါ ကုန်ရှင်း၊ မာနကင်း၊ တပ်ခြင်းလမ်းကို ကျော်လွန်ပြီး” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၂။ အာသဝေါကုန်ရှင်း၊ မာနကင်း၊ တပ်ခြင်းလမ်းကို ကျော်လွန်ပြီး။

အာသဝေါကုန်ခန်း ကင်းရှင်းရမယ်၊ မာနလဲ ပယ်ပြီးဖြစ်၍ ကင်းရမယ်။ တပ်မက်ခြင်း၏ လမ်းပမာ တပ်မက်ဖွယ်ရာ သင်္ခါရတွေကိုလဲ ကျော်လွန်ပြီး ဖြစ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီကနောက် တတိယအပိုဒ်ကတော့- “ဒန္တော-ယဉ်ကျေးပြီး သည်၊ ပရိနိဗ္ဗုတော-ကိလေသာ ခပ်သိမ်း ကုန်ငြိမ်းပြီးသည်၊ ဌိတတ္ထော-တည်တဲ့သော စိတ်ရှိသည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏” တဲ့။

ရိုင်းစိုင်းမှုတွေပယ်ပြီး ယဉ်ကျေးရမည်

ယဉ်ကျေးပြီး ဖြစ်ရမယ် ဆိုတာဟာ မယဉ်ကျေးတဲ့ကိလေသာ အရိုင်းအစိုင်းတွေ ကင်းပြီးဖြစ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုတာ ပါ။ ရိုင်းစိုင်းမှုကင်းယင် ယဉ်ကျေးတာပါ။ ကိုယ်ဖြင့် နှုတ်ဖြင့် ရိုင်းစိုင်းတဲ့ ဝိတိက္ကမ ကိလေသာတွေကို သီလဖြင့် ပယ်ရတယ်။ ကာမဝိတက်စသော စိတ်ဖြင့် မယဉ်ကျေးတဲ့ ပရိယုဋ္ဌာန်ကိလေသာတွေကို သမာဓိဖြင့် ပယ်ရတယ်။ ရိုင်းစိုင်းမှု ဖြစ်နိုင်သေးတယ်လို့ဆိုရတဲ့ အနုသယကိလေသာတွေကို ဝိပဿနာပညာ အရိယမဂ်ပညာတို့ဖြင့် ပယ်ရတယ်။ အဲဒီလို ပယ်လို့ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်သွားယင် အကြွင်းမဲ့ယဉ်ကျေး သွားတော့တာဘဲ။ အဲဒီလို ယဉ်ကျေးပြီး ဖြစ်ရမယ်တဲ့။ ဒါလဲ ရဟန္တာ၏ ဂုဏ်ပုဒ်ပဲ။

ကိလေသာငြိမ်းအေး၍ စိတ်တည်တံ့ရမည်

နောက်ပြီးတော့ ပရိနိဗ္ဗာတော ဆိုရာမှာ ပရိ-၏ အနက်က ထက်ဝန်းကျင်တဲ့၊ အလုံးစုံ၊ အကြွင်းမဲ့၊ ခပ်သိမ်းဆိုတာနဲ့ အရတူပါပဲ။ နိဗ္ဗာတော-က ငြိမ်းသည်တဲ့၊ ဒါကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာတော-ကိလေသာခပ်သိမ်း ကုန်ငြိမ်းပြီးသည်-လို့ အနက်ပြန်ထားတယ်။ ဒါလဲ ရဟန္တာ၏ဂုဏ်ပုဒ်ပဲ။ ဌိတတ္ထော-တည်တံ့သောစိတ်ရှိတယ် ဆိုတာကတော့ သမာန် သမာဓိ၊ ဈာန်သမဓိ တို့ဖြင့် စိတ်တည်ကြည်တာကိုလဲ ယူနိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီဂါထာမှာတော့ ကိလေသာ ခပ်သိမ်း အကုန်လုံး ကင်းငြိမ်းပြီး ဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာ၏ စိတ်တည်တံ့တာကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ ရဟန္တာဆိုတာ အလွတ်နေတဲ့အခါလဲ စိတ်တည်တံ့ နေတာပါဘဲ။ သမာပတ်ဝင်စားနေယင်တော့ တနေ့လုံး တညဉ့်လုံးလဲ တအာရုံတည်းမှာ တည်တံ့နေတာဘဲ။ ခုနစ်ရက်တိုင်တိုင်လဲ တည်တံ့နေနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီ သုံးပုဒ်အရ “နူးညံ့၊ ယဉ်ကျေး၊ ကိလေဘေး၊ ငြိမ်းအေးစိတ်လဲ တည်တံ့သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီ ထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

နူးညံ့ယဉ်ကျေး၊ ကိလေဘေး၊ ငြိမ်းအေးစိတ်လဲ တည်တံ့သည်။

နောက်ဆုံးအပိုဒ်ကတော့ အခါတိုင်းလိုပါဘဲ။ သော-ထိုသို့သောရဟန်းသည်။ လောကေ-လောက၌၊ သမ္မာ-တစုံတခုနှင့်မျှ မငြိမတွယ်ပဲ ကောင်းမွန်စွာ၊ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ကျင့်သုံးနေနိုင်ပါသည်တဲ့။ ဆောင်ပုဒ်ကလဲ အခါတိုင်းလိုပါဘဲ။ ဆိုကြရမယ်။

သို့ဖြစ်ပါလျှင်၊ လောကတွင်၊ ကြည်လင်ကောင်းစွာ နေရသည်။

ဒီဂါထာမှာ ညွှန်ပြထားတဲ့အတိုင်း အာသဝေါခပ်သိမ်းကုန်ငြိမ်းရန် စသည်အတွက် စွမ်းနိုင်သမျှ ရှုမှတ် အားထုတ်ကြ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု။

သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ် တရားတော်
ကောဓသမပိုင်း ပြီး၏။

သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ် တရားတော်

ဒွါဒေမပိုင်း

ဒီကနေ့ ပြာသို့လကွယ်နေပြန်တယ်။ သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ်က
၁၃- ခုမြောက် ဂါထာကို ဟောရမယ်။

အဖြေ ဒွါဒေမဂါထာ

၁၃။ သဒ္ဓေါ သုတဝါ နိယာမဒဿီ၊
ဝဂ္ဂဂတေသု န ဝဂ္ဂသာရိ မိရော။
လောဘံ ဒေါသံ ဝိနေယျ ပဋိဗံ၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ။

ယော မိရော-အကြင် ပညာရှိရဟန်းသည်။ သဒ္ဓေါ-ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံသည်၎င်း၊ သုတဝါ-အကြား
အမြင်သုတနှင့် ပြည့်စုံသည်၎င်း၊ နိယာမဒဿီ-အရိယမဂ် ဟူသော ကိန်းသေတရားကို တွေ့မြင်သည်၎င်း၊ အသ-ဖြစ်ရာ၏။

သဒ္ဓါတရားနဲ့ ပြည့်စုံရမည်

ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားနဲ့ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါဆိုတာက မိရိုးဖလာယုံကြည်မှုလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီ သဒ္ဓါ
တရားဟာလဲ ကောင်းမြတ်ပါတယ်။ မိဘများက ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ဖြစ်တဲ့အတွက် သားသမီးများကို ငယ်ငယ်ကတည်းက
ဘုရားစစ် ဘုရားမှန် တရားစစ် တရားမှန် သံဃာစစ် သံဃာမှန်များကို ယုံကြည်အောင် ကြည်ညိုအောင် သင်ကြား ပေးထား
ကြတယ်။ ဘုရားရှိခိုးဘို့ ရဟန်းသံဃာတော်များ ရှိခိုးဘို့ သင်ကြားပေးထားကြတယ်။ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ကစ္ဆာမိ စသည်ဖြင့်
ရွတ်ဆိုစေပြီး သရဏံဂုံတည်အောင်လဲ ညွှန်ကြားပေးထားကြတယ်။ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် မိဘတို့၏ သားသမီးများဟာ
ငယ်ငယ်ကတည်းက ဘုရား တရား သံဃာကို သိတန်သလောက်သိပြီး ဘုရား တရား သံဃာကို ယုံကြည်လာခဲ့ကြတယ်။
သရဏဂုံ တည်လာခဲ့ကြတယ်။ ဒါလောက်ဆိုလျှင် ကောင်းမြတ်လှပါပြီ။ ဘာကြောင့် တုန်းဆိုလို့ရှိလျှင် ဘုရား တရား
သံဃာကို သိသင့်သလောက် သိထားတဲ့အတွက် ဘုရား တရား သံဃာနဲ့စပ်ပြီး ကုသိုလ် တွေပွားရတယ်။ သရဏဂုဏ်တည်
တယ်ဆိုလျှင်အဲဒီ သရဏဂုဏ်တည်ရုံနဲ့ပဲ အပါယ်လေးပါးက လွတ်မြောက်နိုင်တာပဲ။ မဟာသမယသုတ် နိဒါန်းမှာ ဗြဟ္မာကြီး
တစ်ယောက်က မြတ်စွာဘုရားကို ဒီလို လျှောက်တယ်။

သရဏဂုဏ်တည်ယင် အပါယ်မှလွတ်နိုင်သည်

ယေ ကေစိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာသေ၊
န တေ ဂမိဿန္တိ အပါယဘူမိ။
ပဟာယ မာနသံ ဒေဟံ၊
ဒေဝကာယံ ပရိပူရေဿန္တိ။

ယေ ကေစိ- အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဗုဒ္ဓံ-မြတ်စွာဘုရားကို၊ သရဏံ-ကိုးကွယ်ရာဟူ၍၊ ဂတာ
သေ-ဆည်းကပ်ကုန်၏။ (ဒီမှ သေ-အက္ခရာကတော့ နိပါတ်၊ သို့မဟုတ် အာဂုဏ်မျှပါဘဲ။ အနက်မရှိပါဘူး။) တေ-
မြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ရာဟု ဆည်းကပ်ကြသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အပါယဘူမိ-အပါယ်ဘုံသို့၊ န ဂမိဿန္တိ-မလား-
မရောက်ရကုန်လဲတဲ့။ အဲ ဘုရားကို အမြတ်ဆုံး ကိုးကွယ်ရာအဖြစ်ဖြင့် ဆည်းကပ်ယင် ဗုဒ္ဓ သရဏဂုဏ်တည်နေတာပဲ။
ဗုဒ္ဓသရဏဂုဏ်တည်ယင် တရားသံဃာကို ဆည်းကပ်တဲ့ သရဏဂုဏ်တွေလဲ တည်နေတာပါဘဲ။ အဲဒီလို သရဏဂုဏ် တည်နေ
ကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အပါယ်ဘုံကို မရောက်ပဲ အပါယ်လေးပါးမှာ လွတ်မြောက်ကြတယ်-တဲ့။

မာနသံ ဒေဟံ-လူ့ဘဝ လူ့ ခန္ဓာကိုယ်ကို၊ ပဟာယ-စွန့်ကြဲပြီး၍၊ ဝါ-စွန့်ကြဲရသည်ရှိသော်၊ ဒေဝကာယံ-နတ်
အပေါင်းကို၊ ပရိပူရေဿန္တိ-ပြည့်စေကုန်လဲတဲ့။ လူ့ခန္ဓာကိုယ်ကို စွန့်ပြီး ကွယ်လွန်သွားယင် နတ်သမီးတွေ နတ်သားတွေ
ဖြစ်ပြီး နတ်ဦးရေကို တိုးပွားစေကြ ပြည့်စေကြပါလိမ့်မယ်တဲ့။ နတ်အပေါင်း ပြည့်စေတယ်ဆိုတာ နတ်ဖြစ်ပြီး ဦးရေတိုးတာကို
ဆိုတာပါဘဲ။

ဒီဂါထာအရအားဖြင့် မိဘများက သင်ကြားပေးတဲ့အတိုင်း သားသမီး သူငယ်တွေဟာ သရဏဂုဏ်တည်နေလို့ ရှိယင်ကို အပါယ်မှ လွတ်မြောက်ပြီးတော့ နတ်ပြည်ရောက်နိုင်တော့တာဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ဘုရား တရား သံဃာနဲ့ စပ်ပြီး ကုသိုလ်တွေလဲ အမြဲတမ်း ဖြစ်ပွားနေတယ်။ ဒါကြောင့် မိရိုးဖလာ သဒ္ဓါတရားဟာလဲ အဘိုးတန်လှပါပြီ။ အဲဒီကနောက် သိတတ်တဲ့အရွယ် ရောက်လာတဲ့အခါကျတော့ ဆရာသမားတွေက ပြောဟောတဲ့တရားကိုလဲ နာရတယ်။ တရားစာအုပ်တွေလဲ ကြည့်ရှုရတယ်။ အဲဒီတော့ သဒ္ဓါတရားဟာ ပိုပြီးခိုင်မြဲလာတယ်။ ပဌမက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ သဒ္ဓါက ယုံကြည်ကာမျှ ပသာဒသဒ္ဓါဘဲ။ တရားနာရလို့ တရားစာအုပ်တွေကို ကြည့်ရှုရလို့ ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်ကို သိတန်သမျှသိပြီး ယုံကြည်တာ ကြည့်လို တာကတော့ သက်ဝင်ပြီး ယုံကြည်တဲ့ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါတဲ့။ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါက ပသာဒသဒ္ဓါထက် ပိုပြီး ခိုင်ခံ့တယ်။

ဒါပေမဲ့ ဒီ “သဒ္ဓါ သုတဝါ” အစချိတဲ့ ဂါထာအရကတော့ အဲဒီ ပသာဒသဒ္ဓါ ဩကပ္ပနသဒ္ဓါလောက်နဲ့ မပြည့်စုံသေးဘူး။ အဝေစွပသာဒခေါ်တဲ့ သဒ္ဓါနဲ့ ပြည့်စုံတို့ လိုပါသေးတယ်။ အဝေစွပသာဒဆိုတာ တရားကို ဉာဏ်ဖြင့်သိပြီး ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲယုံကြည်တဲ့ သဒ္ဓါတရားဘဲ။ အဲဒါက အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် သောတာပန်ဖြစ်မှ ပြည့်စုံတယ်။ ပြည့်စုံပုံကတော့- ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်မှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီဟာ ရုပ်နဲ့နာမ်ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြားသိလာယင် ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရား တိုးတက်လာတယ်။ “မြတ်စွာဘုရားက ရုပ်နဲ့နာမ် ဒီ ၂-ပါးသာရှိ တယ်။ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါရယ်လို့ မရှိဘူးဆိုတာ ဟောထားတယ်။ ဟောတဲ့အတိုင်း မှန်ပါပေတယ်” လို့ ယုံကြည်မှု ခိုင်မြဲလာတယ်။ အဲဒီကနောက် အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဆိုတာတွေကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိလာတဲ့ အခါကျတော့ သဒ္ဓါတရားက သာပြီး အားကောင်းလာတယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ဖြင့် ရောက်တဲ့အခါကျတော့ သဒ္ဓါ တရားက အင်မတန်အားကောင်းလာတယ်။ ဘုရား တရား သံဃာကြည့်ညိုမှု ဆရာသမားယုံကြည်မှု အားထုတ်နေတဲ့ တရားကို ယုံကြည်မှုတွေဟာ အင်မတန်ကို အားကောင်းလာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒါလောက်နဲ့လဲ မပြည့်စုံသေးဘူး။ အဲဒီလို ဆက်လက်ရှုနေယင်း ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန် ပြည့်စုံတဲ့အခါ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် တွေ့သွားတယ်။ အဲဒါက အရိယမဂ်ပဲ။ အဲဒီမဂ်ကို ဒီဂါထာမှာ နိယာမဆိုတဲ့အမည်ဖြင့် ဟောထားပါတယ်။ အဲဒီ အရိယာမဂ် ရောက်သွားယင်တော့ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားဟာ ဘယ်တော့မှ မပျက်နိုင်အောင် ခိုင်မြဲသွားတယ်။ ရုပ် နာမ် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဆိုတာတွေလဲ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့ရတယ်။ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ ငြိမ်းရာ ရောက်သွားတဲ့ အရိယမဂ်တရားကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို တရားကို တွေ့ရတော့ အဲဒီတရားတွေကို ဟောထားတဲ့ ဘုရားကိုလဲ တွေ့ရတာဘဲ။ ဒါကြောင့်-

ဓမ္မံ ပဿန္တော မံ ပဿတိ-တဲ့။ ဓမ္မံ ပဿန္တော-တရားကို တွေ့မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မံ-ငါဘုရားကို၊ ပဿတိ-တွေ့မြင်၏-လို့ ဆိုထားတဲ့အတိုင်း တရားကို တွေ့မြင်မှ ဘုရားကို တွေ့မြင်တာ။ အဲဒီလို တွေ့မြင်ရတော့-ဗုဒ္ဓေ အဝေစွပသာ-ဒေန သမန္နာဂတော-လို့ ဟောထားတဲ့အတိုင်း မြတ်စွာဘုရားအပေါ်၌ ဉာဏ်ဖြင့် ယုံကြည်တဲ့သဒ္ဓါဟာ ကောင်းကောင်းကြီး ဖြစ်တော့တာဘဲ။ အဲဒီလိုဖြစ်ပုံကို ရည်ပြီးတော့ ဉာဏ်စဉ်တရားဟောတဲ့အခါ “ဗုဒ္ဓစွမ်းရည်၊ တွေ့မြင်ပြီး၊ ယုံကြည် မြဲလှစွာ” လို့ ဟောတာပါဘဲ။ ဘုရားဟောထားတဲ့ တရားကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် တွေ့မြင်ပြီး ဘုရားကို ခိုင်ခိုင်မြဲမြဲ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ထို့အတူပင် တရားသံဃာတို့၌လဲ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါ ခိုင်မြဲသွားတော့တာဘဲ။ အဲဒီလို ခိုင်မြဲတဲ့ အဝေစွပသာဒသဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ သဒ္ဓါ-သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံသည်ဆိုတဲ့ ပုဒ်၏ အနက်ပါဘဲ။

အကြားအမြင်သုတနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမည်

နောက်ပြီးတော့-သုတဝါ-အကြားအမြင် သုတနှင့် ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။

သုတ-ပုဒ်၏ သဒ္ဓါနက်က ကြားအပ်သည်တဲ့။ မြင်သည်ဆိုတဲ့ အနက်ကတော့ တိုက်ရိုက်အားဖြင့် မပါပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ သုတ-၏အနက်ကို အဋ္ဌကထာများမှာ အာဂမသုတနဲ့ အဓိဂမ သုတအားဖြင့် ၂-မျိုးဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အာဂမ-ဆိုတာ ဘုရားဟောတရားတော်တွေဘဲ။ အဲဒါတွေကို ကြားနာပြီး သိမှတ်ထားတာကို အာဂမသုတ ခေါ်တယ်။ အဲဒါက အကြားလို့အနက်ရပါတယ်။အဓိဂမ ဆိုတာကတော့သိသင့်တာတွေကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီးသိတာတွေပါဘဲ။အဲဒီလို ကိုယ်တိုင် တွေ့ပြီး သိတာကို အဓိဂမသုတလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒါက အမြင်လို့ အနက် ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ရှေးမြန်မာဆရာတော် အရှင်မြတ်များက သုတ-၏ အနက်ကို အကြားအမြင်လို့ ပြန်ဆို တော်မူခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီအကြားနဲ့ အမြင် သုတ ၂-မျိုးထဲမှ အကြားဆိုတာက ဘယ်လောက် ပြည့်စုံရမလဲ ဆိုတော့-တတ်နိုင်ယင် ပိဋကသုံးပုံ အကုန်လုံးကို ကြားနာ လေ့လာမှတ်သိထားတာဟာ အကောင်းဆုံးပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ လိုရင်းကတော့ မိမိကျင့်ရမည့် သီလ သမာဓိ ပညာ ဆိုင်ရာလောက် ကြားနာထားယင်လဲ ပြည့်စုံပြီလို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ တဂါထာလောက်ကို ကြားနာလေ့လာထားယင်လဲ ပြည့်စုံကြောင်း အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆို ထားတာရှိပါတယ်။

အဓိဂမသုတ ဆိုတဲ့ အမြင်ကတော့ ဒွါရ ၆-ပါးက ထင်ရှားပေါ်လာသမျှတွေကို ရှုမှတ်ပြီး ရုပ်နဲ့နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိရမယ်။ တကယ်ဖြစ်ပျက်တာကို တွေ့သိပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောများကိုလဲ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိရမယ်။ အဲဒါက

ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီးသိတဲ့ လောကီအဓိကမသုတဘဲ၊ ဒါလောက်နဲ့လဲ မပြည့်စုံသေးဘူး၊ ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်ပြည့်စုံပြီး ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို အရိယမဂ်ဉာဏ် ၄-ပါးဖြင့် တွေ့သိရမယ်၊ အဲဒီလို တွေ့သိတာဟာ လောကုတ္တရာ အဓိကမသုတဘဲ၊ အဲဒီသုတနဲ့လဲ ပြည့်စုံရမယ်တဲ့။

အရိယမဂ်ကို နိယာမခေါ်ရပုံ

အဲဒီ လောကုတ္တရာ အဓိကမသုတနဲ့ ပြည့်စုံယင် နိယာမဆိုတဲ့ အရိယမဂ်ကိုလဲ မြင်ပြီး ဖြစ်တော့တာဘဲ၊ ဒါကြောင့်- နိယာမဒဿီ-အရိယမဂ်ဟူသော ကိန်းသေတရားကို တွေ့မြင်သည်၎င်း၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏-လို့ ဟောတော်မူတာဘဲ။ **နိယာမ** ဆိုတာ ဗမာလို ကိန်းသေမြဲတဲ့ တရားလို့ အနက်ရတယ် ဘယ်လိုကိန်းသေ မြဲတာလဲဆိုယင်-ဝိပဿနာ ရှုလာစဉ်က သိခဲ့တဲ့ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တအသိကိုလဲ ကိန်းသေမြဲစေတယ်၊ မိမိ၏ အခြားမဲ့မှာ အရိယဖိုလ်အကျိုးဖြစ်စေသော အားဖြင့်လဲ ကိန်းသေမြဲတယ်၊ ဒါကြောင့် အရိယမဂ်ကို နိယာမလို့ ပါဠိဘာသာဖြင့် ဆိုရတယ်၊ အဲဒီ နိယာမခေါ်တဲ့ အရိယမဂ် ၄-ပါးကို တွေ့မြင်သူလဲ ဖြစ်ရမယ်တဲ့။ အဲဒီ သုံးပုဒ် အရကို “သဒ္ဓါ သုတ၊ ပြည့်စုံရာ၊ မဂ္ဂကိုလဲ သိမြင်သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၃။ သဒ္ဓါ သုတ၊ ပြည့်စုံရာ၊ မဂ္ဂကိုလဲ သိမြင်သည်။

ဝဂ္ဂတေသု-ကွဲပြားကြောင်း ဖြစ်သော အယူများသို့ရောက်နေသော လူတို့၌၊ န ဝဂ္ဂသာရီ-ကွဲပြားကြောင်း ဖြစ်သော အယူသို့ မလျှောက်မသွားသည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏။

ကွဲပြားကြောင်း မိစ္ဆာအယူလဲ ကင်းရမည်

ဝဂ္ဂ ဆိုတာ အစုအစုကွဲနေတာကို ဆိုတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီနေရာမှာ ဝဂ္ဂတ-ကွဲပြားခြင်း ရောက်နေတယ်-ကွဲပြား နေတယ် ဆိုတာဟာ ကွဲပြားကြောင်းဖြစ်တဲ့ အယူများကို ရောက်နေလို့ပါဘဲ၊ ကွဲပြားကြောင်းဖြစ်တဲ့ အယူဟာ အကျဉ်းချုပ် အားဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိနဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပါဘဲ၊ အကျယ်ဆိုယင်တော့ ဗြဟ္မဇာလသုတ်မှာ ၆၂-ပါးခွဲခြားပြီး ဟောထားပါတယ်။ အတ္တကောင်ဟာ သေပြီးတဲ့ မပျက်ဘူး၊ ဘယ်တော့မှ မပျက်ဘူး၊ အမြဲတမ်း ရှိမြဲရှိနေတယ်လို့ ယူတာကို သဿတဒိဋ္ဌိ ခေါ်တယ်။ သေပြီးယင် ဘာမျှမရှိတော့ဘူး၊ တခါတည်းပြတ်စဲ သွားတယ်လို့ ယူတာကို ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိခေါ်တယ်။ ကမ္ဘာလောက ထဲမှာ လူတွေဟာ အဲဒီ မိစ္ဆာအယူတွေကြောင့် တစုနဲ့တစု အယူချင်းမတူပဲ ကွဲနေကြတယ်၊ ငါတို့ အယူကသာ မှန်တယ်၊ အခြားအယူတွေက မှားတယ်လို့ ထင်မှန်ပြီး ငြင်းခုံနေကြတယ်၊ အဲဒီလို ကွဲပြားနေတဲ့ လောကထဲမှာ ကွဲပြားကြောင်းဖြစ်တဲ့ မိစ္ဆာအယူတွေကို မယူမစွဲဘူး၊ စိတ်ဖြင့် ယူစွဲပြီး ကြံစည်ခြင်း လျှောက်သွားခြင်း မရှိဘူးတဲ့၊ အဖြောင့်အားဖြင့်တော့ အဲဒီမိစ္ဆာ အယူတွေ မရှိဘူးလို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ။ ဒါကတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ရောက်ကတည်းက ကင်းလာခဲ့တာပါဘဲ။ အဲဒီအနက်ကို “အယူချင်းကွဲ၊ လူတွေထဲ၊ ယူစွဲမဝင်မလျှောက်ပြီ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကိုဆိုကြရမယ်။

အယူချင်းကွဲ၊ လူတွေထဲ၊ ယူစွဲမဝင် မလျှောက်ပြီ။

လောဘံ-လောဘကို၎င်း၊ ဒေါသံ-ဒေါသကို၎င်း၊ ပဋိဃံ-ပဋိဃကို၎င်း၊ ဝိနေယျ-ပယ်ဖျောက် ရာ၏၊ (တနည်း) ဝိနေယျ-ပယ်ဖျောက်၍၊ ဌိတော-တည်သည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏။

လောဘစသည့်လဲ ကင်းရမည်

ဒီလောဘ ဒေါသပယ်ဘို့ ဆိုတာကတော့ မကြာခဏပြောနေရ ကြားနေကြရတာမို့ ရိုးနေပါပြီ။ အဲဒီ ၃-ပါးထဲမှာ ဒေါသနဲ့ ပဋိဃ ဆိုတာကတော့ တရားကိုယ်အရ အတူတူပါဘဲ၊ ဒါပေမဲ့ ဝေါဟာရအထူးဖြင့် သိနားလည်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ထပ်ပြီး ဟောထားတယ်လို့ ယူရမှာဘဲ။ သုတ္တန်ပါတ်အဋ္ဌကထာကတော့ ပဋိဃံ-စိတ်ကို ထိခိုက်တတ် သော၊ ဒေါသံ-ဒေါသကို၎င်း-လို့ ပဋိဃကို ဒေါသ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် အနက် ပြန်စေလိုပါတယ်။ ဒေါသ၏ ဝိသေသန အဖြစ် အနက်ပြန်လို့လဲ ဘာမျှ အဓိပ္ပါယ်အထူးမရပါဘူး၊ ဒီသုတ်မှာ ဝေါဟာရအထူးများဖြင့် ဟောလေ့ရှိတဲ့အတိုင်း ထပ်ပြီး ဟောတယ်ဆိုတာက ပိုပြီး ရှင်းပါတယ်။ ပဋိဃံ-၏ အနက်ကို အဋ္ဌသာလိနီ အဘိဓမ္မာအဋ္ဌကထာမှာတော့ အာရုံကို ထိခိုက် တတ်လို့ ပဋိဃ ခေါ်တယ်လို့ ဖွင့်ပြထားတယ်၊ အဲဒီအနက်က ပိုပြီး ပေါ်လွင်ပါတယ်။ ဒီတတိယအပိုဒ်ကို “လောဘ ဒေါသ၊ ပဋိဃ၊ ပယ်ချ အကုန်ကင်းစေပြီ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထား တယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

လောဘ ဒေါသ၊ ပဋိဃ၊ ပယ်ချ အကုန်ကင်းစေပြီ။

နောက်ဆုံး အပိုဒ်ကတော့ ရှေးနည်းတူပါဘဲ။ သော-ထိုသို့သော ရဟန်းသည်၊ လောကေ-လောက၌၊ သမ္မာ-တစုံ တခုနှင့်မျှ မငြိတွယ်ပဲ ကောင်းမွန်စွာ၊ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ကျင့်သုံးနေနိုင်ပါသည်-တဲ့။ ဆောင်ပုဒ်ကလဲ အတူတူပါဘဲ၊ ဆိုကြရမယ်။

သို့ဖြစ်ပါလျှင်၊ လောကတွင်၊ ကြည်လင် ကောင်းစွာ နေရသည်။

ဒီဂါထာမှာ ဟောထားတဲ့အတိုင်း သဒ္ဓါတရားနဲ့ သုတနှင့် ပြည့်စုံသည့်အပြင် နိယာမ ခေါ်တဲ့ အရိယမဂ် ၄-ပါးကိုလဲ သိရအောင် လောဘ ဒေါသ ပဋိဃ တို့ကိုလဲ အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်အောင် စွမ်းနိုင်သမျှ တိုးတက်အားထုတ် ကြ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု။

သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ် တရားတော်
ဇွဲဒေသမပိုင်း ပြီး၏။

သမ္မာပရိတ္တာဇနီယသုတ် တရားတော်

တေရသမပိုင်း

ဒီကနေ့ တပို့တွဲလဆန်း ၈-ရက်ဖြစ်တယ်။ လပြည့်ကျော် ၁-ရက်နေ့ကျတော့ မော်လမြိုင်သွားရမယ်။ တပေါင်းလဆန်း ၁-ရက်နေ့ကျမှ ပြန်ရောက်မယ်။ သမ္မာပရိတ္တာဇနီယသုတ်က ဟောစရာ ၄-ဂါထာ ကျန်ရှိနေသေးတယ်။ ခရီးမသွားခင် ပြီးစေချင်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီကနေ့ အမှတ် ၁၄- နှင့် ၁၅-ဂါထာ ၂-ပုဒ်ကို ဟောရမယ်။

အဖြေ တေရသမဂါထာ

၁၄။ သံသုဒ္ဓဇိနော ဝိဝဋ္ဌဆဒ္ဓေါ၊
ဓမ္မေသု ဝသီ ပါရဂူ အနေဇော။
သင်္ခါရနိရောဓဉာဏကုသလော၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ။

ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်။ သံသုဒ္ဓဇိနော-အစင်ကြယ်ဆုံး အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ကိလေသာရန်ကို အောင်နိုင်ပြီးသည်၎င်း၊ ဝိဝဋ္ဌဆဒ္ဓေါ-ဝဋ်သုံးပါးနှင့် အဖုံးအကွယ် ကင်းပြီးသည်၎င်း၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏။

သံသုဒ္ဓ-ကောင်းစွာ စင်ကြယ်တဲ့မဂ်ဆိုတာ အရဟတ္တမဂ်ပဲ။ ဒါကြောင့် အစင်ကြယ်ဆုံး အရဟတ္တမဂ်လို့ အနက်ပြန်ပါတယ်။ ကိလေသာ ရန်သူတွေကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အောင်နိုင်ပြီးလဲ ဖြစ်ရမယ်-တဲ့။ ဒါကတော့ အကျယ်ချဲ့ပြောဘို့ မလိုပါဘူး။ အဲဒါကို “စင်ကြယ်မဂ်ဖြင့်၊ အောင်နိုင်လင့်” လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ စီထားတယ်။

စာမူတွေမှာ ဝိဝဋ္ဌဇဒေါ-လို့ ပါ၍ ရှိနေတယ်။ အဲဒီလို ဆိုတော့ နောက်ဆုံးအက္ခရာ သုံးလုံးမှာ အခြားဂါထာများနှင့် ဂရုလဟု အနေအထားမူပဲ ကွဲပြားနေတယ်။ ဝိဝဋ္ဌဆဒ္ဓေါ-လို့ ရှိနေပါမှ ဆန်းဂိုဏ်းသင့်ပြီး အခြား ဂါထာများနှင့်လဲ ညီတယ်။ သဒ္ဓါအနေလဲ သင့်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီအတိုင်းပဲ ရွတ်ဆိုလိုက်ပါတယ်။ အနက်ကတော့ “အထ ဝါ ဝိဝဋ္ဌော စ ဝိစ္ဆဒ္ဓေါ စာတိ ဝိဝဋ္ဌဇဒ္ဓေါ” လို့ ဖွင့်ပြထားတဲ့ သီလက္ခန္ဓ် အဋ္ဌကထာ (၂၂၃)နှင့် အညီပါဘဲ။ ဆိုလိုတာက တော့ ကိလေသဝဋ် ဝိပါကဝဋ်ဆိုတဲ့ ဝဋ်သုံးပါးလဲကင်းပြီး ဖြစ်ရမယ်။ ရာဂ ဒေါသ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိ အဝိဇ္ဇာ ဒုစ္စရိုက်ဆိုတဲ့ ကိလေသာမှောင် အဖုံးအကွယ်များလဲ ကင်းပြီးဖြစ်ရမယ်-တဲ့။ အဲဒါကိုလဲ “ဝဋ်နှင့် ဖုံးကွယ် ကင်းလေပြီ” လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၄။ စင်ကြယ်မဂ်ဖြင့်၊ အောင်နိုင်လင့်၊ ဝဋ်နှင့် ဖုံးကွယ်ကင်းလေပြီ။

အရိယမဂ်လေးပါးလုံးဟာ စင်ကြယ်တဲ့ မဂ်ချည်းပါဘဲ။ အဲဒီ လေးပါးထဲက အရဟတ္တမဂ်ဟာ ကိလေသာအလုံးစုံကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်တတ်သောကြောင့် သာမန် စင်ကြယ်ရုံမဟုတ်ပဲ ကောင်းစွာ စင်ကြယ်တယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အစင်ကြယ်ဆုံး အရဟတ္တမဂ်လို့ အနက်ပြန်ခဲ့တယ်။ ဆောင်ပုဒ်မှာတော့ “စင်ကြယ်မဂ်ဖြင့်” လို့ အက္ခရာ လေးလုံးမျှနဲ့ စီထားပါတယ်။ အဲဒါဟာ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်-လို့ ဆိုလိုတာပါဘဲ။ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ကိလေသာ ရန်သူတွေကို အောင်နိုင်ပြီး ဖြစ်တယ်ဆိုတော့ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ဖြစ်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီ ရဟန္တာဖြစ်ပုံကိုတော့ ချဲ့ပြောဘို့ မလိုပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ ကိလေသာ ရန်သူအားလုံးကို အောင်နိုင်ပြီးပြီ ပယ်ပြီးပြီလို့ ဆိုယင် ကိလေသဝဋ် ကင်းတော့တာပါဘဲ။ အဲဒီ ကိလေသဝဋ် ကင်းယင် ကမ္မဝဋ် ဝိပါကဝဋ်များလဲ ကင်းတော့တာပါဘဲ။ နောက်ပြီးတော့ ရာဂ ဒေါသ မောဟ မာန ဒိဋ္ဌိ အဝိဇ္ဇာဆိုတဲ့ ကိလေသာ အဖုံးအကွယ်တွေလဲ ကင်းတော့တာပါဘဲ။ အဲဒီ ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတွေရှိနေယင် သစ္စာ လေးပါးကို အပြည့်အစုံ မသိမမြင်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ရာဂစသည်ကို အဖုံးအကွယ်လို့ ဒီမှာဆိုထားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဒုစ္စရိုက် ဆိုတာကတော့ သုဂတိဘဝကိုတောင် မသွားနိုင်အောင် ကာကွယ်တားမြစ်တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ကိုလဲ ဒီမှာ အဖုံးအကွယ်လို့ ဆိုထား ပါတယ်။ အဲဒီ ဒုစ္စရိုက်တွေလဲ ကိလေသာ ကင်းယင် ကင်းတော့တာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ဝိဝဋ္ဌဆဒ္ဓေါ-ဝဋ်သုံးပါးနှင့် အဖုံးအကွယ်ကင်းပြီး ဖြစ်တယ်လို့လဲ ဆိုထားပါတယ်။

နောက်တပုဒ်ကတော့-ဓမ္မေသု-တရားတို့၌၊ ဝသီ-မိမိအလိုအတိုင်း နိုင်နင်းသည်။ အဿ-ဖြစ်ရာ၏-တဲ့။

ဘယ်လိုတရားတွေမှာ နိုင်နင်းရမှာလဲဆိုတော့ သစ္စာလေးပါးတရားတို့၌ နိုင်နင်းသည်လို့ အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ တခြား ဒေသနာများမှာတော့ ဝသီဘော်မြောက်တယ်-နိုင်နင်းတယ်-ဆိုတာကို ဈာန်သမာပတ် ဖလသမာပတ်

တို့၌ နိုင်နင်းတာကို ပြဆိုလေ့ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဈာန်သမာပတ်တရားတွေ ဖိုလ်သမာပတ်တရားတွေမှာ အလိုရှိတိုင်း ဝင်စားနိုင် နိုင်နင်းတယ်ဆိုတာကသာပြီး သင့်လျော်ဘွယ် ရှိပါတယ်။ အဲဒါကို “တရားတွေမှာ၊ ပိုင်နိုင်စွာ” လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ စီထားတယ်။

နောက်၂-ပုဒ်ကတော့-ပါရဂူ-တဖက်ကမ်းသို့ရောက်သည်၎င်း၊ အနေဇော-တုန်လှုပ်တတ်သော တဏှာကင်းသည် ၎င်း၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏-တဲ့။

မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာအစဉ်ကို သံသရာလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ရုပ်နာမ်အစဉ်ကို ဒီဘက်ကမ်းလို့ ဆိုတယ်။ အဲဒီ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာအစဉ် ဖြစ်ပေါ်ခြင်းမရှိပဲ ပြတ်စဲချုပ်ငြိမ်းတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ဟိုဘက်ကမ်းလို့ ဆိုတယ်။ ကိလေသာ မကင်းသေးလို့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေ ဖြစ်နေသမျှကာလပတ်လုံး ဒီဘက်ကမ်း ဒီဘက်နယ် သံသရာထဲမှာ ကျင်လည် နေတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ အဲဒီ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာအစဉ် ပြတ်စဲတဲ့ နိဗ္ဗာန်သို့ အရိယမဂ် လေးပါးဖြင့် ရောက်သွားယင် အထူးအားဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်သွားလျှင် ဟိုဘက်ကမ်း ရောက်သွားတယ်လို့ ဆိုရတယ်။ ဒါကြောင့် ဟိုဘက်ကမ်း ရောက်တယ်ဆိုတာ အရဟတ္တမဂ် ဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သွားတာကို ဆိုတာပါ။ တဏှာ ဆိုတာက ထိုထို အာရုံကောင်းတွေကို လိုချင် တောင့်တသော အားဖြင့် လှုပ်ရှားနေလို့သူ့ကို ဇော-လို့ ပါဠိမှာ ဆိုထားတယ်။ အဲဒီ တောင့်တပြီး လှုပ်ရှားတတ်တဲ့ တဏှာ ကင်းတဲ့ ရဟန္တာကို အနေဇော-တုန်လှုပ်တတ်သော တဏှာကင်းတယ်လို့ ဆိုထားတာပါ။ အဲဒီ ၂-ပုဒ်ကို မြန်မာလင်္ကာအရ ကာရန်ရအောင် “တဏှာကင်းပျောက် ဟိုကမ်းရောက်ပြီ” လို့ ရှေ့နောက်ပြန်ပြီး ဆောင်ပုဒ်မှာ စီထားပါ တယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

တရားတွေမှာ၊ ပိုင်နိုင်စွာ၊ တဏှာကင်းပျောက် ဟိုကမ်းရောက်ပြီ။

“ဓမ္မေသု ဝသီ”-တရားတွေမှာ ပိုင်နိုင်တယ်-နိုင်နင်းတယ်ဆိုတာလဲ ရဟန္တာ၏ ဂုဏ်ဘဲ။ “ပါရဂူ”- ဟိုဘက်ကမ်း ရောက်တယ် ဆိုတာလဲ ရဟန္တာ၏ ဂုဏ်ဘဲ။ “အနေဇော”-တဏှာကင်းတယ် ဆိုတာလဲ ရဟန္တာ၏ ဂုဏ်ဘဲ။ အားလုံး ရဟန္တာ ၏ ဂုဏ်ပုဒ်ချည်းပါ။

တတိယပုဒ်ကတော့-သင်္ခါရနိရောဓ ဉာဏကုသလော-သင်္ခါရချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကိုသိတဲ့ ဉာဏ်၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည် လည်း၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏-တဲ့။

သင်္ခါရချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကိုသိတဲ့ဉာဏ်ဆိုတာ အရိယမဂ်ဉာဏ်လေးပါးဘဲ။ အဲဒီ အရိယမဂ်ဉာဏ် လေးပါးကို အစဉ် အတိုင်း အရဟတ္တမဂ်အထိ ရောက်ပြီးယင် အဲဒီ အရိယမဂ်ဉာဏ်အရာ၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည် မည်တော့တာဘဲလို့ အဋ္ဌကထာ မှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့-မိမိသန္တာန်မှာ အဲဒီ အရိယမဂ်ဉာဏ် လေးပါးလုံးဖြစ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ပါဘဲ။ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဖြစ်ဘူးတဲ့တရားဆိုတော့ အဲဒီ တရားအကြောင်း ကောင်းကောင်း သိနားလည် တာပေါ့။ နောက်ပြီးတော့ မဂ်ဉာဏ် ဆိုတာက တမဂ် တမဂ်ဟာ တကြိမ် တကြိမ်သာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ တကြိမ် တကြိမ် ဖြစ်ရုံမျှနဲ့ ကောင်းကောင်း ကျွမ်းကျင်တော့တာဘဲ။ ဒါလဲ ရဟန္တာ၏ ဂုဏ်ပုဒ်ပါ။ အဲဒီအပိုဒ်ကို “သင်္ခါရချုပ်ရာ၊ နိဗ္ဗာန်မှာ၊ ကောင်းစွာသိမြင် ကျွမ်းကျင်သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သင်္ခါရချုပ်ရာ၊ နိဗ္ဗာန်မှာ၊ ကောင်းစွာသိမြင် ကျွမ်းကျင်သည်။

ဒီဂါထာမှာ စင်ကြယ်တဲ့ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ကိလေသာရန်ကို အောင်နိုင်တဲ့ဂုဏ်၊ ဝဋ်သုံးပါးကင်းတဲ့ဂုဏ်၊ ကိလေသာအဖုံးအကွယ် ကင်းတဲ့ဂုဏ်၊ တရားတွေမှာ ပိုင်နိုင်တဲ့ဂုဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ ဟိုဘက်ကမ်းရောက်တဲ့ဂုဏ်၊ လှုပ်ရှား တတ်တဲ့ တဏှာကင်းတဲ့ဂုဏ်၊ သင်္ခါရချုပ်ရာ နိဗ္ဗာန်ကိုသိတဲ့ မဂ်ဉာဏ်လေးပါး၌ ကျွမ်းကျင်တဲ့ဂုဏ်ဆိုတဲ့ ရဟန္တာ၏ ဂုဏ်တွေကို ဟောထားတယ်။ အဲဒီဂုဏ်တွေနဲ့ ပြည့်စုံအောင် ဘယ်လိုကျင့်ရမလဲဆိုတော့ - ရှေ့ပိုင်း ဂါထာများကို ဟောစဉ်က ဖော်ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း သီလအခြေခံပြီးတော့ သမာဓိနှင့် ပညာပြည့်စုံအောင် ကျင့်ဘို့ပါ။

နောက်ဆုံးအပိုဒ်ကတော့ ရှေးဂါထာများနှင့် အတူတူပါ။ သော-ထိုသို့သော ရဟန်းသည်၊ လောကေ-လောက၌၊ သမ္မာ-တစုံတခုနှင့်မျှ မမြဲတွယ်ပဲ ကောင်းမွန်စွာ၊ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ကျင့်သုံးနေနိုင်ပါသည်-တဲ့။ ဆောင်ပုဒ်ကလဲ အတူတူ ပါ။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သို့ဖြစ်ပါလျှင်၊ လောကတွင်၊ ကြည်လင် ကောင်းစွာ နေရသည်။

(ဒီဂါထာမှာ တတိယအပိုဒ် အဆုံးဂိုဏ်းအရာ၌ လ ဟု တလုံးနှင့် ဂရ နှစ်လုံးအားဖြင့် သုံးလုံးမျှ ရှိသင့်ရာတွင် “ဏကုသလော” ဟု လ ဟု သုံးလုံးနှင့် ဂရ တလုံးအားဖြင့် လေးလုံးရှိနေတယ်။ အဲဒါကို ဆန်းလက္ခဏာအရ ယူလိုလျှင် လ ဟု သုံးလုံးထဲမှာ ဒုတိယနှင့် တတိယ ၂-လုံးကို ပေါင်း၍ ဂရ တလုံးအဖြစ် ယူရတယ်။ အဲဒီလို ယူယင် ဆန်းဂိုဏ်းလက္ခဏာနဲ့ညီတယ်။ ဒါက ရှေးဆရာမြတ်တို့၏ သင့်မြတ်သော ယူဆပုံပါဘဲ။ အဲဒါကတော့ ယခုတရားနာ ပရိသတ်နဲ့ မဆိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ စာအုပ်အဖြစ် ထွက်ပေါ်လာတဲ့အခါကျတော့ သုတရှင်ပညာရှိများ သိမှတ်ဖို့ ယခုကတည်းက ထည့်သွင်းပြောရတာပါဘဲ။)

ယခု နောက်တဂါထာကိုလဲ ဆင်ဟောရဦးမယ်။ ဒါမှ လပြည့်နေ့ကျတော့ အပြီးသတ်ဟောရန် အဆင်သင့်မှာ။

အဖြေ ခုဒ္ဒသမဂါထာ

၁၅။ အတီတေသု အနာဂတေသု စာပိ၊
ကပ္ပိတီတော အတိစ္စ သုဒ္ဓိပညော။
သဗ္ဗာယတနေဟိ ဝိပ္ပမုတ္တာ၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ။

ဘိက္ခု-ရဟန်းသည်၊ အတီတေသု စာပိ-အတိတ်တရားတို့၌၎င်း၊ အနာဂတေသု စာပိ-အနာဂတ်တရားတို့၌၎င်း၊ ကပ္ပိတီတော-ကြံတွေးခြင်းကို လွန်မြောက်သည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏။

အတိတ်တရား၊အနာဂတ်တရားတို့၌ ကြံတွေးခြင်း ကင်းရမယ်တဲ့။ အတိတ်တရားဆိုတာ ဘာတုံးဆိုယင်၊ ရှေးရှေးဘဝတွေက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေလဲ အတိတ်တရားတွေဘဲ။ ယခုဘဝတွင် ရှေးရှေးနှစ် ရှေးရှေးလတွေ ရှေးရှေး အချိန်ကာလတွေက ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေလဲ အတိတ်တရားတွေဘဲ။ အဲဒီအတိတ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကို ငါ ငါ့ဥစ္စာအနေဖြင့် ကြံတွေးစွဲလမ်းခြင်း ကင်းစေရမယ်တဲ့။ လွန်မြောက်ဆိုတာလဲ ကင်းတာပါဘဲ။ ရှေးရှေးဘဝများက ရုပ်နာမ်တွေကိုတော့ မသိရတဲ့အတွက် ကြံတွေးစရာ တယ်မရှိပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ တချို့က ငါဟာ ရှေးဘဝတွေကတည်းက ရှိလာခဲ့တယ်၊ ရှေးဘဝမှ ငါကပင် ယခုဘဝ ရောက်လာတယ် စသည်ဖြင့် ကြံတွေးတတ်သေးတာဘဲ။ ယူဆ စွဲလမ်းတတ်သေးတာဘဲ။ အများအားဖြင့် တော့ ယခုဘဝအတွင်း ရှေးကာလများက ဖြစ်ခဲ့တာတွေကို ကြံတွေးစွဲလမ်း တာက ပိုများပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့-

ရှေးကာလ ငယ်ရွယ်စဉ်က မြင်ခဲ့ ကြားခဲ့တာ စသည်တွေကို ငါအနေနဲ့၊ ငါ့အသိအမြင် စသည်အနေနဲ့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။နံ့ခွဲတာ၊ စားသိခွဲတာ၊ ထိသိခွဲတာ၊ ကြံသိခွဲတာ စသည်တွေကိုလဲ နည်းတူပင် ထင်မှတ်နေကြတယ်။ ကြံစည်စဉ်းစားဆဲ အချိန်မတိုင်မီက မြင်သိတာ စသည်တွေကိုလဲ နည်းတူပင် ငါ ငါ့ဥစ္စာအနေနဲ့ ထင်မှတ်နေကြတယ်။ အဲဒီလို ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေတာတွေဟာ အတိတ်ရုပ်နာမ်တွေမှာ အာရုံပြုပြီးဖြစ်တဲ့ ကပ္ပခေါ် ကြံစည်မှုတွေပါဘဲ။ အဲဒါတွေ ကျော်လွန်တဲ့ ကင်းဘို့လိုပါတယ်။

အနာဂတ်တရားဆိုတာ နောင်ဖြစ်လတဲ့ ဘဝများက ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေလဲ အနာဂတ်တရားတွေဘဲ။ ယခုဘဝတွင် နောက်နောက်ကာလ၊ နောက်နောက်ရက်၊ နောက်နောက်လ၊ နှစ်များမှာဖြစ်မည့် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေလဲ အနာဂတ် တရားတွေဘဲ။ အဲဒီ အနာဂတ် တရားကိုတော့ ယခုဘဝဖြစ်မည့် တရားကိုရော နောက်ဘဝကျမှ ဖြစ်မည့်တရားကိုရော ငါ ငါ့ဥစ္စာအနေဖြင့် ကြံတွေး စွဲလမ်းနေကြတာပါဘဲ။ နောင်တချိန် နောက်ရက်၊နောက်လ၊ နောက်နှစ်များ ကျတော့ပိုပြီး ချမ်းသာလိမ့်မယ်လို့လဲ ထင်တတ်ကြတယ်။ မြော်လင့် တောင့်တတတ်ကြတယ်။ ထို့အတူပင် နောင်ဘဝများကျတော့ ချမ်းသာကောင်းစားဘို့လဲ မြော်လင့်တောင့်တတတ်ကြတယ်။ အဲဒီလို ကြံတွေးမှုတွေလဲကျော်လွန်ရမယ် ကင်းစေရမယ် တဲ့။

ယခုဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်ကိုတော့ ကြံတွေးစွဲလမ်းကောင်းပါသလားလို့ မေးစရာရှိတယ်။ အဲဒါလဲ ကျော်လွန်ရမှာ ကင်းစေရမှာပါဘဲ။ ပါဠိဂါထာမှာ စ-နှင့် အပိ-သဒ္ဓါတို့ဖြင့် ဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌ ကြံတွေးခြင်းကိုလဲ ကျော်လွန် ရမယ်ဆိုတဲ့ အနက်ကို ပြပါတယ်။ ဘယ်လိုပါလဲဆိုတော့- ဘုရားကိုလဲ ရှိခိုးသည်၊ တရားကိုလဲ ရှိခိုးသည်-ဟု ဆိုလျှင်ပင် “သံဃာကိုလဲ ရှိခိုးသည်” ဟု သိရသလိုပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်သုစာပိ-ဖြစ်ဆဲ ပစ္စုပ္ပန်တရားတို့၌လည်း၊ ကပ္ပိတီတော-ကြံတွေးခြင်းကို လွန်မြောက်သည်၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏-လို့ ထည့်ပြီး အနက်ပြန်ရတယ်။ ပစ္စုပ္ပန်တရားဆိုတာ ယခုဘဝမှာ ဖြစ်နေဆဲ တရားတွေဘဲ။ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ တွေ့တိုင်း၊ သိတိုင်း၊ ထင်ရှားဖြစ်နေတဲ့ တရားတွေဘဲ။ ယခုယောဂီတွေ ရှုမှတ်နေကြရတာဟာ အဲဒီ မြင်ဆဲ၊ ကြားဆဲ စသော ပစ္စုပ္ပန်တရားတွေကို ရှုမှတ်နေကြရတာဘဲ။ အဲဒါဟာ ပစ္စုပ္ပန်တရားတွေမှာ ကပ္ပ-ဆိုတဲ့ ကြံတွေးစွဲလမ်းမှုတွေ မဖြစ်ရအောင် ဖြစ်ခွင့်မရဘဲ ကင်းငြိမ်းအောင် ရှုမှတ်နေကြရတာဘဲ။

အဲဒီလို ရှုမှတ်နေလို့ မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း စသည်မှာ ထင်ရှားတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေကို “ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲတဲ့တရားတွေချည်းဘဲ၊ ဖြစ်ချည် ပျက်ချည်နဲ့ ဆင်းရဲတွေချည်းဘဲ၊ သူ့သဘောအတိုင်း သူဖြစ်နေလို့ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တ တရားတွေချည်းဘဲ” လို့ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိသိသွားယင် အဲဒီပစ္စုပ္ပန်တရားတွေမှာ ငါ ငါ့ဥစ္စာအနေဖြင့် ကြံတွေး စွဲလမ်း ခြင်း မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ ဖြစ်ဆဲပစ္စုပ္ပန်တရားတွေ အပေါ်မှာ ငါ ငါ့ဥစ္စာအနေဖြင့် ကြံတွေးစွဲလမ်းခြင်း မဖြစ် နိုင်ယင် ဖြစ်ခဲ့ပြီး အတိတ်တရား၊ ဖြစ်လတ် အနာဂတ်တရားတွေ အပေါ်မှာလဲ ကြံတွေး စဉ်းစားခြင်း ဖြစ်ခွင့်မရှိဘဲ ကင်းငြိမ်းတော့တာ ဘဲ။ အဲဒီလို ကင်းငြိမ်းတာဟာ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၌ ကြံတွေးခြင်းကို ဝိပဿနာရှု၍ တဒင်္ဂပဟာန်ဖြင့် ကျော်လွန်သွားတာဘဲ။ အဲဒီ ဝိပဿနာက ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါ အရိယမဂ်ဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဲဒီ အရိယမဂ်ဉာဏ် လေးပါးထဲက ပဌမမဂ်ဖြင့် ငါကောင်အနေနဲ့ ကြံတွေး စွဲလမ်းတဲ့ ဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သွားတယ်။ ငါ့ဥစ္စာအနေနဲ့ ကြံ တွေး စွဲလမ်းတဲ့ တဏှာတွေထဲမှလဲ အပါယ်ကျစေနိုင်တဲ့ အကြမ်းဆုံး ကို ပယ်သွားတယ်။ အနာဂါမိမဂ် ဖြင့် ကာမတဏှာကို ပယ်သွားတယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ဘဝတဏှာကို ပယ်သွား တယ်။ အဲဒီလို ကပ္ပခေါ်တဲ့ တဏှာ ဒါဋ္ဌိအကြံအစွဲကို ပယ်သော အားဖြင့် ကျော်လွန်သွားအောင်ရှုမှတ် ကျင့်သုံးရမယ် လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို အတိတ်တဖြာ၊ နာဂတ်မှာ၊ ရမ်းကာကြံတွေး ကျော်လွန်ပြီ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၅။ အတိတ် တဖြာ၊ နာဂတ်မှာ၊ ရမ်းကာကြံတွေး ကျော်လွန်ပြီ။

ဒါက ပါဠိဂါထာမှာ ရှိရင်းအတိုင်း အတိတ်၊ အနာဂတ်၌ ကြံတွေးမှုကို ကျော်လွန်ရမယ်လို့ ဆိုထားတာပါဘဲ။ ကပ္ပဆိုတဲ့ ပါဠိအရ တဏှာနဲ့ ဒိဋ္ဌိနဲ့ ကြံတွေးတယ်ဆိုတာ ရမ်းဆပြီးကြံတွေးတာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် ကာရန်လဲ ရနေတဲ့အတွက် အဲဒီ ကပ္ပ-ကိုရမ်းကာ ကြံတွေးလို့ ဆိုထားပါတယ်။ စ-နှင့် အပိ-တို့ဖြင့် ယူသင့်တဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ကိုပါရအောင် ဆောင်ပုဒ် စီယင်တော့- “အတိတ်ဖြစ်ဆဲ၊ နာဂတ်လဲ၊ ကြံစွဲမှုကို ကျော်လွန်ပြီ” လို့ ဆိုရပါဘဲ။

အဲဒီလို အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတရားတို့၌ ငါ ငါ့ဥစ္စာအနေဖြင့် ကြံတွေး စွဲလမ်းမှုကို ကျော်လွန် သွားယင် အလွန်စင်ကြယ်တဲ့ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နဲ့လဲ ပြည့်စုံတော့တာပါဘဲ။ ဒါကြောင့် အတိစ္စ သုဒ္ဓိပညော-လို့လဲ ဆက်ပြီး ဟောထားပါတယ်။ အတိစ္စ-အတိဝ သုဒ္ဓိပညော-အလွန်ပင် စင်ကြယ်သော ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည်လည်း၊ အဿ- ဖြစ်ရာ၏တဲ့။ အဲဒါကို “ဉာဏ်စင်ကြယ်စွာ” လို့ ဆောင်ပုဒ်မှာ စီထားတယ်။

အဲဒီကနောက် တတိယအပိုဒ်ကတော့-သဗ္ဗာယတနေဟိ-မျက်စိနှင့် အဆင်း၊ နားနှင့် အသံအစရှိသော အလုံးစုံသော အာယတန ၁၂-ပါးတို့မှာ၊ ဝိပုမုတ္တော၊ လွတ်မြောက်ပြီးသည်လည်း၊ အဿ-ဖြစ်ရာ၏တဲ့။

အလုံးစုံသော အာယတနတို့မှ စွဲလမ်းမှုကင်းသောအားဖြင့် လွတ်မြောက်ရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါဟာ အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာတို့၌ ကြံတွေးစွဲလမ်းခြင်းကို လွန်မြောက်တယ်ဆိုတာနဲ့ အနက်သဘောအားဖြင့် အတူတူပါဘဲ။

အာယတန ဆိုတာ အသိစိတ်ဖြစ်ကြောင်း တရားလို့ အနက်ရှိတယ်။ မျက်စိနဲ့ အဆင်းကို မှီပြီး မြင်သိစိတ် ဖြစ်တယ် ဒါကြောင့် မျက်စိနဲ့ အဆင်းဟာ မြင်သိစိတ် ဖြစ်ကြောင်း အာယတနဘဲ။ ထို့အတူပင် နားနဲ့ အသံဟာ ကြားသိစိတ် ဖြစ်ကြောင်း အာယတနဘဲ။ နှာခေါင်းနဲ့ အနံ့ဟာ နံသိစိတ်ဖြစ်ကြောင်း အာယတနဘဲ။ လျှာနဲ့ အရသာဟာ စားသိစိတ် ဖြစ်ကြောင်း အာယတနဘဲ။ ကိုယ်အကြည်ရုပ်နဲ့ အတွေ့ရုပ်ဟာ ထိသိစိတ်ဖြစ်ကြောင်း အာယတနဘဲ။ အဲဒီမှာ အတွေ့ဆိုတာ က ကြမ်းတမ်း နူးညံ့ ချောညက်တဲ့ ပထဝီအတွေ့၊ ပူအေးနွေးတဲ့ တေဇော အတွေ့၊ တောင့်တင်း တွန်းကန် လှုပ်ရှားတဲ့ ဝါယောအတွေ့အားဖြင့် သုံးမျိုးရှိတယ်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် သွားတယ် လှုပ်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ပြီး သိရတာဟာ အဲဒီ အတွေ့သုံးမျိုးထဲက ဝါယောအတွေ့ကို သိရတာဘဲများတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဘဝင်စိတ် ဆင်ခြင်စိတ်နဲ့ စိတ်ကူးအာရုံဟာ ကြံသိစိတ်ဖြစ်ကြောင်း အာယတနဘဲ။ အဲဒီ အာယတန ၁၂-ပါးမှ လွတ်မြောက်ရမယ်တဲ့။

ဘယ်လို လွတ်ရမှာလဲဆိုတော့-အဲဒီ အာယတနတွေကို ငါ ငါ့ဥစ္စာအနေဖြင့် စွဲလမ်းခြင်း ကင်းသောအားဖြင့် လွတ်မြောက်ရမယ်။ မြဲတယ် ချမ်းသာတယ် ကောင်းတယ် ငါကောင်ဘဲလို့ စွဲလမ်းခြင်းမှလဲ လွတ်မြောက်ရမယ်။ ယခု ယောဂီတွေ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း တွေ့သိတိုင်း ကြံသိတိုင်း ရှုမှတ်နေကြရတာဟာ အဲဒီ မျက်စိအဆင်း စသော အာယတနတို့ကို စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းမှုကင်းအောင် ရှုမှတ်နေကြရတာဘဲ။ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်လို့ သမာဓိနှင့်ဉာဏ် အားရှိလာတဲ့အခါ မြင်တာနဲ့ မှတ်သိတာဟာ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်သွားတယ် လို့ သိရတယ်။ ကြားတာနဲ့ မှတ်သိတာလဲ ချက်ခြင်းပျောက်သွားတယ်လို့ သိရတယ်။ နံတာနဲ့ မှတ်သိတာလဲ ချက်ခြင်း ပျောက်သွားတယ်လို့ သိရတယ်။ စားသိတာနဲ့ မှတ်သိတာလဲ ချက်ခြင်းပျောက်သွားတယ်လို့ သိရတယ်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်၊ သွားတယ် ကြွတယ် လှမ်းတယ် ချတယ် စသည်ဖြင့် မှတ်တဲ့အခါ ထိသိတာနဲ့ မှတ်သိတာလဲ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်သွားတယ်လို့ သိရတယ်။ စိတ်ကူးကြံစည်တာကို စိတ်ကူးတယ် ကြံစည်တယ် လိုချင်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေတဲ့အခါ ကြံသိတာနဲ့ ရှုသိတာလဲ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်သွားတယ်လို့ သိရတယ်။

အဲဒီလိုသိရတဲ့အတွက် မျက်စိ အဆင်း မြင်သိမှု စသော အာယတနတို့နှင့်စပ်ပြီး မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့အနေ ကောင်းတဲ့အနေ ငါကောင်အနေဖြင့် ထင်မှတ်စွဲလမ်းမှုလဲ ကင်းသွားတယ်။ အဲဒါကတော့ ရှုသိတဲ့အာရုံ၊ ဆင်ခြင်မိတဲ့ အာရုံနဲ့ စပ်ပြီး တဒဂ်အားဖြင့် ထင်မှတ်စွဲလမ်းမှု ကင်းတာဘဲ။ အဲဒီလို တဒဂ်အားဖြင့် ရှုသိတိုင်းကင်းပြီးတော့ အရိယမဂ် ရောက်တဲ့အခါ အဲဒီ အာယတန ၁၂-ပါးနဲ့စပ်ပြီး ထင်မှတ်စွဲလမ်းမှု ကိလေသာတွေ အမြစ်ပြတ် ကင်းငြိမ်း သွားတယ်။ အဲဒီလို ကင်းငြိမ်းသွားတာဟာ အာယတနအားလုံးမှ လွတ်မြောက်သွားတာဘဲ။ ဒါလဲ ရဟန္တာ၏ ဂုဏ်ပုဒ်ပါဘဲ။ အဲဒါကို “အာယတန၊ ယင်းမှ လွတ်မြောက်သွားလေပြီ” လို့ စီထားတယ်။ “အာယတနဆိုတဲ့ ထိုတရားအားလုံးမှ လွတ်မြောက် သွားပြီ”လို့ ဆိုလို တာပါဘဲ။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဉာဏ်စင်ကြယ်စွာ၊ အာယတန၊ ယင်းမှ လွတ်မြောက်သွားလေပြီ။

နောက်ဆုံးအပိုဒ်ကတော့ ပါဠိရော ဆောင်ပုဒ်ရော ရှေးဂါထာများနဲ့ အတူတူပါဘဲ။ သော-ထိုသို့သော ရဟန်းသည်၊ လောကေ-လောက၌၊ သမ္မာ-တစုံတခုနှင့်မျှ မငြိတွယ်ပဲကောင်းစွာ၊ ပရိဗ္ဗဇေယျ-ကျင့်သုံးနေထိုင်နိုင်ပါသည် တဲ့။ ဆောင်ပုဒ် ကို ဆိုကြရမယ်။ သို့ဖြစ်ပါလျှင်၊ လောကတွင်၊ ကြည်လင်ကောင်းစွာနေရသည်။

ရှုမှတ်တိုင်း အာယတနများထင်ရှားပုံ

ဒီကနေ့ ဟောတဲ့ ၂-ဂါထာထဲမှာ (သဗ္ဗာယတနေဟိ ဝိပုမုတ္တော) အာယတန အားလုံးတို့မှ လွတ်မြောက်သည်ဆိုတဲ့ အပိုဒ်ဟာ ဒီက ယောဂီတွေအတွက် အထင်ရှားဆုံးဖြစ်မှာပါဘဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့-မြင်တယ် ကြားတယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်တိုင်း အဲဒီအာယတန တွေကို ထင်ရှားတွေ့နေရသောကြောင့်ပါဘဲ။ ထင်ရှားတွေ့ပုံကတော့-မြင်ဆဲမှာ စက္ခုာယတနဆိုတဲ့ မျက်စိလဲ ထင်ရှားတယ်၊ ရူပါယတနဆိုတဲ့ အဆင်းလဲ ထင်ရှားတယ်၊ မနာယတနဆိုတဲ့ မြင်သိစိတ်လဲ ထင်ရှားတယ်။ အဲဒီ အာယတန ၃-ပါး ကတော့ မြင်ဆဲမှာ အထင်ရှားဆုံးပါဘဲ။ တခါတရံမှာ မြင်တွေ့မှု ဖဿလဲ ထင်ရှားတယ်၊ မြင်လို့ကောင်း မကောင်း အလယ်အလတ် ဝေဒနာလဲ ထင်ရှားတယ်။ အဆင်း အာရုံကို နှလုံးသွင်းတဲ့ မနသိကာရလဲ ထင်ရှားတယ် ကြည့်ဘို့ မြင်ဘို့ ကြောင့်ကြစိုက်တဲ့ စေတနာလဲထင်ရှားတယ်။ အဆင်းကို မှတ်သားတဲ့ သညာလဲ ထင်ရှားတယ်။ အဲဒီ ဖဿ ဝေဒနာ သညာ စေတနာ မနသိကာရ ဆိုတာတွေက ဓမ္မာယတနဘဲ။ မြင်ဆဲမှာ ယခုပြောတဲ့ အာယတန ၄-ပါးထင်ရှားတယ်။ ကြားဆဲ နံဆဲ စားသိဆဲတွေထိဆဲများမှာလဲ နည်းတူပင် အာယတန ၄-ပါး ၄-ပါးထင်ရှားတယ်။ ကြံသိဆဲမှာတော့ ဘဝင်နဲ့ ဆင်ခြင်တာကလဲ မနာယတနဘဲ၊ ကြံသိတာကလဲ မနာယတနဘဲ၊ ကြံသိရတဲ့ အာရုံကလဲ သီးသန့်အားဖြင့် ဓမ္မာယတနဘဲ၊ ကြံသိမှုနှင့် တပါတည်း ဖြစ်တဲ့ ဖဿ ဝေဒနာ သညာ စသည်ကလဲ ဓမ္မာယတန ဘဲ။ ဒါကြောင့် ကြံသိဆဲမှာ အာယတန ၂-ပါးသာ ထင်ရှားတယ်။ သီးသန့်မဟုတ်ပဲ အဆင်း အသံ စသည်ကို ဆင်ခြင်တဲ့ အခါကျတော့ ရူပါယတန စသည်လဲ ထင်ရှားပါသေးတယ်။

မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်မှာ ရှုမှတ်နေတဲ့ ယောဂီဟာ အဲဒီ အာယတနတွေကို တွေ့သိနေရတာဘဲ။ သမာဓိဉာဏ် အားရှိတဲ့အခါ ရှုမှတ်တိုင်း ရှုမှတ်တိုင်း အဲဒီ အာယတနတွေဖြစ်ပေါ်လာပြီးတော့ ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီလိုတွေ့ရတော့ မမြဲဘူး ဆင်းရဲချည်းဘဲ အတ္တကောင် မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားမျှဘဲလို့ သိသိသွားတယ်။ အဲဒီလို သိတိုင်း သိတိုင်း မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့အနေ အတ္တကောင် ငါကောင်အနေဖြင့် စွဲလမ်း ထင်မှတ်မှု မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါဟာ အစွဲအလမ်းကင်းသောအားဖြင့် အာယတနတွေမှ လွတ်မြောက်နေတာဘဲ။ အဲဒါဟာ ဝိပဿနာက တဒဂ်ပဟာန်ဖြင့် အစွဲအလမ်းတွေကို ပယ်ပုံဘဲ။ တဒဂ်အနေဖြင့် အာယတနတို့မှ လွတ်ပုံဘဲ။ အဲဒီလို တဒဂ်အနေဖြင့် လွတ်ပြီးတော့ အရိယာမဂ်ရောက်ပြီး သမုစ္ဆေဒအနေဖြင့် လွတ်မြောက်အောင် ရှုမှတ်အားထုတ် နေကြရတာဘဲ။

ဒါကြောင့် ဒီ သာသာနာရိပ်သာမှာ ရှုမှတ်နေကျအတိုင်း အာယတန ၁၂-ပါးမှ လွတ်မြောက်အောင် စွမ်းနိုင်သမျှ ရှုမှတ်အားထုတ်ကြ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု။

**သမ္မာပရိဗ္ဗာဓနီယသုတ် တရားတော်
တေရသမပိုင်း ပြီး၏။**

သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ် တရားတော်

ဓမ္မသမ္ပိုင်း

ဒီကနေ့ ၁၃၃၈-ခုနှစ် တပို့တွဲ လပြည့်နေ့ဖြစ်တယ်။ နက်ဖြန်ခါကျတော့ မော်လမြိုင်သွားရမှာမို့ သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယ သုတ် တရားကို ဒီကနေ့ အပြီးသတ်ဟောဘို့ စီစဉ်ထားတယ်။ နောက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ အမှတ် (၁၇) ဂါထာကတော့ နိမ္မိတ တရားက ချီးကျူး အနုမောဒနာပြုတဲ့ ဂါထာဖြစ်တယ်။ ယခု အမှတ် (၁၆)ဂါထာကို ဟောရမယ်။

အဖြေ ပန္နရသမဂါထာ

၁၆။ အညာယ ပဒံ သမေစ္စ ဓမ္မံ၊
ဝိဝဋ္ဌံ ဒိသ္မာန ပဟာနမာသဝါနံ။
သဗ္ဗပဓိနံ ပရိက္ခယာနော၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ။

ယော ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်။ ပဒံ-ရောက်အပ်-သိအပ်သော သစ္စာလေးပါးကို၊ အညာယ-အရိယာမဂ်သို့ မရောက်သေးမီရေးအဖို့က အသီးအသီးသိပြီး၍၊ ဓမ္မံ-သစ္စာလေးပါးတရားကို။ သမေစ္စ-အရိယာမဂ်ဓဏ၌ တပြိုင်နက်သိပြီး၍။ ဒါက အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားတဲ့ အနက်ပါဘဲ။ တရားအားထုတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို အသီးအသီး တပါးချင်းကိုသာ သိရတယ်။ လေးပါးလုံးကို တပြိုင်နက်တော့ မသိနိုင်သေးဘူး။ အရိယမဂ်ဓဏကျတော့ အဲဒီသစ္စာလေးပါးကို တပြိုင်နက်သိတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့-

သင်ယူခြင်း စသည်ဖြင့် သစ္စာတပါးချင်းသိပုံ

ပဋိဝေဠါးပါး။ ■ဝိပဿနာ တရားကို ပွားများ အားထုတ်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ “မြင်ဆဲ ကြားဆဲစသည်၌ ထင်ရှား ဖြစ်ဖြစ်ပြီး ပျက်ပျက်သွားတဲ့ရုပ်နာမ်တရားတွေကို အမှန်အတိုင်း မရှုမသိနိုင်သင် တဏှာဖြင့် သာယာပြီးတော့လဲ စွဲလမ်းနိုင် တယ်။ ဒိဋ္ဌိဖြင့် အထင်အမြင် မှားပြီးတော့လဲ အတ္တအနေနဲ့ စွဲလမ်းနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ရုပ်နာမ်တွေ ကို ဥပါဒါ ကုဋ္ဌာ လို့ခေါ်တယ်။

အဲဒီ ဥပါဒါနုက္ခန္ဓာတွေဟာ ဓဏမစဲ ဖြစ်ပျက်ပြီးနိပ်စက်တတ်သောကြောင့် ဆင်းရဲ အစစ်အမှန် ဒုက္ခသစ္စာဘဲ။ အဲဒီ ဒုက္ခသစ္စာတရားတွေကို အကောင်းထင်ပြီး သာယာနှစ်သက်မှုက သမုဒယသစ္စာ-ဆင်းရဲ ဖြစ်ကြောင်း အစစ်အမှန်ဘဲ” စသည်ဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို ဆရာထံမှ သင်ယူရတယ်။ အဲဒီလို သင်ယူပြီးသိတာကို **ဥဂ္ဂဟပဋိဝေဠ**-သင်ယူသောအားဖြင့် ထိုးထွင်းသိခြင်းလို့ ဆိုရပါတယ်။ အဲဒီလို သင်ယူထားတာထဲက နားမလည်တာရှိသင် မေးရတယ်။ အဲဒီလို မေးပြီး ဖြေရှင်းချက် သိနားလည်တာကို **ပရိပုစ္ဆာပဋိဝေဠ**ခေါ်တယ်။ ကြားနာပြီး သိတာကို **သဝနပဋိဝေဠ** ခေါ်တယ်။ အဲဒီလို သင်ယူကြားနာပြီး နှုတ်တက် ဆောင်ထားတာကို **ဓာရဏပဋိဝေဠ**ခေါ်တယ်။ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း စသည်မှာ အဲဒီဒုက္ခနဲ့ သမုဒယသစ္စာတရားတွေ ရှုမှတ်ပြီး သိတာကို **သမ္မသနပဋိဝေဠ** ခေါ်တယ်။

ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ သမုဒယသစ္စာတို့ကို အရိယမဂ် မရောက်မီ ရှေးအဖို့က အဲဒီ ပဋိဝေဠ ငါးပါးလုံးဖြင့် သိရတယ်။ အဲဒီလို သိတဲ့အခါမှာ အဲဒီ သစ္စာ ၁၂-ပါးထဲက တပါးချင်းသာ သိနိုင်တယ်။ ၂-ပါးလုံးကို တပြိုင်နက် မသိနိုင်ဘူး။ နိရောဓနှင့် မဂ္ဂသစ္စာကိုလဲ တပါးချင်းသာ သိနိုင်တယ်။ အဲဒီလို သိတာကလဲ ကြားနာပြီးတော့သာ သိနိုင်တယ်။ ရှုပြီးသိတဲ့ သမ္မသနအသိတော့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ကြားနာ သိပုံကတော့ “ရုပ် နာမ် ဆင်းရဲခပ်သိမ်း မဖြစ်ပေါ်လာတော့ပဲ ငြိမ်းတဲ့ နိရောဓ သစ္စာဟာ (ဣဋ္ဌံ ကန္တံ မနာပံ) အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ် မြတ်နိုးအပ်တဲ့ သဘောဘဲ။ အဲဒီ ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ရောက်စေနိုင်တဲ့ မဂ္ဂသစ္စာခေါ် မဂ်အကျင့်လမ်းဟာလဲ အလိုရှိအပ်နှစ်သက်အပ် မြတ်နိုးအပ်တဲ့ သဘောဘဲ” လို့ ဒီလိုကြားနာပြီး သိလျက် စိတ်ညွတ်ရုံမျှပါဘဲ။ အဲဒီ နိရောဓနှင့် မဂ္ဂတို့ကို ရှုရတာတော့ မဟုတ်ပါ ဘူး။ အဲဒီလို ကြားနာပြီးသိတဲ့ အခါလဲ တပါးချင်း ၁ သိနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့်ရောက်အပ် သိအပ်လို့ ပဒမည်တဲ့ သစ္စာလေးပါးကို ရှေးအဖို့က တပါးချင်းသာ သိတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ယခုပြောခဲ့တာက အညာယ ပဒံ-ဆိုတဲ့ ပါဠိအရ သုတ္တန်ပါတ် အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြတဲ့ အနက်ပါဘဲ။ အဲဒါဟာ သစ္စာနဲ့ စတုရော ပဒါ-ဆိုတဲ့ ဓမ္မပဒကို ကိုးကားပြီး ဖွင့်ပြချက်ပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ဓမ္မပဒဂါထာမှာ ဆိုလိုရင်းကတော့ သစ္စာလေးပါးကို တပါးချင်းသိတယ်လို့တော့ ဆိုလိုဟန်မတူပါဘူး။ သစ္စာဟူသမျှတွေထဲမှာ (ဒုက္ခ၊ သမုဒယ၊ နိရောဓ၊ မဂ္ဂ-လို့) ၄-ပုဒ်ရှိတဲ့ သစ္စာဟာ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်တယ်လို့သာ ဆိုလိုရင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒါက ပါဠိပညာရှိများ သတိပြုဘို့ ဆင်ခြင်ဘို့ပါဘဲ။

အရိယမဂ်ဇနနိ သစ္စာလေးပါး တပြိုင်နက်သိပုံ

သမေတ္တ ဓမ္မ-ဆိုတဲ့ပါဠိအရ အရိယမဂ်ဇနနိ သစ္စာလေးပါးကို တပြိုင်နက်သိပုံကတော့-မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိရောဓ သစ္စာဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ မျက်မှောက်အာရုံပြုပြီးသိပါတယ်။ အဲဒီလို နိဗ္ဗာန်ကိုသိလိုက်ယင် ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာ တရားတွေကို ဆင်းရဲလို့လဲ သိနိုင်တော့တာ ပါဘဲ။ အဲဒီ ဒုက္ခသစ္စာဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေမှာ နှစ်သက်လိုချင် တတ်တဲ့ သမုဒယသစ္စာဆိုတဲ့ တဏှာဟာလဲ ကင်းသင့်သမျှ ကင်းသွားတော့တာပါဘဲ။ အဲဒီလို ကင်းသွားတဲ့အတွက် ပဟာနပဋိဝေဓ ဆိုတဲ့ ပယ်သောအားဖြင့် သိခြင်းကိစ္စလဲ ပြီးသွားပါတယ်။ မဂ္ဂသစ္စာဆိုတာဘဲ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ် သွားတဲ့အတွက် ဘာဝနာ ပဋိဝေဓဆိုတဲ့ ဖြစ်ပွားစေသောအားဖြင့် သိခြင်းကိစ္စလဲ ပြီးသွားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာ လေးပါး တပြိုင်နက်သိပုံကို “တီသု ကိစ္စတော ပဋိဝေဓော ဟောတိ၊ နိရောဓေ အာရမ္မဏ ပဋိဝေဓော” လို့ အဋ္ဌကထာများမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

တီသု-ဒုက္ခ သမုဒယ မဂ္ဂဟူသော သစ္စာသုံးပါးတို့၌၊ ကိစ္စတော ပဋိဝေဓော-ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စ၊ ပယ်ခြင်းကိစ္စ၊ ဖစ်ပွားစေခြင်း ကိစ္စပြီးသောအားဖြင့် ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ နိရောဓ-နိရောဓသစ္စာ၌၊ အာရမ္မဏပဋိဝေဓော-အာရုံပြုလျက် သိခြင်းဖြစ်၏-တဲ့။

အဲဒီပါဠိအနက်အရ ဆောင်ပုဒ်ကတော့ “သစ္စာလေးအင်၊ သိပြီးလျှင်၊ မဂ်တွင် ပြိုင်တူ သိလေပြီ” လို့ စီထားပါ တယ် အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၆။ သစ္စာလေးအင်၊ သိပြီးလျှင်၊ မဂ်တွင် ပြိုင်တူ သိလေပြီ။

ဝိပဿနာမဂ္ဂမီ သစ္စာလေးပါးဆိုင်ရာ တရားကို သင်ကြားလေ့လာစဉ်ကရော၊ ဝိပဿနာရှုစဉ်ကရော သစ္စာလေးပါး ကို တပြိုင်နက် မသိနိုင်ဘူး၊ တပါးချင်းသာ သိတယ်။ အရိယမဂ်ဇနနိကျတော့ နိရောဓကို မျက်မှောက်ပြုပြီး သိခြင်းဖြင့် ကျန်သစ္စာသုံးပါးကို ကိစ္စပြီးသောအားဖြင့် သစ္စာလေးပါးလုံးကို တပြိုင်နက် သိသွားတယ်။ အဲဒီလို သိပြီးပြီလို့ ဆိုလိုပါ တယ်။

သစ္စာတပါးချင်းသိပုံနှင့် တပြိုင်နက်သိပုံ တပြိုင်နက်သိပုံ ထပ်မံ၍ရှင်းပြချက်

သစ္စာလေးပါးထဲက ဒုက္ခနဲ့ သမုဒယဆိုတာက ဝဋ်သုံးပါးထဲမှာ အတွင်းဝင်တဲ့ ဝဋ်သစ္စာ ၂-ပါးဘဲ။ နိရောဓနဲ့ မဂ္ဂဆိုတာက ဝဋ်သုံးပါးမှ ကင်းလွတ်တဲ့ ဝိဝဋ်သစ္စာ ၂-ပါးဘဲ။ အဲဒီ ဝဋ်သစ္စာ ဝိဝဋ်သစ္စာ ၂-မျိုးထဲမှာ ဝိဝဋ်သစ္စာကို ဝိပဿနာ မရှုရဘူး၊ ဝဋ်သစ္စာ ၂-ပါးကိုသာ ရှုရမယ်လို့ အဋ္ဌကထာများမှာ အတိအလင်း ပြဆိုထားပါတယ်။ ပြဆိုပုံ ပါဠိကတော့-

“ဝဋ္ဌေ ကမ္မဋ္ဌာနာ ဘိနိဝေသော ဟောတိ၊ ဝိဝဋ္ဌေနတ္ထိ အဘိနိဝေသော” တဲ့။ အနက် ကတော့-

ဝဋ္ဌေ-ဒုက္ခနှင့် သမုဒယဟူသော ဝဋ်သစ္စာ ၂-ပါး၌၊ ကမ္မဋ္ဌာနာဘိနိဝေသော-ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စ၍ နှလုံးသွင်းခြင်း-ရှုမှတ်ခြင်းသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ ဝိဝဋ္ဌေန-နိရောဓနှင့် မဂ္ဂဟူသော ဝိဝဋ်သစ္စာ ၂-ပါး၌၊ အဘိနိဝေသော- စ၍ နှလုံးသွင်းခြင်း ရှုမှတ်ခြင်းသည်၊ နတ္ထိ-မရှိပေ-တဲ့။

ဒါကြောင့် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ယခုဘဝတွင် ရရှိအောင် အားထုတ်လိုနဲ့သူဟာ မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်၌ ထင်ရှား ပေါ်လာတဲ့ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာနဲ့ နှစ်သက်လိုချင်မှု ဆိုတဲ့ သမုဒယသစ္စာကို စပြီး ရှုရတယ်။ အဲဒီလို ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း အဲဒီ ဒုက္ခသစ္စာကို တခုချင်းသာသိရတယ်။ မရှုခင်ကဖြစ်စေ၊ ရှုဆဲမှာဖြစ်စေ၊ “မဂ်ဉာဏ်ကို ရပါစေ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရပါစေ” လို့ စိတ်ညွတ်တိုင်း တောင့်တမိတိုင်းလဲ မဂ္ဂသစ္စာနဲ့ နိရောဓသစ္စာကို တခုချင်းသာ သိရတယ်။ အဲဒါဟာ ရှေးအဖို့က သစ္စာတပါးချင်းသာ သိပုံဘဲ။

ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်းတက်ပြီးတော့ သင်္ခါရပေက္ခာဉာဏ် ရင့်သန်တဲ့အခါကျတော့ ခဏမစဲ ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုနေယင်းထဲက ရုပ်နာမ်တွေအားလုံး ချုပ်တဲ့နိဗ္ဗာန်ကို မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် မျက်မှောက်သိမြင်သွားတယ်။ အဲဒီ အခါမှာ ကျန်တဲ့ သစ္စာသုံးပါးကိုလဲ ပိုင်းခြားသိနိုင်ခြင်း၊ ပယ်ခြင်း၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပွားစေခြင်းဆိုတဲ့ ကိစ္စများ ပြီးစီးသောအားဖြင့် သိသွားတယ်။ အဲဒါဟာ အရိယမဂ်ဇနနိ သစ္စာလေးပါးလုံးကို တပြိုင်နက် သိပုံပါဘဲ။ အဲဒီလို

ရှေးအဖို့က သစ္စာတပါးချင်းကို သိပြီးသော အရိယမဂ်ဇာတိ လေးပါးလုံးကို တပြိုင်နက် သိပြီးဖြစ်ရမယ် တဲ့။ ဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာမှာ ဖွင့်ပြထားတဲ့အတိုင်း-

ယော ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ပဒံ-ရောက်အပ်သိအပ်သော သစ္စာလေးပါးကို၊ အညာယ-အရိယမဂ်သို့ မရောက်သေးမီ ရှေးအဖို့က အသီးအသီးသိပြီး၍၊ ဓမ္မ-သစ္စာလေးပါးတရားကို၊ သမေဓ-အရိယမဂ်ဇာတိ တပြိုင်နက်သိပြီး၍-လို့ အနက်မြန်မာ ပြန်ခဲ့ပါတယ်။

တနည်း အနက်ပြန်ဆိုဖော်ပြချက်

တနည်း ပြန်မယ်ဆိုလျှင်လဲ ဖြစ်သင့်ပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲ ဆိုတော့-ဘုရားဟောပါဠိ များစွာတို့မှာ ပဒံ-ဆိုတဲ့ ပုဒ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို ဟောလေ့ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီပါဠိတော်များစွာတို့နှင့်အညီ-ပဒံ-ရောက်အပ်-သိအပ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ အညာယ-မျက်မှောက် အာရုံပြုသောအားဖြင့် သိ၍ဝါ-သိလျက်၊ ဓမ္မ-သစ္စာလေးပါးလုံးကို၊ သမေဓ-တပြိုင်နက် သိပြီး၍-လို့ ဒီလိုအနက်ပြန်ယင်လဲ သင့်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ “တိသု ကိစ္စနော ပဋိဝေဓော ဟောတိ၊ နိရောဓေ အာရမ္မဏပဋိဝေဓော” လို့ ပြဆိုထားတဲ့ အခြားအဋ္ဌကထာများနှင့်လဲ ညီပါတယ်။ အဲဒီအနက်အရ ဆောင်ပုဒ်ကိုလဲ “နိဗ္ဗာန်မြင်ကာ၊ လေးသစ္စာ၊ မဂ်မှာပြိုင်တူ သိလေပြီ” လို့ စီထားပါတယ်။ အဲဒါကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

နိဗ္ဗာန်မြင်ကာ၊ လေးသစ္စာ၊ မဂ်မှာ ပြိုင်တူ သိလေပြီ။

ဒုတိယပါဒ စသည် အနက်ပြန်ဆို ဖော်ပြချက်

အာသဝါနံ ပဟာနံ-အာသဝေါတရားတို့ကို ပယ်ကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဝါ-အာသဝေါတရားတို့ကို ပယ်ခြင်း = အာသဝေါ တရားတို့၏ ကင်းခြင်းကို၊ ဝိဝဋ် ဒိသ္မာန-ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း အထင်အရှား ဆင်ခြင်လျက် သိမြင်ပြီး၍-တဲ့။ အဲဒါကို “အာသဝများ၊ ကင်းရှင်းသွား၊ ထင်ရှားဆင်ခြင် သိလေပြီ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒီကို ဆိုကြရမယ်။

အာသဝများ၊ ကင်းရှင်းသွား၊ ထင်ရှားဆင်ခြင် သိလေပြီ။

နောက်ပြီးတော့-သဗ္ဗပဓိနံ-အလုံးစုံသော ဥပဓိတို့၏၊ ပရိက္ခယာ-ကုန်ခြင်းကြောင့်၊ နော သဇ္ဇတိ-ဘယ်အရာ၌မျှ မငြိကပ် မတွယ်တာတော့ပေ။ ပါဠိဂါထာမှာ ပရိက္ခယာ-နော-လို့ ရှိတယ်။ အဋ္ဌကထာမှာ ပရိက္ခိဏတ္တာ ကတ္တစိ အသဇ္ဇမာနော-လို့ ဖွင့်ပြထားတယ်။ အဲဒီအဖွင့်နှင့်အညီ နော-ဆိုတဲ့ ပဋိသေမပုဒ်ကို နော သဇ္ဇတိ-ဘယ်အရာ၌မျှ မငြိကပ် မတွယ်တာတော့ပေ-လို့ အနက်ပြန်လိုက်ရတာပါဘဲ။ အနက်ပြန်ပုံကတော့ ထူးဆန်းပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အခြားနည်းဖြင့်ပြန်ဘို့ မရှိတဲ့အတွက် အဋ္ဌကထာဖွင့်ပြချက်မှီပြီး ပြန်လိုက်ရတာပါဘဲ။ အဲဒီအပိုဒ်အရ ဆောင်ပုဒ် ကိုတော့ “လေးဥပဓိကုန်လေဘိ၊ ကပ်ငြိတွယ်တာကင်းလေပြီ” လို့ စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

လေးဥပဓိ၊ ကုန်လေဘိ၊ ကပ်ငြိတွယ်တာကင်းလေပြီ။

ဥပဓိ ဆိုတာ ကပ်ပြီးတည်ရာတွေဘဲ။ ဘာတွေက ကပ်ပြီး တည်နေကြသလဲဆိုလျှင် တရားဒေသနာတော်အရ အားဖြင့်တော့ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲ ဝဋ်ဆင်းရဲ သင်္ခါရဆင်းရဲတွေ ကပ်ပြီးတည်နေကြပါတယ်။ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ တွေဖြစ် နေယင်အဲဒီ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကိုမှီပြီး ကိုယ်ဆင်းရဲ စသည် သည်တွေ ဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ တွေကို ခန္ဓပဓိလို့ ခေါ်တယ်။ ကာမဂုဏ်အာရုံတွေ၊ ကိလေသာတွေ၊ အဘိသင်္ခါရဆိုတဲ့ ကုသိုလ်ကံ အကုသိုလ် ကံတွေကို မှီပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲတွေ ဖြစ်ပေါ်လာကြတယ်။ ဒါကြောင့် ကာမဂုဏ်တွေကို ကာမပဓိလို့ခေါ်တယ်။ ကိလေသာတွေကို ကိလေသပဓိ လို့ခေါ်တယ်။ ကံတွေကို အဘိသင်္ခါရပဓိလို့ ခေါ်တယ်။ အဲဒီဥပဓိ အလုံးစုံကုန်နေသောကြောင့် ဘယ်မှာမျှ ငြိကပ် တွယ်တာ ခြင်းမရှိတော့ဘူးတဲ့။ အထူးအားဖြင့်တော့ ကိလေသာဥပဓိတွေ ကုန်နေသောကြောင့် ကပ်ငြိ တွယ်တာခြင်း ကင်းတာ ပါဘဲ။ နောက်ဆုံးအပိုဒ်ကတော့ ရှေးဂါထာများနဲ့ အနက် ရော ဆောင်ပုဒ်ရော အတူတူပါဘဲ။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရ မယ်။

သို့ဖြစ်ပါလျှင်၊ လောကတွင်၊ ကြည်လင်ကောင်းစွာ နေရသည်။

သီတင်းကျွတ်လကွယ်နေ့က ဟောပြောတဲ့ အမှတ် ၂-ဂါထာမှ အမှတ် ၁၆-ဂါထာအထိ ၁၅-ဂါထာတို့ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြား ဟောပြောတော်မူပြီးတဲ့အခါ နိဗ္ဗိတဘုရားက ဒီလို ချီးကျူးအနုမောဒနာပြုတော်မူပါတယ်။

နိဗ္ဗိတဘုရားက ချီးကျူးအနုမောဒနာပြုပုံ

၁၇။ အဒ္ဓါ ဟိ ဘဂဝါ တထေဝ ဧတံ၊
ယော သော ဧဝံဝိဟာရီ ဒန္တော ဘိက္ခု။
သဗ္ဗသံယောဇနယောဂဝီတိဝတ္ထော၊
သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ။

ဘဂဝါ-ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား၊ ဧတံ-အရှင်ဘုရား ဖြေကြားဟောတော်မူသော ဤစကားအားလုံးသည်၊ အဒ္ဓါ-မချွတ်ဧကန်၊ တထေဝ-ထိုဖြေကြား ဟောပြုသည့် အတိုင်းပင် မှန်လှပါပေသည်တဲ့။ အမှတ် ၂-ဂါထာမှာ ယဿမင်္ဂလာ သမုဟတာသေ-ဆိုတဲ့စကားမှစပြီး အမှတ် ၁၆-ဂါထာ၌ သဗ္ဗပဓိနံ ပရိက္ခယာနော၊ သမ္မာ သော လောကေ ပရိဗ္ဗဇေယျ- လို့ဆိုတဲ့ နောက်ဆုံးစကားတော်တိုင်အောင် ဖြေကြား ဟောပြောတော်မူတဲ့အတိုင်း မချွတ်ဧကန် မှန်လှပါပေတယ်တဲ့။ မှန်ပုံကို အတိုချုပ်အားဖြင့် ဒီလိုဖော်ပြပြီး ချီးကျူးတော်မူပါတယ်။

ယော သော ဘိက္ခု-အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဧဝံဝိဟာရီ-လောကီမင်္ဂလာဟူသမျှကို ပယ်ပြီးဖြစ်ရမယ်စသည်ဖြင့် အရှင်မြတ်ဘုရား ဟောကြားဖြေဆိုတော်မူတဲ့အတိုင်း ကျင့်သုံးနေလေ့ရှိ၏။ ဝါ-ကျင့်သုံးနေလေ့ရှိသော၊ ယော သော ဘိက္ခု- အကြင်ရဟန်းသည်၊ ဒန္တော-ကိလေသာဟူသော ရိုင်းစိုင်းခြင်း ကင်းလျက် ယဉ်ကျေးပြီးသည်၊ ဟောတိ- ဖြစ်ပါပေ၏။ သဗ္ဗသံယောဇနယောဂဝီတိဝတ္ထော-အလုံးစုံသော သံယောဇဉ်တို့နှင့် အလုံးစုံသော ယောဂတို့ကို ကျော်လွန်ပြီးသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပေ၏ တဲ့။

သံယောဇဉ် ၁၀-ပါး

သံယောဇဉ်ဆိုတာ သံသရာထဲမှ မထွက်မြောက်နိုင်အောင် ချည်နှောင်ထားတဲ့ နောင်ကြီးသဖွယ်ဖြစ်တဲ့ တရားတွေဘဲ၊ အဲဒီ သံယောဇဉ်အားလုံးကိုလဲ လွန်မြောက်သွားပါပြီတဲ့။ သံယောဇဉ်ကို လွန်မြောက်တယ်ဆိုတာ သံယောဇဉ်တွေ ဖြစ်နိုင်ခွင့်မရှိတော့ဘဲ ကုန်သွားတာ ကင်းရှင်းသွားတာပါဘဲ။ အဲဒီ သံယောဇဉ်ကြီးတွေက (၁၀) ပါးရှိတယ်။

(၁) ကာမဂုဏ်အာရုံတွေကို သာယာနှစ်သက် တပ်မက်တာက ကာမရာဂ သံယောဇဉ်တဲ့။ အဲဒီ ကာမရာဂ သံယောဇဉ်ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ရူပဗြဟ္မာဘဝ အရူပဗြဟ္မာဘဝသို့ ရောက်နေပေမယ့်လို့ အဲဒီဘဝက အသက်တမ်း ကုန်လို့ စုတေတဲ့အခါ ကာမဘဝသို့ ပြန်ရောက်လာရတာဘဲ၊ ချည်နှောင်ထားတဲ့ကြီးက ဆွဲချလိုက်သလိုပါဘဲ။

(၂) ဘဝကို ခင်မင်တွယ်တာနေတာက ဘဝရာဂသံယောဇဉ်တဲ့။ အဲဒီ သံယောဇဉ်ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ဘဝပြတ် သွားမှာကို အလိုမရှိဘူး၊ ဘဝထဲမှာ အမြဲပျော်နေတယ်၊ ဒါကြောင့် ဘဝမှာ ကင်းလွတ်တဲ့နိဗ္ဗာန်ကို မရောက်နိုင်ဘူး။

(၃) အလိုမရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ အာရုံများကို အကြောင်းပြုပြီး စိတ်ဆိုးထိပါး ပြစ်မှားတတ်တဲ့ ဒေါသ-က ပဋိဃ သံယောဇဉ်တဲ့။ အဲဒီသံယောဇဉ်ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က အနိဗ္ဗာရုံနဲ့ တွေ့ရတဲ့ အခါ အများအားဖြင့် စိတ်ဆင်းရဲရ တတ်တယ်။

(၄) ကိုယ့်ကိုယ် အထင်ကြီးပြီး ဘဝင်မြင့်တာက မာနသံယောဇဉ်တဲ့။ အဲဒီသံယောဇဉ်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်က ဟုတ်သည် ဖြစ်စေ၊ မဟုတ်သည်ဖြစ်စေ တစ်စုံတစ်ခုကို ဂုဏ်ယူပြီးတော့ မာန်တက်ပြီး ဘဝင်မြင့်နေတတ်တယ်။

(၅) ရုပ်နာမ်တွေကိုပင် အတ္တကောင်လို့ အထင်အမြင်မှားတာက ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်တဲ့။ ကံ ကံ၏အကျိုးမရှိစသည်ဖြင့် အထင်အမြင်မှားတာလဲ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်ဘဲ။

(၆) ဘုရား တရား သံဃာ အစစ်အမှန်တွေကို ဟုတ်မှ ဟုတ်ပါမလား စသည်ဖြင့် ဝေဘန်စဉ်းစားတာက ဝိစိကိစ္ဆာ သံယောဇဉ်တဲ့။

(၇) မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှ အလွတ်ဖြစ်တဲ့ ဘာသာရေး အလေ့အကျင့်မှားတွေကို အကျင့်ကောင်း အကျင့်မှန်ထင်တာက သီလဗ္ဗတသံယောဇဉ်တဲ့။ ဒီ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတသံယောဇဉ် သုံးပါးရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အပါယ်လေးပါးမှ မလွတ် သေးဘူး၊ ကုသိုလ်ကံအားကောင်းလို့ သုဂတိ ဘဝတွေမှာ ဖြစ်နေပေမယ့်လို့ အကြောင်းမညီညွတ်တဲ့ တနေ့တချိန်မှာ အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရောက်နိုင်သေးတာဘဲ။

(၈) သူတပါးကောင်းစားတာကို မနာလိုတာက ဣဿာ သံယောဇဉ်တဲ့။

(၉) မိမိနဲ့စပ်ဆိုင်တဲ့ ပစ္စည်းများ၊ ဂုဏ်များ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များကို သူတပါးနဲ့ မစပ်ဆိုင်စေချင်တဲ့ ဝန်တိုမှုက မစ္ဆရိယ သံယောဇဉ်တဲ့။

(၁၀) မမြဲ ဆင်းရဲ အတ္တမဟုတ်တဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေကို မြဲတဲ့အနေ ချမ်းသာတဲ့အနေ အတ္တကောင်အနေဖြင့် မှားယွင်းစွာ သိတာက အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်တဲ့။ ဒီ အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်နှောင့်ကြီး မကင်းသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး။ သံသရာဝဋ်ထဲမှ မလွတ်မြောက်ဘူး။ ယခုပြောပြနေဆဲ ရဟန်းမှာတော့ အဲဒီ အဝိဇ္ဇာနှင့်တကွ သံယောဇဉ်ကြီးတွေ အကုန်လုံး ကင်းရှင်းနေပါပြီတဲ့။

နောက်ပြီးတော့ ယောဂလေးပါးကိုလဲ ကျော်လွန်သွားပါပြီ။ ကင်းရှင်းနေပါပြီတဲ့။ ယောဂဆိုတာလဲ သံသရာဝဋ်ထဲ ယှဉ်စေတတ်တဲ့ တရားပါဘဲ။ အဲဒါက (၁) ကာမယောဂ၊ (၂) ဘဝယောဂ၊ (၃) ဒိဋ္ဌိယောဂ၊ (၄) အဝိဇ္ဇယောဂလို့ ၄-ပါးရှိတယ်။ ကာမယောဂဆိုတာ ကာမရာဂသံယောဇဉ်နဲ့ အတူတူပါဘဲ။ ဘဝယောဂဆိုတာလဲ ဘဝရာဂ သံယောဇဉ်နဲ့ အတူတူပါဘဲ။ ဒိဋ္ဌိယောဂ အဝိဇ္ဇယောဂ ဆိုတာတွေလဲ ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ် အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ် ဆိုတာတွေနဲ့ အတူတူပါဘဲ။ ဒါကြောင့် သံယောဇဉ်ကို လွန်မြောက်ယင် ယောဂကိုလဲ လွန်မြောက်တော့တာပါဘဲ။ အဲဒီ စကားရပ်တွေကို ဒီလိုဆောင်ပုဒ်များစီထားတယ်။ “ဘုရားဗုဒ္ဓ၊ ဟောသမျှ၊ မုချဇကန် မှန်ပေသည်။ ဟောတိုင်းကျင့်ကာ၊ နေသူဟာ၊ ကောင်းစွာ ယဉ်ကျေးနေပေသည်။ ယောဂလေးအင်၊ သံယောဇဉ်၊ ကင်းစင် လုံးဝလွတ်မြောက်သည်” တဲ့။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်တွေကို ဆိုကြရမယ်။

၁၇။ ဘုရား ဗုဒ္ဓ၊ ဟောသမျှ၊ မုချ ဇကန် မှန်ပေသည်။
ဟောတိုင်းကျင့်ကာ၊ နေသူဟာ၊ ကောင်းစွာယဉ်ကျေးနေပေသည်။
ယောဂလေးအင်၊ သံယောဇဉ်၊ ကင်းစင်လုံးဝ လွတ်မြောက်သည်။

နောက်ဆုံးအပိုဒ်ကတော့ ရှေး ဂါထာများနဲ့ အတူတူပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ဟောတာနဲ့ နဲ့ကွဲရအောင်လို့ ဆောင်ပုဒ်ကိုတော့ “သို့ဖြစ်သူဟာ၊ လောကမှာ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးနေရသည်” လို့ အနည်းငယ် ပြင်စီထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သို့ဖြစ်သူဟာ၊ လောကမှာ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးနေရသည်။

ဒီ အမှတ် ၁၇-ဂါထာကတော့ နိမ္မိတရုပ်ပွား၊ ဘုရားက ချီးကျူး အနုမောဒနာပြုတဲ့ နိဂုံးချုပ်ပါဘဲ။ ဒါကြောင့် သမ္မာပရိတ္တာဇနီယသုတ် တရားတော်ဟာ ပြီးဆုံးသွားပါပြီ။

တရားနာရခြင်း၏ အကျိုး

ဒီ သုတ်တရားတော်ကို နာရတဲ့အတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းပုံကို သုတ္တနိပါတ် အဋ္ဌကထာမှာ ဒီလိုဖော်ပြထားပါတယ်။

သုတ္တပရိယောသာနေ ကောဋိသတသဟဿဒေဝတာနံ အဂ္ဂဗလပ္ပတ္တိ အဟောသိ၊ သောတာပတ္တိ သကဒါဂါမိ နာဂါမိ ဖလပ္ပတ္တာ ပန ပဏနတော အသရေယျာတိ။

သုတ္တပရိယောသာနေ-သုတ်တရားတော်၏အဆုံး၌၊ကောဋိသတသဟဿဒေဝတာနံ-ကုဋေတသိန်းသော နတ်ဗြဟ္မာ တို့အား၊ အဂ္ဂဗလပ္ပတ္တိ-အမြတ်ဆုံး အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်၊ အဟောသိ-ဖြစ်လေပြီ။ သောတာပတ္တိ သကဒါဂါမိ အနာဂါမိဖလပ္ပတ္တာ ပန-သောတာပတ္တိဖိုလ် သကဒါဂါမိဖိုလ် အနာဂါမိဖိုလ်များသို့ ရောက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား၊ ဂဏနတော-အရေအတွက် ဂဏန်းအားဖြင့်၊ အသရေယျာ၊ မရေမတွက် နိုင်အောင်ပင် များကုန်၏။ ဣတိ-ဤတွင် သုတ်တရ အဖွင့် ပြီး၏။

ရဟန္တာ ကုဋေ တသိန်း။ ။ ဒီ သမ္မာပရိတ္တာဇနီယသုတ်ကို ကြားနာနေယင်း နှလုံးသွင်းရှုမှတ်ပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတဲ့ နတ် ဗြဟ္မာတွေဟာ ကုဋေ တသိန်းတောင် ရှိပါသတဲ့။ သောတာပန် သကဒါဂါမိ အနာဂါမိ ဖြစ်သွားကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ မရေမတွက်နိုင်အောင် များပါသတဲ့။ အဲဒီလို တရားနာနေယင်း ဟောပြောတဲ့ တရားကို သိနားလည်ပြီး နှလုံးသွင်း ရှုမှတ်နိုင်ကြတာ တရားထူး ရသွားကြတာဟာ အလွန်ပင် အံ့ဩစရာ ကောင်းလှပါပေတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ဆိုတော့ ယခု ဂါထာတပုဒ်ချင်း အကျယ်ချဲ့ပြီး ဟောနေတာတောင် နားလည်ဘို့ရာ သိပ် မလွယ်သောကြောင့်ပါဘဲ။ အဲဒီလို နားလည်ပြီး တရားထူးကို အလွယ်တကူနဲ့ ရသွားကြတာတွေဟာ ပါရမီထူး ရှိနေကြလို့ပါဘဲ။

ပါရမီထူးဆိုတာလဲ တခြား မဟုတ်ပါဘူး။ ယခုလို နာကြားပြီး ရှုမှတ်ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့ အလေ့အကျင့်ပါဘဲ။ ယခုလို တရားနာပြီး ရှုမှတ်ကျင့်သုံးတာ ပါရမီထူးဘဲ။ ယခု တရားကျင့်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ယခုဘဝမှာ အကြောင်း မညီညွတ်လို့ တရားထူးကို မရသေးယင် နောင်ကာလ ဒုတိယဘဝ တတိယဘဝ စသည်မှာ တစုံတယောက်က ဟောပြောတဲ့ တရားကို နာနေယင်းလဲ တရားထူး တရာမြတ်ကို အလွယ်တကူနဲ့ ရသွားနိုင်တယ်။ နတ်ပြည် ရောက်သွားယင် အဲဒီ နတ်ပြည်မှာ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို ဟောပြောတတ်တဲ့ နတ်ဓမ္မကထိကတွေ ဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒီ နတ်ဓမ္မကထိကတို့၏ တရားကို နာယင်းလဲ တရားထူး ရနိုင်တယ်။ ဗြဟ္မာပြည် ရောက်သွားယင်လဲ ဗြဟ္မာ ဓမ္မကထိကတို့၏ တရားကို နာယင်းလဲ တရားထူးကို ရနိုင်တယ်။

နတ်ဘဝမှာ ပြန်ပြီး သတိရလျှင်ချက်ခြင်း တရားထူး ရနိုင်တယ်

နတ်ဖြစ်သွားယင် နတ်ကိုယ်ထဲမှာ ရုပ်တွေက အင်မတန် သန့်ရှင်း ကြည်လင်တယ်။ အဲဒီ ကြည်လင် သန့်ရှင်းတဲ့ ရုပ်ကို မှီပြီးဖြစ်တဲ့ ဉာဏ်ကလဲ ထက်မြက်တယ်။ ဒါကြောင့် ရှေးဘဝတုန်းက အားထုတ်ခဲ့ဘူးတဲ့ တရားကို သတိရလျှင် ချက်ခြင်းပင် နှလုံးသွင်းပြီး တရားထူးကို ရတတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်-

“ဒန္တော ဘိက္ခဝေ သတုပ္ပါဒေါ၊ အထ ခေါ သော သတ္တော ခိပ္ပမေဝ ဝိသေသဘာဂီ ဟောတိ”

လို့ မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူပါတယ်။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ သတုပ္ပါဒေါ-ရှေးဘဝတုန်းက အားထုတ်ခဲ့တဲ့ တရားကို သတိရခြင်းသည်၊ ဒန္တော-နှေးသော် နှေးရာသေး၏၊ အထ ခေါ-စင်စစ်အားဖြင့်သော်ကား၊ သောသတ္တော-ရှေးဘဝတုန်းက တရားအားထုတ်ခဲ့ဘူး ကြောင်းသတိရ သော ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ခိပ္ပမေဝ-လျင်မြန်စွာသာလျှင်၊ ဝိသေသဘာဂီ-တရားထူးကို ရခြင်း အဖို့ရှိသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်ပေ၏- တဲ့။ (အံ-၁၊ ၅၀၅)

နတ်ပြည်ရောက်ခါစ နတ်မိတ်ဆွေတွေနဲ့ နှုတ်ဆက်ပြောဆိုနေရခြင်း စသည်ကြောင့် ရှေးဘဝကို ပြန်မစဉ်းစားမိတဲ့ အတွက် ရှေးဘဝတုန်းက နှလုံးသွင်း အားထုတ်ခဲ့တဲ့ တရားကို သတိမရပဲ ကြာမြင့်နေမယ် ဆိုယင် ကြာမြင့်နေနိုင် ပါတယ်- တဲ့။ ဒါပေမဲ့ ရှေးက နှလုံးသွင်းဘူးတဲ့တရားကို သတိရယင် တရားထူး ရတာကတော့ မနှေးဘူး၊ လျင်မြန်စွာ တရားထူးကို ရတတ်တယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဝိပဿနာဘာဝနာအလုပ်ကို အားထုတ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အကြောင်းညီညွတ်ယင် ယခု မျက်မှောက်ဘဝမှာပဲ တရားထူး တရားမြတ်တွေကို ရသွားကြပါလိမ့်မယ်။ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ အားထုတ်ယင် ယခုဘဝမှာ ရတို့ကပဲ များပါလိမ့်မယ်။ အကြောင်း မညီညွတ်လို့ ယခု ဘဝမှာ တရားထူးကို မရသေးယင် ဒုတိယဘဝ တတိယ ဘဝ စသော နောက်ကာလမှာ အရိယမဂ်ဖိုလ်တရားထူးကို အလွယ်တကူနဲ့ရတို့ရာ သေချာပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ်မှာ ဟောကြားဖွင့်ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း မနစ်မဆုတ် အားထုတ် သွားကြရုံပါဘဲ။

အဲဒီလို မနစ်မဆုတ် ရှုမှတ် အားထုတ်ကြ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု.....သာဓု.....သာဓု။

သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနိယသုတ် တရားတော် ပြီး၏။

နောက်ဆက်တွဲ တရားဆွေးနွေးပွဲမှတ်တမ်း

ပဌမအကြိမ်

ကျင်းပရာ ဌာန။ သာသနမလဝိသောဓနိသိမ်တော်၊ သာသနာ့ရိပ်သာ၊ ရန်ကုန်မြို့။

ကျင်းပသည့်ရက်။ ၁၃၃၇-ခုနှစ် နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၄-ရက် နံနက် ၇-နာရီ။

သဘာပတိ။ သဒ္ဓမ္မသီတဂူဆရာတော် ပုသိမ်မြို့။

အခမ်းအနားမှူး။ ရွှေစည်ဆရာတော် မန္တလေးမြို့။

အခမ်းအနားမှူး၏ လျှောက်ထားချက်

ကျေးဇူးရှင် မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ယခုအခါ တရားဆွေးနွေးပွဲ စတင်ကျင်းပပါမည်။ ရှေးဦးစွာ အခမ်းအနား အစီအစဉ်ကို ဖတ်ကြားလျှောက်ထားပါမည်။

- ၁။ ပုသိမ်မြို့သဒ္ဓမ္မသီတဂူသဘာပတိ ဆရာတော်ဘုရားက သဘာပတိမိန့်ခွန်း မြွက်ကြား ရန်။
- ၂။ မေမြို့ သတိပဋ္ဌာန် ရိပ်သာဆရာတော် ဦးအာစာရက ဆွေးနွေးတင်ပြရန်။
- ၃။ မော်လမြိုင် တောင်ပိုင်း မဟာစည်ရိပ်သာဆရာတော် ဦးသံဝရက ဆွေးနွေးတင်ပြရန်။
- ၄။ ညောင်ကန်-အရှင်ကုဏ္ဍက က ဆွေးနွေးတင်ပြရန်။
- ၅။ ပျဉ်းမနား ပြန်ကပြေးရိပ်သာ ဦးဇဠိလက ဆွေးနွေးတင်ပြရန်။
- ၆။ ဆင်ဖြူကျွန်း ရွှေမန်းဦးပဝရက ဆွေးနွေးတင်ပြရန်။
- ၇။ မုံရွာမြို့ စန်းမြရောင်ခြည်ဆရာတော် ဦးနန္ဒိသာရက ဆွေးနွေးတင်ပြရန်။

ဒီ ၇-ပါးတို့က ဆွေးနွေးတင်ပြရန် အစီအစဉ်ပြုလုပ်ထားပါသည်ဘုရား။ တပါးတပါး ၁၀-မိနစ်လောက်စီဆိုလျှင် တနာရီကျော်ကျော်အချိန်ကုန် ဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ်။ ယခု အမှတ်(၁)အစီအစဉ်အရ သဘာပတိ သဒ္ဓမ္မသီတဂူ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက သဘာပတိမိန့်ခွန်း မြွက်ကြားတော်မူပါလိမ့်မယ် ဘုရား။

သဘာပတိမိန့်ခွန်း

ယခုနေအခါမှာ သာသနာ့ရိပ်သာဆိုတဲ့ အမည်ဖြင့် အနယ်နယ် အရပ်ရပ်မှာ တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်ပြီး သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို ဟောကြားညွှန်ပြနေကြတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဌာနတွေဟာ ရာနှင့်ချီပြီး များပြားပြန့်ပွားလျက် ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီ ရိပ်သာတွေက ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယာ နာယကဆရာတော်တွေဟာ မိမိတို့ လျှောက်လာခဲ့တဲ့ ပဋိပတ် ညွှန်ကြားပြသခြင်း လမ်းစဉ်ကြားမှာ ယောဂီအမျိုးမျိုးတို့၏ အတွေ့အသိ ပြောကြားပုံတွေ များစွာပင် ရှိခဲ့ပါတယ်။ တပည့် ယောဂီတို့က သူတို့၏ အဇ္ဈတ္တ ခန္ဓာကိုယ်မှာ မည်သို့ မည်ပုံ ရှုမှတ်ပြီး မည်သို့တွေ့ကြုံရတယ်၊ ရုပ်နာမ် ဖြစ်ပျက်တွေကို ဘယ်လိုတွေ့ရတယ်-ဆိုတာတွေကို လျှောက်ကြားတဲ့အခါ ကမ္မဋ္ဌာနစရိယာများက မည်သို့မည်ပုံ ညွှန်ကြားပြုပြင် ပေးခဲ့ရတယ်-ဆိုတာရယ် အဲဒီလို ညွှန်ကြား ပေးတဲ့အတွက် အခက်အခဲများကို ကျော်လွန်ပြီး ထူးခြားတဲ့ သတိ သမာဓိ ပညာများဖြစ်လာပုံ၊ စိတ်ဓာတ် အားလျော့နေတဲ့ ယောဂီများ စိတ်အားတက်လာပုံ၊ ထူးခြားသော အတွေ့ အသိများကို တွေ့သိလာပုံ စသည်တို့ကို တင်ပြ ဆွေးနွေးတော်မူ ကြရန်နှင့် သံသယရှိသည့် အချက်များကိုလဲ တင်ပြဆွေးနွေးကြရန် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဟောကြားပုံ ထူးထူးခြားခြား တွေ့သိပုံများဟာ ယခု ကြားနာ သူတို့မှာ အလွန်မှတ်သားဖွယ် ကောင်းပါလိမ့်မယ်၊ နောင်လာ နောက်ပွား ပုဂ္ဂိုလ်များ အတွက်လဲ နည်းယူဖွယ် ကြည့်ညိုဖွယ် အားတက်ဖွယ် ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။

တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဆေးဆရာအမျိုးမျိုး ဆေးအမျိုးမျိုးနဲ့ ကုလို့မရတဲ့ ရောဂါဝေဒနာတွေဟာ ရှုမှတ်နေယဉ်း ပျောက်သွားကြတာလဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒါဟာ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော် တရားတော်မြတ်ဆေးဖြင့် ပျောက်ကင်း

သွားတယ်-လို့ဆိုနိုင်ပါတယ်။ ရားတော်ကိုဆေးလို့ဆိုနိုင်ခြင်း၏အကြောင်းကတော့မိလိန္ဒပဉ္စာပါဠိတော်မှာ ဒီလိုပြဆိုထား တာ ရှိပါတယ်။

ယေ ကေစိ ဩသဓာ လောကေ၊
ဝိဇ္ဇန္တိ ဝိဝိဓာဗဟူ။
ဓမ္မောသဓသမံ နိတ္ထိ၊
ဧတံ ပိဝထ ဘိက္ခဝေါ-တဲ့။

လောကေ-လောက၌၊ ဝိဝိဓာ ဗဟူ-အမျိုးမျိုးအစားစားများစွာကုန်သော၊ ယေကေစိ ဩသဓာ-အလုံးစုံသော ဆေးတို့ သည်၊ ဝိဇ္ဇန္တိ-ရှိကုန်၏၊ တေသု-ထိုလောကမှာ ရှိကြတဲ့ဆေးတို့တွင်၊ ဓမ္မောသဓ သမံ+တရားတော်မြတ် ဆေးအလား ထူးခြား ထက်မြက်သော ဆေးမည်သည်၊ နိတ္ထိ-မရှိပေ။ ဘိက္ခဝေါ-ရဟန်းတို့၊ ဧတံ-အကောင်းဆုံး ဖြစ်သော ဤတရားဆေး ကို ပိဝထ၊ သောက်ကြ၊ သုံးဆောင်မှီဝဲကြပါကုန်လော့-တဲ့။

လောကမှာ ရှိကြတဲ့ ဆေးတွေကတော့ ရုပ်ကိုယ်မှာ ဖြစ်တဲ့ ရောဂါကိုသာ ပျောက်စေနိုင်တယ်။ စိတ်ရောဂါကိုတော့ မပျောက်စေနိုင်ဘူး။ ရုပ်ရောဂါထဲမှာလဲ တချို့ရောဂါတွေကို မပျောက်စေနိုင်ဘူး။ တရားဆေးကတော့ လောဘ ဒေါသ အစရှိတဲ့ စိတ်ရောဂါတွေကိုလဲ ပျောက်စေနိုင်တယ်။ အဲဒီ စိတ်ရောဂါတွေ တစိတ်တဒေသလောက် ပျောက်ယင် အပါယ် လေးပါးဆင်းရဲ စသည်မှ လုံးဝကင်း လွတ်တော့တာဘဲ။ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ခေါ်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသော ဝိပဿနာ ဆေးနှင့် အရဟတ္တ မဂ်ဆေးကို သောက်သုံးလိုက်တဲ့ အခါကျတော့ ကိလေသာရောဂါတွေ အကုန်ပျောက်ကင်းပြီး ဆင်းရဲခပ်သိမ်းမှ အပြီးတိုင် လွတ်မြောက်သွားနိုင်တယ်။ ဒါတွင်မကသေးဘူး။ ဝိပဿနာဆေးဖြင့် ရောဂါဝေဒနာတွေကိုလဲ ပျောက်စေနိုင် ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်မှာ နောက်ဆုံးဝါမှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလောက်အောင် အလွန်ပြင်းထန်တဲ့ ရောဂါဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာပါ တယ်။ အဲဒီတုန်းက ဘယ်ဆေးကိုမှ မသုံးဆောင်ဘဲ ဝိပဿနာဆေးဖြင့်ပင် ပျောက်ကင်းစေခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် တရား ဆေးဟာ အမြတ်ဆုံးဖြစ်ကြောင်း သိရပါတယ်။ အဲဒီလို အမြတ်ဆုံးဆေးတော်ကြီး ဖြစ်တဲ့အတွက် ရုပ်ရောဂါတွင်မက စိတ်ရောဂါတွေကိုပါ အမြစ်ပြတ် ပျောက်ငြိမ်းစေနိုင်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန်စသော တရားဆေးတော်ကြီးကို သောက်သုံးမှီဝဲကြဖို့ မြတ်စွာဘုရားက မိန့်မှာတိုက်တွန်းတော်မူခဲ့ပါတယ်။

အဲဒီအမိန့်တော်အတိုင်း ဘုရားတပည့်တော်တို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတွေဟာ အဲဒီတရား ဆေးတော်ကြီးကို လက်ကိုင်ပြုပြီး လောကသူ လောကသား ဝေဒနာသည်တွေကို ကုစားနေတယ်-ဆိုယင်လဲ မမှားပါဘူး။ အဲဒီလို ကုသရာမှာ ဘယ်ဆရာတော် က ဘယ်လိုဟောပြောပြီး ကုသလိုက်လို့ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ဘယ်လိုရောဂါတွေ ပျောက်သွားတယ်၊ ရောဂါထဲမှာ ကိလေသာ ရောဂါဟာ အကြီးဆုံးဘဲ။ အဲဒီ ကိလေသာ ရောဂါတွေ နှင့်တကွ ကိလေသာမှာ ဖြစ်လာတဲ့ ဝိပါကဝဋ်ဆိုင်ရာ ရုပ်ရောဂါတွေ ပျောက်ကင်းသွားတယ်-ဆိုတာကို အရှင်ဘုရားတို့ တွေ့ကြုံခဲ့ရသည့်အတိုင်း တင်ပြဆွေးနွေး ကြည့်ပါဘဲ။

ဒါကြောင့် အရှင်ဘုရားတို့ဟာ မိမိတို့ကိုယ်တိုင် ကြားသိတွေ့ကြုံကြရတဲ့ ထူးခြားချက်များကို အခြားဆရာတော်များ လဲ ဗဟုသုတဖြစ်ပွားရအောင်၊ ဒကာ ဒကာမတွေလဲ ကြားနာရပြီးတော့ သဒ္ဓါတရား တိုးပွားသော အားဖြင့် ပဋိပတ္တိ သာသနာတော်ကြီးကို အားပေးနိုင်အောင် တင်ပြဆွေးနွေးရန်ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို တင်ပြဆွေးနွေးပြီးတော့ ရှေ့အဖို့ မှာ ဒါထက်တိုးပြီး ကုစားနိုင်အောင် ကြိုးစားမယ်။ ဒါ့တက်တိုးပြီး ရောဂါသည်တွေ ရောဂါပျောက်အောင်ကြိုးစား မယ်-ဆိုတဲ့ စေတနာတွေနဲ့အားထုတ်သွားတော်မူနိုင်ကြရန်အတွက်ဘုရားတပည့်တော်ကအနူးအညွတ်တောင်းပန်ပါတယ်-အရှင်ဘုရားတို့။

သာဓု-သာဓု-သာဓု-။

အစီအစဉ် နံပါတ် (၁) အရ သဘာပတိ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မိန့်ခွန်းစကား မိန့်ကြားပြီးပါပြီ။ ယခု အစီအစဉ် နံပါတ် (၂) အရ မေမြို့သစ်တောလမ်း၊ သတိပဋ္ဌာန် သာသနာ့ရိပ်သာ ဆရာတော် ဦးအာစာရအရှင်မြတ်က တရား ဆွေးနွေး တင်ပြပါလိမ့်မယ်။ ဆရာတော်ဦးအာစာရအရှင်ဘုရား၊ တရားဆွေးနွေးရန် ကြွတော်မူပါ အရှင်ဘုရား။

(ဤဆရာတော်ပြောသည့် သမာပတ်ဝင်စားပုံမှာ ဤဆွေးနွေးပွဲ မှတ်တမ်း၌ ဖော်ပြရန် မသင့်သောကြောင့် ဤအရာ၌ မပြဘဲ ချွင်းချန်ထားလိုက်သည်။) (မဟာစည်ဆရာတော်)

အစီအစဉ် နံပါတ် (၂) အရ ဆရာတော်ဦးအာစာရက ဆွေးနွေးတင်ပြပြီးပါပြီ။ ယခု အစီအစဉ် နံပါတ် (၃) အရ မော်လမြိုင်မြို့ တောင်ဝိုင်းကလေး မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ ဆရာတော် ဦးသံဝရက မိမိ၏ အတွေ့အကြုံများကို

ယခုစည်းဝေးတည်ရှိနေကြသော ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယ ဆရာတော်တို့၏ မျက်မှောက်မှာ ဆွေးနွေးတင်ပြပါလိမ့်မည်။ ဆရာတော် ဦးသံဝရ ကြွတော်မူပါ အရှင်ဘုရား။

ဆရာတော်ဦးသံဝရ၏ တင်ပြဆွေးနွေးချက်

ဘုရားတပည့်တော် တင်ပြချက်နှင့် ပတ်သတ်၍ မသင့်လျော်ဘူးမြင်လိုရှိယင် အားမနာဘဲ ပြုပြင်ပေးတော်မူကြပါရန် အကြံဉာဏ်သစ် ပေးတော်မူကြပါရန် ရှေးဦးစွာ ပန်ကြားလျှောက်ထားပါသည်ဘုရား။

ဘုရားတပည့်တော်၏ အလုပ်ကတော့ စိတ်ဓာတ် စစ်ဆင်ရေးအနေနဲ့ လုပ်ရတာတွေ များပါတယ်။

ရှုမှတ်တတ်အောင် သင်ပြပုံ

တပည့်တော်တို့က ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်-လို့ ရှုမှတ်ဖို့ရာ သေသေချာချာ ပြောပြပေမဲ့ မမှတ်တတ်ဘူး-ဆိုတဲ့ အမျိုးသမီး ယောဂီကြီးများကိုလဲ တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ ဘုရားတပည့်တော်က ကဲ-ဒကာမကြီး ဒီလိုဆိုယင် ထိုင်တယ် ထိတယ်-လို့မှတ်ပါ-လို့ ပြောပြီးတော့ စိတ်စိုက်ပြီး ထိထိမိမိ ရှုမှတ်ပုံကို သေသေချာချာ ပြောရပါတယ်။ အဲဒါကိုလဲ မမှတ်တတ်သေးဘူး-ဆိုယင် လက်နှစ်ဖက်ထိထား။ အဲဒီ လက်ချင်းထိတာကို စိတ်နဲ့စိုက်ပြီး ထိတယ် ထိတယ်-လို့ မပြတ်မှတ်နေပါ-လို့ ပြောပါတယ်။ အဲဒီလို မှတ်နေယင်းလဲ အသက်ကို မှန်မှန်ရှုပါ-လို့ ပြောပါတယ်။ အဲဒီလို အသက်ကို မှန်မှန် ရှုနေယင်း လက်က ထိတာ-ကို ထိတယ် ထိတယ်-လို့ မပြတ်မှတ်စေပါတယ်။ အဲဒီလို မှတ်နေရာက ဖောင်းတာ ပိန်တာကို မှတ်ကြည့်စမ်းပါလို့ ခိုင်းရပါတယ်။ အဲဒီလို လှည့်ပြီး ခိုင်းတော့ ဖောင်းတာ ပိန်တာကိုလဲ မှတ်တတ်သွားပါတယ်။ အဲဒီကနောက် ထိုင်တာထိတာကို အမှတ်ခိုင်းတော့လဲ မှတ်တတ်သွားပါတယ်။ အဲဒီကနောက် စိတ်ကူး ကြံစည်တာကို မလွတ်ရအောင် အမှတ်ခိုင်းပါတယ်။ အဲဒီ စိတ်ကူးကိုလဲ မှတ်နိုင်လာပါတယ်။ အဲဒီကနောက် သုံးလေးရက်လောက် ကြာတဲ့အခါ တချို့ယောဂီမှာ အိမ်ကပါလာတဲ့ ရောဂါ ဝေဒနာက ထင်ရှားပေါ်လာတယ်။ ခေါင်းကိုက်တာ ဗိုက်နာတာ ဒူးနာတာ ဒီလိုဟာ တွေပါဘဲ။

ခေါင်းကိုက်ရောဂါပျောက်ပုံ

အဲဒီလို ယောဂီကို ဘုရားတပည့်တော်က ဖောင်းတယ် ပိန်တယ်လို့ မှတ်နေယင်း ထင်ရှားပေါ်လာသမျှကို စူးစိုက်ပြီး မှတ်ဖို့ ပြောပါတယ်။ ဖောင်းတယ် ပိန်တယ် မှတ်နေယင်း ခေါင်းထဲကကိုက်လာယင် အဲဒီ ကိုက်တဲ့ နေရာကလေးကို လက်နဲ့ ထောက်ထားသလို စိတ်နဲ့ ထိထိမိမိ စူးစိုက်ပြီး ကိုက်တယ် ကိုက်တယ်လို့ မပြတ် အတင်းမှတ်နေဖို့ တိုက်တွန်းပါတယ်။ အဲဒီလို မှတ်ခါစမှာတော့ တိုးတိုးပြီး နာတယ် ကိုက်တယ်-လို့လဲ ပြောတတ်ပါတယ်။ “သတိပဋ္ဌာန်တရားဆေးဟာ အကောင်းဆုံးဘဲ မကြောက်နဲ့ ပေးပြီးတော့သာ မှတ်နေပါ။ တဖြည်းဖြည်း သက်သာ လာလိမ့်မယ်။ ဘုန်းကြီးက တာဝန်ခံပါတယ်။ ဘာမှ မဖြစ်စေရပါဘူး။ မပျောက်မချင်း စူးစူးစိုက်စိုက်မှတ်သာ မှတ်နေပါ” လို့ သတိပဋ္ဌာန် ဆေးကိုအတင်း တိုက်ကျွေးပါတယ်။ အဲဒီတော့ ခေါင်းကိုက်နေတဲ့ ယောဂီက မမှတ်ပဲနေလဲ ကိုက်မြဲကိုက်နေမှာဘဲ။ မှတ်နေယင် ပျောက်မယ်-ဆိုတော့ မှတ်နေတာက ဝိပဿနာ ကုသိုလ်လဲ ရတယ်။ ပျောက်လဲ ပျောက်သွားမှာဘဲ-လို့ ယုံကြည်စိတ်ချပြီး ဘုရားတပည့်တော် ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း အတင်း မှတ်နေပါတယ်။ အဲဒီလို မှတ်နေယင်း တဖြည်းဖြည်း ကိုက်တာက လျော့လျော့လာတာကို တွေ့ရပါသတဲ့။ အဲဒီတော့ အားတက်ပြီး မှတ်နေလိုက်တာ ခေါင်းကိုက်ရောဂါဟာ လုံးလုံး ပျောက်ကင်းသွားပါသတဲ့။ အဲဒီ ရောဂါဟာ ငါးနှစ် ခြောက်နှစ်လောက်က စွဲကပ်ပြီး မကြာမကြာ ကိုက်နေတဲ့ ရောဂါ ဖြစ်ပါသတဲ့။ အဲဒီ ရောဂါဟာ မှတ်နေယင်ပျောက်သွားပြီးတော့နောက်ထပ် မဖြစ်လာတော့ဘဲပြတ်စဲ သွားပါသတဲ့။ ခေါင်းကိုက်ပျောက်လို့ ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ ဘုရားတပည့်တော် ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း သဒ္ဓါထက်သန်စွာနဲ့ မှတ်နေတဲ့အတွက် အဲဒီယောဂီဟာ ဉာဏ်စဉ် တရားနာခွင့် ရသည့်အထိ ပြည့်စုံသွားပါတယ်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းက ထွက်ပြီးတဲ့နောက် တွေ့ရတဲ့အခါ မေးကြည့်တော့လဲ အဲဒီ ခေါင်းကိုက်ဟာ မပေါ်လာတော့ကြောင်း လျှောက်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ သတိပဋ္ဌာန်တရားဆေးဖြင့် ငါးနှစ် ခြောက်နှစ် တိုင်တိုင် စွဲကပ် နှိပ်စက်နေတဲ့ ခေါင်းကိုက်ရောဂါ ပျောက်ကင်းသွားတဲ့အပြင် ဉာဏ်စဉ်တရားနာခွင့်ရသည့်တိုင်အောင် ကိလေသာ စိတ်ရောဂါ တွေလဲ ကင်းတန်သမျှ ကင်းသွားကြောင်း ကိုယ်တွေ့ တခုပါဘဲ။

ဒီပြင်လဲ ဗိုက်နာပျောက်အောင် အမှတ်ခိုင်းလို့ မှတ်နေယင်း ဗိုက်နာပျောက်သွားတာလဲ ရှိပါတယ်။ ထို့အတူပင် ဒူးနာပျောက်သွားလဲရှိပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ပယောဂ ပူးကပ်တဲ့ ရောဂါကိုလဲ အတင်း အမှတ်ခိုင်းလို့ မှတ်နေယင်းပင်

ပျောက်ကင်းသွားတာလဲ ရှိပါတယ်။ အချိန်လူပြီး အတိုချုပ်လျှောက်ထား တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အကယ်သိလိုတဲ့ အရှင်မြတ်များ ရှိယင်တော့ အချိန်အခွင့်သင့်တဲ့အခါမှာ မေးနိုင်ပါတယ်။

တချို့ယောဂီက ရှုမှတ်လို့ ကောင်းလာတဲ့အခါမှာ ဖောင်းတယ်လို့ မှတ်တဲ့ အခိုက်မှာ ဖောင်းတာကတခြား+မှတ် သိတာကတခြား ကွဲပြားနေကြောင်း သူ့အလိုလို ပြောတတ်ပါတယ်။ သူ့အလိုလို မပြောတတ်တဲ့ ယောဂီကိုတော့ ဖောင်းတက် လာတာနဲ့ မှတ်သိတာ တခုထဲဘဲလား၊ တခြားစီလား၊ ဖောင်းတာက သိတတ်ရဲ့လား၊ သူက ဘာကို သိတုန်း၊ မှတ်တာက ဘာကိုသိတုန်း၊ မှတ်တာက ဖောင်းတာလို့ တောင့်တင်း လှုပ်ရှားတတ်ရဲ့လား၊ စသည်ဖြင့် မေးစစ် ကြည့်ရပါတယ်။ အဲဒီလို မေးကြည့်တော့ ရုပ်နှင့်နာမ် ကွဲနေပုံကို ပြောတတ်ပါတယ်။ ထို့အတူပင် တချို့ ယောဂီက ကွေးချင်တဲ့စိတ် ရှိလို့ ကွေးတယ်။ အဲဒီစိတ် မရှိယင် မကွေးဘူး စသည်ဖြင့် အကြောင်းနှင့်အကျိုးကိုလဲ သူ့ အလိုလိုပင် ပြောတတ်ပါတယ်။ သိလောက်ပါလျက် မပြောတတ်တဲ့ ယောဂီကိုတော့ အသေးစိတ် ခွဲခြားပြီး မေးကြည့်ရပါတယ်။

အဲဒီကနောက် ဆက်ပြီး မှတ်နေယင်း သူတို့ အတွေ့များကို ပြောတတ်ပါတယ်။ ဒုက္ခဝေဒနာတွေ့ရပုံကို အများအား ဖြင့် ပြောတတ်ကြပါတယ်။ အဲဒီ ဒုက္ခဝေဒနာတွေ့ကို ဘုရားတပည့်တော်တို့က စူးစူးစိုက်စိုက် မပြတ်မှတ်နေဖို့ ညွှန်ကြား ရပါတယ်။ ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း မှတ်ကြတဲ့ ယောဂီများဟာ အဲဒီ ဒုက္ခဝေဒနာပျောက်ကင်း သွားကြတာဘဲ များပါတယ်။ အဲဒီအခါ ပေါ်လာသမျှ ဝေဒနာတွေဟာ ဖြစ်ပြီး ပျောက်သွားတာကို တွေ့ရကြောင်း ပြောကြပါတယ်။ အဲဒီလိုပေါ်ပြီး ပျောက်သွားလို့ မမြဲဘူး-လို့သိတာဟာ အနိစ္စနုပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဒီ ဉာဏ်ဖြစ်အောင်လို့ ဝိပဿနာရှုရကြောင်း စသည်များကို ပြောပြပြီး အားပေးတိုက်တွန်းရပါတယ်။

အဲဒီလို အားပေးတိုက်တွန်းတဲ့အတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ်ကြတဲ့ ယောဂီတွေမှာ အလင်းရောင် ပီတိ စသည်ကို တွေ့ရ ကြောင်း ပြောကြပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် အနုပိုင်းရောက်လာကြပြီ-လို့ အမှတ်ပြုပြီးတော့ ပေါ်လာသမျှကို မပြတ်ရှုမှတ်သွားဖို့ ညွှန်ကြားတိုက်တွန်းရပါတယ်။ ဒီနည်းဖြင့် ယောဂီတွေဟာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် စသည်ကို အစဉ်အတိုင်း ရောက်သွားကြပါတယ်။ ဘင်္ဂဉာဏ်ကို ရောက်ပြီးတဲ့နောက်မှာ တုံးကြီးပေါ်က လိမ့်ကျတော့မလိုလို ကြောက်တဲ့အကြောင်းလဲ ပြောတဲ့ယောဂီ ရှိပါတယ်။ ဒါဟာ ဘုရားတပည့်တော်ကြားသိရ တွေ့ကြုံရတဲ့ အချို့အတွေ့အကြုံများပါဘဲ။ ဘင်္ဂ၊ ဘယ၊ အာဒိနဝဉာဏ် စသည်ဖြစ်တဲ့အခါ အရှင်ဘုရားတို့၏ တပည့်များ ပြောပုံကိုလဲ မိန့်ကြားတော်မူကြစေလိုပါတယ် အရှင်မြတ် တို့ဘုရား။

ယောဂီတို့ ကိုယ်တွေ ဉာဏ်စဉ်ဖြစ်ပုံများကို ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတို့၏ မှတ်တမ်းစာအုပ်၌၎င်း၊ ဝိပဿနာ ရှုနည်းကျမ်း၌ ၎င်း၊ ဝိသုဒ္ဓိနှင့် ဉာဏ်စဉ်တရားတော်၌၎င်း၊ အပြည့်အစုံပြထားပြီး ရှိသည်။ သံသယရှိလျှင် ထိုစာအုပ်များ၌ ကြည့်ရှု လေ့လာ မှတ်သားရာ၏။ ထိုစာအုပ်တို့၌ ပြထားသည့်အတိုင်း မပြောနိုင်လျှင် ထိုယောဂီမှာ ဉာဏ်စဉ် ပြည့်စုံစွာ မဖြစ်သေး-ဟု မှတ်ရာ ၏။ မဟာစည် ဆရာတော်။

အစီအစဉ် နံပါတ် (၃)အရ မော်လမြိုင်မြို့ တောင်ပိုင်းကလေး မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာ ဆရာတော် ဦးသံဝရ အရှင်မြတ်က တင်ပြဆွေးနွေးလို့ ပြီးပါပြီ။ အစီအစဉ်နံပါတ် (၄)အရ ညောင်ကန်-အရှင်ဣန္ဒကက တင်ပြဆွေးနွေးပါလိမ့် မည်။ ညောင်ကန်-အရှင်ဣန္ဒက တင်ပြဆွေးနွေးရန် ကြွတော်မူပါ။

ညောင်ကန်-အရှင်ဣန္ဒက၏ တင်ပြဆွေးနွေးချက်

ဘုရားတပည့်တော် တင်ပြ လျှောက်ထားလိုတာကတော့ ဆရာတော်များ သိကြပြီးသာအတိုင်း ဘုရားတပည့်တော် တို့၏ မဟာစည် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်ခြင်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ဟာ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြစ်ဖို့နဲ့ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် ရဖို့ရာ သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဝိပဿနာတရားကို ပွားများအားထုတ်နေယင်း အကြောင်းညီညွတ်ပြီး ပြီးစီးသွားတဲ့ ရောဂါ ပျောက်ကင်းသွားတာများကိုလဲ တွေ့ရဘူးပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ တချို့မှာ အမြင်အကြားပေါက်တဲ့ သဘောကိုလဲ ကြားသိရ တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီ အမြင်အကြားနှင့် ရောဂါပျောက်တာတွေကတော့ ဝိပဿနာ အားထုတ်ရာမှာ လိုရင်းအကျိုး မဟုတ် ပါဘူး။ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ အခြင်းအရာဖြင့် ကိုယ်တိုင်သိမြင်တဲ့ ဝိပဿနာ ဉာဏ်နှင့် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ရဖို့ရာကသာ လိုရင်းအကျိုးဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ လိုရင်းအကျိုးကို ရအောင် အားထုတ်နေယင်း အပိုအမြတ်အစွန်း အနေနဲ့ ဖြစ်ပေါ်လာတာ ကလေးတွေကိုလဲ အချို့ယောဂီမှာ တွေ့ကြရပါတယ်။

ဥပက္ခိလေသ ကျော်လွန်ပုံ

အဲဒီလို တွေ့ရတာတွေထဲက ဘုရားတပည့်တော် တွေ့ရတာကလေးတခုကို တင်ပြလိုပါတယ်။ မယ်ဇေလီကုန်း ရိပ်သာမှာ သွားပြီး ဘုရားတပည့်တော်များ တရားပြနေစဉ်တုန်းက ဒကာကြီးတယောက်ဟာ သမ္မာသနဉာဏ်နှင့် ဥဒယဗ္ဗယ ဉာဏ်အကူးပိုင်းရောက်တဲ့အခါ သူက ဝမ်းသာလွန်းအားကြီးပြီး စိတ်ဓာတ်တွေ အလွန်တက်ကြွလာပါတယ်။ အဲဒီလို တက်ကြွ လာပြီးတော့ သူက ဇေတဝန်ကျောင်းတော်-ဆိုတဲ့ စာတန်းကြီးနဲ့ ကျောင်းဆောင်ကြီးကို တွေ့ရတဲ့အတွက် အဲဒီ ကျောင်းတော် ကြီးဆီကို ရည်မှန်းပြီး စကြိုဦးဖက်က အခြားဖက်ဆီကို ပြေးပါတယ်။ သူ့ရည်မှန်းတဲ့ နေရာရောက် တော့ကျောင်းတော်ကြီးကို မတွေ့ရတာနဲ့ ပြန်လှည့်ကြည့်လိုက်တော့ စကြိုဦးဖက် ရောက်နေတယ်-ဆိုပြီး စကြိုဦးဖက် ပြန်ပြေးလာပြန်တယ်။ ဒီနည်းဖြင့် ဟိုဖက်ထိပ် ဒီဖက်ထိပ် ခေါက်တုံ့ခေါက်ပြန် ချွေးသီးချွေးပေါက်များကျအောင် ပြေးနေပါတယ်။ အဲဒီလို ပြေးနေတာတွေ့ရတဲ့ အတွက် ည ၁၁-နာရီခွဲလောက်ကျတော့ အခြားယောဂီတွေက လန့်ထိပ်ပြီးတော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ ဘုန်းကြီးများထံလာလျှောက် ကြပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက မယ်ဇေလီကုန်းရိပ်သာ ဆရာတော် ဦးသူရိယနှင့် ဘုရားတပည့်တော် အတူ ဆောင်ရွက်နေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒါနဲ့ ဒကာကြီး ဘာဖြစ်လို့ ပြေးနေတာလဲလို့ မေးပါတယ်။ ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့အတိုင်းပင် သူ့ထင်မြင်ပုံ အကြောင်းကို သူက လျှောက်ထားပါတယ်။ ဒါဖြင့် ရေကလေးသောက်လိုက်ပါဦး၊ မမောဘူးလားလို့ ပြောတော့ သူက မမော ပါဘူး၊ တပည့်တော် ဝမ်းသာနေတယ်-လို့ ဆိုပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူ့မှာ ဟောဟံ ဟောဟံနဲ့ ချွေးတွေလဲ ကျနေပါတယ်။ ရှေ့ဆက်ပြီး ပြေးနေယင် သူဟာ သေဖို့ရာသာ ရှိပါတော့တယ်။ ဒါကြောင့် ကဲ-ထိုင်ပါ-ဆိုပြီးတော့ သူ့ကိုရေတိုက်ပြီး ဒကာကြီး မြင်ရ တွေ့ရဟာတွေကို အသံထွက်ဆိုပြီး မှတ်ပြပါ။ လွဲနေယင် ဘုန်းကြီးတို့ကတုပေးမယ်၊ ဟောဒီနားမှာ ဘုန်းကြီးတို့နှစ်ပါး ထိုင်နေတယ်။ ဘာမှ မကြောက်နဲ့-ဆိုပြီးတော့ ဘုရားတပည့်တော်များက အမှတ်ခိုင်းပါတယ်။ အဲဒီလို ခိုင်းလို့ သူက အသံထွက်ဆိုပြီး မှတ်နေလိုက်တာဟာ ယောဂီများမှာ ထင်ပေါ်မြဲ အာရုံနိမိတ် ထုံးစံအတိုင်း စုံလို့ပါဘဲ။ တော- တောင်-ရေ-မြေ-တိမ်ခိုးတွေ နတ်သမီးတွေကို မြင်ရတာရော စုံလို့ပါဘဲ။ အဲဒီအခါမှာ ဒါလောက်ဆို တော်လောက်ပါပြီ ဒကာကြီး၊ ရေသောက်ပြီး အိပ်ပေတော့ ဆိုပြီး အမှတ်ကို ရပ်နားထားစေလိုက်ရပါတယ်။ သူ့ကို နှိမ်လို့ မရတာနဲ့ အအိပ်ခိုင်းရ တာပါဘဲ။

နံနက်ရောက်တဲ့အခါကျတော့ သူ့ကို ဒီလို ဟောပြောကြပါတယ်။ “ဒကာကြီး၊ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ-ဆိုတာလဲ တော်တော် တန်တန် အားထုတ်ရုံနဲ့ မတွေ့ဘူး၊ ဒါပေမယ့်လို့ ဒီ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ-ဆိုတာဟာ သိပ်ဝမ်းသာစရာတော့ မဟုတ်သေးပါဘူး။ သိပ်ပြီးတော့လဲ အဖိုးတန်တာ မဟုတ်ပါဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားက ဝတ္ထုလိရဟန်းကို ဟောထားတဲ့ တရားရှိတယ် ဒကာကြီး၊ ငါဘုရား၏ ရုပ်ပုံကို တွေ့မြင်နေပေမယ့်လို့ တရားကို မမြင်ယင် ငါဘုရားကို မြင်ရာ မရောက်သေးဘူး၊ တရားကိုမြင်မှ ငါဘုရားကို မြင်ရာရောက်တယ်” လို့ ဟောထားတဲ့ ပါဠိကိုပါ ရွတ်ပြပြီး သူ့ကို နှိမ်ချ ဟောပါတယ်။ အဲဒီလို ဟောတာကိုပင် သူက ဝမ်းသာစရာထင်ပြီး တုန်တုန်ခိုက်ခိုက်နဲ့ နတ်ပူးသလို ဖြစ်လာပါတယ်။ အဲဒီတော့ သူ့ကို စိတ်ဓာတ် စစ်ဆင်ရေးအနေနဲ့ ဒကာကြီး နတ်ပူးနေသလား-လို့မေးလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီလို မေးလိုက်တော့ သူက မခံနိုင်ဘူး။

“ဟာ-မဟုတ်ပါဘူး ဘုရား၊ တပည့်တော်ကို နတ်မပူးပါဘူး၊ ဝမ်းသာလွန်းလို့ တုန်လာတာပါ” လို့ သူက ပြန်ပြော တယ်။ အဲဒီတော့ ဒီဒကာကြီးကို နှိပ်ချပြီး ဟောပေမယ့်လို့ ပါဠိရွတ်ပြီး ဟောယင် သူက ပိုပြီးဝမ်းသာ နေဦးမယ်-လို့ ယူဆ ပြီးတော့ သူ့ကို ဗမာစကား သက်သက်ဖြင့်လဲ နှိပ်ချဟောရပါတယ်။

ဒကာကြီး ယခုတွေ့ထားတဲ့ တရားကလေးဟာ ဘာမှ အဘိုးမတန်သေးဘူး၊ ဒါထက် အဘိုးတန်တာတွေ အများကြီး ရှိသေးတယ်။ အဲဒီအဘိုးတန် တရားတွေကိုတွေ့ရအောင် ဒကာကြီးဟာ အများကြီးဆက်ပြီး အားထုတ်ရဦးမယ်-” စသည်ဖြင့် ဟောပြောပြီး သွန်သင်လိုက်တဲ့အခါကြတော့ သူက လမ်းစဉ်အမှန်တဲ့ ပြီးတော့ရှေ့ကို တိုးတက်သွားပါတယ်။

အဲဒီတုန်းက အခြား ယောဂီတွေက အဲဒီ ဒကာကြီးအတွက် စိုးရိမ်ကြပါတယ်။ ဘုရားတပည့်တော်တို့ အဲဒီဌာနကို မရောက်သေးခင်က အဲဒီက အခြားဒကာကြီး တယောက်ဟာ အဲဒီက ဆရာဘုန်းကြီး ကမ္မဋ္ဌာန်း ပြနေရာမှ ရူးသွားဘူးတဲ့ အတွက် စိုးရိမ်ပြီး လှုပ်ရှားနေတဲ့ ဒီ ဒကာကြီးကို ပြန်လွှတ်ဖို့ လျှောက်ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တပည့်တော်တို့က ပြန်မလွှတ်ဘဲ လုပ်ငန်းစဉ်ကို တွဲပေးတဲ့အတွက် ချောချောမောမောတရား တိုးတက်သွားပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဘုရား တပည့်တော်တွေ့ရတဲ့ အထူးတခုပါဘဲ။

ဝက်ရူးပြန် ရောဂါ ပျောက်ပွဲ

နောက်တခုကတော့ ဟင်္သာတ ရိပ်သာမှာ ရိပ်သာ ဆရာတော် ဦးကုဏ္ဍလနှင့်အတူ တရား ပြနေစဉ်တုန်းက ဝက်ရူး ရောဂါ ပျောက်သွားတဲ့ အမျိုးသမီး တယောက်ကို တွေ့ရဘူးပါတယ်။ သူ့နာမည်က မမြစန်းတဲ့။ သူ့နေရပ်က လိပ်ချောင်း ရွာပါတဲ့။ သူ့မှာ အိမ်တုန်းက တခါ တခါ ဝက်ရူးပြန်ယင် အမြဲပဲတွေ့ ထွက်ပြီး နေတယ်။ နာရီဝက် တနာရီ လောက်နှိပ်ပေးမှ ပျောက်ပါသတဲ့။ ရိပ်သာ ရောက်လာတော့လဲ တရားထိုင်ယင်း အဲဒီလို ဝက်ရူးပြန်ပါတယ်။ ပြန်တဲ့အခါမှာ လဲကျသွားတယ်။ ဒါပေမဲ့ နာရီဝက် တနာရီနှိပ်ပေးရတဲ့နဲ့ ချက်ခြင်းဘဲ ပြန်ထနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ရိပ်သာ ဂေါပကအဖွဲ့ဝင် လူကြီးများက ရိပ်သာနာမည် ပျက်လိမ့်မယ်။ ဝက်ရူးပြန်တဲ့ ရောဂါဖြစ်တယ်-ဆိုလို့ရှိယင် တပည့်တော်တို့ ရိပ်သာမှာ တရားအားထုတ် မည့်သူ မရှိဘဲဖြစ်သွားလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီအမျိုးသမီးကို ပြန်လွှတ်ပါ-လို့ တပည့်တော်တို့ကို လျှောက်ကြပါတယ်။ စိုးရိမ်ကြလို့ပါဘဲ။

“သူ့ ဝက်ရူးရောဂါက အိမ်က ပါလာတဲ့ နဂိုရောဂါဘဲ။ ဒီ ရိပ်သာကျမှ အသစ်ဖြစ်လာတဲ့ ရောဂါ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် နာမည်ပျက်စရာ မရှိပါဘူး။ တရားအားထုတ်ယင်း ဝက်ရူးရောဂါ ပျောက်သွားယင် ဘုန်းကြီးတို့မှာ အမြတ်ထွက် ဖို့သာ ရှိပါတယ်”လို့ ပြောပြပြီးတော့ အဲဒီ အမျိုးသမီးကို ဆက်ပြီး အားထုတ် စေပါတယ်။

အားထုတ်ဖို့ ညွှန်ပြပုံကတော့ ဖြစ်ပေါ်လာသမျှတွေကို မှတ်ဖို့ ဝက်ရူးပြန်ယင်လဲ ပြန်တယ်လို့-မှတ်ဖို့ တပည့်တော် တို့က ညွှန်ကြားပါတယ်။ ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ဆက်ပြီး အားထုတ်တဲ့အခါမှာ လဲကျသွားယင် ချက်ခြင်းပင် ရှုမှတ်တော့ ချက်ခြင်းပင် ထထိုင်နိုင်ပါတယ်။ နှိပ်လဲ မပေးရတော့ပါဘူး။

နောက်ကျတော့ အဲဒီ ယောဂီအမျိုးသမီးက ပြောပြလို့ သိရသည်မှာ ဆေးဆရာတွေ အမြင်နဲ့တော့ ဝက်ရူးရောဂါ ဘာကြောင့်ဖြစ်တယ်-ဆိုတာ တပည့်တော် မပြောတတ်ပါဘူး။ သူပြောတာကတော့ ဝက်ရူးပြန်မည့် (ပြန်ချင်တဲ့) စိတ်ကြီး အဦးဆုံးဖြစ်လာပါတယ်-တဲ့။ အဲဒီအကြောင်းကို အဦးဆုံး သိလာပါတယ်။ အဲဒီ ဝက်ရူးပြန်မည့် စိတ်ကြီးကို အမည် မမှည့် တတ်ပါဘူး။ အဲဒီ စိတ်ကြီးဖြစ်လာယင် ငါတော့ ဝက်ရူးပြန်တော့မှာဘဲ-လို့ ကြိုတင်ပြီး သိလာပါသတဲ့ဘုရား။ အဲဒီလို သူက လျှောက်တော့ ဒါဖြင့်ယင် အဲဒီ စိတ်ကြီးကို သိတယ် သိတယ်-လို့ မှတ်ဖို့ ညွှန်ကြားရပါတယ်။ ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း အဲဒီ စိတ်ကြီးပေါ်လာတိုင်း မှတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို မှတ်ယင်း မှတ်ယင်းနဲ့ အဲဒီစိတ်ဟာ မပေါ်လာတော့ဘူး။ မပေါ်လာတဲ့ အတွက်ကြောင့် ဝက်ရူးလဲ မပြန်တော့ပါဘူး။ ဉာဏ်စဉ်နာသွားရသည့်အထိ ပျောက်ငြိမ်းနေပါတယ်။ နောက် နှစ်လ သုံးလ တနှစ်လောက်ရှိတဲ့အခါ သတင်းနားထောင်ပြီး မကြာ မကြာ မေးကြည့်တော့လဲ အဲဒီဝက်ရူးရောဂါ မရှိတော့ကြောင်း ကြားသိ ရပါတယ်။ ယခုလဲ အဲဒီအမျိုးသမီးဟာ အသက်ရှင်လျက် ရှိနေပါသေးတယ် ဘုရား။ ဒီအတွေ့အကြုံထူးကိုလဲ ဘုရား တပည့်တော်က တင်ပြလျှောက်ထားပါတယ် ဘုရား။

အစီအစဉ်နံပါတ် (၄) အရ ညောင်ကန်အရှင်ဣန္ဒက ကသူ၏ အတွေ့အကြုံများကို တင်ပြသွားပါပြီ။ ယခုအစီအစဉ် နံပါတ် (၅) အရ ပျဉ်းမနားမြို့နယ် ပြန်ကပြေးရွာ မဟာစည်တိုက်ခွဲ ရိပ်သာဆရာတော် ဦးဇဠိလအရှင်မြတ်က တင်ပြ လျှောက်ထားရန်ပါ ဘုရား။

ပြန်ကပြေးရွာ မဟာစည်တိုက်ခွဲ ရိပ်သာဆရာတော် ဦးဇဠိလ၏ တင်ပြဆွေးနွေးချက်

ဘုရားတပည့်တော် ကမ္မဋ္ဌာန်းပြလာခဲ့တဲ့ ခရီးတလျှောက်မှာ တွေ့ကြုံရတဲ့ ထူးခြားချက်ကို တင်ပြပြီး ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ သံသယကိုလဲ တင်ပြလျှောက်ထားလိုပါတယ်ဘုရား။

ဦးဘိုးထွန်း၏နိဗ္ဗိကောဏ်ပျောက်ပုံ

ပဌမ ထူးခြားတဲ့ အတွေ့အကြုံကို လျှောက်ထားပါသည်။ ဘုရားတပည့်တော် တရားပြနေရာမှာ အရွယ်တော်တော် ကြီးပြီး နံရိုးက အဆုတ်ကို ထောက်နေတဲ့ ဒကာကြီးတယောက်ကို တွေ့ရပါတယ်။ သူ့အမည်က ဦးဘိုးထွန်း ပါဘဲ။ ပျဉ်းမနားမြို့ အနောက်ပိုင်းမှာ နေပါတယ်။ အဲဒီ ဦးဘိုးထွန်းဟာ ကလေးတယောက်ကို သူ့ရင်ဘက် အနင်းခိုင်းရာက နံရိုး ကွေးကောက်ပြီးတော့ အဆုတ်ကို ထိခိုက်နေတဲ့အတွက် အသက်ရှူလေကို ဝအောင် မရှူနိုင်ဘဲ ရှိနေပါသတဲ့။ အဲဒါကို ဆေးရုံ သွားပြီးပြတော့ ဆရာဝန်များက ခွဲရမယ်-လို့ချည်း ပြောနေတဲ့အတွက် အသက်ကလဲ ၇၀-ကျော်နေပြီ။ ခွဲရမယ်-ဆိုယင်တော့ ငါသေမှာဘဲ။ မခွဲခင် မသေခင် တရားသွားအားထုတ်ဦးမယ်-ဆိုပြီး ဘုရား တပည့်တော်ထံ လာပြီး တရားအားထုတ်ပါတယ်။ အားထုတ်တဲ့အခါ အဖြစ်အပျက်ကို များများမြင်တဲ့ ဉာဏ်ပိုင်း ရောက်တဲ့အခါကျတော့ သူဟာထိုင်ပြီး ပေါင်းတယ် ပိန်တယ်-လို့ မှတ်နေယင်း ဝမ်းထဲက ဒုတ်ကန်မြည်တဲ့အသံကို ကြားရတယ်။ အဲဒီလို မြည်ပြီးတော့ အသက်ရှူချောင်သွားတာကိုလဲ တွေ့ရတယ်။ စမ်းသပ်ကြည့်တော့ နံရိုးဟာ နဂိုကလို မဟုတ်တော့ဘဲ အပေါ်တက်ပြီး ညီနေတာကိုလဲ တွေ့ရပါသတဲ့။

အဲဒါကို ဆရာဝန်ထံ သွားပြတဲ့အခါ ဘယ်ဆေးရုံ သွားကုသတုန်း၊ ဘယ်ဆရာနဲ့ ကုသတုန်း-လို့ ဆရာဝန်က မေးတော့ ဘုရားဆေးနဲ့ဘဲ ကုလာပါတယ်။ ရိပ်သာမှာ တရားအားထုတ်တာနဲ့ဘဲ ဝမ်းဗိုက် ဖောင်းပိန်ကိုရှုယင်း ဒီနံရိုးဟာ ဖြောင့်လာတာပါဘဲ-လို့ သူကပြောသတဲ့။ အဲဒီတော့ ဆရာဝန်က အဲဒီနည်းဟာ မခွဲမစိတ်ပဲနဲ့ ရောဂါ ပျောက်တဲ့ နည်းတ နည်းဘဲ။ အလွန်ကောင်းတဲ့ နည်းဘဲ-လို့ ပြောလိုက်ပါသတဲ့။

ဘေလုံးရောဂါ ပျောက်ပုံ

နောက်တခုကတော့ မခင်အေး ဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးတယောက်၏ အကြောင်းပါဘဲ။ အဲဒီ အမျိုးသမီးဟာ နဂိုမူလက တရားအားထုတ်ဖို့ ဝါသနာမပါပါဘူး။ တနေ့တော့ ဘုရားတပည့်တော်ဟောတဲ့ တရားတိပ်ခွေကို သူတို့ဆေးလိပ်ခုံမှာ ဖွင့်ပြီးနာကြားကြတော့ တရားကို သဘောကျတဲ့သူများက ဒီတရားက တော်တော်ကောင်းတာဘဲ။ ဒီတရားဟောတဲ့ ကိုယ်တော် ကိုလဲ သွားဖူးချင်တယ်-လို့ ပြောတဲ့အခါ အဲဒီ မခင်အေးက “ဟာ-အဲဒီဘုန်းကြီးဟာ ဘာမှထူးတာ မဟုတ်ဘူး။ တို့လောက် တောင် မလှဘူး။ သွားပြီးဖူးလို့ ဘာထူးမှာတုန်း-” လို့တောင် ပြောဘူးပါသေးသတဲ့။

ဒါပေမဲ့ ဒီအမျိုးသမီးဟာ တနေ့ကျတော့ သူ့တူမကလေးက လာပြီး တရားအားထုတ်တာနဲ့ အစောင့်အရှောက် အဖြစ်နဲ့ လိုက်လာပြီးတော့ သူလဲ အားထုတ်ပါတယ်။ အားထုတ်တဲ့အခါ သူ့မှာ နဂိုကရှိနေတဲ့ ဘေလုံးက ပိုပြီး နာနာ လာတာတွေရတယ်။ ပျဉ်းမနားဆေးရုံမှာ သွားပြတဲ့ အခါကျတော့ ခွဲထုတ်ပစ်ရလိမ့်မယ်-လို့ ဆရာဝန်က ပြောလိုက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ခွဲရသေးဘဲ ရှိနေစဉ် သူ့တူမ တရားအားထုတ်ရာမှာ ကူညီယင်း သူ့ကိုယ်တိုင်လဲ ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို အားထုတ်တဲ့အခါ အားထုတ်စမှာ ဒီဘေလုံးက ပိုပြီးဆိုလာပေမဲ့ နောက်ပိုင်း အမှတ်က နိုင်လာတဲ့ အခါကျတော့ အဲဒီ ဘေလုံးကို စမ်းကြည့်လို့တောင် မတွေ့ရတော့ဘူး။ ဒါနဲ့ ဆရာဝန်ကို သွားပြတော့ ဆရာဝန်က ဓာတ်မှန်ဖြင့် ကြည့်ပါတယ်။ အဲဒီလို ကြည့်တဲ့အခါ ခွဲထုတ်ပစ်ရမည့် ဘေလုံးဟာရှာလို့ မရတော့ပါဘူးတဲ့။ အဲဒီတော့ ဆရာဝန်က “နင့်ကို ဘယ်ဆရာက ခွဲကုပေးသတုန်း...လို့ မေးတယ်။ “ဘယ်ဆရာကမှ ခွဲကုမပေးပါဘူး။ ရိပ်သာမှာသွားပြီး တရားအားထုတ်ပါတယ်။ ဆရာတော်က ညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်အားထုတ်နေယင်း ဒီဘေလုံးဟာ ရှာမတွေ့ရတော့ဘဲ ပျောက်သွားတာပါဘဲ”-လို့ ဆိုတော့ ဆရာဝန်က ဒီလိုဆိုယင် “အဲဒီ ကိုယ်တော်ဟာ ငါ့ထက်တောင် သာသွားပြီ”-လို့ ပြောလိုက်ပါသတဲ့။ အဲဒီအခါက စပြီး မခင်အေးဟာ ရတနာသုံးပါးရဲ့ ဂုဏ်ကို လေးလေးနက်နက် ယုံကြည်သွားပါတော့တယ်။ ဒါတွေကတော့ ထူးခြားတဲ့ အချက်တွေပါဘဲ။

သံသယတင်ပြချက်

ယခု ဘုရားတပည့်တော်မှာ သံသယဖြစ်နေတဲ့ အချက်ကလေးတွေကို လျှောက်ချင်ပါတယ်။ အဲဒါတွေက ပိုပြီး အရေးကြီးတယ်-လို့ ထင်ပါတယ်။ တပည့်တော်တို့ တရားအားထုတ် ပြီးလို့ ဉာဏ်စဉ်တရား နာပြီးဖြစ်တဲ့ ယောဂီ များထဲက ရှေ့ဆက်တက်ချင်ပါတယ်-ဆိုယင် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာများက ရပြီးတရားကို စွန့်ပါ၏။ မရသေးတဲ့ တရားကို ရပါစေ-လို့ ဆိုစေ ပြီးတော့ အဲဒီလို ယောဂီကို အားထုတ်ခိုင်းပါတယ်။ အဲဒီလိုခိုင်းရာမှာ ရပြီးတရားစွန့်တယ်-ဆိုတာက သောတာပတ္တိဖိုလ် စသည်ကို ဆိုတာမဟုတ်ပါလား။ မရသေးတဲ့ တရားဆိုတာက သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ် စသည်ကို ဆိုတာမဟုတ်ပါလား။ အဲဒီလို ဆိုယင် ဆရာခိုင်းတဲ့အတိုင်း ရပြီးကို စွန့်ပြီး မရသေးတာကို ရအောင် အားထုတ်တဲ့ အချို့ယောဂီဟာ မကြာမီပင် ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ သဘောကို ရောက်တာကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီလို ၂-ခါလောက် စွန့်ပြီး အားထုတ်တဲ့ အချို့ယောဂီဟာ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ သဘောကို ၂-ကြိမ်တိုင်တိုင် မကြာခင် ရောက်တာကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီလို ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ နောက် ၂-ကြိမ်ရောက်တယ်- ဆိုယင် အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ် ရောက်တယ်လို့ ယူဖွယ်ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလို ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အနာဂါမိ အခြေအနေတော့ မရှိ သေးဘဲ ဖြစ်နေပါတယ်။ ပဌမဆင့် အခြေအနေလောက်သာ ရှိတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒါကို ဘယ်လိုမှတ်ယူသင့်တယ်- ဆိုတာ အဆုံးအဖြတ်ပေးဖို့ ကြွရောက်တော်မူလာကြတဲ့ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယဆရာတော်အရှင်မြတ်များအား ရိုသေစွာ လျှောက် ထားပါတယ် ဘုရား။

နောက်ပြီးတော့ စင်္ကြံလျှောက်ယင်း မှတ်တာ၊ ရပ်ယင်း မှတ်တာ၊ ထိုင်ယင်း မှတ်တာ၊ လဲလျောင်းအိပ်ယင်း မှတ်တာလို့ ဒီလို လေးမျိုးရှိသည့်အနက်မှ ရှေ့နှစ်မျိုးက ဝီရိယ တိုးတက်ရေးအတွက် ကျေးဇူးပြုတယ်။ နောက် နှစ်မျိုးကတော့ သမာဓိဖြစ်ရေးအတွက် ကျေးဇူးပြုတယ်-လို့ ဆရာသမားများထံမှ ကြားနာ မှတ်သားရဘူး ပါတယ်။ အဲဒီ သြဝါဒမှာလဲ ရှိနေပါတယ်။အဲဒီအတိုင်း မှန် မမှန်၊ သင့် မသင့် အဆုံးအဖြတ် ပေးတော်မူကြစေလိုပါတယ် ဘုရား။ တပည့်တော် လျှောက်ထားချင်တာက ဒါလောက်ပါဘဲ ဘုရား။

အစီအစဉ် နံပါတ် (၅) အရ ပျဉ်းမနားမြို့နယ် ပြန်ကပြေးစွာ မဟာစည်တိုက်ခွဲရိပ်သာ ဆရာတော် ဦးဇဠိလ အရှင်မြတ်က တင်ပြဆွေးနွေးလို့ ပြီးသွားပါပြီ။ ဦးဇဠိလ အရှင်သူမြတ်၏ ဆွေးနွေးချက်ထဲမှာ မရသေးတဲ့တရားကို ရအောင် အားထုတ်တဲ့ ယောဂီမှာ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ သဘောကို ၂-ကြိမ်တိုင်တိုင် နောက်ထပ်ရောက်ပါလျက် အနာဂါမိ အခြေအနေမရှိဘဲ ပဌမအဆင့် အခြေအနေအတိုင်းသာဖြစ်နေတာဟာ ဘာကြောင့်ပါလဲဆိုတဲ့ မေးခွန်းဟာ အလွန် နက်နဲပါတယ်။ နောက်တခုက ဝီရိယ တိုးကြောင်း၊ သမာဓိ ဖြစ်ကြောင်း ဣရိယာပုတ်များနှင့် စပ်၍ မေးချက်ဟာလဲ နက်နဲပါတယ်။ အဲဒီ မေးခွန်း ၂-ခုထဲက ပဌမမေးခွန်းထဲမှာ ရပြီးတရားစွန့်ပြီး အားထုတ်ရတယ်-ဆိုတာကလဲ သံသယဖြစ်ဖွယ် ရှိပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ရပြီးတရားဆိုတာဟာ အရိယဖိုလ်တရား ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ပယ်စွန့်အပ်တဲ့ ပဟာတဗ္ဗတရာ မဟုတ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ ယခု တရားဆွေးနွေးပွဲအတွင်းမှာ ဒီအချက်တွေကို ဖြေရှင်းဖို့ အချိန်မရှိပါဘူး။ ဒီ သံသယ ဖြစ်ဖွယ်အချက် တွေကို ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဖြေရှင်းပေးပါလိမ့်မယ်။ ယခု အစီ အစဉ် နံပါတ် (၆) အရ ဆင်ဖြူကျွန်းမြို့ ရွှေမန်း ဆရာတော် ဦးပဝရက တင်ပြဆွေးနွေးရန် ဖြစ်ပါတယ် ဘုရား။

(ဦးပဝရ၏ တင်ပြချက်ကိုလဲ မှတ်တမ်းတင်ရန် မသင့်သောကြောင့် ချွင်းချက် ထားလိုက်သည်။ မဟာစည် ဆရာတော်။)

မဟာစည်ဆရာတော်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်

ဤအရာ၌ ပြန်ကပြေး ဆရာတော် ဦးဇဠိလ၏ မေးခွန်းစသည်ကို ဖြေရှင်းပြမည်။

၁။ ဝိပဿနာရူနည်းကျမ်း ဒုတိယတွဲ အခန်း (၅) အဆုံးပိုင်း၌ “ရပြီးဖိုလ်တရားကို မဝင်စားလိုပါ။ ရပြီးဖိုလ်သို့ မရောက်ပါစေလင့်” ဟု အာလယဖြစ်ရန် တိတိကျကျ ညွှန်ပြထားသည်။ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ဖြင့် ပြဆိုချက်ဖြစ်၍၎င်း၊ ကျမ်းစာဖြစ်၍ ၎င်း၊ ရပြီးဖိုလ်တရား-ဟု အတိအကျလဲ ပြထားသည်။ ထိုညွှန်ပြချက်အရပင် ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယတို့က ရပြီးတရားကို စွန့်ပါ၏- ဟု ပုဂ္ဂလဓိဋ္ဌာန်အားဖြင့် ညွှန်ကြားကြပေသည်။ ထိုသို့ ရပြီးတရား-ဟု သာမန်ညွှန်ကြားခြင်းမှာ ထိုယောဂီတွေ သိထားသော ရပြီးတရားကို သောတာပတ္တိဖိုလ်အစစ်-ဟု ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက ဧကန်မသိနိုင်။ မဆုံးဖြတ်နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်လေသည်။ အာလယဖြစ်သည်ကိုပင် စွန့်ပါ၏-ဟု ပေါ်လွင်စေရန် ညွှန်ကြားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ပဟာတဗ္ဗ တရား မဟုတ်သော်လဲ အာလယဖြစ်သည့်အနေဖြင့် စွန့်ခြင်းမှာ အပြစ်မရှိပါ။

ပဌမဈာန် ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်က ဒုတိယဈာန်တက်ရန် အားထုတ်လိုသောအခါ (ပဌမဇ္ဈာနေ နိကန္တံ ပရိယာဒါယ) ပဌမဈာန်၌ လိုလားနှစ်သက်ခြင်းကို ကုန်စေ၍ ပယ်၍-ဟု ဆိုပြီးနောက် (သြဠာရိကင်္ဂပဟာနာယ) ကြမ်းသော ဝိတက်ဝိစာရ

အင်္ဂါတို့ကို ပယ်စွန့်ရန် အလို့ငှါ-ဟု ဆိုသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ကဲ့သို့ပင် စွန့်သည်-ဟု ဆိုကောင်းပါသည်။ ယင်းသို့ စွန့်ခြင်းသည် လည်း ကုသိုလ်ဖြင့် အကုသိုလ်ကို ပယ်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ပါ။ ရပြီးသို့ ပြန်မရောက်ရန် အာလယဖြတ်သောအားဖြင့် စွန့်ခြင်း မျှသာ ဖြစ်သည်။ သို့သော်လဲ ဝိပဿနာရှုနည်းကျမ်း၌မူ စွန့်သည်-ဟုဆိုလျှင် သူတပါးအပြစ်မြင်ဖွယ် ရှိသောကြောင့် အာလယ ဖြတ်သည်-ဟူသော စကားကိုသာ သုံးထားသည်။

နောက်ထပ် ၂-ကြိမ်တိုင်တိုင် ချုပ်ငြိမ်းရာသို့ ရောက်ပါလျက် ပဌမအဆင့် အခြေအနေလောက်သာ ရှိနေသည်မှာ အဘယ်ကြောင့်ပါနည်း-ဟူရာ၌ မူလက အရိယဖိုလ်သို့ ဧကန်ရောက်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါမူ နောက်ထပ် ၂-ကြိမ် ရောက်သည်မှာလည်း အာလယ မဖြတ်သောကြောင့် ပဌမဖိုလ်သို့သာ ပြန်ရောက်နေခြင်း ဖြစ်သည်-ဟု ယူသင့်၏။ ဤအရာ၌ ပဌမရောက်စဉ်ကပင် ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ် မပြည့်စုံသေးဘဲ ချုပ်ငြိမ်းရာ ရောက်သည်-ဟု ထင်ရသော ရောက်ပုံများလဲ ရှိသည်ကို သတိပြုသင့်၏။ တချို့မှာ ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောကို ဘာမျှ မသိဘဲ ချုပ်ငြိမ်းရာ ရောက်သကဲ့သို့ ပြောသည် လည်း ရှိ၏။ ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်က တနာရီ အဓိဋ္ဌာန်ပြုထားလျှင် တနာရီ တိတိမှာ သမာပတ်မှ ထ လာသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်လည်း ရှိ၏။ သို့သော်လဲ ကင်းသင့်သော ကိလေသာများ မကင်းဘဲ ရှိနေသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် အရိယမဂ်ဖိုလ် မဟုတ်ကြောင်း သိရပေသည်။ ဤမျှဖြင့် ပဌမပြဿနာ ပြေလောက်ပေပြီ။

၂။ ဝိပဿနာတရားအားထုတ်ရာ၌ ကာယိကဝီရိယ စေတသိကဝီရိယဆိုတဲ့ ရထားဘီး ၂-ခုလုံး တပ်ဆင်လျက် ရှိသင့်ကြောင်းကို သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် အစ္စရာသုတ်၌ “ရထော အကူဇနော နာမ၊ ဓမ္မစက္ကေဟိ သံယုတော” ဟု ဟောထား သည်။ မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် နှာ (၅) ၌ “ဈာနက္ခော စက္ကဝီရိယော” ဟု ဟောထားသည်။

လဲလျောင်းလျက် ရှုမှတ်နေရာ၌ ကာယိကဝီရိယ မရှိ၊ စေတသိကဝီရိယသာ ရှိသည်။ ယင်း စေတသိကဝီရိယ သည်လည်း အိပ်သည် အိပ်သည်-ဟူ၍သော်ငှား၊ ဖောင်းသည် ပိန်သည်-ဟူ၍သော်ငှား၊ ဖောင်းသည် ပိန်သည် အိပ်သည် ထိသည်-ဟူ၍သော်ငှား ရှုမှတ်နေကျ သက်သက်သာသာ ရှုမှတ်နေလျှင် မထက်သန်လှ အားမကောင်းလှပေ။ သို့ဖြစ်၍ ထိုသို့ အိပ်လျက် ရှုမှတ်နေသောအခါ၌ ဝီရိယက အားနည်း၍ သမာဓိက အားကောင်းနေတတ်ပေသည်။ ထိုသို့သော အခြေအနေကို ရပ်၍ ကမ္မဋ္ဌာနာစရိယတို့က “လဲလျောင်းလျက် ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် သမာဓိ-ကို တိုးပွားစေသည်” ဟု ဆိုတာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ထိုသို့ အိပ်နေစဉ်၌လည်း အထိ အသိများစွာတို့ကို ဖြန့်၍ ရှုမှတ်နေပါမူ ဝီရိယကိုလဲ ပွားစေ နိုင် သည်ပင်။

ထိုင်လျက် ရှုမှတ်နေရာ၌မူ ကိုယ်ကို မတ်မတ်ပြု၍ ထိုင်နေလျှင် ကာယိကဝီရိယလည်း ထင်ရှား၏။ သို့သော် ရပ်နေရာလောက်ကား မထင်ရှားပေ။ ယင်းသို့ ထိုင်နေရာ၌လည်း ထိုင်သည် ထိုင်သည်-ဟူ၍သော်ငှား၊ ဖောင်းသည် ပိန်သည် -ဟူ၍သော်ငှား ဖောင်းသည် ပိန်သည် ထိုင်သည် ထိသည်-ဟူ၍သော်ငှား ရှုမှတ်နေကျ သက်သက်သာသာ ရှုမှတ်နေလျှင် စေတသိက ဝီရိယလည်း မထက်သန်လှ အားမကောင်းလှပေ။ ထိုသို့သော ကာလ၌ သမာဓိ အားကောင်းလျက် ရှိတတ်သည်။ ထိုသို့သော ဖြစ်ပုံကို ရည်၍ ထိုင်လျက် ရှုမှတ်စဉ်၌ သမာဓိကို ပွားစေသည်-ဟု ဆိုတာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။ သို့သော်လည်း ထိုင်လျက် မှတ်နေကျပင် မှတ်နေသော်လည်း စူးစူးစိုက်စိုက် မှတ်နေလျှင် သမာဓိနှင့် ဝီရိယ ညီမျှစွာ ဖြစ်တတ်ပေ၏။ တကိုယ်လုံးမှအထိ အသိများကို ဖြန့်၍ မှတ်ပါမူ ဝီရိယကိုလဲ ပွားစေနိုင်သည်ပင်။

ရပ်လျက် ရှုမှတ်နေရာမှာ ထိုင်လျက် ရှုမှတ်သည်နှင့် မထူးခြားလှပေ။ ကိုယ်ကိုထောင်မတ်အောင် ကြောင့်ကြပြုသည့် ဝီရိယ ပို၍ ထင်ရှားခြင်းမျှသာ ထူးပေသည်။

စကြိုလျှောက်၍ ရှုမှတ်ရာ၌မူ ကြွမူ လှမ်းမူ စသည်ဖြစ်အောင် ကြောင့်ကြပြုသော ကာယိကဝီရိယ အထူး အားကောင်း၏။ ကြွတိုင်း လှမ်းတိုင်း စသည်ကို စူးစူးစိုက်စိုက် မှတ်မိအောင် ကြောင့်ကြပြုသော စေတသိကဝီရိယလည်း အားကောင်းသည်ပင်။ ကြောင့်ကြပြုမှုဝီရိယ အားများသောကြောင့် သမာဓိအားက မထက်သန်လှပေ။ ထို့ကြောင့်ပင် အရှင် အာနန္ဒာမထေရ်မြတ်သည် (မမ အစ္စာရဒ္ဓံ ဝီရိယံ၊ တေန မေ စိတ္တံ ဥဒ္ဓစ္စယ သံဝတ္တတိ၊ ဟန္တာဟံ ဝီရိယသမတံ ယောဇေမိ)ဟု ဆင်ခြင်ပြီး စကြိုလျှောက်ယင်း ရှုမှတ်ရာမှ ကျောင်းခန်းအိပ်ရာသို့ ဝင်တော်မူပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ စကြို လျှောက်ယင်း ရှုမှတ် ရာ၌ ဝီရိယကို ပွားစေသည်မှာ သံသယဖြစ်ဖွယ် မရှိပေ။ ရပ်ယင်း ထိုင်ယင်း ရှုမှတ်ရာ၌မူ စူးစူး စိုက်စိုက် ရှုမှတ်နေလျှင် ဝီရိယသမာဓိ ၂-ပါးလုံးကိုပင် ဖြစ်ပွားစေနိုင်သည်ဟူ၍ငှား၊ တကိုယ်လုံး၌ အထိ အသိများကိုငှား၊ မြင်မှု ကြားမှု စသည် ပေါ်လာသမျှကိုငှား လိုက်၍ ဖြန့်၍ ရှုမှတ်နေပါမူ ဝီရိယကို အထူးသဖြင့် ပွားစေနိုင်သည်-ဟူ၍ငှား မှတ်ယူ သင့်ပေသည်။ လဲလျောင်းလျက် ရှုမှတ်လျှင်မူ ဝီရိယလျော့ဖို့ကသာ များပေသည်။ ဤမျှဖြင့် ဒုတိယ ပြဿနာ ပြေလောက်ပါပြီ။ (ဆုံးဖြတ် ချက်)

အစီအစဉ် နံပါတ် (၆) အရ ဆင်ဖြူကျွန်းမြို့၊ ရွှေမန်းဆရာတော် ဦးပဝရက မိမိရဲ့ အတွေ့အကြုံတို့ကို တင်ပြ ဆွေးနွေးလိုပြီးပါပြီ။ ယခုအစီအစဉ် နံပါတ် (၇) အရ မုံရွာမြို့၊ စန်းမြရောက်ခြည်ရိပ်သာ ဆရာတော်ဦးနန္ဒိသာရ အရှင်မြတ်က

တင်ပြ ဆွေးနွေးရန်ဖြစ်ကြောင်း ဘုရားတပည့်တော်က ပရိသတ်၏ကိုယ်စား လျှောက်ထားပါတယ် ဘုရား၊ စန်းမြဲရောင်ခြည် ဆရာတော် ကြွတော်မူပါ အရှင်ဘုရား။

စန်းမြဲရောက်ခြည်ဆရာတော်၏ တင်ပြ ဆွေးနွေးချက်မူလက ခိတ်မဝင်စားပဲနဲ့ အသိထူးပုံ

ဘုရားတပည့်တော်ဟာ ၁၃၁၄-ခုနှစ် ဆိပ်ခွန်ရွာ မူလမဟာစည်ဌာနက တရားအားထုတ်ပြီးပြန်လာတော့ ကလေးဝ မြို့တောကျောင်းမှာ ကမ္မဋ္ဌာန်းစပြီး ပြခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက အသက် ၅၈-နှစ်လောက်ရှိတဲ့ အမယ်ကြီး တယောက်ဟာ အဲဒီတုန်းက စပြီး တရားအားထုတ်ကြတဲ့ ၁၅-ယောက်ထဲမှာ ထူးခြားတဲ့ ယောဂီတယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ယောဂီတွေ အားလုံးဘဲ လိုလိုချင်ချင် နှစ်နှစ်သက်သက်နဲ့ အားထုတ်ကြပါတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ ဒကာမကြီး ကတော့ မူလက ဘုရား တရားလဲ သိပ်မကြည်ညိုလှဘူး။ တရားကိုလဲ သိပ်ပြီး မလိုက်စားဘူး။ သူ့ကိုယ် သူပြုပြင် နေတာနဲ့ အချိန်ကုန်နေတာပါ။ ရှုမှတ်ဖို့လဲ ဘာမှများများပေးလို့ မရဘူး။ ဖောင်းတာနဲ့ ပိန်တာ ဒီ ၂-ခုဘဲသူ့ကို အမှတ်ခိုင်း ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ၂-ကို အမှတ်ခိုင်းတဲ့အတိုင်း ရှုမှတ်တဲ့အခါကျတော့ သူက အခြားယောဂီများထက် အင်မတန် ထူးခြားစွာ သိလာပြီး ပြောတတ်ပါတယ်။ နာမရူပ ပရိစ္ဆေဉာဏ်-ဆိုတာကို မကြားဘူးဘဲနဲ့ သူ့ကိုယ်တွေ့ဖြင့် ရှင်းရှင်း လင်းလင်း ပြောတတ်ပါတယ်။ ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ် ဖြစ်ပုံကိုလဲ မကြားဘူးဘဲနဲ့ ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သူတွေ့ သိပုံကို ပြောတတ် ပါတယ်။ သမ္မာသနဉာဏ်ကျတော့ ဒုက္ခအခြင်းအရာကို သူက ထင်ထင်ရှားရှား ပြောတတ်ပါတယ်။ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်ပိုင်း ရောက်တဲ့အခါကျတော့ အရောင်အလင်း ပီတိ စသည်ဖြစ်ပုံတွေပုံတွေကို သူက ထင်ထင်ရှားရှား ပြောပါတယ်။ များမကြာမီ ဘင်္ဂ ဘယ အာဒိနဝ စသည် ဉာဏ်ဖြစ်ပုံတွေကို ပြောပြီးတော့ ၁၂-ရက်လောက်ရှိတဲ့အခါမှာ မှတ်နေယင်းဘဲ ချုပ်ငြိမ်းရာ ရောက်သွားပုံကို ပြောပါတယ်။

အဲဒီလို ပြောပြီးကတည်းက သူ့မှာ အလွန်ထူးခြားပါတယ်။ သူဟာ မူလက ဈေးသည်ပါဘဲ။ ဒါပေမဲ့ သူက မတွေ့ ဘူးတဲ့တရား မသိဘူးတဲ့တရားကို တွေ့ရ သိရတဲ့အတွက် ဈေးသည်လဲ မလုပ်တော့ဘူး။ ထမင်းချက်ဖို့ရာ ဆန်ပြာတဲ့အခါ ပိုးမွှားတွေ အရေးကို မြှော်တွေးပြီး သူက ဆန်ပြာတဲ့အလုပ်လဲ မလုပ်တော့ဘူး။ ဘာအလုပ်ကိုမှ မလုပ်တော့ဘဲသူက နေ့ရော ညဉ့်ပါ တရားကိုသာ အားထုတ်နေတယ်။ ရပ်ထဲ ရွာထဲမှာ မနေချင်တော့ဘူးဆိုပြီး ကလေးဝ တောကျောင်းမှာ လူ့ ဘဝမှ သီလရှင်အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲလိုက်ပါတယ်။ သီလရှင် ဖြစ်ပြီးတော့လဲ တရားကို မပြတ် အားထုတ်နေပါတယ်။ သူ့အားထုတ် ပုံက သော့ပေးထားတဲ့ နာရီများ မပြတ်သွားနေသလိုဘဲ။ နေ့ရော ညဉ့်ပါ မပြတ်မစဲလိုဘဲ အားထုတ်နေပါတယ်။

အဲဒီလို မပြတ်ရှုမှတ် အားထုတ်နေတဲ့အတွက် သူက ရှုမှတ်မှုမှာ အလွန်နိုင်နင်း နေပါတယ်။ ချုပ်ငြိမ်းရာ ရောက်အောင် အဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီး ရှုမှတ်လိုက်လျှင် ၅-မိနစ်တောင် မကြာဘူး။ ချုပ်ငြိမ်းရာ ရောက်နေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ မူလက အဓိဋ္ဌာန်ပြုထားတဲ့ အချိန်ကျမှဘဲ ဆင်ခြင်စိတ် ရှုသိစိတ်တွေ ပြန်ပေါ်လာတယ်။ မိနစ် စက္ကန့်တောင် မလွဲဘဲနဲ့ အချိန် ကိုက်ဖြစ်နေတာကိုဘဲ တွေ့နေရတယ်။ အဲဒီလို တရားနဲ့သူဟာ မကင်းကွာဘဲ ရှုမှတ်အားထုတ်နေရာမှ လွန်ခဲ့သော ၃- နှစ်လောက်ကမှ ကွယ်လွန်သွားပါတယ်။ အဲဒါက ပွဲဦးထွက် ကမ္မဋ္ဌာန်းပြစဉ်က တွေ့ရတဲ့ အထူးပါဘဲ။

နတ်သမီး ဂတိနိမိတ်ထင်ပုံ

နောက်တခုကတော့ ဗုံရွာမြို့ စန်းမြဲရောင်ခြည်ကျောင်းတိုက်မှာ ဓမ္မပီတိကျောင်း၏ ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမ မိသားစု အကုန်လုံး တရားအားထုတ်ကြပါတယ်။ ဉာဏ်စဉ်တွေလဲ သူတို့၏ ကိုယ်တွေ့ဖြင့်ပင် သဘောကျကြပါတယ်။ ဘုရား တပည့်တော်ကတော့ ဆုံးဖြတ်ပေးခြင်းမရှိပါဘူး။ ထူးခြားတာကတော့ အဲဒီကျောင်းအမကြီးဟာ မကျန်းမမာဖြစ်လာတဲ့အခါ ကျတော့ သူ့သားသမီး မြေးမြစ်တွေကို သူ့ အနားမလာစေရဘူး။ သူက စိတ်အေး လက်အေးနဲ့ တရားဘဲ အားထုတ်နေတယ်။ နောက်ရက်အနည်းငယ် ကြာလာတဲ့အခါမှာ နတ်ရထားနဲ့ နတ်သမီးက လာခေါ်တယ်-လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီလို လာခေါ်တဲ့ အခါ သူက ငါဟာ နင်တို့လို နတ်သမီး အဖြစ်မျိုး လိုချင်လို့ ဘုရားသမီးတော်အဖြစ်နဲ့ တရားအားထုတ်တာ မဟုတ်ဘူး။ နင်ပြန်သွားလို့ ငေါက်ငန်းပြီး မောင်ထုတ်လိုက်ပါသတဲ့။ အဲဒီလို အားထုတ်နေတာဟာ တလလောက်ဘဲ ကြာပါတယ်။ အဲဒီအတွင်း သူ့ မျက်နှာမှာ ရှုမဲ့ခြင်း ညှိုးနွမ်းခြင်း မရှိဘဲ အခါမရွေး ပြုံးပြီး ရွှင်ရွှင် ရှိနေပါတယ်။ ကျောင်းမှာ သိမ်သမုတ်တဲ့ အခါကျတော့လဲ သိမ်သမုတ်ရန် မဟာစည် ဆရာတော်အမှူးရှိတဲ့ သံဃာတော်များလဲ ကြွလာလိမ့်မယ်ဆိုတာ ကြားသိရပြီး တော့ သူ့စိတ်ဟာ တက်ကြွလာတယ်။ ကျောင်းလာပြီး ဆရာတော် သံဃာတော်တွေကိုလဲ ဖူးချင်တယ်။ ကျောင်းမှာချက်တဲ့ အလှူထမင်း အလှူဟောင်းကိုလဲ စားချင်တယ်။ စားပြီးတော့ တရားအားထုတ်နေချင်တယ်-လို့လဲဆိုပါတယ်။ တလလောက် ကြာလို့ ကွယ်လွန်ခါနီးမှာ ခုတင်က ပြောခဲ့သလိုဘဲ နတ်သမီးတွေ ပြုံးပြီးပြောင်ပြောင် နဲ့လာတယ်-လို့ ဆိုပါတယ်။

စုတိစိတ် ချုပ်ခါနီးအထိ ဒီကျောင်းအမကြီး၏ရဲ့ မျက်နှာဟာ ပြုံးပြီး ရွှင်ရွှင်ဘဲ ရှိနေတယ်။ အနားမှာရှိနေတဲ့ သားသမီးတွေကို သူပြောပုံကတော့ နင်တို့ ငါ့အတွက် ဘာမှ မပူရစ်ကြနဲ့ ငါတော့ သေမှာဘဲ။ ငါသေပြီးတဲ့နောက် ငါတို့

အားထုတ်တဲ့ တရားကို နင်တို့ လက်မလွှတ်စေကြနဲ့-လို့ မှာကြားတယ်။ ဒီနောက် နတ်သမီးတယောက် လာပြန်တယ်လို့ သူက ပြောပြန်တယ်။ အဲဒီနတ်သမီးက အယင်ကလာတဲ့ နတ်သမီးထက် အဆင့်အတန်းတော်တဲ့ အကြောင်းပြောတော့ နင်က ဟိုနတ်သမီးထက် တော်ပေမယ်-လို့ နင်တို့အဆင့်အတန်းမျိုးကို လိုချင်လို့ ဘုရား၏ တရားကို အားထုတ်တာမဟုတ်ဘူး-လို့ ဆိုပြီးတော့ မကြာမီမှာပင် စုတိစိတ် ကျသွားပါတယ်။ ဒါက စန်မြရောက်ခြည်တိုက်မှာ တွေ့ရတဲ့ အထူးတခုပါဘဲ။

နတ်ဖမ်းခားလို့ စကားမပြောနိုင်ဖြစ်ပုံ

နောက်တခုကတော့ ဒီနှစ်အတွင်းမှာ တွေ့ရတဲ့ အထူးတခုပါဘဲ။ အသက် ၈၃-နှစ်ရှိတဲ့ အဘိုးကြီးတယောက် ရှိပါတယ်။ သူက သာမန်တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ သူ့နောင်တော်ကြီး မြန်မာပြည်မှာ အင်မတန် ထင်ရှားကျော်ကြားတဲ့ ဆရာတော်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ ဆရာတော်ကြီးကလဲ သူ့ကို ဆုံးမလို့ မရဘူး။ ချော့မော့ ပြောလိုလဲ မရဘူး။ ဆွေမျိုးထဲမှာလဲ သူ့ကို ပြောလို့ မရဘူး။ သမီးများ မြေးများက စန်းမြရောက်ခြည်ကျောင်းမှာလာပြီး တရားအားထုတ် နေကြပါတယ်။ သူ့သမီးများ မြေးများက ဘုန်းကြီးတပါးနဲ့ တိုးတိုးသက်သာ စကားပြောနေကြတုန်း အဲဒီ အဘိုးကြီးက အနီးအပါး ရောက်လာတယ်။ ရောက်လာပြီးတော့ သူနဲ့အလာတူဖြစ်တဲ့ အဘိုးကြီး တယောက်နဲ့ ရပ်စကား ရွာစကားတွေ ကျယ်လောင် ကျယ်လောင်နဲ့ တောရောက် တောင်ရောက် ဟိုပြော ဒီပြော လုပ်နေကြတယ်။ အဲဒီအနား ဘုရားတပည့်တော်က ရောက်သွားပြီးတော့ ဒကာကြီး ဒီအနားမှာ မနေနဲ့ ဒီနေရာမှာနေလို့ ယောဂီမှာ သပ္ပာယ် မဖြစ်ဘူး၊ ယောဂီဆိုတာ ယောဂီနဲ့ သပ္ပာယ်ဖြစ်တဲ့နေရာမှာ နေပြီး အားထုတ်ပါ-လို့ ဒါလောက်ပဲ သူ့ကို ပြောလိုက်ပါတယ်။

အဘိုးကြီးက စိတ်တိုတဲ့အတွက် အဲဒီလိုပြောတာ အကြောင်းပြုပြီး ဘုရားတပည့်တော်ပေါ်မှာ သူကပြစ်မှားသွားဟန် တူပါတယ်။ အဲဒီလို ပြောပြီးတဲ့နောက် များမကြာမီမှာပင် အဲဒီ အသက် (၈၃) နှစ်ရှိတဲ့ အဘိုးကြီးမှာ သွက်ချာပဒ ဖမ်းတဲ့ အနေဖြစ်ပြီး စကားလဲ မပီဘဲ လှုပ်လှုပ်ရွရွဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဘုရားတပည့်တော်များနှင့်တကွ သူ့သားသမီး မြေးများပါ ဆရာဝန် သွားခေါ်ကြည့် ပြောတော့ သူက မခေါ်ရဘူးဆိုတဲ့ အနေနဲ့ လက်ကိုရမ်းပြပါတယ်။ စကားတော့ သူက ပီအောင် မပြောနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် သူက စာဖြင့် ရေးပြပါတယ်။ ဘုန်းကြီးကို ပြစ်မှားမိတဲ့အတွက် နတ်က သူ့ကို စကား မပြောနိုင်အောင် ပြုလုပ်ထားတယ်-လို့ စာရေးပြပါတယ်။ ဒါဖြင့် ဘယ်လို လုပ်ရမလဲလို့ မေးတော့ ဘုန်းကြီးကို ကန်တော့ ရမယ်-လို့ နတ်က သူ့ကိုပြောပါသတဲ့။ အဲဒီတော့ သူက စိတ်ဖြင့် ကန်တော့ပါသတဲ့။ ကန်တော့ပြီးတော့ ကနေ့ ညနက်ဖြန် ည၊ နောက်တညအားဖြင့် ၃-ည ပြည့်တဲ့အခါ ၁၀-နာရီ တိတိအချိန် စကားပြောလိမ့်မယ်-လို့ ဆိုပါသတဲ့။ ဒါကြောင့် အားလုံးအကုန်ဘဲ ၃-ညလုံး စောင့်နေကြပါတယ်။ အဲဒီ ၃-ညစေ့ပြီးတဲ့နေ့မှာ ၁၀-နာရီလဲ တီးရော၊ အဲဒီအဘိုးကြီးလဲ စကား ပြောလာပါတယ်။ အဲဒါဟာ ယုံကြည်စရာတောင် မကောင်းဘူး။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်တိုင်တွေ့ရတဲ့ အထူးဖြစ်တဲ့အတွက် ယခု တင်ပြ ပါတယ်။

တရားအတွေ့ထူးတော့လဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ဘုရားတပည့်တော်အတွက်ကတော့ ယခုနှစ်အတွက် ဒါလောက်ပါဘဲ။

သတိပေးချင်တာတခုတော့ ပြောပါရစေ။ ဆွေးနွေးပွဲကို ရုတ်တရက် ကျင်းပတဲ့အတွက် ပြောစရာတွေ ရှိနေပေမဲ့ ပြောဘို့ မလွယ်ပါဘူး။ ပြောသင့် မပြောသင့် ချင့်ချိန်နေရတဲ့အတွက် ပြောဘို့ မလွယ်ပါဘူး။ ဒါကြောင့် နောက်နှစ် ကျတော့ စောစောကပင် အစီအစဉ်ကလေး လုပ်ထားယင် ကောင်းပါလိမ့်မယ် ဆိုတာကို လျှောက်ထားယင်း တပည့်တော် ပြောစရာကို အပြီးသတ်လိုက်ပါပြီ ဘုရား။

မုံရွာမြို့ စန်းမြရောက်ခြည်ဆရာတော်ဘုရားက ရှေးရှေးက တွေ့ခဲ့ရတဲ့ အတွေ့အကြုံရော၊ မကြာမီက တွေ့ခဲ့ရတဲ့ အတွေ့အကြုံရော တင်ပြ ဆွေးနွေးသွားပါပြီ။ နောက်ပိုင်းအနေနဲ့ နိဂုံးချုပ်ခါနီးမှာ ဘုရားတပည့်တော်ရဲ့ တာဝန်ကိုလဲ စန်းမြ ရောင်ခြည်ဆရာတော်က ယူပြီးတော့ ယခု ကြွရောက်လျက် ရှိနေကြတဲ့ ဆရာတော်အရှင်မြတ်များကို သတိပေး သွားပါတယ် ဘုရား။ ဒါပေမယ့်လို့ ဘုရားတပည့်တော်က ထပ်ပြီးတော့ လျှောက်ထားလိုပါသေးတယ်။ အဲဒါက ဘာလဲဆိုယင် တရား အတွေ့အကြုံ တင်ပြဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်မှာ မနေ့ညနေကမှ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက အမိန့်ရှိလိုက်တဲ့အတွက်ကြောင့် မသိုး သင်္ကန်းရက်သလို ပြီးစားကြီး ပြုလုပ်ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။ ဒါကြောင့် ဒီမှာ စောစောက ကျကျနနလဲ ပြင်မထားနိုင်ဘဲ ရှိခဲ့ပါတယ်။ နောက်နောက်နှစ်များကျတော့သဘာပတိဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နေရာအခမ်းအနားမျိုး၏နေရာ ကမ္မဋ္ဌာနစရိယ ဆရာတော်များ၏ နေရာဆိုတဲ့ အဲဒီလို နေရာများကို အသီးအသီး နေသားတကျဖြစ်အောင် ပြင်ဆင်ထားရပါလိမ့်မယ်။ နောက်ပြီးတော့ တင်ပြဆွေးနွေးပွဲ ဆရာတော်များ စာရင်းကိုလဲ စောစောက ကောက်ယူ ပြီးတော့ နေ့ရက်အချိန်နှင့်တကွ စီစဉ်ထားရပါလိမ့်မယ်။ နောက်နှစ် ဆွေးနွေးတင်ပြတော် မူကြမည့် ဆရာတော်များကလဲ စောစောကပင် တင်ပြ ဆွေးနွေးရန် အချက်များကို စောစောကပင် စဉ်းစားပြီးတော့ စာရင်းပေးကြရန် ဘုရားတပည့်တော်က လျှောက်ထားပါတယ် ဘုရား။

နောက်ပြီးတော့ တင်ပြဆွေးနွေးတဲ့အခါမှာ ပဋိပါဠိသားတွေ ရွတ်ဆိုနေဘို့ စကားလုံးကောင်းတွေ ရှာကြံ ပြောဆိုဘို့ ကတော့ သိပ်မလိုဘူးလို့ ထင်ပါတယ်။ ထူးခြားတဲ့ အတွေ့အကြုံကိုသာ တိုတိုတုတ်တုတ် တင်ပြဘို့ လိုပါလိမ့်မယ်။ ဥပမာ

ယောဂီတယောက်က ဆန်းဆန်းကြယ်ကြယ် သူတွေပုံကို ပြောကြားဘူးယင် ထူးခြားတဲ့ အတွေ့အသိဖြစ်ပုံကို ပြောကြား ဘူးယင် စွဲကပ်နေတဲ့ ရောဂါဝေဒနာဆိုးဟာ မှတ်နေယင်း ပျောက်ကင်းသွားပုံကို ပြောကြားလို့ရှိယင် အဲဒီလို အကြောင်းအရာ ကလေးများကို တင်ပြဆွေးနွေးရန် ဖြစ်ပါတယ်ဘုရား။

နောက်ပြီးတော့ ဘယ်လို အခက်အခဲ တွေနေရာမှာ ဘယ်လိုပြုပြင်ညွှန်ကြားပြီး အားပေးလိုက်လို့ လွန်မြောက် သွားတယ်-ဆိုတာမျိုးကိုလဲ တင်ပြဘို့ လိုပါလိမ့်မယ်။ ယခုပြောခဲ့တာဟာ ဘုရားတပည့်တော် ထင်မြင်ချက်ပါဘဲ။ ဆရာတော် ဘုရားကြီးကလဲ ဒီအတိုင်းဘဲ အလိုရှိလိမ့်မယ် ထင်ပါတယ်။ အဲဒီလို ကမ္မဋ္ဌာန်စရိယတို့၏ လက်တွေ့များကို စုပေါင်းပြီး မှတ်တမ်းအနေဖြင့် စာအုပ်စာတမ်း ပြုလုပ်ထားဘို့။ အဲဒီ စာအုပ်စာတမ်းကို နောင်လာနောင်သား အများတို့က ကြည့်ရှု မှတ်သားပြီး ပဋိပတ္တိ သာသနာတော်ကို တိုးတက်အောင် ပြုစုသွားနိုင်ဘို့ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ရည်ရွယ်ချက်ရှိကြောင်းလဲ မိန့်ကြားတော်မူပါတယ် ဘုရား။

ယခု အချိန်နာရီလဲ စေ့လှပြီဖြစ်သောကြောင့် ဒီနှစ် ပဌမအစဆုံး တရားဆွေးနွေးတင်ပြပွဲ အစီအစဉ်ကို သဘာပတိ ဖြစ်တော်မူတဲ့ ပုသိမ်မြို့ သဒ္ဓမ္မသီတဂူဆရာတော် ဘုရားကြီးက သဘာပတိ နိဂုံးချုပ် မိန့်ခွန်းကို မိန့်ကြားတော်မူပြီးတော့ တရားဆွေးနွေးပွဲ အခမ်းအနားကို ရုပ်သိမ်းရန် ဖြစ်ပါသည် အရှင်ဘုရား။

နိဂုံးချုပ် သဘာပတိမိန့်ခွန်း

ယခု တရားဆွေးနွေးပွဲမှာ မိမိတို့၏ တွေ့ကြုံကြတဲ့ အထူးများကို တင်ပြကြတာဟာ တော်တော်ကလေး စုံစုံလင်လင် ဖြစ်သွားပါပြီ။ သာသနာ့ရိပ်သာဆိုတဲ့ ပဋိပတ္တိဋ္ဌာနများမှာ ဟောပြော ညွှန်ကြားပြီး ကျင့်သုံးနေကြတဲ့ ဝိပဿနာ အကျင့် တရားဟာ သာမန် ဒါန၊ သီလ၊ စသော ကုသိုလ်တရားတို့ထက် အင်မတန်မှ ထူးမြတ်တဲ့တရား ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ ပဋိပတ်တရားနှင့် တရားကျင့်သူများကို စောင့်ရှောက်ကူညီနေကြတဲ့ သူတော်ကောင်း နတ်တွေ ဆိုတာလဲ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှာ ရှိကြမှာပါဘဲ။ အဲဒီလို ရှိနေကြတဲ့အတွက် ခုတင်က စန်းမြရောက်ခြည်ဆရာတော် ပြောသလို နတ်သမီးက လာခေါ်တာ၊ အပြစ်ရှိတဲ့သူကို နတ်က ဒဏ်ခတ်တာတို့ ဆိုတာတွေလဲ မဟာဓမ္မိကဥပါသကာ ဝတ္ထုမှာလို မာတင်္ဂဇာတ်မှာလို ရှိနိုင်တာ ပါဘဲ။

ဟိုရေး ခေတ်တုန်းက ဝိမာနဝတ္ထု ပေတဝတ္ထုဆိုတာတွေမှာ ပဌမသံဂါယနာတုန်းက မပါခဲ့တဲ့ အကြောင်းအရာ များကို ဒုတိယသံဂါယနာ တတိယသံဂါယနာမှ ထည့်သွင်းပြဆိုခဲ့ကြပါတယ်။ သီရိလင်္ကာ-ဆိုတဲ့ သီဟိုဠ်က ဝတ္ထုကြောင်း များကိုလဲ အဋ္ဌကထာမှာများစွာပင် ဖော်ပြခဲ့ကြပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက မြန်မာပြည်က အကြောင်းအရာတွေကို မဖော်ပြခဲ့ရတာ ဟာ လိုနေတယ်-လို့ ဆိုရမှာဘဲ။ ဒါကြောင့် ယခုတင်ပြတော်မူကြတဲ့ အကြောင်းအရာများကိုလဲ မှတ်တမ်းတင်ထား သင့်ပါ တယ်။ မှတ်တမ်းတင်ထားရန်လဲ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ရည်ရွယ်ကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒါဟာ နောင်တခေတ် ကျယ် အင်မတန် အလေးအမြတ် ပြုအပ်တဲ့အဖြစ် သနစ်များလဲ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီအကြောင်းအရာများကို နည်းယူပြီး ဟောပြောခြင်း၊ ကျင့်ခြင်းဖြင့် ပဋိပတ္တိ သာသနာတော်ဟာ တိုးတက်ပြန့်ပွားပြီး ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များစွာ တို့မှာလဲ အလွန်ကျေးဇူး များသွားလိမ့်မယ်-လို့လဲ မြှော်လင့်ဖွယ်ရှိပါတယ်။ နောင်နှစ်ခါဆိုယင် ဒီက ဆွေးနွေးနေတာကို ဘေးက ပရိသတ်များ နာကြားနိုင်ရန် စီစဉ်ပေးဖို့လဲ လိုမယ်-လို့ ထင်ပါတယ်။ အဲဒီလို စီစဉ်ပေးယင် ပဋိပတ္တိသာသနာတော်အတွက် အကျိုးများသွားမှာပါဘဲ။

ဒါကြောင့် ယခုကြွရောက်လာကြတဲ့ ဆရာတော် အရှင်မြတ်များဟာ နောင်နှစ်ကျတော့ မိမိတို့၏ ထူးခြားတဲ့ အတွေ့ အကြုံများကို တင်ပြ ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ကြားနာသူတို့မှာ ဗဟုသုတ ကြွယ်ဝ ပြည့်စုံသည့်ပြင် ပဋိပတ္တိသာသနာတော်အတွက် ကျေးဇူးများအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ဘို့ ရည်ရွယ်ပြီးတော့ စောစောကပင် တင်ပြဆွေးနွေးစရာ အချက်အလက်များကို စဉ်းစား ထားပြီး ယူဆောင်လာတော်မူခဲ့ကြပါ-လို့ တိုက်တွန်းယင်း တရားဆွေးနွေးပွဲ အခမ်းအနားကို နိဂုံးချုပ်ပြီး ရုပ်သိမ်းပါတယ်- အရှင်မြတ်တို့ဘုရား။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

မှတ်ချက်

၁။ ယင်း ဘုန်းကြီးမှာ မဟာစည် သြဝါဒခံ မဟုတ်ပါ။